Dzisiaj 32 strony

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 217

Poznań, sobota dnia 11 maja 1929

Rok XXIV

Porażka Niemiec w Genewie

Min. Stresemann w przemówieniu, wygłoszoneem w Berlinie na bankiecie prasy zagranicznej, nie ukrywał, jak już donosiliśmy wczoraj, niezadowolenia z zakończonych obrad komisji rozbrojeniowej w Genewie. Istotnie miał po temu wszelkie powody.

Niemcy uważają sprawę rozbrojenia za doskonałe narzędzie — obok kwestji mniejszości — dla obalenia postanowień traktatów pokojowych. Prowadząc wraz z Sowietami demagogiczną kampanję przeciw zbrojeniom, liczą się z dwiema ewentualnościami. Albo istotnie kampanja się uda, a wówczas narody zwycięskie staną bezbronne wobec ataków niemieckich. Albo się nie uda i sprawa rozbrojenia dozna niepowodzenia, a wówczas Niemcy oświadczą, że nie mogą stać na warunkach wyjątkowych i zaczną się zbroić, naciągając odpowiednio aneksy do traktatu wersalskiego, gdzie powiedziano, że rozbrojenie Niemiec ma być wstępem do ogólnego rozbrojenia.

Intryga niemiecka, stawiająca na niepowodzenie konferencji rozbrojeniowej, doznała załamania na ostatniej sesji przygotowawczej komisji rozbrojeniowej. Najpierw odrzucono solidarnie wnioski sowieckie i niemieckie, zmierzające do mechanicznego i gwałtownego ograniczenia zbrojeń. Następnie uznano w dalszym ciągu za podstawę obrad projekt opracowanej już konwencji rozbrojeniowej. Obawiano się wszakże, że wobec niewyrównania wielkich różnic między mocarstwami, zwłaszcza między Anglją a Ameryką w sprawie sposobu ograniczenia zbrojeń na morzu, komisja rozjedzie się z niczem.

Tymczasem nastąpiło sensacyjne oświadczenie delegata amerykańskiego, b. posła w Warszawie, Gibsona, który w imieniu prez. Hoovera przyjął formułę francuską dla załatwienia tej sprawy, to znaczy określenie tonnażu całej floty i poszczególnych jej kategoryj dla każdego państwa, z tem, że każde w ramach tego ogólnego tonnażu będzie mogło przenosić część tonn z jednej kategorji do drugiej, zależnie do swoich potrzeb. Jest to formuła, która służyła za podstawę porozumienia francusko - angielskiego w roku zeszłym. Przeciwko niej Niemcy prowadziły gwałtowną kampanję, tem śmielszą, że również Stany Zjednoczone były jej przeciwne. Kompromis też upadł z tego powodu. Dziś znowu jest aktualny, wskutek zmiany stanowiska Waszyngtonu.

Stany pragną mieć flotę równą Anglji. Dotychczas chciały, by nawet jej poszczególne kategorje były identyczne. Tymczasem o ile Ameryka potrzebuje wielkich jednostek morskich, Anglja, której posiadłości są rozrzucone po całym świecie, potrzebuje mniejszych, a ruchliwszych okrętów. Stąd spór angielsko - amerykański, który obecnie będzie mógł być złagodzony, lecz dopiero po zapoznaniu się z praktycznem zastosowaniem tej zasady. W każdym razie w walce ze zbliżeniem francusko-angielskiem Niemcy straciły poparcie w Ameryce.

Straciły je również w innej sprawie. Mianowicie Ameryka, podobnie jak poprzednio Anglja, uznała nareszcie francuski system zbrojenia kontynentalnego, oparty na powszechnej służbie wojskowej i na wyszkolonych rezerwach. — Niemcy, które z tym systemem prowadzą najgwałtowniejszą walkę, zostały odosobnione.

Również nie udało im się przeprowadzić postulatu bezpośredniej kontroli nad zbrojeniami, głównie wskutek oporu właśnie Ameryki. Po długich targach przyjęto formułę, by kontrolę stanowiła publikacja budżetów wojskowych.

Na tem komisja skończyła obrady. Chodzi teraz o praktyczne ujęcie tych uzgodnionych zasad, przyjętych przez całą komisję z wyjątkiem delegacji niemieckiej, chińskiej, a częściowo sowieckiej. W tym celu będzie jeszcze zapewne w lipcu zwołana następna sesja komisji.

Francja wychodzi z obrad genewskich ogromnie wzmocniona. Ostatecznie jej tezy zostały przyjęte za podstawę ograniczenia zbrojeń. Rywalizacja Anglji i Ameryki o względy Francji była uderzająca. Inaczej nie możnaby sobie tłumaczyć zwrotu w stanowisku Waszyngtonu.

Niemcy były w Genewie całkiem odosobnione. Lord Cushendun przypomniał im nawet, że jeżeli są rozbrojone, to dlatego, że poniosły klęskę. Plan ich w sprawie rozbrojenia doznał załamania. Nic dziwnego, że okazują niezadowolenie.

Świat poznał się na obłudzie niemieckiej

Prasa francuska, włoska i czeska o wystąpieniach Schachta i wypadkach opolskich

Paryż, 11. 5. (PAT). Ogłoszony w biuletynie informacyjnym grupy parlamentarnej francusko-polskiej artykuł deputowanego Jean Molinie p t.: „Polska i manewr Schachta" przedrukowały liczne pisma prowincjonalne, jak „L'Eclair de L Est", „Telegramme des Vosges", „L'Express de Mulhouse", „Telegramme de Toulouse", „L'Echo de la Loire' i szereg innych. Wszystkie pisma podkreślają ustęp, w którym autor oświadcza, że Polska nie zgodzi się nigdy poświęcić swej całości terytorjalnej oraz niepodległości politycznej i gospodarczej, połączonych z posiadaniem Poznańskiego i Pomorza, jak również, że nie wyda nigdy drogiej kolebki jej życia narodowego i rozwoju historycznego.

Niemniejsze zainteresowanie w prasie wzbudził ogłoszony w tym samym biuletynie artykuł o wypadkach opolskich posła Le Corbeiller, b. prezydenta m. Paryża, który w dobitnych słowach piętnuje zachowanie się nacjonalistycznych środowisk niemieckich, przeciwstawiając im tolerancyjne stanowisko władz polskich względem wszelkich przejawów kulturalnego życia niemieckiego. Autor porównywuje wystąpienie „tłuszczy opolskiej" ze znanym ustępem memorjału Schachta, żądającego zwrotu Niemcom Poznańskiego, Pomorza i G. Śląska. Dowodzi to całkowicie porozumienia między kierownikami politycznymi Niemiec a narodem niemieckim. Wreszcie autor zapytuje czy Niemcy przypuszczają, że żyją jeszcze w czasie „Kulturkampfu" i czy nie czas pomyśleć o pokoju.

Rzym, 1. 5. (PAT). Prasa włoska w ciągu ostatnich paru dni zamieściła szereg artykułów, omawiających politykę polską. Specjalnie szeroko i objektywnie omówiły wypadki w Opolu „Giornale d'Italia" i „Messaggero", które opisowi gwałtów w Opolu dały oświetlenie rzeczowe i objektywne ale wyraźnie potępiające.

Dziennik „Italia" omawia stosunki polsko-litewskie, podkreślając odosobnienie Litwy, w którem znalazła się ona wskutek nieprzejednanej swej polityki. Dziennik zaznacza, że z tej nieprzejednanej polityki litewskiej powstają główne trudności, na jakie napotyka Litwa na terenie międzynarodowym.

Praga, 11. 5. (PAT). „Narodni Politika" w artykule „Niemcy a mniejszość polska" stwierdza, że zarządzenie rządu pruskiego w sprawie szkolnictwa mniejszościowego miało jedynie służyć do urobienia fałszywej opinji Ligi Narodów o stanowisku Niemiec wobec ich mniejszości i dopomóc Stresemannowi do łatwiejszego wystąpienia na terenie Ligi i wykorzystania kwestji mniejszościowych do ataku na traktaty pokojowe. Jak w istocie wyglądają ulgi, przyznane polskiej mniejszości, świadczą o tem artykuły pism niemieckich, dowodzące, że dla dzieci polskich lepiej będzie, gdy będą uczyły się w szkołach niemieckich i wyrażające przekonanie, że pracodawcy niemieccy nie będą udzielali nadal pracy rodzicom, posyłającym dzieci swe do szkoły polskiej. Jako przykład szykan i złej woli ze strony Niemiec, podaje pismo fakt, że nauczycielom polskim, którzy wyjechać chcieli do szkół polskich w Niemczeh, czynione są trudności. Wreszcie pismo cytuje zajścia w Opolu, jako przykład nastrojów niemieckich do mniejszości polskiej.

Schacht zażądał od Belgji zwrotu Eupen i Malmedy

Paryż, 11. 5. (Tel. wł.) Projekt załatwienia sprawy odszkodowań, opracowany przez Younga, a przyjęty przez Schachta, wywołał ostre sprzeciwy nie tylko w Anglji, która żadną miarą nie chce się zgodzić na zmniejszenie jej procentowego udziału w spłatach niemieckich, lecz również w Belgji.

Pretensja Belgji wynosi po skapitalizowaniu 2 miljardy marek. Obniżono już tę sumę na 1500 miljonów. Belgja domaga się na zasadzie traktatu nie tylko pokrycia strat wojennych, lecz również wykupienia marek, jakie Niemcy wypuścili w Belgji w czasie okupacji, Otóż p. Young obniżył roczną ratę belgijską o 25 miljonów, teraz znowu o 25 miljonów, tak, że spadła ona ze 114 miljonów do 64 miljonów. Jednocześnie p. Young poleca Belgji wszcząć bezpośrednie rokowania z Berlinem w sprawie wykupu marek okupacyjnych, na co Bruksela nie chce się zgodzić, wiedząc z doświadczenia, że takie rokowania pozostają bezowocne.

Sfery oficjalne Belgji są szczególnie niezadowolone z tej ostatniej propozycji, bo, jak donosi agencja półoficjalna Belga, gdy dwa miesiące temu delegacja belgijska wszczęła istotnie rozmowy z p. Schachtem w sprawie marek okupacyjnych, ten zażądał zwrotu okręgów Eupen i Malmedy, przyznanych Belgji na zasadzie traktatu wersalskiego. Delegacja belgijska natychmiast przerwała rozmowę. „Należy się zapytać — zauważa komunikat agencji Belga — czy w interesie Amerykan leży, by te rozmowy się rozpoczęły i czy ma być uczyniony pierwszy wyłom w gmachu politycznym, postawionym w Wersalu."

Od redakcji: Istotnie należałoby już dawno skończyć te rokowania z p. Schachtem, którego zuchwałość w żądaniu na prawo i na lewo sprzedawania Niemcom przez państwa zwycięskie ich dobytku narodowego nie ma już żadnych granic. Tymczasem rokowania trwają...

Ludność polska w Prusach wobec Konkordatu

Projekt konkordatu Prus ze Stolicą Apostolską jest już opracowany i wysłany przez nuncjusza Pacelli'ego do Rzymu. Upłynie jednak pewien czas, zanim będzie przez obie strony zatwierdzony i przyjęty. Z tej zwłoki skorzystał Związek Polaków w Niemczech, zwołując w tych dniach do Opola zebranie zarządu i rady dzielnicy śląskiej wraz z gronem działaczy narodowych, duchowych i świeckich. Po referacie p. Szczepaniaka przyjęto jednogłośnie treść obszernego memorjału, który będzie wręczony nuncjuszowi Pacelli'emu i ks. kardynałowi Bertrandowi.

Memorjał powoływa się naprzód na konkordat, zawarty między państwem polskiem a Stolicą Apostolską. Na podstawie tego konkordatu nie może nastąpić żadna zmiana co do używania języka w kazaniach, nabożeństwach dodatkowych i wykładach bez specjalnego upoważnienia konferencji biskupów. — Stan posiadania mniejszości pozostał pod tym względem nienaruszony, podczas gdy w Prusach zaszły poważne zmiany na niekorzyść języka polskiego w kościele.

Te zmiany skłaniają Związek Polaków w Niemczech do interwencji. Odszczepieństwo narodowe pociąga zazwyczaj za sobą zobojętnienie religijne, a nawet odszczepieństwo od wiary katolickiej. Przykładem jest choćby historja Śląska, gdzie szlachta polska, uległszy germanizacji, wyrzekła się św. wiary katolickiej.

Obecne stosunki na Śląsku niemieckim wykazują, że wszędzie, gdzie duchowieństwo zajmuje stanowisko niechętne, lub choćby obojętne wobec polskiego rozwoju narodowego — krzewi się indeferentyzm religijny a protestantyzm ma ułatwiony przystęp.

Związek Polaków w Niemczech zwraca się do nuncjusza Pacelli'ego i kardynała Bertrama, aby w konkordacie była zagwarantowana nauka religji w języku ojczystym i, aby duchowni, nie tylko tolerowali, lecz nauczali i zachęcali wiernych do wytrwania w swej narodowości, gdyż zaprzaństwo hańbi chrześcijaństwo i jest grzechem przeciw 4, 5, i 8 przykazaniu Bożemu.

Konkordat powinien uchronić katolicką ludność polską przed wrogą agitacją duchowieństwa katolickiego.

Szczególnie boleśnie odczuwa ludność polska zaniedbanie przez niemieckich duszpasterzy — polskiej młodzieży katolickiej, podczas gdy tyle się robi dla katolickiej młodzieży niemieckiej.

Polskość jest tak ściśle związana z katolicyzmem i na Śląsku niemieckim i w innych prowincjach, że wszelka szkoda wyrządzona polskości, jest temsamem szkodą dla katolicyzmu. Memorjał kończy się następującemi słowy:

„Jeżeli polskość", język ojczysty i obyczaje staropolskie zaginą na Śląsku, to lud polski przetworzy się powoli w gromadę czerwonych radykałów i komunistów. I tak już — zdaniem niektórych światłych kapłanów — lud nasz dojrzewa do niedowiarstwa. Odpowiedzialność jednak nie spadnie na nas, którzy uważamy za święty obowiązek podnieść głos w ostatniej chwili".

Ludowe?
Sportowe?
Tenisowe?
Spacerowe?

ZWAŻAĆ NA MARKĘ
MARKA FABR.

Uznaję tylko markę «PEPEGE»

Pw 10240-575

Muzyka — to najlepsza pociecha.
(H. Sienkiewicz).

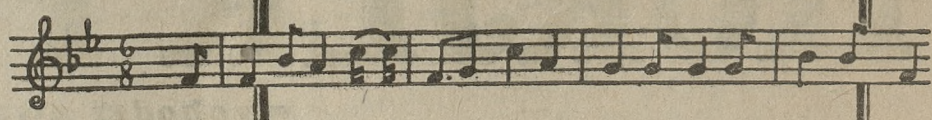

SKŁAD NUT
GEBETHNERA i WOLFFA
w Poznaniu, ul. Franc. Ratajczaka 36, telefon 14-33.

zaopatrzony jest obficie we wszystkie wydawnictwa nutowe.

Poleca: tanie wydawnictwa tomowe własne, Petersa, Litolffa, Steingäbera i inne Partycje oper, do śpiewu i na sam fortepian. — Szkoły na wszystkie instrumenty muzyczne.

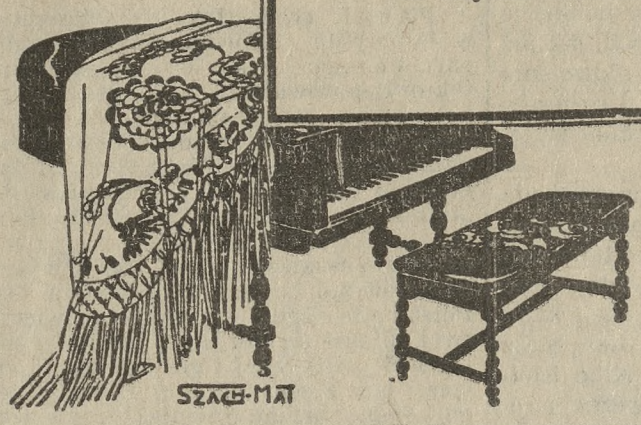

dw 5964

Teatr świetlny „SŁOŃCE"
Od soboty, dnia 11 maja r. b. codziennie
ŚMIERTELNA KRZYWDA
wzruszający dramat życiowy.
W roli głównej: RUDOLF SCHILDKRAUT
Początek seansów 5, 7, 9. Przedsprzedaż biletów od 12—2 w poł.

Pw 10267-19.241

Prasa polska na terenach wystawy

Dziś rozpoczął się trzeci z rzędu zjazd przedstawicieli prasy polskiej z całej Polski, zaproszonych przez Zarząd i Dyrekcję P. W. K. celem skonstatowania postępu dokonanych prac.

Na konferencję przybyło z poza Poznania około 80 dziennikarzy. Goście po spożyciu śniadania w sali recepcyjnej dworca zgromadzili się o godz. 9-ej w westybulu reprezentacyjnym, gdzie zebranych powitał nacz. dyrektor P. W. K. dr. Wachowiak. Po wspólnej fotografji poświęcono przedpołudnie na dokładne zwiedzanie terenów pod kierunkiem dyrektorów poszczególnych działów.

Dziwna akademja 3 Maja w Łomży

(KAP) Komitet organizacyjny obchodu 3 maja w Łomży z p. starostą Skarżyńskim na czele urządził akademję, na którą jako głównego mówcę zaproszono posła dr. Czarneckiego, przywódcę socjalistów, należącego do klubu P. P. S.-opozycji.

P. Czarnecki jest znany jako wróg Kościoła i duchowieństwa katolickiego. Jako taki sprowadził hodurowców do Łomży, daje duchownym sekciarzom mieszkanie i utrzymanie w swoim domu i popiera wszelkie ich usiłowania rozbicia katolicyzmu w Łomży. Wydawane przez niego czasopismo socjalistyczne zaczepia raz po raz w sposób nieprzyzwoity Kościół katolicki. Dnia 1-go maja kroczył p. Czarnecki w pochodzie socjalistycznym, w którym między innemi niesiono także transparament z żądaniem rozdziału Kościoła od państwa.

Wszystko to jest znane staroście Skarżyńskiemu, a jednak uznał właśnie takiego mówcę za najodpowiedniejszego na obchodzie 3-go maja.

Oburzenie w kołach katolickich w Łomży z tego powodu jest ogromne.

Z prasy

Z dniem 1 maja ustąpił p. Ignacy Zimmer na własne życzenie z redakcji i administracji „Gońca Krotoszyńskiego", ponieważ dotychczasowe pismo apolityczne przeszło do obozu „sanacyjnego", ogłaszając artykuły, niezgodne z jego przekonaniami.

TYSIĄCE KOBIET
używa codziennie kremu
FASCINATA

PRZECIW TWORZENIU SIĘ KAMIENIA NA ZĘBACH
ELIKSIR PROSZEK BENZOAŃSKI
LAB. WACŁAW KREMKY. WARSZAWA, MIODOWA 21

Przy mdłościach, bólach głowy, zawrotach głowy, zepsuciu żołądka, złym zapachu z ust należy zażywać od dawna wypróbowane Tw 2551/2

Hunyadi János

naturalną wodę leczniczą.
Reguluje trawienie, oczyszcza krew, oddziela szkodliwe związki.
Informacje: Michał Kandel, Poznań, Masztalarska 7, telefon 18-95.

Grypę, kaszel i bronchit uleczysz systematycznem piciem szczawnickich wód kruszcowych Józefina i Stefan. Choroby żołądka i przemiany materji usuniesz przez picie szczawnickich wód kruszcowych Magdalena i Wanda.

OPONY ROWEROWE
W 1888 r. marka DUNLOP cieszyła się uznaniem. Dziś miljony tych opon są rozproszone po całym świecie.

DUNLOP

Opona ta istnieje od chwili powstania pneumatyków. Doświadczenie-to gwarancja gatunku.

OPONY MOTOCYKLOWE
Znawcy wybierają DUNLOPY za ich wielką wytrzymałość i za zapewnienie bezpieczeństwa podczas jazdy.

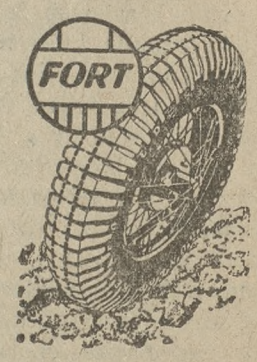

DUNLOP

OPONY SAMOCHODOWE
DUNLOP — wyróżniany z pośród innych opon,
DUNLOP — na wozie każdego znawcy.

DUNLOP

Czy twój wóz jest również zaopatrzony w opony DUNLOP?

OPONY OLBRZYMY
Wszędzie i zawsze DUNLOP!
Zdumiewające przez swoją odporność, nawet podczas użycia w najgorszych warunkach.

Polska Spółka Akcyjna DUNLOP Rubber Company S.A.
Warszawa, Al. Ujazdowska 49. Tel. 428-97/8/9. 93-16.
Oddziały: Bydgoszcz, Katowice, Lwów, Łódź, Poznań, Wilno.

Pw 11929

Ogłoszenia do wydania wystawowego Kurjera Poznańskiego, które ukaże się w środę, 15 b. m., po południu, przyjmujemy tylko do 13 b. m.

Jak inż. Pawłowicz wespół z żydami okradał państwo?

Początek sensacyjnej rozprawy we Lwowie

Lwów, 11. 5. (AW). Przed sądem przysięgłych rozpoczęła się wczoraj rozprawa w sprawie nadużyć, popełnionych w lwowskiej dyrekcji kolejowej przy dostawach dla kolei.

Na ławie oskarżonych zasiedli: inż. Władysław Pawłowicz, Czesław Skurdo, Antoni Konasiński i Jan Bogusz — urzędnicy, oraz Salomon Leiter, M. Schmierer, Salomon Hammer i Zieman — kupcy. Pawłowicza, byłego naczelnika wydziału, bronią adwokaci Pieracki i Paschalski, innych oskarżonych adwokaci: Grek, Akser, Łuszkiewicz, Bromberg, Recht i Insler. W imieniu skarbu kolei występują radca prokuratorji generalnej Jaworski i naczelnik wydziału dyrekcji kolejowej Weich. — Przewodniczy sędzia dr. Górski.

Akt oskarżenia podkreśla złą opinję Leitera, który już przedtem proponował urzędnikom przystąpienie do spółki przy uskutecznianiu dostaw. Dopiero przy objęciu stanowiska przez Władysława Pawłowicza, Leiter stał się prawie wyłącznym dostawcą kolejowym. Do spółkiz Leiterem prowadzili interesy pozostali kupcy. Tym uprzywilejowanym dostawcom oddawano liczne dostawy po cenach wyższych od cen ofiarowanych przez innych dostawców, przyczem przyjmowano od nich materjały gorszej jakości. Najkorzystniejsze dla kolei oferty pomijano, byle tylko zapewnić dostawę oskarżonym. Przy dostawach ignorowano polecenia prezesa dyrekcji kolejowej i ministra komunikacyj, przedkładając fałszywe sprawozdania i uzyskując na tej podstawie aprobaty dla swych wniosków. Pawłowicz usiłuje się właśnie bronić tem, iż oferty podpisywał prezes Dyrekcji Prachtel-Morawiński, który na podstawie fałszywych informacyj i przedstawień Pawłowicza, nie będąc w stanie wnikać w szczegóły, wnioski te podpisywał.

Szkody, poniesione przez koleje dzięki działalności Pawłowicza, Skurdy i Konasińskiego, dochodzą do 400 000 zł i to wyłącznie szkody stwierdzone. Pawłowicz w ciągu 3 lat nabył we Lwowie wilę za 4 200 dolarów, parcele za 2 250 dolarów, oraz złożył w Miejskiej Kasie Oszczędności jednorazowo 30 000 zł. — Również i inni oskarżeni dorobili się znacznych sum.

Sprawa nadzwyczajnej sesji sejmowej

Warszawa, 11. 5. Jak już donosiliśmy, wczoraj na posiedzeniu prezydjum Klubu Narodowego podjęto decyzję w sprawie zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej. Należy przypomnieć, że według postanowień konstytucji sesja taka może być zwołana na podstawie pisma do pana Prezydenta podpisanego przez 1/3 ogółu posłów, to zn. 148. Dotychczas za zwołaniem nadzwyczajnej sesji sejmowej wypowiedziało się poza Klubem Narodowym P. S. L. Piast. Myśl tę poprzeć mają podobno Ch. D. i N. P. R.

Dotychczas więc wniosek zbiorowy ma zapewnionych około 90 podpisów. Rozstrzygające będzie stanowisko stronnictw lewicowych. Uchwała co do ustosunkowania się P. P. S.-u do tej sprawy zapaść ma w przyszłym tygodniu. Centr. komitet wykonawczy P. P. S. zbierze się w środę, 15 bm.

Tajemniczy włóczęga twierdzi, że jest synem Mikołaja II

Paryż, 11. 5. (PAT) „Petit Parisien" donosi z Metzu, że zatrzymano tam włóczęgę, który posiadał przy sobie dokumenty, pochodzące rzekomo z byłego dworu rosyjskiego. Włóczęga oświadczył, że jest synem b. cara i nazywa się Aleksiej Mikołajewicz. Włóczęga zostanie poddany badaniom psychjatrycznym.

Targi o wysokość odszkodowań

Rzeczoznawcy stwierdzili, że Rzesza Niemiecka może płacić 2 200 miljonów rocznie

Paryż, 11. 5. (PAT.) Dzienniki stwierdzają, iż Rzesza Niemiecka, która według jednomyślnej opinji rzeczoznawców może płacić 2 200 miljonów rocznie i której Owen Young zaproponował spłacanie więcej niż 2 050 miljonów, może także dobrze płacić 2 100 miljonów, gdyż cyfra ta w porównaniu z ratami rocznemi, ustalonemi w planie Dawesa na 2 500 miljonów, daje jej i tak znaczne oszczędności.

Paryż, 11. 5. (AW) Dr. Schacht złożył przedwczoraj wizytę przewodniczącemu konferencji rzeczoznawców Youngowi i prosił o przedłużenie terminu dla sporządzenia memorjału z zastrzeżeniami niemieckiemi.

„Petit Parisien" donosi, że dr. Schacht wyraził nadzieję, iż uda mu się tak sformułować zastrzeżenia niemieckie, że będą one mogły być przyjęte przez rzeczoznawców mocarstw koalicyjnych.

Berlin, 11. 5. (PAT.) Prasa berlińska podaje w depeszach z Paryża, że warunki, przedłożone przez Schachta Owen Youngowi, nie zostały jeszcze dotychczas zakomunikowane przedstawicielom państw wierzycielskich.

„Voss. Ztg." zapowiada w depeszy z Paryża, że wynikiem rokowań obecnych będzie prawdopodobnie pozostawienie klucza podziałowego bez zmiany, przyczem rzeczoznawcy w swojem sprawozdaniu końcowem oświadczą, że podział rat niemieckich pozostawiają rządom, które i tak muszą powziąć ostateczną decyzję.

Niemiecki memorjał „mniejszościowy"

Berlin, 11. 5. (PAT). Dzisiejsza prasa poranna zapowiada ogłoszenie niemieckiego memorjału mniejszościowego. Memorjał niemiecki idzie w dwu kierunkach. Po pierwsze w kierunku dopuszczenia do udziału w komisjach mających badać zażalenia mniejszościowe również przedstawicieli tych państw, które etnograficznie są związane z mniejszością, po drugie w kierunku ustanowienia stałej komisji dla spraw mniejszościowych na wzór istniejących przy Lidze Narodów komisyj: komunikacyjnej, gospodarczej i t. p.

Spóźnione ubolewanie

Bytom, 11. 5. (PAT). Wczoraj złożył konsulowi Rzplitej Polskiej w Bytomiu p. Malhomme wizytę nadprezydent regencji opolskiej dr. Lukaschek, składając osobiście ponownie wyrazy ubolewania z powodu zajść w Opolu i potwierdzając oficjalnie znane częściowo z komunikatów prasowych zarządzenia władz niemieckich w związku z wypadkami w Opolu, a mianowicie: o usunięciu 3 wyższych urzędników policji opolskiej i oddaniu pod sąd 15 osobników.

Odpowiadając na zapytanie, dr. Lukaschek oświadczył w toku rozmowy, że gwarantuje w przyszłości za bezpieczeństwo przedstawień polskich na Śląsku Opolskim i że obecnie bada sprawę przyznania subwencji na cele teatru polskiego. Następnie dr. Lukaschek nadmienił, że sprawa odszkodowań została podniesiona na drodze dyplomatycznej.

Wycieczki Polaków amerykańskich

Gdynia, 11. 5. (AW). Dnia 10 bm. przybył do Gdyni transatlantycki statek „Estonja", należący do „Baltic-America-Line", przywożąc wycieczkę Polaków amerykańskich w liczbie 62 osób. Gości witał na molo komitet przyjęcia wraz z przedstawicielami władz i organizacyj społecznych.

Dnia 23 maja na statku „Pologne", należącym do „Compagnie Génerale Transatlantique" przybędzie druga wycieczka, licząca 500 osób. Społeczeństwo gdyńskie przygotowuje się do uroczystego przyjęcia tej wycieczki.

Kapitały Harrimana na Śląsku

Berlin, 11. 4. (AW.) W związku z transakcją kupna większości akcyj Zjednoczonych Hut Królewskiej i Laury przez amerykańską grupę Harrimana wyjechał do Warszawy przedstawiciel grupy Harrimana na Europę p. Irving.

Przeciw gwałtom niemieckim

Wiec w Stęszewie

Stęszew, 10 maja.

W dniu 9 maja odbył się w Stęszewie wielki wiec manifestacyjny przy udziale 1000 osób z miasta i okolicy. Wiec zagaił prezes Związku Towarzystw p. Aleksander Weychan, poczem wygłosili obszerne referaty pp. Stanisław Muszyński i Juljan Bensch, studenci U. P. Po referatach uchwalono jednogłośnie następującą rezolucję:

„1) Stwierdzamy, że memorjał oficjalnego przedstawiciela Niemiec, prezesa Banku Rzeszy, Schachta godzi w całość naszych granic;

„2) Ślubujemy, że wszelkie zakusy Niemiec na całość i honor naszej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej gotowiśmy w każdej chwili piersią naszą odeprzeć;

„3) Protestujemy przeciw wandalskiemu postępowaniu hakatystów niemieckich, którzy w bestjalski sposób dopuścili się gwałtu wobec polskich artystów w Opolu;

„4) Ślemy naszym rodakom, zamieszkałym w Niemczech, braterskie pozdrowienie i wzywamy ich do dalszego wytrwania na trudnym dla nich posterunku".

Manifestacja Ostrowa

Ostrów Wielkopolski, w maju.

W czasie uroczystej akademji z okazji rocznicy 3 Maja, prezes Stronnictwa Narodowego p. Mierzejewski zwrócił się do zgromadzonej licznie publiczności, by zamanifestowała swe oburzenie z powodu wystąpienia Schachta i gwałtów niemieckich w Opolu. P. Mierzejewski przedłożył odpowiednią rezolucję, którą jednomyślnie uchwalono, a na znak protestu powstała publiczność z miejsc.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Poznaniu

W dniu wczorajszym bawił w naszem mieście minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dr. Czerwiński, aby zapoznać się z postępami prac na P. W. K. przed jej bliskiem otwarciem; oprócz tego zwiedził p. minister Szkolny Ogród Botaniczny przy ul. Dąbrowskiego oraz zainteresował się kursem przewodników dla młodzieży szkolnej na P. W. K., jaki odbywa się obecnie z ramienia Kuratorjum. (z)

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie — 8,92 zł, w Gdańsku na Warszawę — 8,93 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 210,99 zł, gotówką — 210,56 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,63 zł, gotówką — 172,29 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 11 maja 1929.

Giełda dzisiejsza miała przebieg również spokojny i tendencję naogół słabą.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych doszło do notowania 5 proc. poż. konwers. po 60—59 proc. i 8 proc. listami dolarowemi ziemsk. po 93 proc. (przy dew. 8,90) w ułaceniu. Poza tem poszukiwano 6 proc. listy żytnie po 27,— bez oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 163,—, natomiast oddawano Cegielskiego po 38,— i Herzfelda po 42,—

Z dniem dzisiejszym odpada kupon od akcji Pozn. Bank Ziemian w wysokości 8 proc.

Ceduła urzędowa z dnia 11 maja 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 60—59% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93% P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 163,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)

Cegielski H. I em. zł. 38,— O
Herzfeld-Viktorius I em. zł. 42,— O.

Tendencja: Słaba.

Giełda warszawska

dnia 11 maja 1929 r.

Waluty		Gotówka				
Dol. Stan. Zjedn.	tr.	8,90	sp.	8,92	kup	8,88

Dewizy

Belgja	tr.	000,00	sp.	000,00	kup.	000,00
Holandja	„	358,69	„	359,59	„	357,79
Londyn	„	043,28	„	043,39	„	043,17
Nowy Jork	„	008,90	„	008.92	„	008,88
Paryż	„	034,84	„	034,93	„	034,76
Praga	„	026 38	„	026,45	„	026,32
Szwajcarja	„	171,73	„	172,16	„	171,31
Wiedeń	„	125,30	„	125,61	„	124,99
Włochy	„	046,73	„	046,85	„	046,61

Papiery państwowe i obligacje

4% poż. inwest.	000.00	104,50	104.25
5% poż. premj. dol.	000,00	075,75	076,75
5% poż. konw.	000,00	000,00	067,00
10% poż. konw.	000,00	000,00	102.50
5% poż. kol. konw.	000,00	000,00	059,00

Akcje w złotych:

Bank Polski	163.75—163.50
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000.00—078,50
Sole potasowe	00,00— 35,00
W. T. Węgla	000,00—071.00
Cegielski	000,00— 38,00
Modrzejów	023,50—024,00
Norblin	000,00—162,50
Ostrowieckie Zakłady	000.00—087.00
Pocisk	000,00—005,25
Rudzki	00,00— 41,00
Starachowice	025.50—025,75

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg
reszta za 100 kg

Berlin, dnia 11 maja 1929

Pszenica marchijska	222.00—223.00
maj	234.50—234.00
lipiec	236.25—236.00
wrzesień	000.00—239,50
Tendencja dla pszenicy mocniejsza.	
Żyto marchijskie	201,00—203,00
maj	000,00—211 50
lipiec	218,50—218 00
wrzesień	221,50—221,00
Tendencja dla żyta spokojna.	
Jęczmień browarny	218,00—230 00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	190,00—200,00
Tendencja dla jęczmienia spokojna.	
Owies marchijski	197.00—203,00
maj	000,00—000,00
lipiec	209,00—208.50
wrzesień	000,00—210,50
Tendencja dla owsa spokojna.	
Mąka pszenna	24,50—28,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	26,50—28 25
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	13.80—13,00
Otręby żytnie	13,80—13,90
Groch Victoria	43,00—50,00
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00
Peluszka	25.00—26,50
Bób polny	22,00—24,00
Wyka	28,00—30,00
Łubin niebieski	16,50—17,50
Łubin żółty	22,00—24,00
Seradela nowa	56,00—62,00
Makuch rzepakowy	19.00—19,20
Makuch lniany	21,80—22,00
Wytłoki suszone	13,40—13,60
Śrót Soya	20,00—20,80
Płatki ziemniaczane	17,50—18,20

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 11 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 47.175—47.375
Noty wielkie: 47,025—47,425

Odezwa prezydenta stoł. m. Poznania

Obywatele!

Przełomowy w dziejach miasta Poznania zbliża się dzień: uroczystość otwarcia Powszechnej Wystawy Krajowej w terminie, naznaczonym przed dwoma laty na 16 maja 1929, a dotrzymanym przez kierowników wystawy ze ścisłością, godną najwyższej pochwały.

Wystawa jest gotowa w całości: rząd polski, samorządy, zrzeszenia gospodarcze i społeczne wysiliły się, aby w stukilkudziesięciu budynkach na kilku tysiącach stoisk pokazać, co Polska niepodległa zdziałała w dziesięciu latach życia wolnego.

Zjadą do Poznania tłumy gości miłych z kraju i z zagranicy, aby ocenić postępy narodu polskiego w wszystkich przejawach jego życia. Na otwarcie jej przybędzie Głowa Państwa w otoczeniu członków rządu, Sejmu, Senatu, w towarzystwie posłów zagranicznych z nuncjuszem papieskim na czele.

W czasie trwania jej odbywać się będą liczne zjazdy krajowe i międzynarodowe, skupiające jednostki czołowe, umiejące patrzeć i sądzić.

Przyjmijcie, zacni obywatele, wszystkich przybywających na Wystawę z gościnnością, właściwą narodowi polskiemu. Życzliwych nam obcokrajowców przyjmijcie ze szczerą serdecznością, na jaką zasługują wszystkich zaś z uprzejmością, poprawną na każdym kroku. Dbajcie o to, aby wyjechało z Poznania jak najmniej niezadowolonych. Szczególniej w pierwszych tygodniach należy starać się o to, aby zwiedzający wyjeżdżali z Poznania pod najlepszem wrażeniem, zachęcając innych do przybycia na Wystawę. Każda krzywda materjalna czy moralna, wyrządzona gościom naszym odbiłaby się szkodliwie na ogóle mieszczaństwa poznańskiego. Pilnujcie, aby nasze ukochane miasto utrwaliło sąd, że jest miastem, słynącem czystością, że obywatelstwo umie dbać o jego ład zewnętrzny. Pomagajcie władzom miejscowym w utrzymaniu bezpieczeństwa i spokoju publicznego, w przestrzeganiu zasad ruchu i porządku na ulicach. Utrzymujcie domy swoje, podwórza i schody w schludności każdemu miłej, nie czekając na nakazy policyjne.

Powszechna Wystawa Krajowa jest świętem pracy! niechaj wszystkich obywateli przepełni nastrój uroczysty, wynikający z świadomości, żeśmy rzetelnego dokonali dzieła. Bez przerw, z napięciem energji niebywałem u wszystkich kierowników, rzemieślników i robotników, dokonano rzeczy wielkiej i pożytecznej, o znaczeniu dziejowem. Stąd uzasadnioną jest radość nasza i duma, bo wykazaliśmy, że pracować umiemy.

Wystawa jest świętem zgody! Wszyscy obywatele stanęli do współpracy bez różnicy światopoglądu. Wystawa wyrosła z miłości kraju i z szacunku dobra społecznego; jest aktem ofiary Narodu polskiego, zgodnego w wdzięczności za uzyskaną niepodległość.

Więc duma rozpiera piersi nasze, żeśmy zbudowali Wystawę okazałą, silni jednością.

Upraszam obywatelstwo poznańskie, aby dało wyraz uczuciom radości, wywieszając w dniach 15 do 20 maja chorągwie, a w dniach 15 i 16 maja uświetniając, o ile możliwe, uroczystości iluminowaniem domów. Gmachy miejskie będą oświetlone od godz. 8,30 do godziny 11 wieczorem.

Cyryl Ratajski.

Brzydko zabarwione zęby

szpecą najładniejszą nawet twarz. Nieprzyjemny zapach ust działa odpychająco. Wady te dadzą się gruntownie usunąć jedynie przez codzienne używanie wspaniale orzeźwiającej, pachnącej pasty do zębów **Chlorodont.** Już po parokrotnem użyciu, szczególnie przy pomocy specjalnie dla tego celu skonstruowanej szczoteczki do zębów **Chlorodont** ze ząbkowaną szczeciną, zaznacza się zbawienne działanie tej pasty. Gnijące, między zębami, resztki potraw, zostają gruntownie usunięte, oddech staje się czysty, a zęby przybierają alabastrowo biały połysk.

Pw 1014 1-70.581

Sojusz bułgarsko-węgierski?

Budapeszt, 11. 5. (PAT). Ze źródeł serbskich rozeszła się pogłoska, jakoby arcyksiążę Józef Franciszek przebywać miał w Bułgarji z pełnomocnictwami rządu węgierskiego do prowadzenia oficjalnych rokowań. Czynniki urzędowe stwierdzają natomiast, iż arcyksiążę nie otrzymał od rządu żadnych poleceń i że w tym roku przebywa w Bułgarji, podobnie jak w roku zeszłym, jedynie dla wypoczynku.

Wiedeń, 11. 5. (PAT). Dzienniki donoszą z Białogrodu, że syn arcyksięcia Józefa Habsburga Józef Franciszek przebywa obecnie w Sofji. „Politika" podaje, że wizyta arcyksięcia w Bułgarji uważana jest za oficjalną wizytę u posła węgierskiego w Sofji, a poświęcona ma być rzekomo studjowaniu bułgarskich stosunków gospodarczych. Dziennik sądzi, iż arcyksiążę Józef Franciszek ma zamiar zbadać możliwości zawarcia sojuszu bułgarsko-węgierskiego.

ulica Poznańska 66. Telefon 66-86.

Niedziela, dnie 12 maja b. r.

!!TRADYCYJNE OTWARCIE!!

tysiące atrakcyj dotychczas niewidzianych w Poznaniu.

Orkiestry. Bengalskie Ognie. Restauracja, czynny do 12 w nocy.

Pw 10271/2-19.233-4

LOSY

1-ej klasy 19 Państwowej Loterji Klasowej poleca największa i najszczęśliwsza Kolektura w kraju

„NADZIEJA"

Lwów, Sykstuska L. 6.

Co drugi los musi wygrać!

Główna wygrana 750000 zł.

Ponadto wygrane:

1	na	400.000 zł	=	400.000 zł
1	„	350.000 „	=	350.000 „
1	„	150.000 „	=	150.000 „
1	„	100.000 „	=	100.000 „
2	po	80.000 „	=	160.000 „
4	„	75.000 „	=	300.000 „
2	„	60.000 „	=	120.000 „
3	„	50.000 „	=	150.000 „
2	„	40.000 „	=	80.000 „
2	„	35.000 „	=	70.000 „
6	„	25.000 „	=	150.000 „
10	„	20.000 „	=	200.000 „
22	„	15.000 „	=	330 000 „
50	„	10.000 „	=	500.000 „
98	„	5.000 „	=	490.000 „

ponadto wielka ilość wygranych poniżej zł 5000.— na ogólną sumę przeszło

28 miljonów złotych.

Ciągnienie już 23 i 24 V.

Ceny losów: 1/4 zł 10, 1/2 zł 20, 1/1 zł 40.

Na zamówienia wysyłamy losy odwrotną pocztą, załączając blankiet P. K. O. na przesyłkę należytości po odbiorze oryginalnych losów. nw 10237

Naszej kolekturze sprzyja stale nadzwyczajne szczęście!

W tem miejscu wyciąć i wypełnione nadesłać:

Karta zamówień K. P.

Do „NADZIEI", Lwów, Sykstuska 6.

Proszę o nadesłanie mi następujących losów Państw. Lot. Klasowej:

_____ losów całych po Zł 40,—
_____ losów połówek po Zł 20,—
_____ losów ćwiartek po Zł 10,—

Należytość w wysokości Zł _____ wyrównam natychmiast po otrzymaniu losów, blankietem przez Firmę do tychże dołączonym.

Imię i nazwisko _____

Dokładny adres _____

LINCOLN

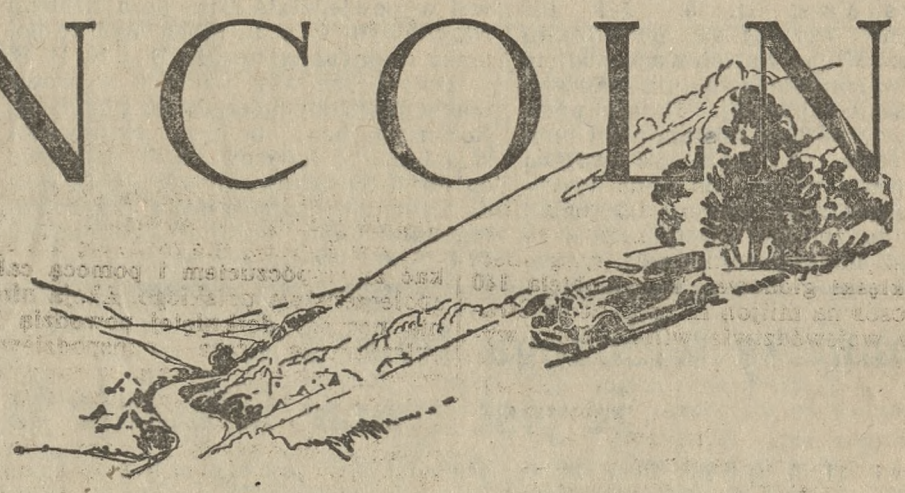

POWSZECHNIE utarło się mniemanie, że automobil wysokiej klasy musi być bardzo skomplikowany. Nie ma to miejsca z samochodem Lincoln.

Konstrukcja Lincolna jest prosta i nieskomplikowana. Nie wymaga on większej pieczy, niż każdy inny samochód. Lincoln posłuszny jest najlżejszemu ruchowi kierującego. Dlatego też jest jednym z nielicznych wozów wysokiej klasy, który kobieta może prowadzić bez najmniejszego zmęczenia.

W Lincolnie najdalej idąca precyzja łączy się z pięknością zewnętrzną. Powinniście zapoznać się z tym wozem. Podczas próbnej jazdy nasz przedstawiciel z największą chęcią zademonstruje Wam samochód Lincoln i jego niezrównane zalety, bez najmniejszego dla Was zobowiązania. Zażądajcie naszej ilustrowanej broszury.

8 cylindrowy silnik, pod kątem 60° V. zapalanie "nie w takt", minimum wibracji. Termostatycznie kontrolowana chłodnica wyklucza przegrzanie lub stratę wody. System 6-ciu hamulców zapewnia kompletne opanowanie wozu przy każdej szybkości.

Zastępstwa Samochodów Lincoln:

Motofors Sp. z. ogr. odp. Królevska 41, Warszawa

"Autotraktor" Sp. z. ogr. odp. Ossolińskick 1, Warszawa

J. Zagórski Ogrodowa 17, Poznan

Ludwik Hubicki, ul. Szpitalna 11, Kraków

"Eshape" Sp. H/P z. o. p. Akademicka 15, Lwów

7-osobowa Limuzyna

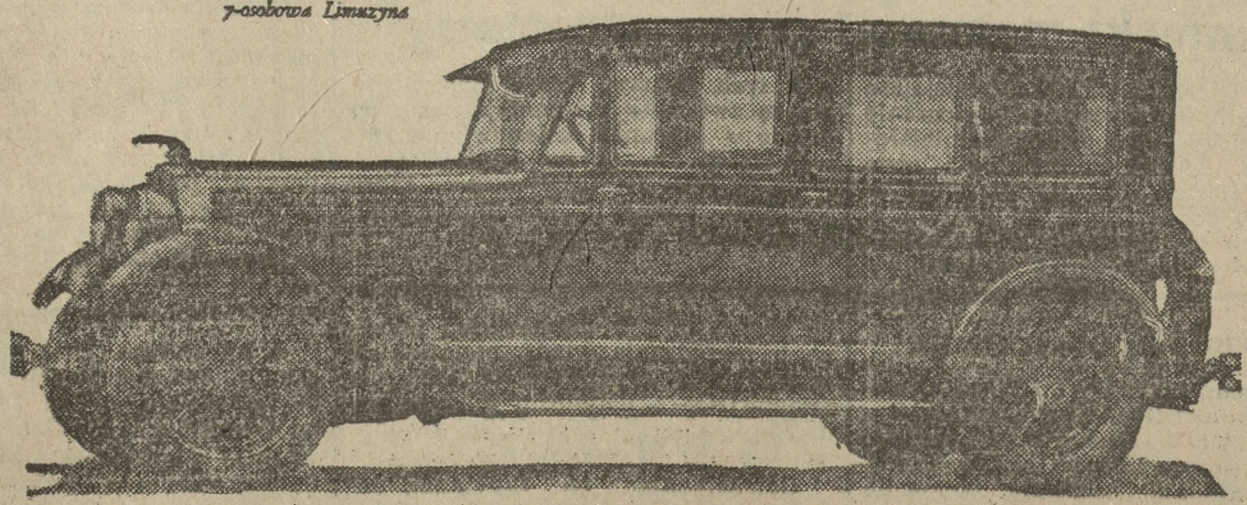

ODDZIAŁ LINCOLN · FORD MOTOR COMPANY

nw 10139

Zamachu na Woldemarasa dokonali studenci litewscy?

Berlin 11. 5. (PAT) Korespondent „Telegr. Union" na podstawie informacyj, otrzymanych z litewskiego ministerstwa spraw zagr. donosi, iż spodziewają się tam z całą pewnością wykrycia wśród aresztowanych dotychczas osób jednego ze sprawców zamachu na Woldemarasa. Główne podejrzenie skierowane jest na studenta Wosiliusa, należącego do korporacji studenckiej, zbliżonej raczej do ludowych socjalistów niż socjal-demokratów. Inni aresztowani studenci należą do różnych korporacyj studenckich, w znacznej mierze prawicowych.

Gdyby podejrzenia przeciwko Wosiliusowi zostały potwierdzone, podkreśla korespondent „Telegr. Union", to równocześnie dowodziłoby to, że inspiratorów zamachu szukać należy w kraju, a nie jak to poprzednio przypuszczano, zagranicą.

Głód na Wileńszczyźnie

W Warszawie powstał komitet ogólnopolski niesienia pomocy, dotkniętej klęską głodu Wileńszczyźnie. Protektorat nad komitetem objęła p. prezydentowa Mościcka.

Onegdaj w Warszawie odbyła się konferencja prasowa, poświęcona zaznajomieniu prasy polskiej z wielką i od wielu lat niespodziewaną klęską głodu, która nawiedziła ziemię wileńską. Klęska głodu na Wileńszczyźnie jest daleko większa i daleko groźniejsza od klęski powodzi, jaka nawiedziła Małopolskę wschodnią w r. 1928. Dlatego komitet główny niesienia pomocy Wileńszczyźnie postanowił odwołać się do całego społeczeństwa polskiego i jak w r. 1928 podjąć akcję, któraby złagodziła niespotykane dotąd skutki nieurodzajów na Wileńszczyźnie.

Obszerny referat o sytuacji na Wileńszczyźnie wygłosił p. wicewojewoda Kirtiklis, który po zobrazowaniu stanu rzeczy w zniszczonej długotrwałemi wojnami ziemi kresowej stwierdził, iż województwo wileńskie w obecnych jego granicach nie ma oddechu. Zarówno klimat, struktura agrarna, jak i poziom kultury rolnej nie sprzyjają plantacji lnu, rybołóstwu i rozwojowi gospodarstw mlecznych. Świadczy o tem ten znamienny fakt, iż od r. 1922 tylko dwa lata były urodzajne i dały spodziewany plon. Rok zaś ostatni był tak katastrofalny, że stał się bezpośrednią przyczyną obecnej klęski głodowej, która objęła 140 tys. osób na miljon mieszkańców Straty w województwie wileńśnkiem wynoszą 150 milj. zł, a jeśli się zważy, że województwo nigdy nie było samowystarczalne pod względem rolniczym i zawsze skazane było nawet w latach przedwojennych na import zboża, to jasnem się stanie, jak wielką jest obecna katastrofa.

Podjęta przez miejscowe czynniki administracyjne i społeczne akcja pomocy dla ludności wileńskiej nie mogła być wystarczająca, mimo, iż rząd w ostatnich miesiącach asygnował na ten cel 2.100 tys. zł., pomijając oczywista ulgi podatkowe, towarowe i t. p. Pomimo to do 10-go b. m. władze administracyjne mogą zaspokoić najważniejsze potrzeby głodującej ludności przez dokarmianie dzieci w szkołach, udzielanie pomocy osobom dorosłym i całkowitą opiekę nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Według przypuszczalnych obliczeń koszta całej akcji wyniosą blisko 5 milj. zł. Tymczasem jednak głód, późna wiosna (jeziora do dzisiejszego dnia są pod lodem) i zniszczona ozimina wskutek ciężkiej zimy są przyczyną szerzącej się epidemji, zrywania strzech na dokarmianie bydła, wysprzedawania inwentarza, nawet samobójstw. Przeszło 130 tys. osób żyje w tych warunkach, że grozi im śmierć z głodu i wycieńczenia.

Tak wielka klęska głodowa siłą rzeczy musiała się odbić na miastach i miasteczkach ziemi wileńskiej, na przemyśle i handlu w tem województwie. Dla zobrazowania tego warto przytoczyć kilka danych statystycznych. Na 751 sklepów na 14 ulicach Wilna w ostatnim czasie zostało zamknięte 164. W r. 1924 świadectw przemysłowych I kategorji wykupiono w Wilnie 47, w r. 1928 tylko 29; świadectw przemysłowych II. kategorji w r. 1924 wykupipono 1 085, a w r. 1928 — już tylko 768; świadectw kategorji III. do IV. wykupiono w r. 1924 3312, a w r. 1928 — 1981. W listopadzie 1928 r. ilość protestowanych weksli wyniosła 8462, w styczniu 1929 r. ilość ta dosięgła cyfry 10 321. Ilość robotników sezonowych, zapisanych w urzędach opieki społecznej województwa wileńskiego na wyjazd do Francji przekracza trzykrotnie zgłoszone zapotrzebowanie.

Tak wielka katastrofa głodowa na terenie jednego z największych województw Rzplitej nie może się nie spotkać ze współczuciem i pomocą całego społeczeństwa polskiego. Akcja niesienia pomocy dotkniętej powodzią Huculszczyźnie dała nadspodziewane wyniki, pokryła bowiem w zupełności potrzeby ludności tamtejszej i w zupełności sprostała włożonemu na nią zadaniu. Niewątpliwie więc i obecna akcja niesienią pomocy drogiej każdemu sersu Polaka ziemi wielńskiej da należyte rezultaty i w dużym stopniu ulży niedoli ludu wileńskiego.

Dla przeprowadzenia tej akcji został stworzony specjalny komitet, składający się z przedstawicieli wszystkich sfer społecznych, na czele jego stanęła p. prezydentowa Michalina Mościcka. Komitet ten ma swoich przedstawicieli we wszystkich województwach.

KINO RENAISSANCE
HYGJENA MAŁŻEŃSKA i CHOROBY WENERYCZNE
o godz. 3 po poł. dla Pań, o godz. 10,30 wieczór dla Panów.
bpw 3588

B. dyrektor „Głosu Prawdy" fałszerzem i defraudantem

Dnia 6 b. m. przed sądem okręgowym w Warszawie toczyła się ciekawa sprawa p. Stefana Olpińskiego, b. dyrektora (kierownika administracji) „Głosu Prawdy", głównego organu piłsudczyzny, i dwóch jego kolegów, oskarżonych o fałszowanie weksli i defraudacje. Sąd uznając winnym Olpińskiego, skazał go na 2 lata więzienia.

Olpiński w ostatniem słowie powiedział, że do „Głosu Prawdy" wstąpił dlatego, ponieważ p. Stpiczyński i pułk. Koc (obecny redaktor „Głosu Prawdy") mieli się starać o przyśpieszenie sprawy i jego oczyszczenie. Olpiński dodał, że to samo obiecywał mu ówczesny wiceminister, p. Car.

„Głos Prawdy" w rubryce „niedyskrecje" zaprzeczył z oburzeniem temu twierdzeniu odnośnie do pułk. Koca.

Również p. Car za pośrednictwem PAT-icznej oświadcza, iż nie przypomina sobie, aby p. Olpiński zwracał się do niego z prośbą o przyśpieszenie procesu, i że żadnych przyrzeczeń mu nie czynił.

„Gaz. Warszawska" zapowiada, że ogłosi b. ciekawe rzeczy o roli politycznej p. Olpińskiego w obozie majowym. Coraz wyraźniej zdajemy sobie sprawę, dlaczego to wielu ludzi wstępuje do „sanacji". Jedni bez pracy chcą zrobić karjerę, inni chcą uniknąć ręki sprawiedliwości, a jeszcze inni liczą na kredyty i zapomogi.

Z Opola

W sprawie zbrodni niemieckiej na artystach polskich w Opolu otrzymujemy od jednego z rodaków naszych tamtejszych, który bawi obecnie w Poznaniu, następujące uwagi:

„Jestem Górnoślązakiem i mieszkałem w Opolu przez blisko 15 lat, więc znam stosunki tamtejsze bardzo dobrze. Przedewszystkiem doszedłem do przekonania, że Opole to najbardziej hakatystyczne miasto na Śląsku.

„Pisma niemieckie jak „Ostdeutsche Rundschau" w Bydgoszczy, „Posener Tageblatt" i inne oburzają się, że prasa polska nazywa Niemców barbarzyńcami. Chcą one zajścia w Opolu zbagatelizować i piszą wobec tego, że artyści polscy zostali tylko „lekko podrapani" przez chłopców lat 15 do 20 i że był to tylko „dummer Jungen-Streich". Ładne mi figle, że się aż krew od nich polała!

„Co do policji opolskiej, to według mniemania prasy niemieckiej spełniła ona w zupełności swoją powinność — a zresztą artyści bez jej wiedzy udali się w drogę na dworzec. To twierdzenie cechuje aż nadto skłonność niemiecką do krętactwa i zaciemniania prawdy. Lokale policyjne bowiem w Opolu znajdują się w tym samym gmachu, gdzie występowali artyści, a więc w ratuszu. Ażeby się wydostać na ulicę artyści musieli przechodzić koło biur policyjnych, gdyż innego wyjścia tam niema. Ale mimo to policja rzekomo nie wiedziała o ich pójściu na dworzec!

„Zdaniem tutejszych pism niemieckich ogół, a przedewszystkiem osoby starsze, nie uczestniczyli w tych zajściach, będąc przeciwni takim wybrykom. Szkoda zatem, iż nie było redaktorów tych pism w Opolu wówczas, gdy ja tam byłem, i gdy nie chłopcy 15—20-letni, ale cały ogół darł się do nieszczęśliwego Polaka (podczas plebiscytu), bijąc go i masakrując na śmierć, a policja pruska przyglądała się temu nietylko bezczynnie, ale jeszcze podjudzała motłoch do gwałtu. Zresztą niechby redaktorzy niemieccy spróbowali się przedstawić w Opolu jako Polacy lub zasiąść w kawiarni za gazetą polską, a poznają natychmiast, jakie będą skutki.

„Tutejsze pisma niemieckie nie raczyły też sobie zapamiętać, że w tymże Opolu motłoch zmasakrował w r. 1927 robotnika polskiego z powiatu kieleckiego, który wracał z Francji do Polski. Reszty potem dokonała policja opolska, która go nibyto dla bezpieczeństwa własnego zabrała do aresztu (schutzhaft), skąd jednakże żyw już nie wyszedł. A przecież to zaledwie dopiero dwa lata minęły od tego zajścia. Świeższej zaś jeszcze daty jest mord sądowy, dokonany przez ślepą nienawiść pruską na robotniku polskim, Jakubowskim...

„Barbarzyńcami zresztą nazywa Niemców nie tylko prasa polska, ale i świat cały, który jeszcze długo nie zapomni im tego, jak mordowali w Belgji niewinną ludność, starców, dzieci i kobiety.

Górnoślązak.

CHOROBY ŻOŁĄDKA
leczy się przy zastosowaniu domowej kuracji
Naturalną Wodą Karlsbadzką
Spytajcie o to Waszego lekarza domowego.
Na składzie ze znakiem ochronnym we wszystkich składach wód mineralnych, drogerjach i aptekach.
Tw 2561

Za zdradę tajemnicy wojskowej

Katowice, 11. 5. (AW.) Dnia 10 bm. wyrokiem sądu okręgowego został skazany na miesiąc więzienia redaktor odpowiedzialny „Kattowitzer Zeitung" Hofmann za zdradę tajemnicy wojskowej w prasie.

Kup los Państwowej Loterji Klasowej w kolekturze
E. LINETTE
Poznań, plac Wolności 2.
Główna wygrana 750 000 złotych
Ceny losów: ćwiartka 10 zł. połowa 20 zł. cały 40 zł.
Ciągnienie już 23 maja r. b.
zw 16136

Wspaniała reklama neonowa przy ulicy Kantaka

Od kilku dni podziwiają przechodnie Miasta Poznania nadzwyczaj efektowną i gustowną reklamę MOULIN ROUGE przy ul. Kantaka, która jest znowu jednym dowodem więcej, w jak pierwszorzędnem i doskonałem wykonaniu dostarcza tutejsza firma „Siemens", Sp. z ogr. odp., Poznań, ul. Fredry 12 reklamy neonowe.

Przed zamówieniem reklamy neonowej należy zasięgnąć rady takiej renomowanej firmy, która przez swe duże doświadczenie gwarantować może za pierwszorzędne wykonanie, gdyż w przeciwnym razie reklama neonowa stanie się tylko powodem różnych przykrości.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dla usprawnienia komunikacji w Poznaniu

Nowy projekt P. K. E. — Będzie ogółem 12 linij tramwajowych

Dyrekcja P. K. E. przystępuje obecnie do dalszej realizacji swych zamiarów, które zmierzają do usprawnienia komunikacji w naszem mieście. Nowy projekt przewiduje 3 dalsze szlaki, tak, że razem będzie ich narazie 12. Szlaki te są następujące:

Linja nr. 1 będzie kursować co 5 minut od dworca do ul. Wielkiej przez Wjazdową, Gwarną, 27 Grudnia, Pl. Wolności, St. Rynek. Linja nr. 2 z Polnej na Śródkę co 10 minut ulicami: Dąbrowskiego, Most Teatralny, Fredry, 27 Grudnia, Pl. Wolności, St. Rynek, Chwaliszewo. Linja nr. 3 łączyć będzie Rynek Jeżycki z Łazienkami Miejskiemi na Drodze Dębińskiej i pójdzie ulicami: Kraszewskiego, Zwierzyniecką, Wjazdową, św. Marcinem, Podgórną, Strzelecką; Również i tu kursować będą tramwaje co 10 minut. Linja nr. 4 łączyć będzie dworzec Łazarski z Dębcem zdążając ulicami: Marsz. Focha, Jasną, Mostem Teatralnym, Fredry, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Podgórną, Półwiejską i G. Wildą; wozy krążą co 10 min. Linja nr. 5 z ul. Palacza na Wielką pójdzie ulicami: M. Focha, Wjazdową, św. Marcinem, Al. Marcinkowskiego, Nową, Starym Rynkiem co 10 min. Linja nr. 6 z terenu P. W. K. Al. Reymonta do Tamy Garbarskiej co 10 minut ulicami: Grunwaldzką, Jasną, Most. Teatralnym, Fredry, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Nową, St. Rynek, Wodną i W. Garbarami. Linja nr. 7 łączyć będzie co 10 minut Ogród Botaniczny na Jeżycach z ul. Traugutta na Wildzie; szlak prowadzi ul.: Dąbrowskiego, Kraszewskiego, Zwierzyniecką, M. Focha, Most Dworcowy, Wierzbięcicami i G. Wildą. Również i linja nr. 8 idzie co 10 min. na ul. Traugutta, ale — z ul. Polnej następującemi ulicami: Dąbrowskiego, Kraszewskiego, Zwierzyniecką, Wjazdową, św. Marcinem, Al. Marcinkowskiego, Podgórną, Półwiejską, G. Wildą. Linja nr. 9 na szlaku Golęcin — Wielka, kursować będzie co 10 minut ulicami: Sołacką, Wołyńską, Al. Małopolską i Wielkopolską, Grudzieniec, Jasną, Most. Teatralnym, Fredry, 27 Grudnia, Pl. Wolności, Nową, St. Rynkiem na Wielką.

Nowa linja nr. 10 wychodzić będzie co 10 minut z ul. Emilji Sczanieckiej na Rynek Wildecki ulicami: M. Focha, Most. Dworcowym, Wierzbięcicami na Rynek Wildecki. Tu nie będzie potrzeba okrążać miasta, ani przesiadać się jak dotąd, lecz wprost można zajechać na Wildę. Dalsza nowa linja nr. 11 wychodzić będzie co 10 minut z przed terenu P. W. K. na St. Rynek, zdążając Al. Reymonta, ul. Grunwaldzką, Wjazdową, św. Marcinem, Al. Marcinkowskiego, Nową. Wreszcie ostatnia linja nr. 12 zaczyna się na ul. Emilji Sczanieckiej czyli z przed terenów P. W. K. i podąży co 10 minut ulicami: M. Focha, Wjazdową, św. Marcinem, Al. Marcinkowskiego, Nową na St. Rynek.

Prawidłowa komunikacja częściowo też uzależnioną będzie od samego społeczeństwa, które w okresie P. W. K. bezwzględnie współdziałać winno z wielkim wysiłkiem personelu tramwajowego. Tramwajarze niesłychanie ciężką będą mieli pracę z gośćmi z kraju i z zagranicy nieznających miasta — mieszkańcy zatem Poznania powinni starać się nie przysparzać kłopotu, lecz raczej śpieszyć z pomocą. Poza tem koniecznie należy się zaopatrzyć w drobne pieniądze, by nie utrudniać pracy konduktorom. (z(

Dworzec zachodni

Wewnętrzne urządzenie — Ostatnie roboty

Nowy dworzec zachodni jest już gotowy i obecnie wykończa się prace wewnątrz, oraz przed dworcem, a w niedzielę prawdopodobnie zostanie poświęcony i oddany do publicznego użytku.

Westybul małego dworca jest dość obszerny i bardzo jasny. Po obu stronach znajduje się 8 okienek do sprzedaży biletów, poza tem na zewnątrz do placu zajazdowego zrobiono 4 dalsze okienka, tak że zdobycie biletów nie będzie sprawiało trudności. Obok umieszczono kantor wymiany, w którym również udzielać się będzie informacyj. Nieco głębiej znajdują się dwie toalety.

Po lewej stronie w głębi jest obszerny lokal na przechowanie bagażu i osobno ekspedycja oraz — służbowy. Po przeciwnej stronie znajdują się przestronne lokale, w których urzędować będzie Miejskie Biuro Kwaterunkowe. Chcący się tylko dostać na peron, mogą korzystać z automatu biletowego. Nie zabraknie też odpowiedniej lektury, którą będzie można nabyć w kiosku. Tuż przed szerokiemi schodami, wiodącemi do tunelu, ustawiono trzy owalne stoiska, w których urzędnicy kolejowi prowadzić będą kontrolę nad biletami.

Przed dworcem przeprowadza się ostatnie roboty. Obecnie po zburzeniu starych ruder i usunięciu małego kiosku, stwarza się obszerny i wygodny dostęp dla pojazdów. Wielki plac ozdobi ładny klomb, który całości nada efektowny wygląd. Poza tem na uboczu przed dworcem ustawiono zbiornik benzynowy dla samochodów a nieco dalej wybudowano nowy ustęp podziemny. Z góry od ul. Marszałka Focha powstaje efektowny parkan z kamienia. (z)

Otwarcie „Polonji"

Uruchomienie biura kwaterunkowego

Otwarcie olbrzymiego hotelu „Polonia" przy ul. Głogowskiej nastąpi w poniedziałek. Dn. 10 bm. specjalna komisja wyłoniona z członków Rady Miejskiej, radnych pp. Libery i Kowalewskiego oraz zaprzysiężonego rzeczoznawcy z Izby Przemysłowo - Handlowej p. Zakrzewskiego, przejrzała dokładnie wszelkie meble przyczem nabrała przekonania, że meble te są solidne i bez zarzutu. Kilka małych poprawek, co przy takich masowych dostawach zdarzyć się może, nie ma żadnego znaczenia.

Również z dniem 13 względnie 14 bm. uruchomiona zostanie ekspozytura Miejskiego Biura Kwaterunkowego, które działać będzie w obszernych lokalach zachodniego dworca naprzeciw Targów Poznańskich. Opóźnienie otwarcia tłumaczy się niewykończeniem dworca. W ekspozyturze uruchomi się biuro informacyjne, gdzie się też uskuteczniać będzie przydział kwater. Obecnie przygotowane całkowicie zaspakajają potrzeby P. W. K. co do przyjezdnych a nawet M. B. K. dysponuje pewnemi rezerwami.

Ilość kwater masowych dosięga 36, i łącznie zdołają pomieścić 22.000 osób. Razem z mieszkaniami prywatnemi, których w M. B. K. zgłoszono 15.000 łóżek, pozostaje do dyspozycji wspomnianego biura 37.000 kwater. O ile do tej cyfry doda się jeszcze kwatery robione przez różne organizacje, kuratorjum szkolne, dyrekcji kolei, dyrekcji poczt i t. d., to mieszkań w Poznaniu będzie pod dostatkiem. (z)

Rzadka atrakcja

Międzynarodowe konkursy w Poznaniu zapowiadają się doskonale

Niezwykle atrakcyjnie zapowiadają się międzynarodowe konkursy hippiczne, rozpoczynające się, jak wiadomo w Poznaniu dnia 17 b. m. na nowym hippodromie. Zgłoszenia napływają bardzo licznie, ujrzymy zatem wszystkich naszych wybitniejszych jeźdźców, a ponadto wielu zagranicznych.

Z tych ostatnich przybyli już do Poznania w piątek dwaj oficerowie rumuńscy z końmi, a reszta zjeżdża dzisiaj. Amerykanie staną w Bremie 12 b. m. i bezpośrednio stamdąd przyjeżdżają do naszego grodu. Zmęczeni podróżą nie będą oni mogli odrazu zaprodukować w całej pełni swych walorów, jednak po odpoczynku staną w szrankach, jako groźni rywale. Ponadto spodziewany jest w najbliższym czasie przyjazd Czechów, Austrjaków, Belgów i in.

Konkursy zaszczyci swą obecnością Pan Prezydent Rzplitej.

Całość progamu, ułożona nader starannie i niezmiernie urozmaicona, oraz rywalizacja wybitnych jeźdźców — stanowić będzie nielada atrakcję, nic więc też dziwnego, że konkursy wywołały ogromne zainteresowanie w szerokich kołach całej Wielkopolski i Pomorza.

Pożar tartaku

Straty 120.000 zł

Nasz korespondent toruński donosi 11 bm.:

W nocy dzisiejszej wybuchł pożar w tartaku p. Franciszka Szneidera w Toruniu przy ul. Lubickiej. Wydobywające się z wnętrza głównego budynku płomienie, zauważyli przechodnie i zaalarmowali straż ogniową. Akcja ratunkowa była nadzwyczaj utrudniona z powodu słabego nacisku wody z hydrantów, co było skutkiem wyrządzonych przez mrozy szkód w wodociągach. Ostatecznie straży ogniowej udało się zlokalizować pożar i ocalić sąsiednie zabudowania i przylegające szopy. Wobec tego jednak, że główny budynek zawierający maszyny, spłonął doszczętnie, straty wynoszą przeszło 120 000 zł. Dochodzenia śledcze wykazały, że ogień został podłożony.

Tragedja rodzinna

Matka zabija dziecko a następnie popełnia samobójstwo

Nasz korespondent pomorski (x) donosi z Kartuz:

Ścinającego krew w żyłach czynu dopuściła się niejaka Hincowa Teodora, żona inkasenta elektrowni powiatowej; w przystępie szału nieszczęśliwa kobieta pozbawiła życia wystrzałem z rewolweru swego czteroletniego synka a następnie zraniła się śmiertelnie w pierś. Desperatka zmarła niebawem wśród strasznych boleści. Tragedja rodzinna, której przyczyna nie została jeszcze wyjaśniona, wywołała w mieście głębokie poruszenie.

Morderstwo rabunkowe

Pozbawiono życia człowieka dla 100 zł

W tych dniach na polach między Dębcem a Górczynem, znaleziono zwłoki mężczyzny, w którym rozpoznano 32-letniego Jana Niedźwiedzkiego, rodem z powiatu wieluńskiego. Sp. Niedźwiecki, zatrudniony był jako parobek, w posiadłości p. mec. dr. Krzyżankiewicza w Junikowie. W poniedziałek ubiegły, Niedźwiedzki przestał pracować u p. mec. dr. Krzyżankiewicza, a przy opuszczaniu miejsca pracy otrzymał on około 100 zł w gotówce.

Jak się okazało Niedźwiecki padł ofiarą mordu rabunkowego, gdyż brak było pieniędzy i rzeczy wartościowych. Nieznani narazie zbrodniarze pozbawili Niedźwiedzkiego życia uderzeniami grubego kija lub pałki, pozatem uderzeniami ostrego narzędzia. Około szyi trup miał przyciągnięty sznur, którym go duszono. Przypuszcza się, że morderstwa dokonano już w poniedziałek, gdyż zwłoki znajdowały się w rozkładzie. Wdrożono śledztwo, w celu wyświetlenia zbrodni. (k)

KALENDARZYK

Sobota, 11 maja 1929.

Słońce: wschód 4,03; — zachód 19,35; — długość dnia 15 godz. 32 min.
Księżyc: wschód 5,11; — zachód 23,08; — po nowiu.
Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, g. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 10 st. C., pogodnie, wiatr północny, ciśnienie atmosferyczne wysokie 759 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 15 st. C., najniższa plus 5 st. C.
Kal. rz.-kat.: Mamert M.; jutro Pankracy.
Kal. słow.: Ludowit; jutro Cichosław.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 37. — Apteka Sapieżyńska, ul. Pocztowa 31.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.
Łazarz: Apteka przy parku Wilsona. — Apteka p. Plucińskiego, ulica Głogowska 74-75.
Wilda: Apteka pod Koroną, Górna Wilda.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— * **Stopień doktora filozofji** z zakresu socjologji uzyskała przy Uniwersytecie Poznańskim p. Helena Erzepki z Poznania, córka b. dyrektora Muzeum im. Mielżyńskich, prof dr. Bolesława Erzepkiego, na podstawie rozprawy p. t. „Stosunki społeczne między mężczyzną a kobietą w życiu towarzyskiem". Uroczysta promocja odbyła się dnia 8 bm. w rektoracie U. P.

Przy słabem trawieniu, małokrwistości, **wychudnięciu,** blednicy, chorobach **gruczołów, wysypkach** skórnych i czyrakach **reguluje** naturalna woda gorzka **Franciszka Józefa** tak ważną obecnie działalność **kiszek.** Znakomici lekarze specjaliści przekonali się, że nawet najwątlejsze dzieci dobrze znoszą wodę **Franciszka Józefa.** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10 198

Pocieszający objaw.

Dowiadujemy się, że z rąk niemiecko - żydowskich wykupiła firma Poznański Auto-Skład lokal przy ulicy 27 Grudnia 15.

Firma Poznański Auto-Skład, reprezentująca na Poznańskie i Pomorze znane samochody marki „Studebaker", nabywszy lokal firmy Arnold Obersky, rozszerza obecnie swój salon wystawowy i w krótkim czasie będziemy podziwiać nowe modele wozów „Studebaker'a". zw 15 782

WYSTAWY

— * **Z Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych** (przy pl. Wolności 18). W niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 12 nastąpi otwarcie nowej wystawy. Kolekcję dzieł swych nadesłał Stanisław Korzeniewski, malarz-artysta z Monachjum, znany w Poznaniu z dawniejszych wystaw. — Prócz tego wystawa bieżąca z udziałem następujących artystów: Augustynowicz, Axentowicz, Batycki, Bergmann, Gałek, Graczyński, Kusztelanówna, Malczewski, Wyczółkowski i Zakrzewski. — Salon otwarty od 11—17 w dnie powszednie, w niedziele i święta zaś od 12—15. Wstępne dla dorosłych 1 zł, młodzież płaci połowę.

WYKŁADY

— * **O uzdrowiskach.** W ostatniej chwili przypominamy, że dzisiaj o godz. 20 w Col. Medicum, Fredry 10, wygłosi ciekawą prelekcję dyr. Związku Uzdrowisk Polskich, p. Szczerbiński n. t. „Znaczenie gospodarcze uzdrowisk polskich". Wykład oparty na materjale dowodowym. Wstęp wolny.

— * **„Kaszubi a morze".** W poniedziałek, 13 bm. o godz. 20 w sali Król. Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1 odbędzie się miesięczne zebranie Tow. Marynarzy, na którem p. Cz. Janiszewski wygłosi odczyt n. t. „Kaszubi a morze".

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Tow. Opieki nad Zwierzętami.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 19,30 w sali Rady miejskiej w ratuszu. Wykład o ideologji Tow. Opieki nad Zwierzętami wygłosi p. prof. Teodorowicz. Poza tem porządek obrad przewiduje wybór opiekunów okręgowych. — Legitymacje członkowskie odebrać można przed zebraniem.

— * **„Stella", Tow. kolonij wakacyjnych i stacyj sanitarnych** odbędzie walne zebranie w czwartek, dnia 16 bm. o godz. 20 na salce Koła Towarzyskiego w Bazarze przy ul. Nowej 8. Na porządku obrad: sprawozdania zarządu w sprawie kolonij letnich, w sprawie stacji sanitarnej w Kobylnicy, głównej kasy „Stelli", kasy wydziału opieki stacji sanitarnej, z osady w Gruszczynie i sprawozdanie komisji rewizyjnej; dalej wybór 1 członka ścisłego zarządu i 4 członków wydziału zawiadowczego w miejsce wylosowanych członków, przyjęcie nowych statutów, wnioski bez uchwał i wolne głosy.

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Kurs dla gorzelanych.** Staraniem Poznańskiej Spółki Okowicianej odbędzie się w zakładach technologji rolniczej i fizjologji roślin Uniwersytetu Poznańskiego na Sołaczu w czasie od 27 maja do 28 czerwca br. pod kierownictwem p. prof. inż. Chrząszcza ósmy z rzędu pięciotygodniowy kurs dla gorzelanych, zwłaszcza dla praktykantów i pomocników gorzelniczych. Wykłady i ćwiczenia laboratoryjne obejmą razem 174 godzin. Po ukończeniu wykładów odbędą się egzaminy za opłatą zł 18 od kandydata. Świadectwa otrzymają tylko ci kandydaci, którzy zdadzą egzamin z wynikiem conajmniej dostatecznym. Przyjęcie na kurs nastąpi na podstawie dowodu samodzielnego kierownictwa gorzelnią, pomocników zaś i praktykantów gorzelniczych na podstawie dowodu ukończenia 4 klas gimnazjalnych i praktyki gorzelniczej. Kandydaci nie posiadający powyższej kwalifikacji teoretycznej będą poddani egzaminowi wstępnemu z nauk przyrodniczych i matematyki w zakresie 4 klas gimnazjalnych za opłatą zł 6 od kandydata. W

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Nieznany ojciec" i „Rywalki".
Aurora: „Demon cyrku".
Casino: „Opętana przez zmysły".
Colosseum: „Świat mówi o tem".
Corso: „Czarny Pirat".
Edison: „Doktór Masena".
Kapitol: „Szansonistki".
Metropolis: „Kapitan gwardji królewskiej".
Odeon: „Szpiedzy".
Renaisance: „Hygjena Małżeńska".
Słońce: „Śmiertelna krzywda".

pierwszym rzędzie uwzględniać się będzie zgłoszenia kandydatów zatrudnionych w gorzelniach, których właściciele są członkami Poznańskiej Spółki Okowicianej. Koszt urządzenia kursu pokryje Poznańska Spółka Okowiciana. Zgłoszenia na kurs przyjmuje się do dnia 22 bm. Poznańska Spółka Okowiciana w Poznaniu, ul. św. Marcina 39 I.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Koło Przyjaciół Harcerzy przy II. Harcerskiej Drużynie Morskiej im. Komandora Hłaski** urządza dziś zabawę w lokach p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej. Dochód przeznacza się na zakup nowego żaglowca. Ponieważ zabawy, urządzane przez powyższe koło cieszą się ogólną sympatją, sądzimy, że każdy, chcąc spędzić kilka miłych godzin w dobranem towarzystwie, pospieszy dzisiaj na zabawę do p. Jarockiego. Wstęp minimalny. Strój dowolny. Dla pp. akademików i harcerzy zniżka.

— * **Uroczystość Papieska.** Stowarzyszenie Młodych Polek parafji farnej urządza w niedzielę, 12 bm. o godz. 19,30 na sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1, uroczystość papieską ku uczczeniu złotych godów kapłańskich Ojca św. Piusa XI. W urozmaiconym programie: obrazy świetlne i wykład na temat: „Zabytki Wiecznego Miasta, stolicy papiestwa".

— * **Wieczór Słowa i Muzyki pp. Ossendowskich.** W niedzielę, dnia 12-go maja o godz. 8-mej wiecz., w Auli Uniwersytetu Poznańskiego wygłosi p. F. A. Ossendowski odczyt p. t. „Na szlakach świata" (wrażenia i wspomnienia z podróży), połączony z koncertem p. Z. Ossendowskiej. W programie muzyka polska, murzyńska, arabska, hiszpańska i cygańska. Czysty dochód przeznacza się na cele Wszechpolskiego Zlotu Harcerstwa. Bilety od 1 zł w składzie cygar A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20 a, a w dniu przedstawienia w Auli.

— * **Chór Męski „Echo"** urządza dnia 12 bm. o godz. 15 zabawę latową wraz z koncertem w ogrodzie „Columbia" przy Drodze Dębińskiej. Wszystkich miłośników muzyki i śpiewu zaprasza jaknajuprzejmiej Zarząd.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Pielgrzymka z Ziemi św.** powraca do Poznania w poniedziałek rano o godzinie 4,35.

— * **Z Sodalicji Pań Miejskich.** Nabożeństwo miesięczne odbędzie się 14 bm. o godz. 8,30 w kaplicy św. Józefa. Popołudniu o godz. 16,30 zebranie plenarne na auli Uczelni im. Dąbrówki, ul. Młyńska nr. 10. Referat o Matce Boskiej wygłosi ks. dr. Bross.

— * **Ze Związku Misyjnego Polek.** Nabożeństwo misyjne z kazaniem odbędzie się w niedzielę, 12 bm. o godz. 18,30 w kościółku Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej. W dniach od 2—9 czerwca br. urządza Z. M. P. wystawę misyjną w Sali Amarantowej przy ul. Słowackiego 19-21. Obejmować ona będzie: dary i prace Z. M. P. dla misyj, prasę misyjną oraz eksponaty z misyj. Planowaną jest podczas wystawy tej loterja fantowa; uprasza się przeto o dostarczenie jeszcze fantów na ręce p. J. Kahlówny, Kwiatowa 7.

— * **Powstańcy 15 pułku ułanów** (były 1 pułk. Wlkp. Strzelców Konnych). Uprasza się wszystkich powstańców ułanów, którzy brali udział w powstaniu do dnia 1 marca 1919 r., o przybycie dnia 11 bm. o godz. 20 do cukierni p. Wincentego Czekały, ul. Podgórna 4, celem dalszego opracowania historji pułku z pierwszych dni powstania.

(—) Miecz. Maciejewski, por. rez.

— * **„Harmonja".** Po powrocie z wycieczki zagranicznej pierwsza lekcja odbędzie się dnia 13 bm. Następne lekcje w czwartki i poniedziałki w lokalu Stow. Techników, św. Marcin 21. Zgłoszenia nowych członków podczas lekcji.

— * **W sprawie dowodów osobistych z obywatelstwem polskiem.** Osoby, które pragną posiadać dowód osobisty z poświadczonem obywatelstwem polskiem, bądź to w celu wyjazdu do Gdańska, względnie przez Gdańsk do Gdyni, lub też w innych wypadkach koniecznego legitymowania się jako obywatel polski, zobowiązane są zgodnie z par. 5 rozp. Min. Spraw Wewnętrznych o dowodach osobistych z 29. 11. 1928 r. (Dz. U. R. P. nr. 100 poz. 898) wnieść podanie do właściwej podług miejsca zamieszkania władzy administracji ogólnej. Do podania należy dołączyć dowody, pozwalające stwierdzić obywatelstwo polskie wnoszącego. — Ze względu na nawał pracy należy podanie z dowodami złożyć w biurze obywatelstwa conajmniej 8 dni przed wyjazdem. Wszelkich informacyj w tym względzie udziela się w biurze obywatelstwa przy placu Sapieżyńskim nr. 10 a I ptr. pokój nr. 7 w godzinach urzędowych od 8—13.

— * **Z Państwowego Instytutu Dentystycznego w Warszawie** (ul. Marszałkowska 15). Ministerstwo W. R. i O. P., zatwierdzając wniosek Rady Profesorów, wprowadziło od roku akad. 1929-30 egzaminy wstępne dla kandydatów, ubiegających się o przyjęcie na studja do Państwowego Instytutu Dentystycznego. Warunki, uprawniające do przystąpienia do egzaminu, podane będą w drugiej połowie sierpnia br.

— * **Związek Obrony Kresów Zachodnich** przypomina członkom i sympatykom, że już tylko niecałe dwa tygodnie dzielą od ciągnienia I klasy 19 loterji państwowej. Kto dotąd nie zaopatrzył się w losy, niech zwróci się do kolektury Zw. Obrony Kresów Zachodnich, biura w Poznaniu, ul. Fredry 7, w Katowicach ul. Pocztowa 16, w Warszawie Nowy Świat 21 i Hipoteczna 8 i w Toruniu, ul. Kopernika 5 załatwiają wszelkie zamówienia odwrotnie.

— * **Wpisy do szkół powszechnych stoł. miasta Poznania** odbędą się w roku bieżącym po wakacjach letnich. Bliższy termin zostanie podany później.

— * **Wojewódzki Konkurs Modeli Latających** odbędzie się w dniu 16 czerwca br. na Ławicy. Urządzają go połączone komitety L. O. P. P. wojewódzki i miasta Poznania o nagrody wartościowe w kwocie 1 200 zł. W razie niepogody konkurs odbędzie się w następną niedzielę, dnia 23 czerwca. Udział w konkursie mogą brać wszyscy modelarze województwa poznańskiego. Zgłoszenia do konkursu należy skierowywać 1) dla zamieszkałych na prowincji do Komitetu Wojewódzkiego L. O. P. P., Poznań, Wały Zygmunta Starego (D. K. P. pok. 38), 2) dla zamieszkałych w Poznaniu Komitet L. O. P. P. miasta Poznania, Grobla 15. Termin zgłoszeń upływa z dniem 14 maja br. Organizacja konkursu spoczywa w rękach Aeroklubu Akademickiego Poznań.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Uroczyste nabożeństwo** na intencję P. W. K. odbędzie się jutro o godz. 10 w katedrze poznańskiej. Mszę św. będzie celebrował J. E. ks. kardynał Hlond; kazanie wygłosi ks. prałat Adamski.

— * **Wielki Raut.** Z okazji otwarcia wystawy pracy kobiet, nazajutrz po raucie wydanym na zamku przez Prezydenta Rzpltej odbędzie się dnia 17 bm. w salach Bazaru wielki raut. Protektorat nad rautem przyjęła pani Prezydentowa Mościcka.

— * **Świadków,** którzy dnia 6 bm. między godz. 18 a 19 przy ul. Półwiejskiej u wylotu Kwiatowej widzieli, jak samochód ciężarowy P. Z. 44 561, zdążający na Wildę uderzył przechodnia na chodniku, zniszczył ubranie i spowodował ciężkie okaleczenie prawej ręki, uprasza się o podanie adresów pod: Dziamski Bolesław, ul Przemysłowa 40 III dom tylny.

— * **Zaginęła Marjanna Zawadzka,** zajęta ostatnio jako pokojówka we dworze pp. Banaszaków w Braciszewku pod Gnieznem. Zaginiona wyszła w dniu 7 bm. wraz z niejaką Heleną Skowrońską i dotychczas nie wróciła. Zawadzka jest brunetką, wysokiego wzrostu, była ubrana w czarny płaszcz, takąż czapkę i lakierki. Wszelkie wiadomości o zaginionej uprasza się skierować do p. Promińskiej w Gnieźnie, ul. Grzybowo 31, lub do tamtejszego urzędu policyjnego.

— * **W jutrzejszym pochodzie wychowania fizycznego** weźmie udział również nowo tworzący się oddział konny „Sokoła", pod dowództwem prezesa A. G. S., dha. por. rez. Zbigniewa Łukaczyńskiego. Nadto będą trzy platformy, wyobrażające pracę sokolstwa polskiego w dziedzinie wychowania fizycznego i obrony państwa.

— * **Narodowa Organizacja Kobiet po prawym brzegu Warty** obchodziła w sali Domu Katolickiego na Śródce rocznicę Konstytucji 3 Maja. Akademję zainaugurowała przewodnicząca p. Zerbowa, poczem referat o znaczeniu Konstytucji 3 Maja wygłosiła p. Żurawska. W pięknych wreszcie słowach przedstawiła p. Drzewiecka konieczność współpracy kobiet wszystkich stanów i zawodów, aby wspólnemi siłami odpierać zuchwałe ataki na granice Polski. Na znak protestu w związku z zajściami w Opolu, uczczono przez powstanie artystów. Następnie chór odśpiewał szereg pieśni a mały Celmer wygłosił wiersz A. Mickiewicza p. t. „Koncert Wojskiego". Po dalszych śpiewach i deklamacji p. Olejniczakówny — pułk. Krzyżagórska mówiła na temat wychowania młodego pokolenia. Poruszano jeszcze konieczność kupowania tylko wyrobów krajowych a zwłaszcza specjalnego bojkotu niemieckich. (z.)

— * **Ruch na ulicach potęguje się.** Zbliża się termin otwarcia P. W. K. Zauważyć to można wszędzie — w lokalach, kawiarniach, tramwajach, wogóle w całym Poznaniu. Pociągi wyrzucają już setki osób, które przybywają do samego miasta w związku z wystawą. To też ruch na ulicach jest coraz większy, coraz więcej spotyka się obcych twarzy, wśród których nie brak typów żydowskich. — Wszystko to jest oczywiście dopiero przedsmakiem tego, co będzie się działo w okresie wystawy. Wzmożony ten ruch uliczny będzie musiał być należycie regulowany przez policję, której sporo przyjeżdża z całej Polski, by wspólnemi siłami utrzymywać ład i porządek. (z.)

— * **Ruch na ul. św. Marcina** jest bardzo ożywiony, a wzmoży się on znacznie w okresie P. W. K. Jest zatem wskazanem, aby na narożniku ul. Fr. Ratajczaka i św. Marcina postawiono posterunek policyjny, któryby regulował ruch. (z.)

— * **Wyniki zapasów w cyrku Colosseum.** Jak wiadomo, odbywał się turniej zapaśniczy w t. zw. „Hali Maszyn" na Targach Poznańskich. Z powodu zajęcia tego gmachu przez P. W. K., trzeba było specjalnie wybudować nowy namiot cyrkowy — i to wyłącznie z materjału krajowego. Zaznaczyć należy dla informacji, iż cyrk „Colosseum" jest polskiem i chrześcijańskiem przedsiębiorstwem. — Piątkowe wyniki były następujące: Cstibor walczył z Koehlerem remisowo. Wolke pokonał Pogrzebę już w 10 min. W walce rozstrzygającej opierał się kapitalny pod względem technicznym Gruenei-sen Garkawience przez 33 min. i dopiero po tym czasie uległ. Spotkanie Petrowicz contra Bekker-Szczerbiński przerwano po 25 min. z powodu niedyspozycji Warszawianina. Szczegóły dzisiejszych walk w ogłoszeniu za tekstem redakcyjnym.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Wypadek przy pracy.** Przy przekładaniu szyn tramwajowych na Sołaczu upadła szyna na nogę robotnikowi Antoniemu Walkowiakowi, ul. Łazarska 64 i zdruzgotała mu ją. Nieszczęśliwego przewieziono do lecznicy miejskiej. (k.)

— * **Ciężki wypadek uliczny.** Na ul. św. Wojciecha najechaną została przez rowerzystę Nowaka Henryka, zamieszkała przy ul. Kramarskiej 24 p. Bronisława Orwat, zamieszkała przy ul. św. Wojciecha 22-24, przyczem wskutek uderzenia doznała pęknięcia czaszki. (z.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Gra w pierścionki.** Henke Gustaw, zam. w Romanowie pow. Czarnków, poszkodowany został przez nieznanych osobników przy grze w pierścionki na sumę 500 zł. (z)

— * **Porzucone dziecko.** Dnia 9 bm znaleziono za Warownią VII a na łące noworodka płci męskiej, którego odstawiono do szpitala miejskiego. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Do mieszkania p. Przymusińskiego Antoniego przy ul. Rolnej blok I. włamali się złodzieje i skradli większą ilość garderoby i bielizny. — Złodziei, którzy usiłowali włamać się do kiosku p. Szymańskiego Adama przy Tamie Garbarskiej, spłoszono. — P. Gałeckiemu Ignacemu z Al. Marcinkowskiego 20 skradziono w tramwaju portfel z dokumentami osobistemi i 250 zł a p. Różańskiej Marji, zamieszk. przy ul. Zielonej w czasie pogrzebu z torebki 150 zł (z.)

— * **Czyja własność?** W Komisarjacie V. P. P. przy Czartorji znajduje się rower z tabliczką rejestracyjną powiatu grodziskiego i skrzynka z makaronem wagi 25 ft. (z.)

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** Dziś opera Czajkowskiego „Mazepa". W niedzielę o godz. 12 w południe przedstawienie dla dzieci z udziałem Ninki Wilińskiej, która wystąpi w zupełnie nowym programie. O godz. 15 po cenach zniżonych „Skowronek" z pp. Fontanówną, Karską, Nochowicz, Folańskim, Sendeckim i Wiśnicwskim, kapelmistrz p. Mierzejewski; wieczorem wspaniale wystawiony balet-opera „Tatry", kapelmistrz p. Tyllia. W poniedziałek „Polska krew" z p. Fontanówną. We wtorek pod kierunkiem dyr. Stermicza „Gioconda" w doskonałem wykonaniu pp. Marynowicz, dr. Roesslerówny, Czarneckiego i Zaleskiego.

Sto pięćdziesiąte przedstawienie „Halki" w Teatrze Wielkim odbędzie się na otwarcie P. W. K. w czwartek. Opera Moniuszki otrzymuje nowe dekoracje art.-mal. St. Jarockiego oraz ukaże się w nowej koncepcji reżyserskiej Zygmunta Zaleskiego. Przedstawienie to zaszczycą władze Rzeczypospolitej, będące w Poznaniu na otwarciu P. W. K.

— * **Z Teatru Polskiego.** Dziś mistrzowska sztuka K. H. Rostworowskiego „Niespodzianka" w koncertowem wykonaniu pp. Wysockiej, Szczurkiewicza, Chmielewskiego i Biesiadeckiego. Jutro o godz. 15 po cenach zniżonych schodząca już z repertuaru komedja Edmunda Rostanda „Cyrano de Bergerac" z pp. Grabowską, i Brackim w rolach głównych; wieczorem o godz. 20 wypełniająca stale teatr arcywesoła komedja Hemara „Dwaj panowie B.", na której publiczność śmieje się do łez. Role popisowe grają pp. Grabowska, Podborówna, Wojciechowska, Biesiadecki, Chmielewski, Kondradt i Nowacki. W poniedziałek komedja Al. hr. Fredry „Damy i huzary" w premjerowej obsadzie.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś premjera znakomitej groteski W. Katajewa p. tyt. „Kwadratura koła". Głośna ta sztuka jędrnie charakteryzuje dzisiejsze stosunki, panujące w Bolszewji. W rolach głównych pp. Cieszkowska, Fiszerówna, Balcerzak, Brodzikowski, Ilcewicz i inni. Reżyseruje p. F. Chmurkowski. W poniedziałek przedstawienie dla wojska; dana będzie ostatnia nowość repertuarowa p. t. „Edukacja Bronki". Bilety do nabycia w Referacie Oświatowym Komendy Placu.

JARACZ w POZNANIU.

W czwartek, dnia 16 maja r. b., rozpoczyna szereg gościnnych występów w kinoteatrze „METROPOLIS" jeden z najznakomitszych artystów polskich **STEFAN JARACZ** na czele znakomitego Zespołu Wileńskiej „Reduty". Genjalny artysta ukaże się w świetnej swej kreacji księgarza Hertmańskiego w głośnej sztuce A. Słonimskiego p. t. **„MURZYN WARSZAWSKI"**, która do niedawna cieszyła się rekordowem powodzeniem na scenie Teatru Polskiego w Warszawie, gdzie graną była przy wyprzedanej codziennie widowni 120 razy z rzędu. Kreacja JARACZA w „Murzynie Warszawskim" jest tak olśniewająca, że możnaby o niej pisać całe studja. Niewątpliwie poznańska publiczność wiadomość o występach Jaracza przyjmie z wielkiem zadowoleniem do wiadomości, zwłaszcza, że JARACZ cieszy się w Poznaniu wielką sympatją. Zaznaczyć należy, że JARACZ przybywa do Poznania na czele świetnego Zespołu Wileńskiej „Reduty", która przywozi ze sobą własne dekoracje wykonane w pracowniach Wileńskiej „Reduty". Sztuka graną będzie bez suflera. Początek przedstawień o godzinie 9 wieczorem. Bilety są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego — ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 16.151

Teatr Wielki

DZIŚ — „Mazepa", opera Czajkowskiego.
Niedziela, 12. 5. o godz. 12 przedstawienie dla dzieci z udziałem Ninki Wilińskiej.
Niedziela, 12. 5. o godz. 15 „Skowronek" — operetka Lehara. (Ceny zniżone).
Niedziela, 12. 5. o godz. 20 „Tatry" — balet Feliksa Nowowiejskiego.
Poniedziałek, 13. 5. „Polska krew" — operetka Nedbala.
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonym nie będzie.
Bilety wcześniej nabyć można w kasie Teatru Polskiego, przy ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Niespodzianka".
Niedziela, 12. 5. o godz 15 „Cyrano de Bergerac". (Ceny zniżone).
Niedziela, 12. 5. o godz. 20 „Dwaj panowie B."
Poniedziałek, 13. 5. „Damy i huzary".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Kwadratura koła" — Premjera.
Niedziela, 12. 5. „Kwadratura koła".
Poniedziałek, 13. 5. „Edukacja Bronki" — przedstawienie dla wojska.
Wtorek, 14. 5. „Kwadratura koła".
Środa, 15. 5. „Kwadratura koła".
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

TEATR WIELKOPOLSKI
„Mężowie górą"
Sobota, 11. 5. — Puck.

Pod włos

Fantastyczne flagi

Maj, to sympatyczny miesiąc — same święta.

Do zwykłych świąt przyłącza się tego roku jeszcze i otwarcie Wystawy Krajowej, które aczkolwiek świętem nie jest przecie będzie stanowiło dzień uroczysty.

Potem przyjdzie kolej na wszelakie zjazdy, przyjęcia rodaków z końca świata, uroczyste obchody it. d., i t. d. Słowem przez bite cztery miesiące będzie ruch, co się zowie.

Wśród tego czasokresu nie raz i nie dwa wypadnie Poznań udekorować flagami narodowemi, a nie jest to zadanie łatwe, jak się okazuje.

— Bzdury, panie kochany — już słyszę jak mówicie. — Cóż łatwiejszego, jak wywiesić flagi. Czy to nie mamy w tem wprawy?

Owszem, a jakże! Obserwowałem przeróżne ulice poznańskie przed paru dniami, w dniu 3-go maja.

Na całym świecie, w żadnym kraju niema pod tym względem takiego „bałaganu", jak w Polsce. — Każdy wywiesza co chce i jak chce. Ponoć każdy kieruje się w tym względzie sercem i rozumem.

Narodowa flaga polska jest to dwubarwny szmat materji, złożony z dwu pól — białego i czerwonego, przyczem białe winno być u góry, czerwone u dołu.

W Poznaniu większość flag posiada w górnej części kolor czerwony, biały zaś w dolnej.

— Czerwony jest ważniejszy, więc powinien być na pierwszem miejscu. To sam rozum dyktuje — tak mnie objaśniał pewien właściciel domu z całą naiwnością.

To są ci od „rozumu". Od uczucia zaś są flagi czerwone z białym orłem pośrodku. Taką dekorację dyktuje znów miłość dla ojczyzny.

Taką wybitną miłość okazuje np. ul. Działyńskich, która wygląda w dniach uroczystych tak, jakby w każdym domu mieszkał Prezydent Rzpltej. — Albo może jest to w myśl staropolskiego przysłowia, że „szlachcic na zagrodzie równy wojewodzie". Co?

No, ale prezydent, to nie wojewoda, więc nie należy przywłaszczać sobie jego flagi.

Mógłbym te uwagi napisać np. za tydzień, kiedy uroczystości będą bliższe, ale, prócz wszystkiego, chciałbym powiedzieć, że czas także na „pranie, które specjalnie przydałoby się fladze na poczcie głównej i innych gmachach publicznych.

Czas pomyśleć o skończeniu z tym bałaganem.

Ronzo.

Rząd a Sejm

Rada Ministrów powzięła, jak wiadomo, wielce charakterystyczną uchwałę, a mianowicie upoważniła poszczególnych ministrów do wycofania ze Sejmu wszystkich rządowych projektów ustawowych za wyjątkiem ratyfikacji umów międzynarodowych.

Uchwała ta oznacza, że jakkolwiek nowy rząd nie zamierza realizować nagle marzeń rozmaitych polityków o zamachu stanu, to jednak nie chce także kroczyć drogą p. Bartla, choć o tem zapewniała nie tylko prasa rządowa, ale nawet sam p. premjer, w klubie sprawozdawców sejmowych. Okazuje się, że nastąpiła — nie tylko zwyczajna „zmiana warty", spowodowana „nerwami i nerkami" p. Bartla.

Nowy rząd chce mieć wolne ręce zarówno w stosunku do Sejmu jak i do poprzedniego rządu i dlatego rezygnuje ze spadku po p. Bartlu. Upoważnienie do wycofania nie jest jeszcze równoznaczne z samem wycofaniem. Dlatego też właściwy charakter uchwały Rady Ministrów zależny jest od tego, czy wycofane będą wszystkie, czy tylko niektóre — i które projekty.

Aby nie operować w próżni, przypominamy, że poza kilku drobnemi sprawami zalegają w Sejmie: 1) cztery rządowe przedłożenia podatkowe, a mianowicie o stałym podatku majątkowym, o podwyższeniu podatku gruntowego i od lokali, oraz o ewentualnem obniżeniu podatku obrotowego; 2) niefortunny projekt ustawy o budowie tanich mieszkań; 3) wielki projekt b. min. Jurkiewicza o ubezpieczeniach społecznych; 4) ustawa o dodatku mieszkaniowym dla pracowników państwowych.

Wycofanie wszystkich projektów byłoby wyraźnem zaostrzeniem kursu antysejmowego, oznaczającem, że rząd rezygnuje z współpracy z Sejmem. Takie masowe wycofanie miało miejsce w r. 1926 niedługo po przewrocie, zaraz po uchwaleniu przez Sejm zmian Konstytucji. Konsekwencją jego było ciągłe odraczanie i zamykanie sesji obu ciał ustawodawczych w ciągu drugiej połowy 1926 i całego 1927 roku.

Znamienną jest okoliczność, że uchwała o możliwości wycofania wszystkich projektów nastąpiła akurat na drugi dzień po ogłoszeniu streszczenia raportu p. Dewey'a, który, mówiąc o konieczności zmiany systemu podatkowego, podkreślił, że przedłożenia podatkowe zalegają w Sejmie, co zrozumiano ogólnie jako ostrożne i dyskretne stwierdzenie potrzeby zwołania sesji nadzwyczajnej.

Taka sesja, byle krótka i spokojna, jest rządowi bardzo potrzebna. W sferach zbliżonych do rządu mówi się o zamiarze zwołania jej w połowie czerwca. Widać z tego, że rząd miał czas zdecydować sprawę wycofania projektów swego poprzednika nawet za miesiąc i później. Jeśli uczynił to teraz, kiedy do ewentualnej sesji jeszcze daleko, to miał w tem swój cel.

Jaki?

O zwołaniu sesji myślą także stronnictwa sejmowe. Konstytucja głosi, że Prezydent Rzeczypospolitej musi zwołać Sejm na żądanie 1/3 Sejmu, czyli 148 posłów. Zamiary żądania zwołania sesji są na prawicy, lewicy i w centrum. Po poprzedniej, gorączkowo zamkniętej sesji powstało dużo palnego materjału politycznego, jak: przekroczenia budżetowe za lata 1927/8 i 1928/9, wniosek, domagający się od ministra spraw wojskowych wskazania sprawców „wesołych budżetów", nadużycia wyborcze, progi kolejowe, budowle p. Miedzińskiego. Do tego przybyły świeżo: „Dno oka", list w sprawie gen. Minkiewicza i walące się domy kolejowe w Chełmie.

Otóż rząd chciałby zwołać sesję, ale taką, żeby na niej o tych niemiłych rzeczach nie mówiono, a przynajmniej, żeby dla nich nie było większości. W tym celu podejmowane są próby rozbicia opozycji. Gdyby się jednak to rozbicie nie udało, rząd zrezygnuje z dobrowolnego zwołania Sejmu, a gdy będzie do tego zmuszony przez posłów, zwoła sesję, aby ją w razie niepomyślnego obrotu — zamknąć.

To jest oczywiście ostateczność. Trudno w tej chwili prorokować czy do niej dojdzie. Narazie faktem jest, że nowy rząd chce mieć wolne ręce i swobodę działania — na wszelki wypadek. Tak zarysowuje się obecna polityka rządowa — dalsze ogniwo trwającej od trzech lat walki rządów pomajowych z Sejmem. Ogniwo — nie ostatnie.

M. K.

Listy kandydatów

do pozn. Izby Rzemieślniczej

W niedzielę jutrzejszą — odbywają się wybory w 7 obwodach okręgu pozn. Izby Rzemieślniczej.

Razem jest kandydatów 30 i tyleż zastępców. Z liczby tej przypada na obwód I. (miasto Poznań i powiat) 12 kandydatów, na dalsze 6 obwodów po 3 kandydatów i tyluż zastępców.

Na listach kandydackich figurują nazwiska naczelne jak następuje: Obwód I. (Poznań i powiat) Wrembel Ignacy. Obwód II. (Leszno itd.) Szurkowski Stanisław. Obw. III. (Ostrów i dalsze powiaty) Trocha Józefat. Obwód IV. (Krotoszyn itd.) Drążewski Józef. Obwód V. (Grodzisk, Buk itd.) Górczak Franciszek. Obwód VI. (Szamotuły, Rogóźno itd.) Kośmicki Władysław. Obwód VII. (Środa, Września, Śrem) Kaliszewski Leon.

Głosując na te nazwiska według obwodów, głosujemy na listę ogólną jaką do Izby poznańskiej uzgodniono. Głosując inaczej, naraża się głos na unieważnienie, ponieważ żadna inna lista zgłoszoną nie została.

Film egzotyczny w kinie „Apollo"

Dnia 12 b. m. przybywa do Poznania p. F. A. Ossendowski, przywożąc ze sobą wspaniały film ze swojej ostatniej podróży do Afryki, który wyświetlony będzie jedyny raz w Poznaniu w kinie „Apollo" w tym samym dniu o godz. 12 w południe.

Czysty dochód przeznaczony na potrzeby Wszechpolskiego Zlotu Harcerskiego w Poznaniu.

Bilety od godz. 10 rano w niedzielę w kinie „Apollo".

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Marcin Kirchhoff, właśc. dobra szlacheckiego, 68 l. Ernest Nordsieck, rolnik, 32 l. Louis Brie, rolnik, 69 l. Jadwiga Kierujowa, z domu Salachowska, 45 lat. Marja Cierpka, z domu Spletzerówna, 21 l. Stefan Jarecki, uczeń ślusarski, 18 l. Teresa Marja Kempa, 12 dni. Marja Jankowska, z domu Zasinówna, wdowa, 61 l. Józef Marsicki, cieśla, 61 l. Marja Kucharska, z domu Omańkowska, wdowa, 71 l. Klara Mettlerowa, z domu Haase, wdowa, 66 l. Helena Owczarzakówna, 7 mies. 5 dni.

RADJO

Programy radjofoniczne

Poniedziałek, dnia 13 maja 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. **12.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godzina **12.05** radjografja (Fulton); godz. **12.35** komunikaty samorządowe; godz. **13.00** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. **14.15** komunikaty: gosp. roln. PAT, — sprawozdanie o ruchu statków; godz. **16.40** odczyt p. t. „Sport jeździecki na P. W. K." (wygł. rtm. Jerzy Antropow); godz. **17.05** lekcja gry szachowej (wykł. p. Jan Machalski); godz. **17.30** odczyt T. C. L. p. t. „Zwyczaje z okresu Zielonych Świąt" (wygł. p. Klima, nauczyciel U. L. Dalki); godz. **17.55** pieśni w wykonaniu Janiny Wojciechowskiej; godz. **18.20** utwory na klarnet solo w wykonaniu prof. Józefa Madeji, akomp. p. Mieczysław Mierzejewski; godz. **18.50** nadprogram; godz. **19.15** „Silva rerum" p. Bolesław Busiakiewicz; godz. **19.40** pogadanka radjotechniczna (wygł. p. Marjan Rajewski); godz. **20.00** kurs elementarny języka francuskiego (wygł. p. Omer Neveux i Janek); godz. **20.30** koncert międzynarodowy z Warszawy. W programie: Karłowicz, Paderewski i Szymanowski. W przerwach — komunikaty okazyjne; godz. **22.00** sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. **22.15** radjografja (Fulton); godz. **23.00** krótkofalowa stacja „Radjo-Poznań — 8900 — 11000 kc. 0,3 kw. Pas fal 33,7 — 27,3 m. Nadawania doświadczalne.

„Tydzień Radjowy"

Numer 20 wystawowy „Tygodnika Radjowego" obejmuje 36 stron druku i zawiera następujące artykuły: Powszechna Wystawa Krajowa; Zapłonęły głośniki — wiersz Emila Zegadłowicza; Godzina na terenach wystawowych; Radjo Poznańskie w świetle cyfr; Imprezy muzyczne „R. P." podczas P. W. K.; Słowo radjowe; Muzyka radjowa; Krótkofalowa stacja „Radja Poznańskiego"; Pod znakiem fultografji; Fultografja; „Radjo Poznańskie" a nowoczesna reklama; Ruchomy kurjer świetlny R. P.; Nowy aparat anodowy Philipsa typ 3009, Fale doktora I., nowela Janty-Połczyńskiego: Radjo Poznańskie w karykaturze; Philips w Polsce; Polskie Zakłady „Marconi"; Radjo-odbiór głośników bez baterji; Radjowizja; Porady techniczne; Na falach eteru; Radjo a gramofon. Komunikaty i dział rozrywek umysłowych. Adres redakcji i administracji: Poznań, Plac Wolności 11.

Czy ugryzie?

Przezorna gospodyni napewno nie, bo wie doskonale, że tak zwane przydatki drogo zapłacić musi, więc baczy przedewszystkiem na jakość i kupuje tylko sławną

Kathreinera kawę słodową Kneippa

Niema nic lepszego!

Pw 10153-17,145

EMULSJA UKO

jest najlepszym sprzymierzeńcem dzieci. **Emulsja UKO** wzmacnia system kostny, wprowadza do organizmu pożywne czynniki: witaminy, jod. sole fosforowe, wapno i tłuszcze w postaci najbardziej lekkostrawnej. Każdy lekarz potwierdzi te wyjątkowe zalety preparatu. Zdrowie naszych dzieci powoduje szczęście i harmonję całej rodziny. **Emulsja UKO** do nabycia w wszystkich aptekach i drogerjach. Żądać wszędzie tylko w oryg. opakowaniu — nigdy luźno.

UKO Fabryka Chem. Farmac. Sp. z o. odp. POZNAŃ

Pw 5606-19,206

O P. W. K.

W związku z zbliżającem się otwarciem Powszechnej Wystawy Krajowej przemówią w „Radjo Poznańskiem" w dniu 12 maja br. o godz. 17.55 b. wojewoda pomorski, dyrektor generalny P. W. K., dr. Stanisław Wachowiak, oraz dnia 14 maja o godz. 18.35 dyrektor P. W. K., Mieczysław Krzyżankiewicz. Oba odczyty są w bezpośrednim związku z organizacją i realizacją Powszechnej Wystawy Krajowej.

SPORT

Boks

Mecz Polska — Węgry odbędzie się jutro wieczorem w Warszawie. Szanse nasze przedstawiają się następująco wedle kolejności wag: Moczko prawdopodobnie ulegnie Enekesowi, Pyka niewątpliwie przegra z mistrzem świata Kocsicem, a Głon natomiast może pokonać Szelesa; Wochnik z Gelbaiem — przegra, bardzo liczymy na zwycięstwo Arskiego nad Tokaiem i prawdopodobnie — Majchrzyckiego nad Szigetim, oraz Wiśniewskiego nad Bokodym, uważając wynik spotkania Kupka — Kelemen za niewątpliwy na naszą korzyść! W najlepszym zatem wypadku możemy wygrać 10:6, prawdopodobniejsze jest jednak remis.

Hippika

Program międzynarodowych zawodów konnych od 17 do 27 bm. został powiększony o 2 konkursy. Mianowania należy wnieść do sekretarjatu Wlkp. Klubu Jazdy konnej d odnia 24 maja godz. 12. 1) konkurs nr. 15 (handicap). Nagroda 2000 zł., dla koni urodzonych w Polsce, przeszkód 11 wysokości ok. 1 m. 20 cm. i szerokości ok. 3 m. 50 cm. Za każde wygrane w obecnym meetingu pełne 100 zł ponad 200 zł. skacze się 1 przeszkodę więcej, szybkość — 400 m., rozgrywki — 425 m. na minutę. 2) Konkurs nr. 16 „Zwycięzców" Nagroda honorowa, dla koni wszelkiego pochodzenia, a dla jeźdźców, którzy w obecnym meetingu wygrali nagrodę od I do V włącznie, przeszkód 12 od 1 m. 10 cm. do 1 m. 50 cm. wysokości i ok. 4 m. szerokości. Szybkość: konkursu — 400 m rozgrywki — 425 m. na minutę.

Naprawiamy RAKIETY TENISOWE

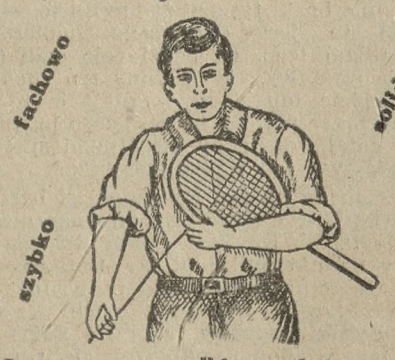

Dostarczamy wszelkie artykuły sportowe i gimnastyczne po cenach fabrycznych.

Wytwórnia artykułów sportowych i gimnastycznych

J. PACZKOWSKI Synowie

istnieje od roku 1920

Poznań tylko ul. Łąkowa 10.

Telefon 24-09.

Pw 10048-18,625

Kolarstwo

Oddział cyklistów K. S. „Warta" zwołuje zbiórkę w niedzielę — o godz. 10 w sekretarjacie klubu celem wzięcia udziału w korowodzie. — Otwarcie sezonu odbyło się w tych dniach; bieg o mistrzostwo klubowe na dystansie 50 klm. Główna — M. Goślina — Rogoźno przy udziale 15 wygrał Busza 1:40.48, 2) Stephan, 3) Woźniak, 4) Bibrowicz. (bp)

Grono rozrywek godziwych im Reya urządziło otwarcie sezonu z następującemi wynikami: junjorzy 12 klm: 1) Rybarczyk, 2) Rembowski, 3) Gintrowski; bieg 25.4 klm.: 1) Stephan (W) 49.38, 2) Lange (HCP) 49.39, 3) Stodziński 49.395. (bp)

Lekka atletyka

Egzamin sędziów odbędzie się w niedzielę o godz. 10 w lokalu „Warty" (Al. Marcinkowskiego 26).

Międzyklubowe zawody młodzieży „Warta" — S. M. P. odbędą się w niedzielę o godz. 10 na boisku „Warty". Program obejmuje biegi płaskie: 100 m. 400 m. 800 m., płotki 80 m., sztafeta 4x100 m. oraz po 3 rzuty i skoki.

O puhar Davisa

Mecz Polska — Anglja. Pierwsze spotkanie Austin — Tarnowski 6:1, 6:1, 6:1. Drugie spotkanie: Hubes — M. Stolarow 7:5, 6:1, 6:2. O ile w pierwszym spotkaniu przewaga Austina była zupełnie widoczną, to jednak w drugiej grze walka toczyła się zawzięcie o każdą piłkę. Różnica poziomów nie była bardzo widoczną. Anglicy mieli wyraźną przewagę w pewności gry. Publiczności — z górą 1000 osób.

Piłka nożna

W dniu P. Z. P. N. t. j. w niedzielę odbędzie się w Poznaniu ciekawy mecz pomiędzy ligową „Wartą" i reprezentacją klasy A w doborowym składzie. Spotkanie zapowiada się bardzo ciekawie, a odbędzie się na boisku „Warty" o godz. 17.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki: Handel hurtowny, parytet Poznań ładun. i wagonowe, dostawa bieżąca, za 100 kg.:

Standardy: a) żyta poznańskiego 699.5 gr. (118,7 f. w h.); b) żyta pomorskiego 693.5 gr (117,5 f. w h.); c) pszenicy poznańskiej i pomorskiej 755 gr (127.9 f. w. h.); d) owsa poznańskiego i pomorskiego 461.5 gr. (77.9 f. w h.); e) notowania mąki żytniej na podstawie urzędowo ustalonego typu (70%).

Poznań, dnia 11. 5 1929.

„Ceny orientacyjne"

parytet Poznań

Żyto	29.00—30.00
Usposobienie słabe.	
Pszenica	45.50—45.50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień przemiałowy	32.50—33.50
Usposobienie słabe.	
Owies	30.50—31.50
Usposobienie słabe.	
Mąka żytnia wł. worka według urzędowo ustalonego typu (70%)	44.00
Usposobienie słabe.	
Mąka pszenna 65% wł. work	64.50 68.50
Usposobienie słabe.	
Otręby żytnie	23.00—24.00
Otręby pszenne	26.00—27.00
Wyka latowa	43.00—45.00
Peluszka	41.00—43.00
Groch polny	45.00—48.00
Groch Victoria	64.00—69.00
Groch Folgera	55.00—60.00
Łubin niebieski	25.00—26.00
Łubin żółty	35.00—37.00
Seradela	65.00—70.00
Tatarka	43.00—46.00
Ziemniaki fabryczne	6.00— 6.50
Makuch lniany 38%	52.00—53.00
Makuch rzepakowy 36—38%	43.00—44.00
Makuch słonecznik 48—52%	41.00—43.00
Śrót Soja 46—48%	47.00—49.00

Uwaga: Ogólne usposobienie słabe.

Uwagi: Zbyt żyta utrudniony.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Męski Chór Nauczycielski w Poznaniu.** Generalna próba rozpocznie się punktualnie o 11,30 przedpoł. Karty wstępu odebrać można o 11,45.

— **Oddział Poznański Związku Zawodowego Automobilistów Rz. P.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 11 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. Terminatorów Krawieckich pod wezwaniem św. Homobona.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 15 w sali Koła Senjorów, Al. Marcinkowskiego 26.

— **Tow. „Dobrowolna Ofiara".** Kwartalne zebranie odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 19 w sali b. Hotelu Rzymskiego, Al. Marcinkowskiego 22. I.

— **Tow. Krawców.** Zebranie odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 15 w lokalu p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Jeżyce.** Wycieczka odbędzie się dnia 12 bm. do ogrodu p. Knasieckiego przy ul. Bukowskiej. Zbiórka rano o godz. 5,45 na Rynku Jeżyckim.

— **Tow. Młodych Zwolenników Literatury i Sztuki.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 17 w sali Hotelu Rzymskiego (Al. Marcinkowskiego). Referat: „Znaczenie Ody do młodości w dobie obecnej" wygłosi p. R. Antczak. Goście mile widziani.

— **Tow. Wioślarzy „Polonja".** Dnia 12 bm. odbędzie się korowód sportowy z ramienia W. F. i P. W., w którym biorą również tow. wioślarskie udział. Zbiórka o godz 10,30 na przystani Tow. Wioślarzy „Tryton", ul. Bocianka. Strój podany w okólniku. Zarząd.

— **Związek Czeladzi Garncarskiej.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 11 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8 a.

— **Stow. Żeńskiej Młodzieży Kupieckiej.** Wycieczka do Starołęki odbędzie się dnia 12 bm. Punkt zborny o godz. 6,40 przy kościele św. Marcina.

— **Tow. Młodych Ogrodników w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 18 w lokalu związkowym przy ul. Pocztowej 30, pokój 18.

— **Katolickie Tow. Robotn. Polskich Poznań-Tum.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 14,30 w sali Domu Katolickiego na Śródce. Na porządku obrad ważne sprawy oraz wykład ks. patrona.

— **Tow. gimn. „Sokół" Winiary-Sołacz** urządza dnia 12 bm. popołudniu wielką zabawę latową w lasku golęcińskim. — Część dochodu przeznacza się na budowę kościoła w Winiarach. O łaskawe poparcie prosi Zarząd. — Przyszłe zebranie plenarne odbędzie się dnia 9 bm. o g. 16.

— **Katolickie Tow. Robotników Polskich przy Farze.** Zebranie odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 15 w sali OO. Jezuitów.

— **Związek Samodzielnych Handlarzy Okrężnych.** Dnia 12 bm. o godz. 16 odbędzie się zebranie w Poznaniu przy ulicy Ślusarskiej 6.

— **Sodalicja Panien Urzędniczek.** Wycieczka do Polskiej Wsi dnia 12 bm. — Zbiórka o godz. 12 na głównym dworcu.

— **Zjednoczenie Podmistrzów Budowlanych** urządza w niedzielę, dnia 12 bm. wycieczkę do ogrodu p. Kotlińskiego (Winiary). Zbiórka o godz. 7 rano przy przystanku tramwajowym w Sołaczu.

— **Tow. Cech. Czeladzi Szewskiej.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 20 w lokalu „Ul" przy ul. Ślusarskiej 6. Na porządku obrad sprawy zarobkowe.

Nowe wspaniałe zwycięstwa Austro-Daimlera

TELEGRAM

Wyścig górski Königssaal-Jilowischt pod Pragą 28. IV. 1929. Przy udziale najwybitniejszej międzynarodowej konkurencji zdobywa p. Stuck w 2 min. 45,8 sek. 5,6 klm. na AUSTRO-DAIMLERZE najlepszy czas dnia. Ustanawia tymsamem nowy rekord kategoryj oraz nowy rekord przestrzeni dla samochodów wszelkich klas.

Stuck osięga na Austro-Daimlerze we wyścigu Hainberg najlepszy czas dnia, poprawiając własny rekord o 8 sekund. Hoffmann również na Austro-Daimlerze zdobywa I nagrodę w swej klasie.

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A.

(dawniej Austro-Daimler)

Oddział w Poznaniu, ulica Dąbrowskiego 7 — Tel. 7558 - 7665.

Własne warsztaty i garaże. Pw 10253-19,218

PARASOLE OGRODOWE

(średnicy ca 3.00 m)

pokryte płótnem kolorowem, w wykonaniu trwałem, dla pp. Wystawców, Kawiarń i Letnisk poleca po cenach bezkonkurencyjnych

Standard-Metal

ul. Strzelecka 33, tel. 1868.

zw 16163

HEMOROIDY

HEMORIN KLAWE

Codziennie dalszy ciąg WALK w cyrku „Colosseum" na placu przy ul. Fr. Ratajczaka (vis a vis Muzeum Wojskowego).

Dziś 11 bm. walczą 4 pary:

PETROWICZ contra **WOLKE**
mistrz świata (Jugosławja) szampion Europy (Bawarja)

BEKKER-SZCZERBINSKI contra **KOCHAŃSKI**
najlepszy technik Warszawy mistrz Warmji

Walka rozstrzygająca:

GARKAWIENKO contra **KÖHLER**
szampion świata Lwów szampion Niemiec

Walka rozstrzygająca:

CSTIBOR contra **GRÜNEISEL**
słynny Kroacki siłacz, pogromca Stekkera szampion Szwajcarji

Przed walkami atrakcje artystyczne.
Początek przedstawień o godz. 8, walk o 9,30 wiecz.
Ceny od 1 do 5 zł. bpw 8589

„Hansa-Lloyd"

SAMOCHODY ciężarowe 2½, 3 i 5 tonowe,

specjalne podwozia obniżane dla autobusów. - Samochody dla magistratów, polewaczki i zamiataczki.

żądajcie oferty.

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A. (dawniej Austro-Daimler)

ODDZIAŁ w POZNANIU, ulica Dąbrowskiego 7.

Własne warsztaty i garaże. **Telefon: 75-58 — 76-65.**

Pw 10254-19,215

Dnia 9 maja 1929 r., o godz. 12 w poł., przeniosła się do wieczności, po długich z cierpliwością znoszonych cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najukochańsza i nigdy niezapomniana żona, nasza najmilsza i najdroższa córka, siostra, szwagierka, synowa, kuzynka i ciocia, ś. p. zw 16 133

z Spletzerów

Marja Cierpka

przeżywszy lat 21. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 12 maja, o godz. 3,30, z kostnicy Szpitala Miejskiego.

W nieutulonym żalu ciężko strapieni

mąż, rodzice i rodzina.

✝

W dniu 10 maja, zgasła podwcześnie Droga nasza Koleżanka, ś. p. zw 16 167

Stefanja Kunertówna

opuściła placówkę, na której z poświęceniem i zamiłowaniem trwała mimo rozwijającej się ciężkiej choroby.

Cześć Jej pamięci!

Rektorka i Grono nauczycielskie 16-ej szkoły.

✝

W piątek, dnia 10 maja 1929 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, babcia, i teściowa, ś. p.

z Hasów

Klara Mettlerowa

przeżywszy lat 67. Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby ulica Kręta 22 w poniedziałek, 13. b. m., o godz. 4.

W ciężkim smutku pogrążona

zw 16132 **rodzina.**

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę najdroższej naszej dziecinie, ś. p. zw 16 165

Jureczkowi

oraz za szczere dowody współczucia i liczne wieńce, składamy niniejszem serdeczne

podziękowanie.

Stanisławostwo Prymkowie.

Poznań, 11 maja 1929 r.

Na 5

bardzo eleg. pokoi

z telefonem, na parterze, przyjmuje zamówienia dla gości wystawowych. zw 16149

Matejki 61, part., tel. 6309.

Przepisywanie na maszynie

przyjmuje maszynistka i załatwia szybko. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zw 16147

✝

Dnia 9 b. m., zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

Marja z Zasinów Jankowska

przeżywszy lat 62. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 12 b. m., o godz. 6,30, z domu żałoby Wszystkich św. 3, na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążeni

dw 5875 **dzieci i wnuki.**

Najst. Zakład pogrzebowy P. Piasecki, ul. Klasztorna 14. Telefon 2769.

Choroba płuc i gardła

pouczająca broszura nr. 11 bezpłatnie nw 10060

Dr. GEBHARD & Sp., Gdańsk 303

Największą w Polsce Reklamę

NEONOWĄ na HOTELU POLONIA

oraz trzy mniejsze wykonała

PIERWSZA POLSKA FABRYKA REKLAM NEONOWYCH

ELEKTRON, Wielkie Garbary 35. Tel. 35-57.

Pw 10280-19,255

Najtańsze źródło zakupu

Poznań, ul. Wrocławska 3. W. GROSZKIEWICZ Krotoszyn, Rynek 12.

Materjały wełniane: męskie i damskie, jedwabie, gobeliny, stołowizna, płótna, inlety, firany, chodniki. Kołdry watowane i chustki na głowę własnej fabrykacji.

Hurtownie! Pw 8146 11,325 Detalicznie!

Telefon 25-44 Telefon 25-44

P. W. K.

do ukompletowania stoisk poleca

Meble wszelkiego rodzaju

IGNACY LINKE

Pw 10262-19.258 MAGAZYN MEBLI. PIEKARY 22/23.

Najnowsze modele pierwszorzędnych samochodów osobowych

FIAT

MINERWA

ADLER

górujących zawsze w swej klasie poleca

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

Poznań, Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65. bpw 3587

Kupna okazyjne stale na składzie.

Z miasta i ze wsi,
Z chatki i dwora,
Wszystko dziś tylko
Odwiedza Kastora.

Fachowiec to znany
Na Poznań cały,
Najtańsze ma ceny
I wybór niemały.

Można tam dostać
Rowery wspaniałe,
I wszelkie przybory
Tanie i trwałe.

A gdy Ci się czasem
Twe koło zepsuje
To Ci je Kastor
Na czas zreparuje.

Opona	6,90 zł
Wąż	4,— zł
Pedały	3,65 zł
Pompa	1,55 zł
Dzwonek	0,65 zł
Łańcuch	3,45 zł
Widełki	7,75 zł

„Kastor"

Najtańszy i fachowy skład rowerów i przyborów

Poznań, św. Marcin 55.

Kw 2196/97

---

nw 10258

Kupiec

z branży bławatów, konfekcyjnej, władający językiem polskim, niemieckim i francuskim, **poszukuje posady na wystawie.** Zgłoszenia „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 54,361 Pw 10 083-54,361

„Atlantic"

Kabaret i Dancing

Poznań, St. Rynek 80/82

nw 10158

Samochód

DE DION BOUTON

6 osobowy, limuzyna 8/30 K. M., w najlepszym stanie zaraz na sprzedaż. — Wiadomości:

PRAGA Automobile — Plac Wolności 11.

Pw 10 274-19,250

Ekspedjentkę

ucznia i uczenicę

do branży szkła i porcelany, **przyjmie zaraz** lub później

Firma „Serwis", W. Ziętek,

Poznań, ul. 27 Grudnia nr. 2.

Zgłoszenia od 11—12.

Pw 10 268-19,240

Lincoln Ford Fordson

Samochody osobowe nowe typy. **Natychmiastowa dostawa.**

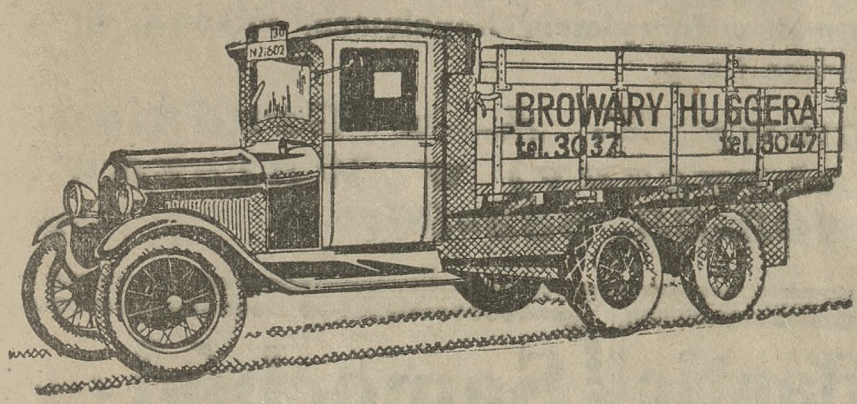

Podwozia ciężarowe 2 tonowe i 3 tonowe na podwójnych tylnych kołach.

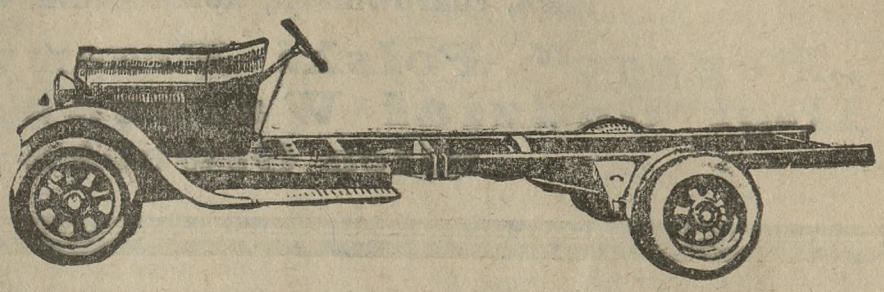

Na życzenie 3 osiowe. Terminowa dostawa gwarantowana.

J. ZAGÓRSKI-Poznań, Ogrodowa 17

Telefon 3384 — 3385.

Części zapasowe: św. Marcin 38, tel. 3387 i 3436. Garaże: ul. Patrona Jackowskiego przy Polnej, tel. 7019.

Pw 10277-19,252

Magdeburskie Towarzystwo Ubezpieczenia od gradobicia

w Poznaniu

Generalne przedstawicielstwo na Poznań, Pomorze i Górny Śląsk

(byłą dzielnicę pruską)

ubezpiecza przy stałej i niezmiennej premji

więc bez żądania jakichkolwiek dopłat.

Generalne Przedstawicielstwo w Poznaniu

telefon 61-92 ulica Słowackiego 36 telefon 61-92 Tw 2563

Łóżka żelazne po cenach niepodwyższonych **materace wyściełane, karnisze mosiężne, drabinki domowe, sprzęty kuchenne, maszyny do lodu, meble ogrodowe** poleca **korzystnie**

J. DEIERLING, skład żelaza

Poznań, Szkolna 3. Pw 10265-19,231

LETNISKO

willa 2 do 6 pokoi z kuchnią, śliczny ogród, garaż etc., piękne położenie, 30 kilometrów od Poznania, w koło wóda i lasy, dobra komunikacja, **do wynajęcia na czas wystawy Poznańskiej i później** lub do sprzedania. **OBORNIKI, Lipowa 5 — Piergalski.** Kw 2195

2520 m² placu budowlanego

przy ulicy Dąbrowskiego, Jeżyce, **sprzedam natychmiast tanio.** Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 127

Biuro handlowe

z telefonem i t. d., przy Placu Wolności, I. p., front, **do wynajęcia.** Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 129

Willa na Helu

6 pokoi z najpotrzebniejszemi meblami, nadająca się także na pensjonat, **zaraz na cały sezon do wynajęcia.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 128

W niedzielę, dnia 12 o godzinie 16

urządza się

w Kasynie Podoficerskim 14 pułku art. pol.

ulica Solna nr. 3

zabawę taneczną

w zamkniętym kółku, na którą wszystkich Znajomych i Życzliwych zaprasza

zw 16153 *St. Kaczmarek, gospodarz.*

Pensjonat w Puszczykowie

ma do **wydzierżawienia** dw 5955

pokoje umeblowane

po cenach umiarkowanych.

Zgłoszenia: **p. Jankowski, Bufet dworcowy, Puszczykowo, w niedzielę, dnia 12 maja 1929.**

W Puszczykowie

oddam w dzierżawę willę z 1½ morg. ogrodem — 8 pokoi i 2 kuchnie. Za sezon latowy do 1. 10. — 4 000,— zł. Ewentualnie 2 mieszkania po 4 pokoje. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 16 145

Potrzebna zaraz względnie 1 czerwca r. b.

książkowa

siła rutynowana, znająca książkowość podwójną amerykańską, władająca polskim i niemieckim w słowie i piśmie. Zgłoszenia tylko piśmienne skierować z podaniem referencyj, wymaganej pensji oraz dołączeniem życiorysu i odpisu świadectw do firmy zw 16 141

Kazimierz Gozimirski — Poznań, ul. Fredry 8

---

10 panienek

do kontrolowania biletów w teatrze **„Rewja"** na P. W. K., **poszukujemy.** Zgłoszenia do **Reklamy Polskiej,** Aleje Marcinkowskiego 6, pod „3933" Kw 2199

W tut. gimnazjum miejskiem wakuje od 1 września r. b. posada **nauczyciela robót ręcznych, rysunków i gimnastyki.** Pobory według norm ustalonych dla nauczycieli średnich szkół państwowych tej samej kategorji plus 15% dodatku komunalnego. dw 5961

Zgłoszenia z curriculum vitae i wierzytelnemi odpisami świadectw uprasza się skierować do **Magistratu w Grodzisku** (Wlkp.).

Poszukuje się kilku uczciwych i sprytnych

chłopców

do usługi gości na peronach Restauracji głównego dworca w Poznaniu. zw 16148

Wspólnika

do dobrze prosperującej i zaprowadzonej **fabryki towarów metalowych,** z kapitałem około 10 000 dolarów, **poszukuję.** Kupiecka współpraca pożądana. Interesenci zechcą się zgłosić nw 10 240

Fr. Strehlau, fabryka wyrobów metalowych, Toruń

TOWARZYSTWO NAFTOWE

poszukuje od 1 czerwca r. b., kwalifikowanego

magazyniera

Oferty, świadectwa i referencje pod skrytka pocztowa 410

dw 5960

Bielski Fabryczny Dom Sukna z siedzibą w Poznaniu poszukuje

podróżujących

dla odwiedzania urzędników państwowych i komunalnych w Poznańskiem i na Pomorzu. Oferty składać do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 16 155

Baczność Szoferzy!

Poszukuje się dzielnych i wykwalifikowanych

szoferów

na dorożki samochodowe. Zgłoszenia w sekretarjacie **Związku Właścicieli Dorożek Samochodowych w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 81 — Telefon 78-16.** zw 16 146

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem podajemy do łaskawej wiadomości naszych p. p. Odbiorców, że wszystkie oddziały w naszej fabryce warszawskiej zostały już uruchomione i przyjmujemy zamówienia na następujące artykuły:

węże gumowe tłoczące i ssące wszelkiego rodzaju, płyty gumowe z przekładkami i bez przekładek do wszelkich celów, pasy gumowe, uchwyty do rowerów, artykuły gumowe formowe wszelkiego rodzaju i do wszelkich celów, okłady wałów do papierni, drukarni i t. p. oraz wszelkie wyroby gumowe do celów technicznych, używanych w fabrykach, kopalniach, młynach i tartakach, cukrowniach, kolejnictwie, wojsku, marynarce i t. p.

„Pepege" Polski Przemysł Gumowy T. A. w Grudziądzu II-gi Oddział Warszawski (Fabryczny) w Warszawie, ulica Otwocka 14, tel. 103-33, 532-35.

Pw 10263-1113

Ogłoszenie.

Podajemy do publicznej wiadomości, że jawna spółka handlowa Szafranek i Gbiorczyk została rozwiązana. Na mocy aktu notarjalnego, sporządzonego dnia 25 kwietnia 1929 przed notarjuszem Dr. Witoldem Jeszkem z Poznania przejął przemysłowiec Augustyn Gbiorczyk na własność oddział centralnych ogrzewań, który prowadził do 4 maja 1929 r. pod firmą A. Gbiorczyk.

Dnia 4 maja 1929 r. zamieniono firmę A. Gbiorczyk na firmę Gbiorczyk i S-ka, Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, wentylacyj i urządzeń sanitarnych w Poznaniu.

Specjalnością spółki akcyjnej pozostanie nadal budowa centralnych ogrzewań oraz wszelkich instalacyj. Lokale fabryczne znajdują się we własnych budynkach w Poznaniu przy ul. Kochanowskiego 7. Lokale biurowe znajdują się tymczasowo w Poznaniu przy ul. Fredry 6.

Gbiorczyk i S-ka, Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, wentylacyj i urządzeń sanitarnych.

A. Gbiorczyk
Zarząd.

Pw 10264-19,229

Atlantic

Restauracja, St. Rynek 80 naprzeciw odwachu.
Obywatelska kuchnia.
Smaczne, sute **obiady i kolacje,** po bardzo przystępnych cenach. **Obiad 1,10 i 1,60. Wieczorem koncert.**
zw 16154

Samochód

marki **„Protos"** w najlepszym stanie gotów do jazdy **sprzedam tanio.** zw 15939
Górna Wilda 37.

Mieszkanie latowe

2 pokoje i kuchnia umeblowane w całości lub pojedyńczo, z utrzymaniem lub bez, **wydzierżawię zaraz** na całe lato. Las, jezioro, poczta, kościół i komunik. autobusowa dogodna. Odjazd z **ul. Dąbrowskiego 58, 1 godz. drogi od Poznania**
Wałkowski, Bytyń.
rw 4751

Urzędniczka-biuralistka

biegła stenotypistka, posiadająca przytem równy, wyraźny charakter pisma ręcznego, obeznana chociaż pobieżnie z rachunkowością budżetowo-gospodarczą, sumienna pracownica, **potrzebna zaraz** do urzędu. Pobory w X. st. służb. podł. pragmatyki urzędn. państw. Zgłoszenia z podaniem cenzusu szkolnego i dotych. praktyki do Kurjera Pozn. **zw 16150**

Samochód (cięż.)

Ford, 1½ ton **i osobowy Ford** w dobrym stanie, korzystnie sprzedam lub zamienię na dobrą limuzynę.

Wytwornia cukierków, czekolady, marmelady i pierników
L. ŚLEDZIŃSKI,
Poznań, Wroniecka 16. zw 16156

Najpopularniejsza książka
Remarque
„Im Westen nichts Neues"
stale na składzie w **księgarni**
E. REHFELD'A, Kantaka 5.
Telefon 2390 dw 5965

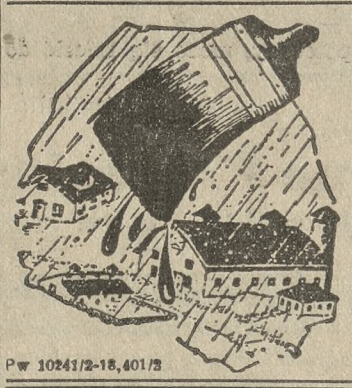

FARBA chroni drzewo przed spróchnięciem!
w każdem gospodarstwie wiele rzeczy trzeba pomalować! Drzwi, okna, podłogi, płoty czekają na farbę.
Farby i lakiery najtaniej
Fr. Gogulski,
Specjalny skład Farb i Lakierów.
Wodna 6. Tel. 56-93.
Pw 10241/2-18,401/3

Epokowy wynalazek

Przewrót w malarstwie dekoracyjnem. Efekt niebywały. Oszczędność na materjale i pracy o 60%. Osiągnąć można tylko za pomocą aparatu

„Decotric"

P. P. architektów, budowniczych, malarzy i zwolenników sztuki, zapraszam na obejrzenie sieni w kamienicy przy ul. Młyńskiej 4.

E. Schroeder, Poznań, ul. Młyńska 4
Telefon 35-96.
Gen. przedstawiciel na Polskę i W. M. Gdańsk.

Laury i Rododendrony

do dekoracji stoisk i terenów przed pawilonami na
P. W. K.
polecają po cenach korzystnych
J. Marciniec i Synowie
Poznań, ul. Pocztowa 20.
Telefon 32-02 wieczorem i w niedzielę 26-26.
Pw 10 275-19,248

Dr. Gustaw Zaremba

z Poznania
były prymarjusz szpitala
ordynuje jak dawniej w Krynicy, willa Wisła, w chorobach kobiecych i wewnętrznych. zw 15826

Ekspedjentka

biegła, samodzielna, może się zaraz zgłosić do Cukierni Restauracji. Zgłoszenia do Pw 10 247-54,348
KAWIARNI PRZEMYSŁOWEJ, ul. Głogowska 53

Na Powszechną Wystawę Krajową

Były szef dekorator firm zagranicznych **przyjmię jeszcze kilka dekoracji.** Zgłoszenia grzecznościowe do składu ubuwia p. **Edmunda Pawłowskiego,** Aleje Marcinkowskiego 7. nw 10250

Letnisko Bąblin

pod Obornikami — Woj. Poznańskie — stacja kolej.

Urocze położenie na wzgórzu wśród lesistej, suchej okolicy nad malowniczemi brzegami Warty. Urządzenie nowoczesne. Liczne rozrywki!

Ceny w czasie od 1 maja do 30 czerwca:
za utrzymanie . . . . 7,80 zł
„ pokój dwuosobowy . . 1,90 zł
Urzędnicy państwowi otrzymują zniżkę.
Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Letniska: **Poznań, Dyrekcja Kolejowa,** pokój 214 — Tel. 20-83 i 56-09.
Pw 10 281-19,256

Drogerzysta

zdolny ekspedjent, do lepszej klijenteli, obeznany z sprzedażą perfum i kosmetyków, dobry dekorator, **potrzebny zaraz.** Posada stała i dobrze płatna.

Uczeń

z lepszem wykształceniem, z dobrej rodziny, **potrzebny** do fabrykacji perfum i kosmetyków.

Perfumerja Paryska — T. Dworzański
Gwarna 10. zw 16 161

SAMOCHODY FORDA

osobowe, ciężarowe 2-tonnowe i 3-tonnowe na podwójnych tylnych kołach oraz autobusy, z natychmiastową dostawą polecają

Bracia Waberscy, Gniezno

Telefon 57.

Przedstaw. FORD MOTOR COMP.

Części zapasowe. — Wszelkie przybory samochodowe — Fabryka Karoseryj.

nw 10 248

Orkiestra 61 p. p. Wlkp., poszukuje nast. muzyków:

1 B klarnecisty

1 B skrzypka

specjalisty do kina z repertuarem.

harmonisty

Posada do objęcia od 1 czerwca r. b. Zgłoszenia osobiste wzgl. piśmienne z podaniem warunków należy skierować do por. — kapelm.

dw 5945 **T. Dawidowicza w Ciechocinku.**

Stenotypistka

do korespondencji również ze znajomością języka niemieckiego może się zgłosić zw 16164

F-a PEPEGE T. A., ul. Wielka 20.

Dla Wystawców

Młoda, przystojna łodzianka, władająca biegle polskim i niemieckim, **poszukuje pracy na Powszechnej Wystawie Krajowej.** Oferty do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 16 137

Ekspedjent

rutynowany i dobrze polecony, może się zgłosić do firmy

JAN BORYS — UL. WIELKA 20

skład żelaza i narzędzi.

Pw 10 287-19,266

Szwaczki do kołder

poszukuje, Poznańska Fabryka Bielizny, ul. Nowa 10 wł. **J. Ebertowski,** ul. Nowa 10. Zgłoszenia od 8—10 przed poł. Pw 10 276-19,247

DOM SKŁADOWY

w wzrastającej miejscowości kuracyjnej w Kartuzach (perłą) szwajcarji Kaszubskiej (Pomorze), zamierzam sprzedać. Nieruchomość składa się z 3-piętrowego domu mieszkalnego z natychmiast. wolnem mieszkaniem, 2 opróżniających się składów nadających się na każdą branżę, wielkiego, jeszcze nie wykończonego budynku bocznego z dużemi sklepami, nowopobudowanej 2-piętrowej fabryki 15 × 8 m., nadającej się na każde przedsiębiorstwo, z wielkiego garażu, stajen, licznych ubikacyj pobocznych, wielkiego podwórza z zajazdem i około pół morgi ogrodu. Wszystko ślicznie nad jeziorem i wśródmieściu położone. Światło elektryczne, wodociąg, kanalizacja i wyższe szkoły na miejscu. Szybki związek kolejowy we wszystkich kierunkach Polski, z powodu węzła kolejowego. Cena 90 000 zł, wpłaty 40—50 000,— zł. Zgłoszenia przyjmuje **Franciszek Masckke, mistrz rzeźnicki, Kartuzy** (Pom.), ul. Gdańska, telefon 31. Pośrednicy nie wykluczeni. zw 16 162

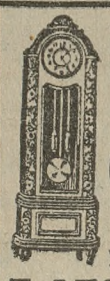

Mechanizmy

zegarki

obrączki ślubne i biżuterję

poleca najtaniej

Z. LESZCZYNSKI

Wielkie Garbary 23

narożnik ul. Dominikańskiej.

zw 16140

Łóżka metalowe

nadeszły

polecam również **umywalnie, naczynia emaljowane i ocynkowane** w wielkim wyborze po cenach najniższych

Jan Borys,

ulica Wielka 20.

Tel. 31-05.

Pw 10285/6-19,267/8

Ważne dla wszystkich.

Chemiczne czyszczenie i farbowanie na różne kolory, noszonego obuwia, torebek, teczek i t. p. (przefarbowane rzeczy jak nowe). **Pocztowa 16, firma Pejka „Felicja".**

zw 16107

EKSPEDJENTKA

z branży obuwia oraz **dziewczyna** do posyłek **potrzebne.** Zgłoszenie **Walczak, Pocztowa 3.**

rw 4773

Technik dentystyczny

tylko młody, zdolny, samodzielny w złocie i kauczuku, **zaraz potrzebny** Oferty z podaniem warunków i świadectw **Durski, Lubliniec, G. Śl.**

zw 16153

Samochód

nadzwyczaj okazyjny, limuzyna 4-osobowa, 5/25 K. m., belgijsk. fabryk., prawie nowy, 2 mies. w użyciu, **sprzedam bardzo korzystnie.** Telefon nr. 31 77. zw 16160

Szklarze

za dobrem wynagrodzeniem mogą natychmiast **się zgłosić. Patron. Jackowskiego 9, I piętro.**

Pw 10219-19,175

Szofer

możliwie wyuczony ślusarz dla nowego samochodu 2 ton., **natychmiast poszukiwany.** Oferty do Biura ogłoszeń **„Kosmos", Poznań, Zwierzyniecka 6.** pod **814** nw 10 247

Rutynowana, dzielna

ekspedjentka

władająca językiem polskim i niemieckim natychmiast **potrzebna.** Zgłoszenia z odpisami świadectw i dołącz. fotografji skierować do

CUKIERNI GREY,

Bydgoszcz, Gdańska 23, tel. 212

nw 10256

Na Pomorzu **potrzebna od 15 V. 1929 względnie od I. VI. 1929**

dzielna uczciwa starsza

służąca

do wszelkich prac domowych z gotowaniem. Dobre świadectwa pożądane. Zgłoszenia skierować należy do ekspedycji Kurjera Pozn. **dw 5973**

Zwapnienie żył

stan podniecony, zawroty głowy. Żądajcie bezpłatnej broszury o nieszkodliwem leczeniu domowem. nw 10079

Dr. Gebhard i S-ka, Gdańsk 53

Roczne Walne Zgromadzenie

Tow. Akc. „BŁAWAT POLSKI" w Poznaniu

odbędzie się

w piątek, dnia 17 maja 1929 r., o godzinie 12-ej

w południe, w lokalach towarzystwa.

Porządek obrad:

1. Przedłożenie sprawozdania rocznego i r-ku strat i zysków za rok 1928/9 oraz bilansu p. 31 stycznia 1929 r.
2. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej, oraz podział zysków.
3. Wybór członków Rady Nadzorczej na 3 lata w miejsce ustępujących. Pw 10 284-19,263

Akcjonarjusze chcący brać udział w rocznem walnem zgromadzeniu, winni uskutecznić zgłoszenie udziału po myśli § 255 kod. handl. najpóźniej trzeciego dnia przed walnem zgromadzeniem.

Poznań, dnia 10 maja 1929 r.

Bławat Polski Tow. Akc. w Poznaniu

Stary Rynek 87/88.

Rada Nadzorcza: (—) Wł. Berkan.

Zawiadamiam

iż wszelkie pogłoski rozsiewane przez pana **Dr. Panieńskiego** na p. **Kaczmarkównę** są

największem zmyślonem oszczerstwem.

zw 16144 **Kaczmarkówna, Podgórna 6.**

W Miejskiem Gimnazjum koedukacyjnem (ośmioklasowem, humanistycznem, z prawami) w Koźminie, jest kilka **posad nauczycielskich** do obsadzenia na rok szkolny 1929/30 na warunkach państwowych z 15% dodatkiem miejskim za pełne kwalifikacje lub egzamin naukowy. Zgłoszenia do wszystkich przedmiotów, całkowicie udokumentowane, należy nadsyłać do **Dyrekcji Gimnazjum w Koźminie.**

Magistrat miasta powiatowego Koźmina,

dwp 5984 **A. Zdaniewicz,** burmistrz.

UCHWAŁA. W sprawie wdrożenia postępowania upadłościowego nad majątkiem właściciela ziemskiego **Piotra Skórzewskiego, Poznań,** Hotel Bazar, niżej podpisany Sąd na wniosek zarządcy masy upadłościowej adwokata St. Janiaka oraz po wysłuchaniu zgromadzenia wierzycieli postanowił. Postępowanie upadłościowe nad majątkiem **Piotra Skórzewskiego,** zamieszkałego w Poznaniu, Hotel Bazar uchyla się dla braku masy albowiem masa upadłościowa nie posiada żadnej gotówki a również żaden z wierzycieli w szczególności wierzyciel popierający nie zaliczył gotówki wystarczającej na pokrycie kosztów masalnych § 204 ord. up. Poznań, 28 grudnia 1928. **Sąd Powiatowy.** nw 9993

LICYTACJA DOBROWOLNA

We wtorek, dnia 14 maja, od godz. 10 do godz. 17, sprzedawać będę na odpowiedzialność interesowanych w firmie **Jankowski,** ul. Zwierzyniecka 29, najwięcej dającemu za gotówkę: Pw 10 279-19,260

2 szafy żelazne, lodownię, maszyny do szycia, sypialkę, bufet, kredens, kanapy, szafy, magiel, aparat elektryczny do masowania, lustra, obuwie, nowe i inne przedmioty.

Brunon Trzeczak

zaprz. publ. taksator i licytator na Województwo Poznańskie mieszk. pryw. Stolarska 2.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

---

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Dla wystawców

2 pokoje z komfortem zaraz wynajme Gwiazdowski Górna Wilda 3 II. zdw 86 080

Wystawcom

pokój umeblowany blisko wystawy zaraz wynajmę (światło elektryczne łazienka). Niegolewskich 6, I., prawo. zdw 87 449

Nadzór

nad stoiskiem przyjmie poważny urzędnik. Zgłoszenia Kurjer pod zdw 87 097

Dwa pokoje

z telef., światłem elektr. na czas wystawy do oddania. Skarbowa 8, ptr. I. lewo. zdw 87 056

Na

czas wystawy wynajmę dwa pokoje sypialny i gabinet umeblowany z komfortem, telefonem, elektryka, łazienka. I. piętro 27 Grudnia. Oferty Kurjer zdw 87 055

P. W. K.

będzie posiadała jednego uczciwego pracownika więcej, jeśli na odpowiedzialne stanowisko przyjmie (za kaucją) handlowca, lat 25. Mając adres za podany do Kurjera Pozn. pod zdw 87 169 zgłoszę się osobiście.

Platformy

do eksponatów na P. W. K. dostarcza Jackowski, św. Marcin 46, tel. 2970. zdw 87 175

Elegancko

umeblowany pokój na dwie osoby blisko terenów wystawowych natychmiast do wynajęcia. — Czajcza 12, V. wejście II piętr., prawo. zdw 87 180

Wystawcy

wynajmę pokój słoneczny z 2 łóżkami. Kucznerowicz. Szamarzewskiego 26. jw 1 724

Studentka

znająca poprawnie języki polski, niemiecki i francuski, przyjmie posadę na czas Wystawy. Oferty Kurjer zdw 87 390

Lokal biurowy

jeden pokój frontowy, ul. Fr. Ratajczaka, na czas Wystawy zaraz do wynajęcia. Bliższe wiadomości J. Ch. Cichy, ul Długa 5. zdw 87 219

Dla Panów Wystawców

1 lub 2 pokoje, śródmieście, naprzeciw Głównej Poczty na I. ptr., z telefonem i używaniem łazienki zaraz do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer zdw 87 208

Wystawcom

wynajmę dwa pokoje w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 87 194

Française

agie de 28 ans parlant polonais cherche emploi pendant l'exposition S'adresser au Kurjer zdw 87 469

Na

czas Wystawy pokój frontowy, parter, elektryczność, łazienka, blisko wystawy. Adres Kurjer zdw 87 478

Ubranka

chłopięce w każdej wielkości, poleca tanio W. Walkowiak, ul. Szkolna 13. zdw 86 730/31

Mężczyzna

władający językami: polskim, niemieckim i angielskim szuka zajęcia na czas P. W. K. Oferty Kurjer zdw 87 344

Jako sublokator

do sklepu papierowego lub tytoniowego, śródmieście, na czas P. W. K. dla sprzedawania luksusowych artykułów się wprowadzę. Oferty Kurjer zdw 87 445

Wynajmę

podczas P. W. K. w centrum 3 pokoje słoneczne, pięknie umeblowane, balkon, telefon, łazienka, światło elektryczne, ewtl. 2 razem 1 osobno. Zgłoszenia ul. Składowa 1, III., I. wejście. Pw 10 185-19,125

P. W. K.

Korzystnie oddam pokój 1 lub 2 łóżkami. Dokowicz. Wierzbięcice 2. I. zdw 87 364

Duży

dobrze umeblowany pokój z balkonem wynajmę podczas wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 87 385

Wystawcom

odnajmę 2 ładnie umeblowane łączne pokoje, dla 2—3 osób, centrum miasta, wysoki parter, telefon, elektr., łazienka. Adres Kurjer zdw 87 420

Inteligentna

przystojna panienka, lat 20, wszechstronnie wykształcona, szuka posady jako reprezentantka na P. W. K. lub innego odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 87 419

P. W. K.

dział galanteryjny mam 3 godziny wolne przy stoisku i proszę o oferty Kurjer zdw 87 343

Na P. W. K.

szuka zajęcia wykształcony mężczyzna. Włada językami: polskim, niemieckim, angielskim i francuskim. Dobrze się prezentuje. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 127

Mieszkanie

5 pokojowe komfortowe, telefon, w śródmieściu na czas Wystawy wynajmę. Oferty Kurjer zdw 87 447

Mężatka

sumienna i pracowita poszukuje na czas wystawy zajęcia przy bufecie lub obsługi gości ewentl. prywatnie. Kurjer zdw 87 369

Na

czas wystawy wydzierżawię zaraz pokój 2 łóżkami, frontowy, słoneczny, czysty, II. piętro, na Jeżycach, tylko lepszym panom. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 322

Inteligentna

panienka władająca francuskim i niemieckim językiem przyjmie na czas P. W. K. posadę reprezentantki, sekretarki, lub tym podobną. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod dw 5959.

Pokój

umeblowany dla wystawcy wynajmę zaraz ul. Łazarska. Adres wskaże Kurjer zdw 87 492.

Pokój

zaciszny, elektryczność, łazienka, I. piętro, 2 łóżka przy terenach wystawowych wynajmę zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 87 496

Inteligentna

panienka władająca językiem polskim i niemieckim poszukuje posady na P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 495.

Przedstawicielstwo

poważnej fabryki pończoch, rękawiczek, trykotaży, przyjmie właściciel składu bielizny w Poznaniu. Do dyspozycji mieszkanie 3 pokojowe w śródmieściu. Gwarancja pewna. Oferty Kurjer zdw 87 220

2 umeblowane

pokoje osobno lub razem do wynajęcia. Niegolewskich 2. I. lewo. zdw 87 317

1 SPRZEDAŻE

Motocykl

Rex-Akme najsolidniejsze sprzedaje Koszczyński, Pasaż Kino Apollo. zdw 87 195

2

parcele na Łazarzu 5 minut od tramwaju sprzedam. Wiadomość ul. Gen. Umińskiego 9, m. 13. zdw 85 985

Motocykl

2½, nowoczesny tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 043

Probiernia

dobrze prosperująca od kilku lat w śródmieściu korzystnie do nabycia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdwp 86 572

2 łóżka

z materacami, używane sprzedam. Św. Wojciech 2a, II. lewo. zd 87 065

Radjoaparat

5 lampowa neutrodyna, komplet ze stałą baterją na sprzedaż, ewtl. dam do użytku za pożyczkę 1.000 zł. Mickiewicza 2 u portjera. zdw 87 452

Wózek

dwukołowy ręczny sprzedam. Wolenberg, Droga Dębińska 12. zdw 87 450

Sprzedam

tanio klubowy garnitur skórzany, kanapę z obudowaniem z lustrem, krzesło do biurka, lustro, szyfonierkę, pościele. Rybaki 7, podwórze lewo, III. ptr., lewo. zdw 87 354

Samochód

Adler lekka towarówka tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 042

Dom

ze składem i warsztatem ślusarsko-kowalskim, narzędziami w mniejszem mieście — zaraz na sprzedaż. Cena 11.000 zł sprzeda Szymanowski, Rakoniewice, Rynek 47. nw 10 192

Skład

kolonjalny z mieszkaniem 2 pokojowem w centrum Poznania zaraz tanio do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 87 096

Natychmiast

na sprzedaż młyn wodny z gospodarstwem 26 morgowem, na Pomorzu w dobrej okolicy. Cena 50 tys. złotych, wpłata 30 tysięcy złotych. Zgłoszenia przyjmuje Józef Gapa, Nowe, ul. Nowa Pomorze. zdw 87 003

Powózka

amerykanka, koń 4 lata i szory z ewentualnem objęciem stajni i szopy sprzedam. Drożdżewski, Pocztowa 16. rw 4 744-5

Skład cukierków i kawiarnia

pierwszorzędna, dobrze prosperująca, z towarem, z pierwszorzędnem skład. urządzeniem, z 2 wystawowemi oknami z przyległem 2 pokojowem mieszkaniem, przy gł. ruchliwej ulicy w większem pow. mieście (Kujawy (Wlkp.) sprzedam tanio z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 87 001

Fabryczne

budynki, obszerne, wszelkiemi maszynami, bocznicą kolejową, domami mieszkalnemi, sprzedam. Oferty Kurjer zdw 86 997

Akwarjum
sprzedam. Chromińska, Gąsiorowskich 9. zdw 86 996

Kapusta
kwaszona około 2 wagony na sprzedaż. A. Dudzik, Glinno, poczta Złotniki, powiat poznański. rw 4752

Sprzedam
w Poznaniu parcele wielkość na życzenie mtr 2 zł. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 4747

2 ławki
ogrodowe, eleganckie bukowe sprzedam. Swarzędz, Fabryka mebli, Janiszczak. Pw 10 250-54.347

Frakowe
ubranie dla kelnera na sprzedaż. Podgórna 8, Kobielak. zdw 87 166

Rowery
Zawackiego, Kamińskiego, gumy części, stale na składzie. Czerniak, Półwiejska 11. zdw 87 190

2 konie
kasztany korzystnie na sprzedaż św. Marcin 46. zdw 87 174

Skład
kolonjalny z towarem i urządzeniem w Poznaniu spiesznie sprzedam. Oferty do Kurjera zdw 87 341

Jaskółka
kamizelkę, spodnie w pasy tanio sprzedam. Św Marcin 59, III. zdw 87 351

Tłocznie
do żelaza (balans), piła tarczowa, lewarki, tarcze zapędowe, łożyska z kozłami, przystawki do maszyn, basen do wody — sprzeda ślusarnia Przemysłowa nr. 33. zdw 87 230/31

Rower
jak nowy 100 zł. Gołębia 6, I. prawo. zdw 86 945-6

Gospodarstwa
od 6—500 mórg także dzierżawy, młyny, kamienice, domostwa z ogrodami, składami korzystnie poleca „Pawilon", Poznań, Głogowska 112a. zdw 86 276-7

Jadalnię
i pokój męski sprzedam korzystnie. Górna Wilda 65. III od 19 godz. zdw 86 125

6 koni
2 platformy, 6 powozów półkrytych, 6 lando oszklone, samopojazd, 3 p. szorów na sprzedaż. Św. Marcin 46. zdw 87 172-3

Pierze
świeże, darte, niedarte, puch poleca Stanisław Dyczkowski, Wierzbięcice 13. zdw 86 972-3

Dom
pod Poznaniem, murowany, kryty papą, 2 pokoje kuchnia, chlew nowy, murowany, ładny sad, 2 morgi ziemi ogrodowej, cena 12 tys., wpłaty 8 000 złotych sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18, telefon 3728. zdw 87 275-6

Dom
ze składem kolonjalnym, 3 pokoje kuchnia, murowany, kryty dachówką, chlew murowany, kryty dachówką, 2 morgi ogrodu, skład dobrze prosperujący, cena 7 000, wpłaty 4 000 złotych spiesznie sprzeda Argus, Poznań, Piekary 18, telefon 3728. zdw 87 273-4

Materace
sprężynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze w pracowni „Szpiral", Wielkie Garbary 9. zdw 87 306-7

Kanapy
leżanki, kluby, materace, własny wyrób, najtaniej, za gotówkę, raty Strzelecka 31. zdw 86 306/7

Kostjum
popielaty, suknie, kołdry atłasowe sprzedam. Młyńska 3, III., lewo. zdw86 177/8

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, ul. Wielka 13 Pw 796-7

Meble
suche kupuje się najtaniej w centralnie ogrzewanych magazynach Stanikowskiego Woźna 11 (Butelska) bpw 4187

Skład
z towarem za 2.200 w tem rok dzierżawy. Adres wskaże Kurjer zdw 87 383

Elektryczna
lampa pokojowa wisząca tanio na sprzedaż. Wały Królowej Jadwigi 1, III. prawo. zdw 86 014

Meble
najtaniej poleca Malkus, Wrocławska 19. zdpw 86 589

Antyki
rozmaite meble, obrazy, świeczniki, zegary, chusty tureckie i stara porcelana na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 87 346

5 mórg
ziemi sprzedam, morga 2 000 zł. Marja Bakoś, Junikowo. zdw 87 434

Ford
gotowy do jazdy za 1 500 zł na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 87 448

Fabryka
wód mineralnych hurt. piwa w Poznaniu zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 441

Skład
aparatów radjowych i elektrycznych w śródmieściu Poznania sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 268

Orkiestrjon
samogrający, nadający się na P. W. K. (Wesołe miasteczko) do lokali i. t. p. tanio sprzedam. Prusa 20, IV. prawo. zdw 87 266

Maszynę do pisania
dobrze utrzymaną z wyraźnem pismem sprzedam tanio. Kaczmarek, Plac Nowomiejski 5, III., od godz. 17—19. zdw 87 265

Do I. Komunji św.
Chłopiece, białe ubranko nowe i 2 pary bucików sprzedam Pilarowska, św. Marcin 14. zdw 87 264

Jadalka
tanio na sprzedaż. Adres Kurjer Poznański zdw 87 259

Domki
wille, parcele w wielkim wyborze poleca „Komis", Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 87 367

Fabryka wód mineralnych
hurtownia piw, gotowa do puszczenia w ruch, z powodu zmiany na sprzedaż korzystnie. Oferty Kurjer zdk 87 379

Małpa
żywa, mały okaz, oswojona, miła na sprzedaż (300 zł). Piekary 2, Szepe. zdw 87 3..

Sprzedam
czarne surdutowe ubranie, figura średnia, płaszcz wiosenny męski ciemny lis skunksowy za bezcen. Sgaller, Kozia 19. zdw 87 312

Piekarnię
śródmieście okazyjnie sprzedam, mieszkanie obszerne, komfortowe. Oferty Kurjer zdw 87 462

Motocykl
4 k. angielski sprzedam Bydgoska Domy Magistrackie (Śródka) 25 mieszkanie. zdw 87 256

Sportka
w dobrym stanie sprzeda okazyjnie El-Ka-Ko, Strzelecka 31. zdw 87 249

Klacz
gniada, czteroletnia, wysokości 1,70 m, artyleryjska, z półszorkiem, rolwaga nowa, na 40 centnarów do sprzedania. Wiadomość ul. Poznańska 12, parter, prawo. jw 1 720

Wózek
Brennabor koszykowy 100 zł. Ul. Szamarzewskiego 27, Saulczewski. jw 1 725

Dom
w mieście ze składem, trzech lokatorów skład i trzy pokojowe mieszkanie wolne, dobry punkt, wpłaty 8.000 złotych sprzeda „Argus", Poznań, Piekary 18. zdw 87 277

Gospodarstwa
42 morgi, cena 12.000, wpłaty 8.000 70—20.000 wpłaty 15.000 50—10 tys, wpłaty 16.000, 80—35.000, wpłaty 25.000, 152 cena 60.000, wpłaty 25.000, 68 cena 18 tysięcy, wpłaty 10.000 i wiele innych korzystnych gospodarstw z masywnemi zabudowaniami kompletnemi inwentarzami na korzystnych warunkach poleca Argus, Poznań, Piekary 18, telefon 37-28. zdw 87 284

Na kresach
ziemi Wileńskiej sprzeda się ewentualnie zamieni na uprzemysłowiony mniejszy objekt w Poznańskiem lub willę dochodową w uzdrowiskach, majątek ziemski og. przestrzeni 300 ha ziemia pszenno-buraczana. Budynki gospodarcze murowane, park, ogród, pałac 18 pokoi. — Pełne zasiewy, inwentarz żywy. Cena hektara od 100 dolarów. — Oferty Wydział Pow. w Postawach, agr.-pow. Czechowicz. zdw 87 489

Sprzedam korzystnie
drągi prute (rygle) na płoty. Drabiny pojedyńcze. Pasy transmisyjne skórzane. Śrutownik franc. kamienie, telefon 2484. zdw 87 207

Sprzedam maszyny
2 traki Hoffmanna, heblarkę, szpuntarkę, 2 fentlówki. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 206

Szyny
600 m./m. kilkaset metrów, tarcze, lorki sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 205

Szafę
żelazną tanio sprzeda Golus, Półwiejska 35 zdw 87 222

Skład
kolonjalny z towarem i 3 pokojowem mieszkaniem przy pryncypalnej ulicy za 9.000 zaraz na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 87 203

Szwajsowanie
głowiców, cylyndrów, karterów, aluminji wykonuje jako specjalność F-a „Ignis", Wielka 6. zdwp 87 191

Kolonjalkę
świetna egzystencja z mieszkaniem śródmieście tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 463

Okazja!
Kamienica III. piętr. w podwórzu, 4 piętrowa z podwórzem nowoczesnem urządzeniem rzeźnickiem w najlepszem miejscu Torunia zaraz do sprzedania lub rzeźnictwo do wydzierżawienia. Rohloff, Toruń, Różana 3. nw 10 255

Z powodu
wyjazdu sprzedam natychmiast dobrze prosperujący zakład fryzjerski w centrum miasta. Oferty Kurjer zdw 87 258

Willa
8 pokoi, budynki gospodarskie, 16 mórg ogrodu, blisko Poznania, uzdrowisko, sprzedam bardzo korzystnie. Biuro Handlowe Walenty Kossmann, Poznań, Fredry 6, tel. 32-13. bpw 3 586

Pożyczki długoterminowe
na majątki ziemskie, także przy kupnie dóbr niemieckich załatwia Biuro Handlowe Walenty Kossmann, Poznań, Fredry 6. bpw 3 585

Wózek
dziecięcy koszykowy, dobrze utrzymany korzystnie sprzeda. Św. Wojciech 21, III. prawo, front. zdw 87 418

Skład
kapeluszy damskich z ubikacją sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 416

Willa
komfortowa ośmiopok., cała wolna, podwórze, garaż, duży ogród, cena 60 000, wpłaty 35 000, willa dziewięciopok. komf., cała wolna, duży ogród, pięknie położona, blisko Poznania, cena 42 000, wpłaty 25 000. Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 87 413

Młyn
motorowy, nowocześnie urządzony, przemiał 150 ctr., wszystko na wymianę, w bogatej okolicy, światło elektryczne, dom mieszkalny pięciopok., cena 70 000, wpłaty 30 000. Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 87 412

Teren
dziewięciomorg. piękne położenie, blisko śródmieścia, ze zabudowaniem, wolnem pięciopok. mieszkaniem, cena 80 000, wpłaty połowa. Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 87 411

Kapelusze
damskie w przepięknych kolorach i fasonach poleca w olbrzymim wyborze po cenach najniższych. Z. Borowicz, Poznań, — Wielka 8. zdw 87 31..

Sprzedam
skład rzeźnicki z całkowitem urządzeniem, mieszkanie 3 pokoje i kuchnia, skład, warsztat, stajnia i sklepy w Rogoźnie Wlkp. Zgłoszenia uprasza St. Puta, Rogoźno, Hotel Polski. rw 4758

Wózek
dziecięcy (sportowy) używany sprzedam. Wrocławska 9, I. prawo. rw 4774

Gramofon
na sprzedaż. Kramarska 8, III. rw 4766

Frak
i żakiet na osobę szczupłą, średniego wzrostu do sprzedania. Aleje Marcinkowskiego 25, front wysoki parter, lewo. Kw 2191

Biurko
damskie i salonik (antyk) do sprzedania. Aleje Marcinkowskiego 25, front wysoki, parter, lewo. Kw 2192

Parcele budowlane
w obrębie miasta Poznania od zł 1.200 począwszy sprzedam. Informacyj udziela Czesław Mroczkowski, Poznań, Św. Marcin 68, II. p. od 3—4, tel. 18-93. dw 5956

Fordson
(traktor) z pługiem (Oliver) gotowy do użytku sprzedam na dogodnych warunkach. Zgłoszenia Stefan Kopiński, Krotoszyn, Kaliska 43. nw 10 246

Folwark
330 mórg, tylko buraczanej ziemi w wysokoprocentowej kulturze, budynki dobre, inwentarze bogate, parowy garnitur. Cena 220.000, wpłaty 150.000, reszta długoletnia hipoteka. Bronszewski, Kościan, Aleje Kościuszki 36. nw 10 245

Majątek
ziemski prywatny, Poznańskie, sam w sobie pięknie położony 1.300 mórg pszenno-żytnio-kartoflanej ziemi, w tem 150 mórg prima łąk, 100 lasu. Zabudowania I. kl. dwór 10 pokoi w ogrodzie. Inwentarz żywy, martwy, do stacji 1½ kil. Cena 350.000 zł, wpłaty od 150.000 zł, resztę za kilka lat. Oferty Kurjer zdw 87 461

Motocykl
z przyczepką A. J. S. 8 K. M. w bardzo dobrym stanie, sprzedam tanio. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 500

Drogerja-perfumerja
w mieście powiatowem, gdzie wyższe szkoły, w pełnym biegu, gaz, elektryczność, dobrze zaprowadzona trzypokojowe mieszkanie, kuchnia, łazienka, korzystnie do objęcia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 87 481

5 KUPNA

Pianino
kupię gotówką. Oferty Kurjer zdw 86 359

Kupię
Ford, karetkę na rozbiórkę. Oferty Kurjer zdw 86 969

Dom
w Poznaniu kupię wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 888-9

Drogerję
lub lepszy skład kolonjalny ewtl. skład nadający się na drogerję kupię za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 004

Rusztowanie
kupię. Oferty Kurjer zdw 86 987-8

Majątki
ziemskie i miejskie, młyny, przedsiębiorstwa na Kujawach, Pomorzu i Kongresówce, kupna i dzierżawy poleca J. Koralewski, Inowrocław, Łucjana 2. dwp 5840

Kupię
domek lub willkę z ogródkiem w okolicy Poznania przy wpłacie do 15 tysięcy zł. Spieszne zgłoszenia wprost od właściciela z podaniem dokładnego adresu Kurjer zdw 87 243

Kupię
gościniec na wsi z rolą. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 392

Kupię
dom lub wille z ogrodem w okolicy Poznania. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 391

Regał
stół składowy kupi Golus, Półwiejska 35. zdw 87 223

Klęcznik
używany kupię. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 509

Konia
półciężkiego do browaru kupię zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 431

Samochody
pod remont kupię. Mickiewicza 15, lakiernia, telefon 76-60. zdwp 87 350

Akcje
Herzfeld, Bank Kwilecki, Cegielski, Dolarówki, Centrala Rolnicza młode kupię korzystnie. — Oferty Kurjer Stary Rynek rw 4770

Piec
gazowy do prasowania z żelazkami kupimy. Zgłoszenia Bracia Wesołek, ul. Woźna 12, telefon 16-75. rw 4776

Kamienicę
kupię z wolnem mieszkaniem lub składem przy wpłacie gotówką 30 000 zł i więcej w Poznaniu lub większem mieście. Oferty Kurjer Poznański zdw 87 490

6 KAMIENICE

Kamienica
śródmieściu dochód 22.000 5 pokoi wolne, cena 280 000, wpłaty 90.000 sprzeda „Krakus", Poznań Pocztowa 30. zdw 87 378

3 kamienice
III. piętrowe, centrum Poznania cena 240.000, wpłaty 130 000, 170 tys., wpłaty 90 tys., 175.000 wpłaty 80.000 zł reszta amortyzacja. Wskaże Biuro pośrednicze, Seweryna Mielżyńskiego 25, I. ptr. telefon 22-63. rw 4762

7 PIENIĄDZ

Wspólnik
lub wspólniczka do restauracji z kaucją 1000. „Nowość", św. Wojciech 2 zdw 87 214/15

Poszukuje
się pożyczki w wysokości 1.500 zł za wysokiem wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 604/5

2.000 zł
złożę o ile otrzymam posadę stołowego lub bufet restauracyjny na własny rachunek, jestem fachowcem. Oferty do Kurjera zdw 87 022

15.000 złotych
posiadam, proszę o propozycje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 998

200—250
poszukuje na weksel, procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 87 262

Do dwóch tysięcy
wypożyczę pod zastaw biżuterji. Oferty z wyszczególnieniem zastawu do Kurjera bpw 3 584

2—4.000,—
pożyczki poszukuje solidne przedsiębiorstwo, ewentl. damy posadę biurową. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 472

Poszukuję
pożyczki 14.000 zł na posiadłość miejską przy ul. Matejki. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 340

Poszukuję
150 zł pożyczki od uczciwego rzemieślnika za dobrem wynagrodzeniem lub stancję na wspólny pokój. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 327

Poszukuję
2—3.000 zł dam dobry zastaw wysoki procent. Kurjer zdw 87 297

Spólnika
podczas wystawy do dobrze prosperującej piekarni przyjmę z gotówką 5 000—6 000 złotych. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego rw 4784.

DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia tanio sprzeda „Nowość" św. Wojciech 2. zdw 78 216/17

Pokój eleganckl
w pobliżu Starego Rynku wynajmę na czas wystawy. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 87 012

Odstąpię
2 pokoje z kuchnią z kompletnym umeblowaniem. Adres wskaże Kurjer zdw 87 000

Mieszkanie
3 pokojowe z kuchnią, z meblami, kompletnie urządzone, za cenę zł 15.000 oddam za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 87 229

Mieszkania
pokój 1.000, rok dzierżawy, 2 pokoje, kuchnia 3.000, 2 pokoje kuchnia meblami 6.000, 6 pokoi komfortowych wskaże „Fragut" Kozia 21. zdw 87 188

Garaż
z przyległem pokojem do wynajęcia zaraz Ikert, Piotra Wawrzyniaka 43. zdw 87 356

Mieszkanie
7 pokojowe komfort I. piętro ul. Matejki spiesznie oddam. Oferty Kurjer zdw 87 365

Mieszkania:
2—3 pokojowe poważnym reflektantom wskaże Feliczak, Św. Marcin 52/53 II. piętro. zdw 87 338

Mieszkania
pokój, kuchnia 1.600 zł 2 lata dzierżawy oraz wielki wybór większych za dzierżawę zaraz wolne poleca „Komis", Sew. Mielżyńskiego 28. zdw 87 368

Mieszkania
na korzystnych warunkach poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 87 330

Mieszkanie
1, 2, 3 pokojowe wprost od gospodarza odda Jackowiak, Wronicka 12, od 9—3. zdw 87 318

Mieszkanie
urządzone 4 pokoje kuchnia, telefon na czas wystawy lub pokoje pojedyńcze. Oferty Kurjer zdw 87 296

Mieszkanie
8 pokojowe elegancko umeblowane z fortepianem Bechsteina, przy Parku Wilsona zaraz do odstąpienia. Oferty pod zdw 87 269 do Kurjera.

Mieszkania
1, 3, 4, 6 pokojowe za dzierżawę z meblami, pokoje dla wystawców oraz składy próżne, z towarem korzystnie poleca Biuro pośrednicze, Seweryna Mielżyńskiego 25, I. ptr. telefon 22-63. rw 4763

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
3—4 pokojowe wydzierżawi urzędnik bankowy. Zapłaci naprzód 2—3 letnią dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 977

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienię
3 pokojowe mieszkanie z wszelkiemi wygodami w pobliżu Starostwa Powiatowego na 3 do 4 pokojowe z ewtl. dopłatą lecz tylko z urzędnikiem powiatowym wzgl. skarbowym. Oferty Kurjer Poznański zdw 86 978

Zamienię
pokój, kuchnię z stróżostwem — bezdzietnemu małżeństwu na jeden pokój. Oferty Kurjer zdw 87 045

Zamienię
duże 3 pokojowe mieszkanie, centrum na 2 pokojowe. Oferty Kurjer zdw 87 271

11 POKOJE UMEBL.

Pokoje
umeblowane stale wynajmuje — „Pawilon", Głogowska 112 a. zdw 86 275

Pana
na wspólny pokój przyjmie Sommerowa. Wielka 21, IV. rw 4749

Przyjmę
panów na stancję. Adres wskaże Kurjer, Stary Rynek rw 4741

Przyjmę
pana na wspólny pokój. Adres Kurjer zdw 87 156

Pokój
dla pana do wynajęcia. Z. Bartliszewska, ul. Pocztowa 27, dom tylny, III. p. zdw 87 170

Wystawcom
pokój umeblowany elegancki wynajmę. Dąbrowskiego 90, parter, prawo, front. zdw 87 182

Dla
małżeństwa pokój do wynajęcia z używaniem kuchni. 2 łóżka. Adres wskaże Kurjer jw 1726

Pokój
dla 2 panów do wynajęcia. Oferty Kurjer zdw 87 263

Lepszy
pokój wystawcom wynajmę. Małeckiego 15, I lewo. zdw 87 261

Pokój
dla spokojnego pana ul. Poplińskich 3, III. p. zdw 87 253

Pokój
słoneczny ładnie umeblowany z 2 łóżkami solidnym panom wynajmę zaraz. Łazarz, Strusia 6, front, II., lewo. zdw 87 247

Pokoje
front do odnajęcia I. piętro, prawo na 1 lub 2 osoby od 15. 5. Św. Marcin 39. zdw 87 245

Pokój
umeblowany, frontowy, słoneczny, elektryczność, przy spokojnej rodzinie, blisko Półwiejskiej, dla spokojnego pana na stałe 90 zł miesięcznie. Adres Kurjer zdw 87 242

Pokój
wspólny dla 2 panów lub pań. Jackowskiego 13, parter, prawo, w podwórzu. jw 1 723

Centrum Wystawy
eleganckie pokoje wszelkie wygody korzystnie. Matejki 1, III. zdw 87 402

Pokój
dla pana lub pań tanio do wynajęcia. Walewski, Półwiejska 23. zdw 87 399

Pokój
na Jeżycach bez pościeli zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 87 397

Na Wystawę
pokój świeżo odnowiony, parterowy, frontowy, z osobnem wejściem, elektryka zaraz do wynajęcia. Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdw 87 393

Przyjmę
dwóch panów na pokój umebl. od 15. 5. Adres wskaże Kurjer zdw 87 388

Wynajmę
pokój, 2 łóżka, w centrum Wystawy, ewentl. używanie kuchni. Małeckiego 31/32, I., prawo. zdw 87 227

2 pokoje
komfortowe, centrum, wynajmę przejściowo wystawcom. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 200

Słoneczny
duży pokój (łazienka, radjo, światło elektr.) zaraz lub później do wynajęcia. Tylko dla inteligentnego pana. Ul. Kwiatowa 6, I. piętro, lewa. zdw 87 213

Wystawcy
elegancki pokój frontowy w środku terenów wystawowych wynajmę. Matejki 38, I. lewo. zdw 87 212

Dwa pokoje
umeblowane razem lub osobno, dla panów do wynajęcia od 16 maja, obejrzeć można od 2—5. Młyńska 3, III. p. Krzyżanowski. zdw 87 210

Pokój
dla pana wystawcy zaraz do wynajęcia. Grobla 5, I., lewo. rw 4777

Pokój
umeblowany 26 kw. jako mieszkanie dla młodego małżeństwa w nowej willi w Starołęce wprost od gospodarza do wynajęcia możliwość gotowania, światło elektryczne. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 4778

Dla wystawców
1—2 pokoje słoneczne, duże, I. piętro, piękna okolica, wszelkie wygody, wynajmę na czas wystawy. Zgłoszenia Kurjer pod rw 4775

Pokój
wynajmę panience. Oferty Kurjer zdw 87 295

Pokój
blisko wystawy światło, łazienka wskaże Grunwaldzka 42, skład spożywczy. zdw 87 291

Wystawcom
wynajmę frontowy pokój 1 wzgl. 2 łóżka. Centrum. Kręta 7, parter Biernacki. zdw 87 272

Frontowy
pokój wolny zaraz. Rybaki 22, parter, prawo. zdw 87 292

Wynajmę
2 pokoje umeblowane dla dwóch osób lub na biura. Podgórna 7, I. zdw 87 309

Pokój
elegancko umeblowany na jedną lub dwie osoby. Wielka 15. III. ptr., lewo. rw 4772

Pokój
kuchnia od gospodarza 800 liczona rok dzierżawa. 2 pokoje kuchnia 1.500 zaraz Centrum. Żydowska 5. rw 4771

Na Wystawę
wydzierżawię pokój na jedną lub dwie osoby. Św. Czesława 11. I. piętro, lewo. rw 4768

Erkerowy
pokój z balkonem, czysty, światło elektr. na wysokim parterze w śródmieściu zaraz do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 4767

Elegancko
umeblowany pokój, tylko dla lepszego pana lub wystawcy. Dzialyńskich 3, I., lewo. zdw 87 502

Pokój
wynajmę z utrzymaniem od 15. 5. Patrona Jackowskiego 13, part., lewo. zdw 87 503

Pokój
frontowy dla dwóch panów wystawców. Długa 13, parter, lewo. zdw 87 498

Pokój
do wynajęcia od 15. 5 naprzeciw Parku Wilsona. Adres wskaże Kurjer zdw 87 211

Panienkę
przyjmę na pokój. Tomaszewski, Wenecjańska 7. zdw 87 189

Pokój
dla pani. Gołębia 4. zdw 87 192

Małżeństwu
bezdzietnemu odstąpię pokój umeblowany, czynsz roczny zgóry później ewentl. całe mieszkanie odstąpię. Oferty Kurjer zdw 87 209

Małżeństwu
wynajmę pokój używanie kuchni „Fragut". Kozia 21. zdw 87 183

Pokoje
umeblowane wynajmę „Fragut" Kozia 21. zdw 87 184

Pokój
umeblowany 2 inteligentnym panom przy ul. Fabrycznej wynajmę zaraz. Antoni Roszyk, Fabryczna 35 b, III. ptr. front. zdw 87 198

Ładny
frontowy pokój wynajmę zaraz, blisko terenów wystawy. Adres Kurjer zdw 87 468

Pokój
2 łóżkami, leżanka. Strzelecka 5. III. lewo. zdw 87 466

Pokój
umeblowany dwu osobowy wynajmę. Ul. Stroma 1. III. ptr., prawo. zdw 87 470

2 pokoje
umebl. frontowe, słoneczne, czyste, elektryczność, łazienka razem lub oddzielnie zaraz wynajmę. Dąbrowskiego 15, wysoki parter, lewo narożnik ul. Mickiewicza. zdw 87 479

Skromny
pokoik wynajmę panu. Szewska 3, I. ptr., prawo. zdw 87 428

2 pokoje front.
osobnem wejściem po dwa łóżka na czas wystawy do wynajęcia ul. Wodna 12, I. ptr., prawo zdw 87 353

Dla 2 panów
pokój wynajmę. Plac Nowomiejski 5, III. wchód, III. piętro prawo. zdw 87 355

Pokój
umeblowany duży dla 2 osób inteligentnych od 15 maja. Św. Wojciech 22/24 III. prawo. zdw 87 372

Pokój
i kuchnia wprost od gospodarza tylko małżeństwu bezdzietnemu. Oferty Kurjer zdw 87 373

Pokoje
umeblowane wielkim wyborze także dla małżeństw. Komis, Seweryna Mielżyńskiego 28. zdw 87 366

Pokój
frontowy umebl. światło elektr. ewentualnie z utrzymaniem bez pościeli zaraz. Szkolna 3, wchód prawo. I. ptr. lewo. zdw 87 384

Wystawcy
pokój umeblowany frontowy, elektryczność wynajmę. Św. Marcin 4, wejście Wysoka 1, Krajniak. d[illegible]532

2 pokoi[illegible]
telefon panu [illegible] stale od 15. 5. Matelkiewi[illegible] Św. Mracin 64. zdw 87 294

Pokój
do wynajęcia z wszelkiemi wygodami. Bukowska 43, dom ogrodowy, II. p. lewo. zdw 87 421

Na czas Wystawy
pokój dobrze umeblowany. Ul. 3. Maja 3, dom ogr., I. ptr., lewo. zdw 87 446

Wystawcom
centrum 1, 2 lub 3 czyste pokoje, elektryczność, telefon wynajmę. Zgłoszenia telefon 2905. zdw 87 443

Pokój
zaraz dla 2 panów do wynajęcia. Adres wskaże Kurjer zdw 87 442

Pokój
z oddzielnem wejściem z wygodami wynajmę zaraz lub od 15. Adres wskaże Kurjer zdw 87 456

Słoneczny
czysty pokój z dwoma łóżkami wynajmę na czas wystawy. Kolejowa 43, II. brama, II. piętro prawo. zdw 87 362

2 panów
na wspólny pokój Mostowa 26, 4 wejście, II. wprost. zdw 87 324

„Informator"
poleca pokoje umeblowane. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 87 332

„Informacja"
św. Marcin 11. poleca pokoje. zdw 87 301

Wystawcy
elegancki pokój frontowy słoneczny (2 łóżka) z balkonem, łazienka elektrycznością centrum wystawy wynajmę. Łazarska 2. III. prawo. zdw 87 305

12 SZUKA POKOJU

Pokoiku
skromnie umebl. od 15. 5. poszukuje pani, pościel własna. Oferty Kurjer zdw 87 444

Pokoje
umeblowane upraszam zgłaszać bezpłatnie. „Informator". Ratajczaka 15. zdw 87 [illegible]31

Centrum
wspólny pokoik do wynajęcia dla 2 solidnych panów (po 30 zł miesięcznie). Oferty Kurjer zdw 87 224

Bezpłatnie
przyjmuje pokoje umeblowane, próżne. „Fragut", Kozia 21. zdw 87 186

Pani
szuka skromnego pokoju, niekrępującego zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 308

Pokoju
słonecznego dobrze umeblowanego poszukuje starszy urzędnik, kawaler zaraz lub 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 87 187

13 LOKALE

2 ubikacje
na cichy przemysł do wynajęcia, najchętniej na warsztat krawiecki. Zgłoszenia: Wierzbięcice 2. (gospodarz). zdw 87 458

Skład i składnicę
na cele handlowe blisko Wystawy wynajmę zaraz. Niegolewskich 6, I. prawo. zdw 87 454

Składy
śródmieście, Łazarz, Jeżece, Wilda poleca „Informator", Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo. zdw 87 329

Ubikacje
biurowe każdej wielkości poleca „Informator", Ratajczaka 15. zdw 87 328

14 DZIERŻAWY

Plac
2000 kw. metr. oparkaniony przy głównej ulicy do wydzierżawienia. Zgłoszenia Poznań, Chwaliszewo 63. Skład. zdw 86 419/20

Ogród
owocowy przy ulicy Marszałka Focha wydzierżawię na lato. Zgłoszenia Ślusarek. Wrocławska 39. II. ptr. zdw 87 143

Ubikacje
fabryczne, suche, jasne, około 250 kw. mtr. przy dworcu na składnice do wydzierżawienia. Józef Bohn, Głogowska 112. rw 4743

Wydzierżawię
blisko morge na Jeżycach za 75 zł., pl. Bernardyński 3. u p. Wojtczak. zdw 87 260

Składnica
7×4 średnicy przy Starym Rynku do wydzierżawienia na czas wystawy. Zgłoszenia telefonicznie 61-38 i 15-73. zdw 87 505

Plac
2.000 kw. metr. oparkaniony przy głównej ulicy do wydzierżawienia. Zgłoszenia Poznań Chwaliszewo 63. Skład. zdw 86 419/20

Salki
lub większej ubikacji z kuchnią poszukuje. Jadłodajnia, 87 422 Wilda 15.

Mies[illegible]anie
[illegible] wydzierżawię w urocze l[illegible]temu, kto mi na I. hipo-mej [illegible] pożyczy 6 do 10.000 zł. M. Szczepaniak, Krotoszyn. Mickiewicza 19. dw 5957

Skład
próżny lub urządzeniem w ruchliwem mieście wydzierżawię natychmiast. Oferty „Par", 27-go Grudnia 18, pod 58,302. Pw 10 269-58,303

1[illegible] LETNISKA

Jeden
lub dwa pokoje na letnisku w bliskości Poznania poszukiwane. Szczegółowe oferty adresować — Warszawa, Nowy Zjazd 7. Pw 10 249-54.351

Letniska
poszukuję od 15. 6.—15. 7. 2 pokoi dla 3—4 osób w majątku w okolicy większych lasów lub wody w promieniu ca 50 klm od Poznania. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego rw 4887.

Puszczykowo
mieszkanie 3 pokojowe kuchnia z werandą, elektrycznością, przynależnościami, ogrodem na sezon latowy do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 405

Uzdrowisko Zagórze
pow. Morski, druga stacja od Gdyni, okolone górami lesistemi poleca pokoje z utrzymaniem lub bez. Komunikacja do Gdyni i na Hel bardzo dogodna. Prospekty wysyła Administracja Uzdrowisko w Zagórzu. zdw 87 459

2 pokoje
i kuchnia do wynajęcia w Puszczykówku, 4 minuty od dworca. A. Grodzki. Puszczykówko. zdw 87 414

W Puszczykowie
w najzdrowszej okolicy tuż przy lesie, blisko dworca, wynajmę 2 pokoje umeblowane z używaniem kuchni na sezon, cena 1.300 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 453

Letnisko
na wsi w wielkopańskim domu, w pięknym parku i okolicy 50 klm. szosą od Poznania, stacja w miejscu, pokoje z utrzymaniem kąpiele zdrowotne w domu i plaża leśna, zaraz do wynajęcia. ewentl. w całości do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 336

Dyetetyczno-klimatyczne Sanatorjum
Dra St. Domańskiego w Olchowcach, p. Sanok, otwarte cały rok Hydroterapia — Elektroterapia z uwzględnieniem ginekologji i położnictwa. Choroby płucne wykluczone. Góry — las — rzeka. dw 5158

Letników
przyjmie leśniczówka pod Gnieznem. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 87 051

Letnisko!
Pokój i kuchnia przy lesie i szosie do oddania. K. Sikorski, Mosina, szosa Poznańska. zdw 87 252

Letnisko
pokój i kuchnia na całe lato do wynajęcia w Puszczykowie. Zgłoszenia Najtkowski, Szewska 14. III. zdw 87 290

Wynajmę
dla letników 4 ładne pokoje z używalnością kuchni, okolica piękna, park przy domu około iglaste lasy, bardzo blisko jeziora, 35 klm. do Poznania, komunikacja dogodna, na miejscu można nabyć nabiał, warzywo, owoc, drób i lód. Łaskawe spieszne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 491

16 OSOBISTE

Henryku P.
przebaczamy. Zocha, matka Cz., wracaj. zdw 87 400

21 ZGUBY

Srebrną papierośnicę
z złotemi nakładkami zgubiłem w nocy z środy na czwartek. Uczciwego znalazcę wynagrodzę. Mikołajewski. Wielkie Garbary 4. III. piętro zd 86 878/78a

Zgubiłem
legitymację wojskową oraz inne na nazwisko plut. zaw. Ignacy Wojewoda, Orkiestra 68 p. p. Uczciwego znalazcę proszę zwrócić Gen. Prądzyńskiego 30. zdw 86 994

Wczoraj
po poł. zgubiono teczkę z kolekcjami i rachunkami dla nikogo bez wartości. Zgłosić do restauracji „Fortuna". Kramarska 27, za dobrem wynagrodzeniem. zdw 87 382

22 ROZMAITE

Na lato
najnowsze suknie, kostjumy jumpry, szlafroczki, szale, kostjumy kąpielowe, sportowe, zawoje na głowę, jedwabne trykotowe wykonuje podług miary „Tricot". Romana Szymańskiego 10 III., narożnik Placu Świętokrzyskiego. zdw 86 060

Akuszerka [illegible]znaniu
Kleinwächterowa, [illegible]kom. Szy[illegible] centrum miast[illegible]pierwsze piętro, lemańskiego [illegible]m od placu Świętowo, drugo. zdw 87 178-9

Kołdry
szyje tanio Szkudlarska, Wolnica 1, II. piętro. zdw 87 044

Seminarzystka
lat 21, z rodz. niem. pragnie podczas wakacji stacjonować w szlachetnej, polskiej rodzinie najchętniej na wsi w tow. młodych panienek, w celu udoskonalenia się w mowie polskiej. Chętnie służy z doradą niem. Bezwarunkowa łączność rodzinna pożądana. Łaskawe oferty uprasza inspektor Krause, Ruda, Śl. zdw 87 002

Stenotypistka
biegła przyjmie od 3 godziny zajęcia lub pisemną pracę w dom ewtl. inne zatrudnienie. Kurjer zdw 87 146

Grafolog-Chiromanta
J. Wostal jest podczas swego tutejszego pobytu do dyspozycji P. T. Publiczności. Przyjmuje dziennie od godz. 9—1 i 2—8 przy ulicy Wały Zygmunta Augusta 10, IV. piętro. zdw 87 167

Willę
na czas Wystawy lub dłużej 10 pokoj. Pow miasto 28 klm. od Poznania, woda, lasy, oddam do użytku za czynszem lub pożyczką oprocentowaną lub sprzedam. Zgłoszenia upraszam Kurjer zdw 87 204

Fabrykanci
która firma wstawi w komis konfekcję męską, chłopięcą, gwarancja zapewniona. Kasperski. Kościan. Poznańska 52. zdw 87 457

Robótki ręczne
monogramy, rysuję. Jankowska. Stary Rynek 48. II. bpw 3 583

Foto-Moderne
(Borowiński i Dzierżanowski) nowootworzony zakład fotograficzny wykonuje wszelkie prace w zakładzie i po za obrębem takowego. Wykonanie pierwszorzędne i terminowe. Ceny niskie. Jasna 12. narożnik Dąbrowskiego zdwp 87 506

Wypożyczalnię
książek otwiera Księgarnia — Antykwarjat. Stary Rynek 78 (naprzeciw Głównego Odwachu) bpw 3 548

Krawcowa
dobra, referencje, poleca się w dom poza dom. Plac Nowomiejski 10a, tylne schody, IV. lewo. zdw 87 438

Pensjonat dla przyjezdnych
Poznań, Gwarna 17. II. Pokoje umeblowane, większe i mniejsze Ceny przystępne. T. Rowecka. zdw 87 333

Do tenisu
poszukuje się partnerów, najchętniej młode małżeństwo. Kort zapewniony, codziennie 6—8 przy Grunwaldzkiej 31. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 501

Popis drugi uczniów
Konserwatorjum im. Chopina, niedziela, dnia 12 bm. godz. siódma wieczór na sali 27 Grudnia 19. zdw 87 377

Tapicer
Lewicki, Grobla 4, naprawia materace 3, leżanki 4. zdw 87 423-4

23 OŻENKI

Dla
szwagra mego, mistrza piekarskiego, lat 28, kawalera (bez majątku) poszukuje pań posiadających piekarnię lub odpowiednią gotówkę. Cel matrymonjalny. Łaskawe oferty zdw 86 122.

Kawaler
lat 35, katolik, przystojny, brunet posiadający dobrze prosperujący zakład fryzjerski w mieście powiatowem, szuka panny do lat 30, celem ożenku. Zgłoszenia z fotografją uprasza się do ekspedycji Kurjera zdw 87 041

Brunetka
lat 34, z wyprawą, szuka z braku znajomości panów do lat 40, wdowcy nie wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 87 099

Wdowiec
lat 49 przystojny bezdzietny, posiadający 60.000 gotówki, pozna starszą pannę lub bezdzietną wdówkę z realnością i składem, w celu matrymonjalnym. Zgłoszenia z fotografją proszę skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 86 999. Dyskrecja, rzecz honorowa.

Wdowiec
bezdzietny poszukuje znajomości pań (wdówki) celem ożenku. Oferty Kurjer zdw 86 992

Kawaler
lat 28, szuka znajomości Pań. Łaskawe zgłoszenia skierować do Kurjera Pozn. zdw 87 145

Panienka
przystojna, posiadająca 50.000 — wyjdzie za pana na odpowiednim stanowisku. Zgłoszenia listowne i osobiste do biura matrymonjalnego „Rekord" Poznań. Skarbowa 15. tel. 40-18. zdw 87 267

Kawaler
lat 32, przystojny brun[illegible]. Padający przedsiębiorst[illegible] inteligen[illegible] we ożeni się wkrót[illegible] własne mieszkanie również [illegible] gotówki raczą tne, posiada[illegible] do Kurjera nie i [illegible] zdw 87 303 ofert[illegible]

Panie
przystojne, wykształcone z majątkiem większym poszukują znajomości. Panowie kupcy, urzędnicy, ziemianie raczą się z całem zaufaniem zgłosić. Cel matrymonjalny. Dyskrecja zapewniona Biuro „Wanda", Fabryczna 35 a. IV. zdw 87 300

Majętna
panienka poszukuje znajomości panów do lat 35, religijnych, najchętniej posiedzicieli przedsiębiorstwa. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer filja Stary Rynek rw 4765.

Panna
lat 48, blisko 10.000 złotych gotówki poszukuje inteligentnego męża, który zapewni jej przyszłość. Zgłoszenia Kurjer dw 5951

Kawaler
blondyn, lat 25 urzędnik gosp. obecnie w posadzie zamiłowany w swym zawodzie, pragnie poznać panienkę do lat 24. Mając zamiar porzucić stan urzędniczy szukam na tej drodze odpowiedniej osoby w celu matrymonjalnym. Rzecz traktuję serjo. — Oferty z fotografją którą zwrócę upraszam nadesłać do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 486

24 NAUKA

Szkoła Języków Marji Romington
Ratajczaka 9. II. zdw 86 958

Studentka
poszukiwana na wieś au pair podczas wakacji, celem powtórzenia pensum 5 klasy gimn. hum. z dwojgiem dzieci. Pożądana przedewszystkiem łacina, uwzględnione będą tylko najlepsze rekomendację. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 929

Angielka
rodowita udziela lekcyj, konwersacyj. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 076

Maturzysta
biegły, sumienny korepetytor, udziela tanio lekcyj zaniedbanym w nauce uczniom, również początków gry fortepianowej. Zgłosz. Kurjer zdw 87 062

Kondycyj
przedewszystkiem muzycznych poszukuje student uniwersytetu i państwowego konserwatorjum muzycznego wyższego kursu klasy fortepianowej. Oferty Kurjer zdw 85 929

Studentka
znająca poprawnie języki, francuski, niemiecki i polski, szuka kondycji. Oferty Kurjer zdw 87 396

Wielkopolska
Szkoła Przygotowawcza Wielkopolskie Gimnazjum Dr. Brunona Czajkowskiego przyjmuje zgłoszenia uczniów (uczenic) na nowy rok szkolny. Ul. Mylna 5, od 11-1 ul. Podgórną 2b, od 12—1, mieszk. pryw. dyrektora, ul. Dąbrowskiego 55. II. piętro. zdw 87 403

25 MUZYKA

Pianista
lub duet wolny zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 088

Duet
skrzypce i pianino potrzebny od 16 bm. na letnisko w Wlkp. Zgłoszenia pisemne z warunkami winiarnia Carlton Poznań, Pl. Wolności 17. zdw 86 948

Czelistka-skrzypaczka
lub mandolinistka do tria potrzebna zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 943

Humorysta
komik, śpiewak, gra 10 instrumentów, wszędzie powodzenie, referencję, wolny na czas wystawy. Oferty Kurjer zdw 86 918

Skrzypce
lekcyj udziela dypl. nauczycielka muzyki. Kaulfussówna, Wilda, Strumykowa 7. III. zdw 87 287-8

Skrzypek
dzielny, rutynowany, wolny. Oferty Kurjer zdw 87 246

Jazzband
kompletny sprzedam tanio. Oferty Kurjer zdw 86 848

Potrzebny
zaraz lub od 15. 5. duet damski dobrze zgrany ewtl. męski (fortepian, skrzypce). Zgłoszenia z podaniem warunków. Grand Café Jarocin. dw 5963

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Szofer-monter
kawaler, poszukuje posady z dobremi świadectwami najchęt[illegible] na majątek. Typ samocho[illegible] jetny. Zgłoszenia do K[illegible] zdw 87 03[illegible]

Na P[illegible]
[illegible]ka zajęcia cyk[illegible]rowerem jako po[illegible] lub prywnec. Oferty Kurjer lista z[illegible] zdw 87 137-8 sla[illegible]

Służący - szofer
poszukuje posady od 15. 5. lub później. Oferty Kurjer zdw 86 068/9

Student
III. roku prawa szuka stosownego zajęcia na czas wakacyj — (maj—wrzesień). Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 85 242

Panna
służąca z krawieczczyzną, prasowaniem i osobistą usługą poszukuje miejsca od 1. 7. Kurjer zdw 87 095

Wyręczycielka
pani domu z dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 7. — Kurjer zdw 87 094

Szofer
kawaler z 3-letnią praktyką i dobremi świadectwami poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 86 993

Posługaczka
szuka posługi zaraz przed lub po południu. Oferty Kurjer zdw 86 990

Panienka
poszukuje posady jako bufetowa początkująca. Oferty Kurjer zdw 87 054

Stenotypistka
polsko-niemiecka początkująca z praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 052

Dziewczyna
Małopolanka z gotowaniem, praniem poszukuje posady od 1. 6. kochająca dzieci, z dobremi poleceniami. Łaskawe oferty proszę do Kurjera zdw 87 147

Młoda
dziewczyna poszukuje posady do dzieci. Spieszne zgłoszenia do Kurjera zdw 87 144

Ekspedjentka
uczciwa i pracowita, lat 25, branży towarów krótkich, poszukuje posady. Branża obojętna. Oferty Kurjer zdw 87 157

Panienka
z ładnym charakterem pisma i biegła w rachunkach, szuka posady jako uczenica do biura. Oferty Kurjer zdw 87 155

Bufetowa
dzielna w swoim zawodzie szuka posady zaraz lub 15. z dobremi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 87 168

Krawcowa
biegła szyje elegancko, gustownie po domach. Oferty proszę do Kurjera zdw 87 176

Ekspedjentka
7 lat praktyki, znająca krój garderoby męskiej, damskiej, bielizny i fartuchów szuka posady od 15. 7. 92. Oferty Kurjer zdw 87 153

Ekspedjentka
lat 22, inteligentna, dzielna, długoletnia praktyka, dobremi świadectwami branży bławatnej, towary krótkie poszukuje posady, miejscowoć obojętna. Oferty Kurjer zdw 87 154

Hotelowy
służący poszukuje posady, pracowałem w pierwszorzędnych hotelach warszawskich lub też jako szatniarz mogę pracować. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 22[illegible]

Panny
biegłe i młodsze do krawieczczyzny damskiej oraz uczenice mogą się zaraz zgłosić. Mostowa 26 III. prawo, front. rw 4779

Książkowa
samodzielna bilansistka może się zaraz zgłosić „Janka", fabryka bielizny, Starościńska 1. rw 4782

Dzielne
szwaczki i reczniarki mogą się zaraz zgłosić „Janka", fabryka bielizny, Starościńska 1. rw 4781

Stróż
nocny do stróżowania fabryki może się zgłosić do Fabryki „Wytwok", Kopernika 4. Kw 2198

Młynarz
młody, obznajmiony z wszelkiemi maszynami, wykonuje mniejsze remonty przy motorach i. t. d. poszukuje posady od 1. 6. 29. Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 87 488

P. W. K.
Reprezentacji poszukuje osoba elegancka, młoda, przystojna, znajomość języków, kaucja 4 000 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 477

Panienka
pisząca na maszynie prosi o posadę. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 476

Poszukuję
posady do wszelkich prac domowych z długoletniemi świadectwami od 15. Oferty Kurjer zdw 87 430

Szofer [illegible]szuku- Miejsco-
kawaler, trzeźwy [illegible] Kurjer praktyką war[illegible] 87 193 je posady [illegible] wość ob[illegible]

Szyje
[illegible]nie, ładnie, prędko, tanio. — [illegible]ólwiejska 17. II. front. zdw 87 358

Sierota
umiejąca gotować i szyć, dobre świadectwa, poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 349

Dziewczyna
uczciwa, znająca wszelką pracę domową i gotowanie poszukuje posady od 15 maja do małej rodziny. Oferty proszę do Kurjera zdw 87 371

Inkasent
z odpowiednią kaucją poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 280

Bufetowa
z dobremi świadectwami, włada językiem polskim i niemieckim poszukuje posady od 15 maja. Oferty proszę do Kurjera zdw 87 233

Początkująca
książkowa, pisząca na maszynie i ze znajomością stenografji, poszukuje posady za małem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 87 407

Ekspedjentka
zdolna szuka zajęcia w składzie lub na Wystawie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 87 406

Panienka
16 letnia, miłująca dzieci, szuka posady od 15. 5. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 87 218

P. W. K.
Kupiec władający językami polskim, angielskim, niemieckim z kaucją szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdwp 87 511

Kasjerka-książkowa
z kilkoletnią praktyką szuka odpowiedniej posady ewentl. przyjmie posadę jako reprezentantka firmy na czas Wystawy. Oferty Kurjer zdw 87 415

Poszukuję
posady z gotowaniem do wszelkich prac domowych do samotnych państwa lub jednej osoby od 1 czerwca lub później. Oferty proszę skierować do Kurjera zdw 87 432

Parisienne
Diplomée, bien recomandée cherche place à la campagne. Offres bureau „Par" Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.343. Pw 10 260-54.349

Szofera
bardzo uczciwego, trzeźwego, kawalera na warunkach skromnych polecam na posadę prywatną. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 87 257

1.000,—
złożę kaucji za otrzymanie posady biurowej. Oferty Kurjer zdw 87 232

Osoba
samodzielnem gotowaniem szuka posady do 1 lub 2 osób. Oferty Kurjer zdw 87 238

Służąca
umiejąca gotować szuka posady. Oferty Kurjer zdw 87 239

Inteligentna
panienka, lat 22, poszukuje jakiejkolwiek posady, najchętniej, jako bufetowa. Oferty Kurjer zdw 87 240

Handlowiec
mający ukończonych 5 lat politechniki, obznajmiony dokładnie z wszelkiemi pracami biurowemi poszukuje jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer jw 1727

Chłopiec
pragnący wyuczyć się ślusarstwa poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 177

Ogrodnik
sumienny, pracowity, obeznany z warzywnictwem, kilkoletnia praktyką, poszukuje posady samodzielnej. Łask. oferty upraszam do Kurjera zdw 87 395

Rutynowany
kupiec branży metalowej poszukuje zastępstwa przy stoisku na P. W. K. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 386

Francuzka
rodowita zaraz może objąć posade na czas Wystawy Krajowej — włada językiem polskim. Wiadomość Mikulla, 27 Grudnia 10 zdw 87 334

Gospodyni kucharka
średnim wieku, wiejska, gotowaniem, prasowaniem sztywnej bielizny poszukuje posady w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 361

Francuzka
rodowita, obejmie natychmiast posadę do towarzystwa lub do starszej panienki w zamożnym domu. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 335

Kasjerka
ekspedjentka szuka posady ewtl. na wystawie. Oferty Kurjer zdw 87 314

Kucharka-gospodyni
samodzielna, dobremi poleceniami szuka posady jako przychodnia. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 286

Rzeźnik
...ką w kuchni poszukuje ...rty Kurjer rw 4759
...wiejska starsza ... cy domowej szuka ... szenia Agentura Kurj... nw 10 252

Sierota
z dobrej rodziny wymowna szybko się orjentująca przyjmie posadę kasjerki lub ekspedjentki. Łaskawe zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Gniezno 198. nw 10 251

Inteligentna
młoda, wymowna, języki, poszukuje zajęcia na P. W. K. Oferty Kurjer zdw 87 499.

Szofer
kawaler z praktyką poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 480

Poszukuję posady
młodszego urzędnika lub st. elewa gospodar. mam ukończoną szkołę rolniczą oraz 2½ lat praktyki. Obecnie zwolniony z czynnej służby wojskowej, przyjmie posadę zaraz lub później. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 484

Szofer
Poznańczyk, władający językami polskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim poszukuje posady na czas Powszechnej Wystawy Krajowej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 487

28 WOLNE MIEJSCA

Krawczyń
biegłych i pewnych poszukuje P...lińska, Lodowa 1, Łazarz. zdw 86 598/9

2 malarskich
pomocników przyjmie zaraz Kęsicki, Pobiedziska. dw 5938

Potrzebna
zaraz maszynistka z stenografją, władająca językiem polskim i niemieckim. B. Prusiewicz, ul. Młyńska 9. Pw 10 196-19.131

Szwaczki
na bieliznę męską poszukuje — Wielkopolska Fabryka Bielizn W. Rakowski, ul. Pocztowa 1. zdw 86 489

Panienka
kochająca dzieci, z lepszem wykształceniem, nie żenująca się pracy, potrzebna od 1. 6. 29. na wyjazd na letnisko. Zgłoszenia z szczegółowym życiorysem i podaniem swoich warunków uprasza pod „314" do Biura Ogłoszeń „Par", Toruń, Szeroka 46. Pw 10 211-64.180

Ślusarz-mechanik
może się zgłosić zaraz. Gambrinus Wielka 16. Zgłoszenia 4—6. zdw 87 482

Fryzjerka
dzielna 150 zł pensji zaraz potrzebna. T. Bandurski, Dąbrowskiego 5. zdw 86 662

Do
składu instrumentów muzycznych potrzebna uczennica. Zgł. z odpisami świadectw do Kurjera zdw 86 651

Do
kiosku na P. W. K. potrzebna przystojna ekspedjentka z kaucją. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 652

Poszukuję
Panienek — „Luna Park". Makowski. zdw 86 648

Elektromonterów
samodzielnych oraz uczni poszukuje. Zgłoszenia wieczorem 6—7 Kluczyński, ul. Wierzbięcice 49. zdw 87 380

Elew
z dobrem wykształceniem szkolnem, 6 kl. gimnazj. lub szkołą handlową, znający dobrze języki polski i niemiecki zaraz potrzebny. Ludwik Modelski Międzychód n/Warta, transporty międzynarodowe, Żegluga rzeczna. zdw 87 485

Biuralistki
początkującej inteligentnej z znajomością języka niem. poszukuje natychmiast Gambrinus, Wielka 16. Zgłoszenia w godz. 4—6. zdw 87 493

Czeladnik
piekarski, który pracował samodzielnie potrzebny zaraz. Zgłoszenia Skoracki, Leszno, Dworcowa 40. nw 10 253

Ekspedjentka
inteligentna i samodzielna tylko z branży potrzebna T. Arlt, mag. wytwornego obuwia Pl. Wolności 18. zdw 87 283

Wiele radości
dzieci rosną, potrzeba bucików. Mniej będą je niszczyć, gdy obuwie kupi się na Gwarnej 8 u Dutkiewicza. Kw 2194

Panienka
przystojna, inteligentna ze znajomością języka polskiego i niemieckiego potrzebna na czas wystawy jako reprezentantka. Zgłoszenia osobiste. Adres wskaże Kurjer zdw 86 494

Dziewczyna
sk...letniego chłopca potrzebna Zgł. w poniedziałek Łazar... lewo, godz. 5—7. ...w 87 473

Kucharka restauracyjna
potrzebna zaraz lub 15 maja. Oferty Kurjer zdw 86 951

Elewa
do biura poszukuje się zaraz. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 112

Sumienną
dobrze poleconą dziewczynę do wszystkiego z gotowaniem przyjmę zaraz. Dębiec, plac Lipowy 2. zdw 86 957

Uczeń
do warsztatu mechanicznego potrzebny zaraz. „Ursus", Górna Wilda 30. zdw 86 920

Ekspedjentka
z branży potrzebna zaraz. Magazyn obuwia B. Antkowiak, Poznań, Stary Rynek 6 zdw 86 476

Pomocnik
rzeźnicki, młodszy, prowincji potrzebny zaraz. Strumykowa 33, skład. zdw 86 907

Wolontarjusz
może się zgłosić. Zakład fryzjerski. Półwiejska 6. zdw 86 906

Krawcowa
dzielna w swym zawodzie potrzebna zaraz ul. Piotra Wawrzyniaka 17. Kopczyński zdw 86 905

Służąca
uczciwa, czysta, do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 6. Zgłaszać się w niedzielę 12 między 4—6 Słowackiego 27. part. lewo. zdw 86 908

Posługaczka
potrzebna na cały dzień. Kopernika 4. II. ptr. prawo. zdw 86 912

Pokój
dla pana. Wierzbięcice 39 a. wys. parter, prawo. zdw 86 911

Służąca
z gotowaniem potrzebna. Graniczna 3. II. ptr. lewo. zdw 86 919

Fryzjer
na pensję 100 zł przy wolnym stole i stancji lub na procent potrzebny od 1. 6. 29. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 4 753.

Posługaczka
potrzebna, referencje. Wały Jagiełły 20. II. ptr. prawo. zdw 86 955

Książkowy
poszukuje się zaraz. Zgłoszenia z odpisami świadectw. Kurjer zdw 87 111

Krawcowa
dobra do białego szycia i krawieczczyzny damskiej potrzebna. Kozia 23. I. zdw 87 020

Pisaniem
ulotek gwarantujemy każdemu 340 zł miesięcznie dochodu. Informacje z materjałem tylko po otrzymaniu 2,50 zł (można znaczki poczt.) Firma „Carbon", Gdynia I. zdw 87 009

Pomocnika
piekarskiego, dzielnego poszukuje jako kierownika z cośkolwiek gotówką. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 969

Potrzebna
dziewczyna do wszystkiego z gotowaniem od 15. 5. Zgłosić Półwiejska 26. parter, lewo. zdw 86 968

Chłopiec
do posyłki, 15—16 lat może się zgłosić. Zachodniopolska Hurtownia Rur. św. Marcin 27. zdw 86 974

Młodszy
ekspedjent lub ekspedjentka może się zaraz zgłosić. Kaucja pożądana. Oferty Kurjer zdw 86 986

Introligatorskich
pomocników poszukuje zaraz. Jeden z ręcznem złoceniem. Introligatornia Pospieszna. Słowackiego 38. zdw 86 938

Posługaczka
potrzebna. Dąbrowskiego 35-37, skład cygar. jw 1 722

Szofer
polecony do nowego Forda z podaniem warunków może się piśmiennie zgłosić pod Kurjer zdw 87 241

Posługaczka
zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 87 237

Uczenice
do krawieczczyzny przyjdzie Willman, Matejki 51. zdw 87 236

Krawców
damskich, krawczynie na kostjumy, płaszcze, suknie przyjmie Willman, Matejki 51. zdw 87 235

Uczeń
do Księgarni i Czytelni potrzebny. Zgłoszenia B-cia Niteccy, Ślusarska 7. Pw 10 261-19.214

Szofer-służący
samotny z kilkoletnią praktyką szoferską, dobremi poleceniami i świadectwami potrzebny na majątek w Wielkopolsce. Pensja do 100 zł, utrzymanie. Zgłoszenia z odpisami świadectw przysyłać „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54,340 Pw 10 262-54.342

Pomocnik
krawiecki może się zaraz zgłosić. Tschöcke, Szamarzewskiego 19a. jw 1 717

Posługaczka
na kilka godzin dziennie potrzebna. Adres wskaże Kurjer, filja Jeżyce jw 1 716.

Krawcowe
na koszule męskie i damskie potrzebne. Gadomska, Wodna 6. rw 4 757

Młodsza dziewczyna
do dzieci i drobnych prac może się zgłosić. Madejowa, Łąkowa 13. I. zdw 86 967

Świat mówi o tem...
czyli
Gonitwa za p...ną kobietą o nagrodę 100.000 dolarów
Elga Bring — Mariett... ...llner — Georg Alexander i Ny Sön Ling.
Kino Colosseum
św. Marcin 65
Pw 10270-19,245

Fryzjera
męskiego, starszego, pierwszorzędną siłę poszukuje Salon Fryzjerski „Renaissance" Aleje Marcinkowskiego 24. Zgłoszenia w poniedziałek o godz. 7 wieczorem. zdw 87 315

Potrzebny
zaraz uczciwy chłopak do posyłek w wieku do lat 16. Św. Marcin 38. II. ptr. zdw 87 302

Posługaczka
z dobremi świadectwami potrzebna. Zgłoszenia przed południem Dobska, Rybaki 13. dom boczny. zdw 87 278

Fryzjer
damski i fryzjerka dobre siły poszukiwane. St. Janikowski. Szkolna 7/8. zdw 87 285

Służąca
uczciwa i czysta z gotowaniem potrzebna od 15. 5. Plac Nowomiejski 5 a, III. lewo. zdw 87 320

Człowiek
uczciwy, pewien w pakowaniu, na kilka dni w tygodniu zaraz potrzebny. Zgłoszenia od 6 wieczorem. Górna Wilda 36. I. lewo zdw 87 304

Chłopiec
do posyłek może się zgłosić. Salon Fryzjerski „Renaissance", Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 87 316

Biuralistka
z kaucją pisząca na maszynie potrzebna zaraz Biuro Pośrednictwa Realności, Seweryna Mielżyńskiego 25, I. ptr. telefon 22-63. rw 4761

Dziewczyna
do dzieci tylko z dobremi świadectwami potrzebna. Jasna 9 III. rw 4769

2 ekspedjentki
tylko pierwszorzędne, rutynowane konfekcjonerki z dłuższą praktyką i dobremi poleceniami mogą się zaraz zgłosić. Stefanja Konopińska, Gwarna 9. dw 5966

2 poprawczarki
bardzo biegłe do płaszczów i sukien natychmiast poszukiwane. Stefanja Konopińska, Gwarna 9 dw 5967

Krawcowa
w dom potrzebna zaraz. Zgłoszenia Małe Garbary 6, parter, lewo. Kw 2193

Służąca
potrzebna od 15. 5. 29 r. do wszystkiego z gotowaniem. Polna 18. Restauracja. zdw 86 487

Dziewczyny
biegłe w zawijaniu cukierków mogą się zgłosić. „Roma", fabryka cukierków, Stawna 6. zdpw 87 085

Biuralistkę
biegle piszącą na maszynie poszukujemy. Oferty do Kurjera zdw 87 326

Krawców
damskich, ucznia i krawczyń poszukuje Le grand Chic, Ratajczaka 23. zdw 86 715

Oddamy
każdemu dobrą i pewną egzystencje bez wszelkiego ryzyka — Zgłoszenia piśmienne przyjmuje za załączeniem znaczka Em-Ka-Werk, Mysłowice G. Śl. Pw 6058-71 439

Apteka
Uczeń
4—6 klasista szkoły średniej potrzebny od 15. bm. do Drogerji pod Kotwicą, plac Świętokrzyski 4. zdw 87 321

w Poznaniu poszukuje zaraz wzgl. później elewa (ki) z maturą gimnazjalną oraz siły techniczne dobrze wprowadzonej. Oferty do „Par", 27. Grudnia 18, pod 58,300. Pw 10 258-58,300

Potrzebna
od 15. do większego przedsiębiorstwa dla kuchni personalnej dzielna, uczciwa kucharka z dobremi świadectwami. Zgłoszenia św. Marcin 24. w biurze. zdw 87 201/202

Czeladnik szewcki
młodszy może się zaraz zgłosić. Ig. Grześ, Wielichowo, pow. Śmigiel. zd 87 011

Potrzebne
na wystawę do pawilonu pierwszorzędnej firmy dwie eleganckie, inteligentne, wybitnie przystojne panie. Zgłoszenia osobiste ewentl. z fotografją 13. (w niedzielę) między 5—7 po południu w Hotelu „Monopol". zdwp 87 060

Uczenica
...trzeb... zakładu fryzjerskiego po... ...łwiejska 5. ...87 228

Dziewcz...
nie wyżej lat 14 zdrowe ... do 2 dzieci może się zgłosić. ...ste mańska, ul. Szyperska 15. parter. zdw 87 255

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Ratajczyk, Młyńska 3. zdw 87 254

Uczni
ślusarskich i w drugim roku tokarskiego przyjmie fabryka — „F. O. S." Droga Dębińska 12. zdw 87 251

Dziewczyna
młoda do lekkich prac domowych potrzebna. Jankowski, Cieszkowskiego 6. III. zdw 87 250

Krawcową
dobrą siłę od zaraz poszukuje Salon Mód. Wierzbięcice 24 b. I. prawo. zdw 87 248

Krawcowa
dobra zaraz potrzebna w dom Małeckiego 33, I. ptr. lewo. zdw 87 370

Stenotypistka
dzielna, pisząca biegle na maszynie może się zgłosić zaraz. Zgłoszenia osobiste z świadectwami przyjmuje Sekretarjat Bractwa Kurkowego Pl. Wolności 14. zdw 86 995

Sukienki-Welony-Lilje
do pierwszej Kumunji św.
w wielkim wyborze najtaniej poleca
S. KAŁAMAJSKI
POZNAŃ TORUŃ
Pw 10252/8-19,207/8

Posługaczka
i praczka potrzebna. Hermanowa, ul. Długa 14. zdw 87 451

Marszantka
władająca polskim i niemieckim językiem zaraz potrzebna. — Piśmienne zgłoszenia Kurjer zdw 86 818/9

Hafciarkę
na haft kolorowy przyjmę. Oferty Kurjer zdw 87 152

Krawcowe
samodzielne na suknie, płaszcze i kostjumy tylko najzdolniejsze siły na stałe zatrudnienie potrzebne. L. Sawicki, Piekary 1. zdw 86 206

Dziewczyna
do dziecka i lekkich prac, spaniem lub bez, potrzebna. Banachowicz, Aleja Wielkopolska 5. zdw 87 029-30

Służącą
przyjmie Golusowa, Półwiejska nr. 25. zdw 87 220/1

Panienka
do szycia może się zgłosić. Grunwaldzka 11. IV. zdw 86 991

Szofer
z dłuższą praktyką, trzeźwy, sumienny potrzebny zaraz na Tatrę do Poznania (prywatny wynajem) Mieszkanie przy garażu. Zgłoszenia u portjera w Grandce Pl. Wolności 13 b. m. od godz. 10 do 13. zdw 87 053

Służąca
kochająca dzieci od 1 czerwca może się zgłosić. Sawala, Chwaliszewo 2. III. rw 4748

Pomocnik
obuwniczy potrzebny zaraz. Łazarska 29 b. rw 4742

Pomocników
na damską i męską pracę potrzebuje. K. Nowak. Stary Rynek nr. 11. rw 4740

Biuralistka
potrzebna. Firma Gaede, św. Wojciech 28/30. dw 5048

Szofera
potrzebuje do autobusu z dobrem świadectwem i z kaucją 500 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 082

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych. Ul. Stroma 22, Łaciński. zdw 87 079

Służąca
do wsz... ...waniem i ...iego z praniem, prasowaniem ...olwiek gotowaniem zaraz potrzebna. Zgłoszenia Wybickiego 16. II. ...lewo. od godz. 6—7. zdw 87 071

Panienki
poszukuję, która zna prace biurowe i szycie. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 068

Czeladnik
obuwniczy na pierwszorzędną pracę potrzebny zaraz. Kapelański, Kwiatowa 9. zdw 87 067

Służącą
lat około 17, uczciwa przyjmie. Zapytowski, Jarocin. zdw 87 006

Maszynista - kowal
obeznany z maszynami w cegielni potrzebny zaraz lub później. Pisemne oferty z podaniem wymagań Kurjer zdw 87 103

Posługaczka
codziennie przed południem potrzebna. Kozłowska, Górna Wilda 44. III. zdw 86 930

Podróżującego
poszukuje na cukierki na Poznań. Zgłoszenia św. Wojciech 4. zdw 86 932

Potrzebny
inżynier mechanik lub elektrotechnik z kilkuletnią praktyką warsztatową, jako wykładowca technologji, maszynoznawstwa i elektrotechniki. Oferty podawać piśmiennie do Dyrekcji Szkoły Rzemieślniczo - Przemysłowej w Częstochowie, przy ul. Kościuszki 21. nw 10 235

Ekspedjentki
z branży rzeźnickiej mogącej zarazem spełniać obowiązek gospodyni domu poszukuje starszy samotny kawaler, posiadający realność ze zaprowadzonym interesem. Wynagrodzenie według umowy. Przy posiadaniu majątku zamążwyjście nie wykluczone. Łaskawe zgłoszenia przy ewentl. dołączeniu fotografji uprasza się nadesłać do Kurjera Pozn. zdw 86 880

Poszukuję
trzech uczciwych szoferów ze świadectwami na taksę. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 887

Stebnerki, naklejaczki
potrzebne zaraz. Herberg, Fabryka cholewek, Małe Garbary 7a. zdw 87 161

Pomocników
obuwniczych na pierwszorzędną pracę poszukuje. Wilgosz, Chwaliszewo 11. zdw 87 160

Pani
władająca jęz. franc., niem., może się zgłosić jako zarządczyni. Hotel Francuski. zdw 87 164

Potrzebny
uczeń St. Koźlicki, plac Wolności 3, magazyn bielizny. zdw 87 034

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Skład Cukierków Wrocławska 32. zdw 87 244

Uczenica
potrzebna. Piechowiak, Stary Rynek 12, skład obuwia. zdw 87 401

Służąca
z gotowaniem skromna i uczciwa do dwojga państwa potrzebna. Przecznica 1a, parter, prawo. zdw 87 394

Urzędniczka-biuralistka
biegła stenotypistka, posiadająca przytem równy wyraźny charakter pisma ręcznego, obeznana chociaż pobieżnie z rachunkowością budżetowo-gospodarczą, sumienna pracownica potrzebna zaraz do urzędu. Pobory w X. st. służb. podł. pragmatyki urzędn. państw. Zgłoszenia z podaniem cenzusu szkolnego i dotychcz. praktyki do Kurjera Pozn. zdw 87 389

Potrzebne
bufetowe z kaucją 500 zł do prowadzenia bufetu na własny rachunek. Zgłoszenia do restauracji w Szelągu. Stefan Günther. zdw 87 410

Potrzebni
chłopcy do sprzedawania papierosów itp. za kaucją 100 zł. Zgłoszenia restauracja w Szelągu, Stefan Günther. zdw 87 409

Potrzebny
kierownik (bufetowiec) do nowo otwartej restauracji za złożeniem 2 000 zł kaucji. Zgłoszenia zaraz do restauracji w Szelągu, Stefan Günther. zdw 87 408

Poszukujemy
chłopca 16—18 lat do posyłek. Domagalski i S-ka, św. Marcin 34. zdw 87 199

Przyjmie
marszantkę zaraz oraz uczenicę. Fabryka kapeluszy. Rybaki 30. zdw 87 467

Fryzjerski
pomocnik młodszy może się zaraz zgłosić. Lisiak, Krotoszyn, Kaliska 17. nw 10 257

Chłopiec
do posyłek potrzebny zaraz. Zgłoszenia kancelarji Teatru Nowego zdw 87 507

Stenotypistki
młodszej znającej książkowość poszukuje zaraz. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw i podaniem pensji proszę skierować do Kurjera zdw 87 510

Służąca
może się zgłosić. Łąkowa 13. Fabrowska. zdw 87 504

Praczka
potrzebna zaraz. Św. Marcin 20, I ptr. zdw 87 404

Dziewczyna
uczciwa i czysta do posługi całodziennej. Zgłoszenia M. Kotzurowa, Niegolewskich 8. zdw 87 417

Chłopiec
do posyłe... starszy potrzebny. Skarbowa 20, skład. zdw 87 471

Dziewczyna
na 7, wyag.uwcmfwypąbgkńjąbgk do posyłek potrzebna zaraz. M. Pogorzelski, wyroby drzewne, Wodna 7. zdw 87 429

Potrzebna
służąca do wszelkiej pracy zaraz ul. Piotra Wawrzyniaka 21, Łatwińska. jw 1719

Zdolnego
młodszego ekspedjenta do branży bławatów potrzebujemy zaraz. Zgłoszenia tylko pisemne z podaniem wymagań oraz referencyj Marjan Dobrowolski i S-ka, Poznań, Pocztowa 4. zdw 87 357

Dziewczyna
do wszystkiego bez gotowania potrzebna. Św. Marcin 59, III., zdw 87 352

Młodsza
ekspedjentka tylko z branży tow. krótkich oraz dziewczyna do posyłek potrzebne zaraz Bojanowska, Stary Rynek 91. zdw 87 348

Poszukiwana
młoda, inteligentna, sympatycznej powierzchowności panienka w charakterze kasjerki na wystawę. Zgłoszenia do stoiska Instytutu Łowiectwa. zdw 87 375

Panienka
do szycia zaraz potrzebna. Dąbrowskiego 23. III. prawo. zdw 87 363

Krawiec
do pracy dziennej znajdzie stałe zatrudnienie w firmie R. Etter, św. Marcin 76. zdw 87 325

Fryzjerski
pomocnik zaraz potrzebny. Słowackiego 34. zdw 87 347

Panienka
z dobrem charakterem pisma, może się zgłosić. Juza, Dominikańska 5. zdw 87 345

Zdolnego
pomocnika krawieckiego potrzebuję. Perz, Fr. Ratajczaka 28. zdw 87 342

Mechanik
młodszy do montowania rowerów potrzebny zaraz. Skład rowerów, Wrocławska 15. zdw 87 440

Posadę
dam za wypożyczenie 500—800 zł gwarancja zapewniona ewentl. udział w zyskach. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 439

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Zasługi Radnej Miasta Poznania Dr. Marji Grossman

Każdemu w Poznaniu wiadomo, lecz nie zaszkodzi przypomnieć, że od szeregu lat urząd Radnych Miasta piastują obok męskich swoich kolegów, dwie panie: Dr. Marja Grossmanówna i p. Anna Smoczyńska. Ponieważ z rokiem obecnym upływa termin piastowania urzędów przez obecnych Radnych Miasta, należy zastanowić się poważnie, jaki dorobek wniosły kobiety do życia publicznego naszego miasta i jak wywiązały się z powierzonego im przez społeczeństwo zadania. Chcemy dzisiaj zwłaszcza podnieść i podkreślić działalność p. Dr. Marji Grossman, która już od roku 1921 z pełnem poświęceniem urząd swój spełniała, pracując aż w czterech komisjach, z których każda wymagała opracowywań wniosków, wzgl. referatów, osobistego wglądania w sprawy publiczne, energji w przeprowadzaniu słusznych żądań, oraz inicjatywy osobistej.

Mimo ciężkiej pracy swego zawodu, Dr. Marja Grossman wkładała w działalność około dobra Miasta sporo czasu urwanego godzinom koniecznego wypoczynku. Przypatrzmy się tej działalności zbliska. Radna Dr. Marja Grossman współpracowała w komisjach: 1) finansowo-budowlanej, 2) w komisji zdrowia, 3) w deputacji szkolnej i 4) w kuratorjum fundacji Bergera.

Pracując we wszystkich tych komisjach stale miała na uwadze dobro powszechne, a względy natury humanitarnej górowały nad wszystkimi innymi. Zdając sobie dokładnie sprawę z wielkich braków w mieście, wynikających czyto z małej ilości mieszkań i szpitali, czy też stanu ulic i porządku ogólnego w mieście, we wszystkich formowanych przez siebie wnioskach starała się podnosić te niedobory dla tem skuteczniejszego usunięcia ich i dla podniesienia poziomu kulturalnego Poznania.

Praca w dziedzinie opieki społecznej

Wobec coraz to bardziej proletaryzującego się naszego miasta i wynikających stąd większych potrzeb ubogiej ludności zajęła p. Dr. Grossman stanowisko zdecydowane domagając się zniesienia dotychczasowych przytułków jako niegodnych kulturalnego miasta, a zastąpienia ich nowymi, któreby odpowiadały współczesnym pojęciom o higjenie. Wniosek dotyczył głównie zamknięcia przytułków w warowni Czecha i przy ulicy Łaziennej. Wniosek uznany został za słuszny i Magistrat przystąpił do budowy nowego przytuliska na Zawadach. Szybkiemu wykończeniu stanęła na przeszkodzie Powszechna Wystawa Krajowa, jednakże rozpoczęto budowę, uwzględniając nowoczesne wymagania, jakie stawia się podobnym instytucjom.

Z przychylnem przyjęciem spotkały się też inne żądania p. Dr. Grossman jak np. o zakładanie ochron i żłóbków dla biednej dziatwy szkolnej w ośrodkach robotniczych, oraz o podwyższenie zapomóg stałych dla ubogich miasta, wniosek o asystę księży przy pogrzebach ubogich na koszt miasta, wniosek o budowę nowego przytułku dla dzieci i o lepsze żywienie dzieci w schroniskach.

Starała się też p. Dr. Grossman przeprowadzić uchwałę o podwyższenie subwencji dla tych organizacyj, które wykonywują opiekę społeczną, jak n. p. „Charitas".

W czasie największego nasilenia bezrobocia w latach 1927/28 wpłynął projekt Radnej Dr. Grossman o zamianę zasiłków doraźnych na pracę dla bezrobotnych o równych z zapomogami ekspensach.

Przyczyniła się też pani Grossman do unormowania stanowisk sióstr gminnych i higjenistek, co powoduje podwyżkę poborów w miarę fachowego szkolenia i lat pracy.

W dziedzinie szkolnictwa

Duże są zasługi Radnej Dr. Grossman około szkolnictwa powszechnego. Na projekt redukcji sił nauczycielskich, żeńskich, wpłynął wniosek p. Dr. Grossman uzasadniający konieczność zatrzymania w urzędzie wszystkich zatrudnionych nauczycielek, których kwalifikacje i wydajność pracy nie budziły żadnych wątpliwości. Na skutek tej interpelacji projekt cofnięto.

Ważnym był wniosek o rozszerzenie oddziałów dla nauki gospodarstwa domowego przy szkołach powszechnych dla dziewcząt i dalej wniosek o rozszerzenie ogródków szkolnych i podwyższenie sum budżetowych na kolonje oraz półkolonje wakacyjne dla dzieci i inne, jak np. starania o opiekę nad dziećmi upośledzonemi umysłowo i ustanowienie stałego wydawnictwa ciepłej odzieży dla ubogiej dziatwy zimą w szatni miejskiej.

Sprawy mieszkaniowe

Zważywszy, że budowa domów mieszkalnych z ramienia samorządu obciąża niesłychanie podatników miejskich — stoi pani Dr. Grossman na stanowisku, że gmina budować winna jedynie ze stanowiska potrzeb opieki społecznej, a więc domy tanie, szybko się budujące, o mieszkaniach 1 — 2 pokojowych, dla sfer robotniczych, pokrywających z wielkim trudem koszta najmu w domach prywatnych. Zdaniem p. Grossman, budowa domów czynszowych, rentujących się, powinna spoczywać w rękach prywatnych. Uważa, że Magistrat powinien popierać każdy prywatny ruch budowlany, a przedewszystkiem ruch współdzielczy, realizujący budowę mieszkań robotniczych.

Radna Miasta Dr. Marja Grossman.

Na wniosek p. Dr. Grossman przyjęto i uchwalono projekt o budowie mieszkań robotniczych w Naramowicach, zabiegała też p. Dr. Grossman o zrealizowanie kupna nieruchomości po fabryce „Pneumatyk" w Sołaczu i przerobienia budynków na mieszkania robotnicze. — Jest zasługą Radnej, że w Zawadach budują się domy robotnicze dla 70-ciu rodzin.

Mimo tych starań Magistratu o estetyczny wygląd miasta, zdrowie jego mieszkańców — pewne objawy gwałtownego rozszerzania się Poznania na sposób wielkomiejski budzą poważne obawy. Stąd wynika, że zaspokaja się nieraz potrzeby mniej ważne, a zaniedbuje sprawy palące. Budujemy Poznań — twierdzi radna Dr. Grossman — od dachów, miast od fundamentów. Żyjemy ponad stan. Konieczne potrzeby spycha się na plan drugi, jak np. budowę pawilonu przeciwgruźliczego, czego p. Grossman zdawna już usilnie się domaga ze względu na zdrowotność publiczną, a szerzącą się gruźlicę i ciasnotę mieszkań.

Buduje się przytułek dla bezdomnych na Zawadach, lecz bardzo powolnie, w czem przeszkadza P. W. K.

Warto tu zanotować pogląd p. Dr. Grossman, wyrażany w rozmowie z nami na Wystawę w Poznaniu. — Doceniam jej znaczenie ogólne — mówi p. Grossman — uważam jednak, że ideę tę, samą w sobie tak bardzo słuszną, zrealizować należało za lat... 10, gdy nasze położenie gospodarcze wzmocni się.... Stało się inaczej — Szalone inwestycje poszły w kierunku upiększenia miasta — zamiast na szpitale, ochrony, domy mieszkalne.

W końcu, na nasze zapytanie, jak wogóle pracuje się na terenie Rady Miejskiej, oświadcza p. Dr. Grossman, że nie spotyka ze strony kolegów żadnych trudności jako kobieta. Jedyną ciemną stroną współpracy w Radzie Miejskiej są tarcia, powstające na tle politycznem. Zdaniem radnej Dr. Grossman niektóre kluby działają zbytnio pod wpływem przesłanek politycznych, co uzasadnione w Sejmie, jest jednakże w Radzie Miasta wręcz szkodliwe, gdyż na tym terenie wszelkie obrady, uchwały i wnioski powinny być przeprowadzane jedynie i wyłącznie ze względu na dobro całego miasta i wszystkich jego praworządnych obywateli.

Radnej miasta dr. Grossman należy się za jej pełną poświęcenia pracę, serdeczna wdzięczność ze strony wszystkich mieszkańców miasta, a zwłaszcza ubogich, chorych, przez życie upośledzonych, ku którym przedewszystkiem zwracały się stale zainteresowania Dr. Marji Grossman. K.

Co jest i co będzie

W podziemiach Zamku dzisiaj jeszcze (środa) wre gorączkowa praca. Dziesięć pań, może i więcej, kręci się po sali, gdzie wnoszą, przewracają, rozpakowują, segregują, zapisują eksponaty przeznaczone dla Pawilonu Pracy Kobiet na Wystawę. Chaos w tem wszystkiem i ład zarazem, bo do nieładu nie dopuszcza pani Zaborowska, przewodnicząca Komitetu Pracy Kobiet. Obrazy osobno, rzeźba osobno, zdobnictwo gdzieindziej, kilimy na swojem miejscu, a równocześnie spisuje się inwentarz przesyłek ze Lwowa, z Krakowa, z Warszawy, ze Śląska i skądinąd. W piątek wędruje to wszystko do Pawilonu na pewukę. Ale nie wszystkie eksponaty od razu. Broń Boże! Powoli, stopniowo i działami, porządnie, skrzętnie, jak na zapobiegliwe niewiasty przystało.

Któraś z gazet poznańskich wyraziła się pięknie, że Pawilon Kobiet to w kolorze coś jak jajecznica albo wylęgarnia... kanarków, jakoś tak było niby dowcipnie, a niebardzo mądrze. No, i proszę teraz pójść i popatrzeć, co się z tej wylęgarki wylęgło! A gdy jeszcze drzewa się zazielenią, kwiaty przez Marcińca nasadzone zakwitną, gdy wymiecie się wszystko porządnie, żwirem posypie ganki i ureguluje, to Pawilon dopiero puszyć się będzie w swoich dwubarwnych dominujących, szaromodrej i żółtej, na pohybel wątrobnikom oraz innym piernikom, co chcieliby wszystko zaciemnić do swoich zakopconych okularów!

A zresztą, co oni nas obchodzą!

Bo, proszę zważyć, co wszystko będzie: najpierw dział artystyczny bardzo bogaty, a więc rzeźba, malarstwo, zdobnictwo, kilimkarstwo, batiki, ceramika, malowanie na porcelanie, koronki i inne delicje. Dział społeczny pokaże realną pracę kobiet w jej wynikach obecnych, dział historyczny przedstawi walkę kobiety o byt codzienny, dobijanie się o swoje słuszne prawa i współudział kobiet w budzeniu ducha narodowego przez tajne nauczanie. Wystąpi też praca kobiety i jej działalność na emigracji, a w końcu przemysł, chałupnictwo i gospodarstwo domowe w jego najbardziej współczesnem pojęciu. Wszystko to znajdzie pomieszczenie w salach Pawilonu, którego wnętrze już wykończone, czeka na przyjęcie eksponatów. Dobór tonów miły i harmonijny, każda sala w innym kolorze, a na dachu... największa atrakcja pawilonu: cukiernia. Mogę już dzisiaj zdradzić tajemnicę, kto obejmie ją w zarząd. Proszę zgadywać: czy Dobski? Nie, ani mały ani duży „pod hajrem". Warszawianka? Nie. Fangrat? Nie. Beely? Nie. Może inny jaki Belweder? Właśnie, że też nie. Przecież to Pawilon Pracy Kobiet, więc wszystko przez kobiety i dla kobiet. Cukiernię obejmują i obsługiwać będą „cepcule". Nic to innego, tylko t. zw. Kuźnierzanki, czyli wychowanki zakładów hrabianki Zamoyskiej z Zakopanego i Kórnika. Każdy, kto bywał w Zakopanem, zapoznał się już dobrze z pysznemi ciastkami, jakie wypiekały „cepcule", a kto okazji nie miał — ten pospieszy na dach Pawilonu.

A teraz jeszcze trochę o paniach artystkach, które wystawią swoje arcydzieła. Bo są arcydzieła naprawdę, jak np. drewniany, prześliczny Chrystus rzeźbiarki Smolikówny ze Lwowa, lub rzeźby Trzcińskiej-Kamińskiej, której projekt pomnika Kościuszki został uwzględniony w konkursie i właśnie teraz u zbiegu ulic Głogowskiej i Grunwaldzkiej zaczyna przybierać realne kształty. Rozmaite płaskorzeźby allegoryczne tej rzeźbiarki ozdobią front północny Pawilonu nad wejściem.

Ogólne zaciekawienie wzbudzają witryny Pawilonu. Co też w nich będzie? Pewnie mody, bo gdzieżby inaczej? Otóż nie, na złość nie. Mody będzie sobie robił Herse na vis a vis, w szklanym pawilonie, gdzie stałe rewje na żywych modelach zainteresują zapewne najwięcej panów. A my tu sobie w naszym Pawilonie Kobiecym zaprodukujemy wcale coś innego. Nikt tego jeszcze nie wie, co, a ja wiem. Witryny posłużą do zobrazowania kobiecej produkcji umysłowej, a mianowicie w dwóch czy trzech witrynach zaprezentuje się „Bluszcz", najstarsze pisma kobiece w Polsce. Artystycznym układem tego pokazu zajmie się pani Prażmowska. Jedną witrynę uzyska Śląsk, a środkowe zapełni „kobieta współczesna" ze swemi wydawnictwami, co uwypukli się w koncepcji pani Jewniewiczówny.

Można też już dzisiaj zdradzić nazwiska innych artystek-malarek, rzeźbiarek itd., których utwory zaprezentuje pokaz Pawilonu. Informują mnie, że ze Lwowa wystawiają panie: Albinowska-Minkiewiczowa, Hartland-Zajęczkowska, Drexlerówna, Reychertówna i inne. Z warszawskich malarek zobaczymy obrazy: Stankiewiczówny, Popielewskiej, Pii Górskiej, Krzyżanowskiej, Wysockiej, Gaszczyńskiej, Mrozowskiej itd. Krakowski komitet nadeśle obrazy Getterowej, z utworów poznańskich malarek przypomnimy sobie znane nam dobrze i sympatyczne obrazy Ludomiły Kusztelanówny. A w zakresie rzeźby, oprócz wyżej wymienionych utworów ujawnią się nam jeszcze „Madonna" Wilczyńskiej z Krakowa, rzeźby Zielińskiej także z Krakowa, Certamiczówny z Warszawy i wiele innych.

Okazale przedstawia się dział zdobniczy. Tu przedewszystkiem należy podnieść 23-letnią działalność na tem polu pani Starża-Boguckiej z Warszawy, która przez wiele lat utrzymywała tamże szkołę i była pionierką na polu prac inkrustacyjnych. Zobaczymy więc stolik bogato zdobiony w stylu Ludwika XVI, oraz blacik z inkrustacją bronzową (bull). Należy tu wspomnieć panią Izę Kusztelanównę z Poznania, która na naszym gruncie wyłącznie i jedynie wykonuje od szeregu lat inkrustacje artystyczne w drzewie, a której eksponaty również przybędą do Pawilonu.

Trzeba już skończyć, bo kto będzie czytał taki długi artykuł, jeszcze o kobietach. Więc tylko wymienię, że pojawią się w naszym Pawilonie kilimy, projektowane przez kobiety z Warszawy, Lwowa, Krakowa, Zakopanego i Poznania. Zobaczymy moc batików z różnych miast Polski, hafty, ceramikę i malowanie na szkle, koronki i inne historje. Budzą zwłaszcza zaciekawienie roboty pani Raczyńskiej, czyli malowanie tkanin itp. technikę t. zw. „dégradé", nieznaną jeszcze wiele w Polsce, a przywiezioną z Paryża.

A oprócz tych działów artystycznych, a raczej niedaleko od nich w Pawilonie, rozpanoszą się modne urządzenia współpracy kuchni, bowiem kobieta jest wszechstronna... Jaż.

Pielgrzymka polska do Rzymu

(KAP) Z racji jubileuszu 50-lecia kapłaństwa Ojca św. Piusa XI wyrusza z Polski do Watykanu w dniu 26 września rb. pielgrzymka narodowa, złożona z 500 osób, pod przewodnictwem przedstawicieli episkopatu Polski. Do tej pory zapisało się i wniosło zadatek 490 osób.

Uczesnicy pielgrzymki, jadący pierwszą klasą, płacą za całkowity przejazd tam i z powrotem, hotele, utrzymanie itp. zł 1 375, drugą klasą — zł 1 110, trzecią klasą zł 650.

Pielgrzymka pojedzie do Rzymu specjalnym pociągiem polskim, złożonym z 12 wagonów, którym również powróci. Po drodze i w Rzymie pielgrzymka ma zapewnioną opiekę przedstawicielstw polskich zagranicą. Pielgrzymka spędzi po dwa dni w Wenecji i we Florencji.

Powrót pielgrzymki nastąpi 12 października r. b.

Wszelkich informacyj udziela komitet główny w Warszawie: ul. Marszałkowska 149 (lokal Zjednoczonych Ziemianek), a w każdej diecezji = komitet diecezjalny.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POKŁOSIE UROCZYSTOŚCI MICKIEWICZOWSKICH

Paryż, w maju.

Uroczystości paryskie zamknęły się publicznem dorocznem posiedzeniem w Bibljotece Polskiej w dniu święta narodowego 3 Maja. Odezwały się one głośnem echem w społeczeństwie francuskiem i zbliżyły je znacznie do polskiego, które wyobrażali przybyli delegaci i czynniki miejscowe polskie.

Trzeba sobie uświadomić, że rząd polski i sfery parlamentarne nie zaniedbały tym razem swego obowiązku. Brakło może przedstawiciceli szerszych sfer społecznych w tym epokowym dniu historycznym. Za mało reprezentowane były Wielkopolska i Pomorze, nie mówiąc o Śląsku. Natomiast ambasador Chłapowski zyskał sobie powszechne i głębokie uznanie za energiczną i owocną działalność na każdym kroku.

Nie brakło go w żadnym momencie uroczystości a jego przemówienia były obmyślane głęboko i mądrze. Ambasada otwarła szeroko swe podwoje dla gości a popisy artystyczne w czasie rautów, dekoracje stołu na obiadach wydanych dla gości, świetność toalet i społecznej elity francuskiej przeszły wszelkie oczekiwania.

Serdeczny nastrój cechował także zebranie w Cercle de l'union interaliece i w Institut de Corporation intelle ctuelle. Prezes tego ostatniego Luchaire podniósł wymownie jedność duchową Polski i Francji jako narodów zachodnich, miłujących ideały republikańskie, dalekich od krańcowości wschodu i etatyzmu, który objawia się też w niektórych państwach zachodu.

Wiele uroku miało zebranie urządzone przez delegata Akademji Polskiej dla prezesa Kostaneckiego i przybyłych do Paryża delegatów uniwersyteckich. Uczestniczyli w niem ze strony kół naukowych Bourgeois, de Nohlac, Baudrillart, Mazon, Strowski, Van Thiegem, i inni. Z Polaków byli obecni, prócz prezesa, Chrzanowski, Kallenbach, Ujejski, Geostman, Ruszczyc i podpisany. Sfery rządowe reprezentował marszałek senatu Szymański, reprezentant rządu Potocki, minister Car. Rodzinę Mickiewicza reprezentowała panna Marja Mickiewiczówna.

I znowu stwierdzono w toastach wzrost zbliżenia między Polską a Francją, która stoi na straży interesów polskich a duchowo stanowi naród naszemu narodowi najbliższy. Symbolem tej jedności jest uroczystość, która przypomina te czasy wielkiej emigracji, gdy literatura francuska, z Wiktorem Hugo, Micheletem, panią Sand, odniosła się z entuzjazmem do wszystkiego, co polskie. Te wielkie duchy francuskie patronują i dziś świętu zbliżenia obu wielkich narodów Europy.

Cudownym finałem tygodnia polsko-francuskiego był dzień 3 Maja. Uroczysta msza św. w kościele polskim poprzedziła odsłonięcie tablic pamiątkowych w Bibljotece Polskiej. Przybrała ona cechę odświętną, do czego przyczyniło się walnie odnowienie jej od dachu do fundamentów. Rozszerzono muzeum mickiewiczowskie, udostępniono zbiory, co jest zasługą Akademji i jej czynników miejscowych.

Ślicznie przedstawiaj ą się tablice pamiątkowe z nazwiskami słynnych emigrantów a orzeł polski wyrzeźbiony na ścianie ma ktszałty renesansowe. Sama instytucja, przemieniona na Instytut Polski w Paryżu, wchodzi w nową fazę istnienia. Skupi ona uczonych, stypendystów, przygodnych gości i ma za zadanie ułatwiać stosunki kulturalne polsko-francuskie.

Imieniem Francji przemówił tu przedstawiciel ministerstwa oświaty Oudinot i członek grupy parlamentarnej polsko-francuskiej Evain. I znów wzruszeni słuchacze przeżyli chwile, jakich mało doznaje się w życiu. Obaj Francuzi mówili tak, jak gdyby mieli serce polskie w piersiach. Zaiste, od czasów wielkiej emigracji, kiedy to lud paryski stanął w obronie Polski i zażądał interwencji Francji w r. 1848, nie było chwili uroczystszej od obecnej.

Odpowiedział entuzjastom idei polskiej gorąco i głęboko ambasador Chłapowski. Wieczorem zebrała się znów elita polsko-francuska na akademji odbywanej tradycyjnie w dniu święta narodowego. Prezes Kostanecki przypomniał dawne lata, gdy w tych samych murach, zbierała się emigracja z księciem Czartoryskim na czele, tworząc jakoby zarodek towarzystwa naukowego, które też urzeczywistniło się za dni Kalinki, Morawskiego i Kleczki.

Dziekan Ruszczyc imieniem Wilna, podpisany imieniem Poznania, złożył hołd odradzającej się instytucji emigracyjnej. Ostatni zauważył, że ludzie ważący wiele w epoce emigracji, jak Cieszkowski i Koźmian, przenieśli ideały jej na grunt wielkopolski a Towarzystwo Przyjaciół Nauk nad Wartą stało się wyznawcą haseł, które powstały nad Sekwaną.

Przepięknie mówił Kallenbach o swych wrażeniach z r. 1885, gdy zetknął się, raz pierwszy, ze szczątkami emigracji w Paryżu i poznał członków instytucji, którzy strzegli wiernie zbiorów przeszłości, dla szczęśliwszych pokoleń, co dziś dziedziczą spadek duchowy i materjalny wygnańców. I zdawało się, że duchy wielkich obrońców idei polskiej uczestniczą w tem święcie miłości i zbratania.

Zamknął zebranie świetny odczyt Chrzanowskiego o wartościach moralnych „Ksiąg narodu i pielgrzymstwa polskiego". Prelegent ujął, w sposób jasny i żywy, idee bezinteresowności, oddania się sprawie, ofiarności bez myśli o sobie, które, choć opierają się o ideały chwili, mają wartość wieczną i niezniszczalną. Głosił je największy duch polski, by przetworzyć dusze narodu, bo o naród a nie o siebie mu szło. Pałał Mickiewicz żądzą jego odrodzenia, czem dał wzór dla przyszłości. Nie na jednostkach, ale na narodzie, mówił prelegent, spoczywa bowiem wielkość i przyszłość Polski. Hasła mickiewiczowskie idą w pomoc chwili dzisiejszej i będą żywą prawdą przez wieki.

Tak zamknęły się dni mickiewiczowskie w Paryżu. W stolicy świata stanął pomnik wieszcza, który dwom bratnim narodom wskazuje drogę ku Królestwu Bożemu, opartemu na miłości, braterstwie i wolności. Oby, stał się on celem pielgrzymek ludów Europy i świata!

Dr. Tadeusz Grabowski.

ŻYCIE KULTURALNE

ŻYCIE NAUKOWE W KRAKOWIE

Nie ulega wątpliwości, że Polska Akademja Umiejętności wraca do przedwojennej ruchliwości w sprawach, które mogą zainteresować cały oświecony ogół polski. Jedynie Lwów nadąża za nią krokiem dość ciężkim. Poznań, jako nowe miasto uniwersyteckie okazuje, mimo obojętności społeczeństwa, coraz większą żywotność zwłaszcza na polu humanistyki, gdy Warszawa i Wilno wloką się w ogonie.

Dowodem tej ruchliwości są coraz częściej ukazujące się biuletyny międzynarodowe krakowskiej instytucji. Ostatni pokazuje dorobek czwartego kwartału przeszłego. Więc medjawelista, Jan Dąbrowski pokazuje nam, wyraźniej od poprzedników, oblicze kronikarza Janka z Czarnkowa, historyk sztuki Jerzy Dobrzycki rozprawia o pałacach wielkopolskich z doby neoklasycyzmu, młody badacz Józef Feldman otwiera tajniki dyplomatyczne sprawy polskiej w r. 1848, zasłużony filológ Witold Klinger analizuje obrazy morskie w poezjach Alkejosa i obrzędowość św. Marcina, znawca dziejów wojskowości Kukiel roztrząsa dzieje bitwy maciejowickiej, świetny ekonomista Rybarski omawia handel i politykę Polski w XVI w. Jest to zatem wskaźnik niezwykłej tężyzny środowiska, które i finansowo, dzięki ofiarności ludzi ze wschodniej i środkowej Polski, wraca do dawnej świetności. T. Gr.

LITERATURA

150 wydań „Dworzanina". Nakładem medjolańskiej firmy U. Hoepli wyszło 150-te wydanie książki z początku 16-go wieku, mianowicie B. Castiglione'a p. t. „Il Cortegiano" („Dworzanin") czyli pouczenie o manierach towarzyskich i zadaniu mężczyzny i kobiety świecenia wzorem cnót intelektualnych i moralnych. Ta niezwykle popularna książka stała się wychowawcą włoskiej arystokracji „Cinquecento", następnie angielskiej, wielu głośnych pedagogów, a wydana była w językach: włoskim, łacińskim, francuskim, angielskim i niemieckim. Kiedy Castiglione umarł nagle w Toledo, 7-go lutego 1529 r. Karol V, hiszpański zawołał: Powiadam wam, że umarł jeden z najlepszych kawalerów świata". Jak prasa donosi, ostatni nakład tej książki jest już na wyczerpaniu. (zo)

Listy Conrada do Crane'ów. Amerykański miesięcznik „The Bookman" zapowiada na maj i czerwiec nieznane dotychczas listy Josepha Conrada do Stefana i Kory Crane'ów. Listy te świadczą o niezwykłej serdeczności stosunku, jaki panował pomiędzy obydwoma literatami.

Kiedy Crane zawitał po raz pierwszy do Anglji, witany był przez szereg wybitnych pisarzy, żaden jednak nie zainteresował go tak, jak Conrad, który naówczas, mimo, że o wiele starszy od Crane'a, objawił dopiero pierwsze przebłyski swego talentu. Crane był już dobrze znanym pisarzem Ameryki. Dwaj przyjaciele spędzili wiele chwil ze sobą, omawiając sztukę oraz planując swe przyszłe prace. Listy są odzwierciedleniem tych stosunków i ciągiem dalszym nadzwyczaj interesujących dyskusyj na temat literatury. (zo)

KSIĄŻKI NADESŁANE

Irena Zarzycka: „Chłopiec z dalekiej ojczyzny". Warszawa 1929 — Tow. Wydawnicze „Rój".

Gustaw Daniłowski: „Przerwana chwila". Warszawa — Bibljoteka groszowa. — Rok V. No. 16.

M. Ostenso: „Świt w mroku". Powieść. Lwów 1929 — Tow. Wydawnicze „Semafor".

Jim Poker: „Strażnik Krakatoa". Warszawa 1929 — Tow. Wydawnicze „Rój".

MUZYKA

Opera lwowska po starannem wznowieniu „Borysa Godunowa" Mussorgskiego spoczęła zbyt może długo, na laurach, zrzadka tylko urozmaicając repertuar gościnnemi występami. Z tych ostatnich największe zainteresowanie obudziły występy Jadwigi Dębickiej w „Traviacie" i „Cyganerji"; całe miasto pospieszyło, by posłuchać swej ulubienicy, która stawiała niegdyś pierwsze kroki na deskach scenicznych Teatru Wielkiego, a dziś powraca jako powszechnie znana i ceniona śpiewaczka największych scen operowych Zachodu. Wszystkie dawne zalety głosu p. Dębickiej wystąpiły teraz w całej pełni: piękna barwa i miękkość, idealnie wyrównane rejestry, przytem absolutna pewność w muzycznem opanowaniu partji. Partnerem p. Dębickiej był w obu razach p. Szymonowicz, który zwłaszcza partję Rudolfa w „Cyganerji" zaliczyć może do najlepszych swego repertuaru.

Piękną uroczystością był jubileusz 30-letniej pracy scenicznej p. Franciszki Ostrowskiej, która kreowała partję ślepej matki w „Giocondzie" Ponchelliego. Pożyteczna ta artystka pracowała zrazu przez kilkanaście lat w chórze opery lwowskiej, zanim wybiła się dzięki swym zdolnościom jako solistka, śpiewała też z powodzeniem Amneris w „Aidzie", Azucenę w „Trubadurze", Susuki w „Madame Butterfly", i inne partje. Licznie zebrana publiczność gorąco oklaskiwała zasłużoną jubilatkę, do której przemawiali dyr. Zaremba, p. Zabielski i in., wręczając jej liczne kwiaty i upominki i odczytując szereg listów i depesz gratulacyjnych. s. ł.)

Mieczysław Ziółkowski znany na gruncie poznańskim pianista i kompozytor drobnych impresyj fortepianowych wystąpi niedano z koncertem w Chicago, gdzie przebywa już od dwóch lat i zajął stanowisko profesora w Columbia School of Music. P. Ziółkowski grał z sukcesem jak wynika ze sprawozdań prasy polskiej i amerykańskiej (pochlebna opinja p. Edwarda Moore z „Chicago Tribune".) (z)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Wesele górnośląskie. Znany na G. Śląsku działacz społeczny, oraz skrzętny zbieracz wszelkich dokumentów, odnoszących się do życia, sztuki i obyczajów ludowych Stanisław Wallis, złożył niedawno Towarzystwu Przyjaciół Nauk na Śląsku rękopis widowiska scenicznego, przedstawiającego w odpowiedniej stylizacji wesele ludowe na Śląsku. Autor tego ciekawego widowiska oparł się w swej pracy n adokładnych studjach etnograficznych swoich i ojca, znanego i zasłużonego badacza pieśni śląskich, przyczem starał się przy opracowaniu scenicznem nie uronić specjalnego charakteru tej uroczystości ludowej, pozostawiając jej poezję i dziarski temperament, przejawiający się szczególnie w śpiewach. (j. k.)

SZKOLNICTWO

Obrazki Wielkopolskie w Teatrze Szkolnym. Ruch regjonalny zapisze z zadowoleniem jedną z ciekawszych pozycyj Teatru Szkolnego na P. W. K. Oto, dzięki staraniom i zapiskom dwóch uczenic Gimnazjum p. wezw. Najśw. Serca Jezusa, ujrzymy na scenie zwyczaje zapustne w Wielkopolsce, tak szybko zamierające i młodszemu pokoleniu prawie już nieznane. Równocześnie opracował zwyczaje ludu wielkopolskiego podczas żniw uczeń Gimnazju msw. Jana Kantego w Poznaniu. „Zapusty" i „Wieniec" stanowić będą treść „Obrazków Wielkopolskich", które pokaże Teatr Szkolny w Zielone Świątki. (r.)

Z PRACOWNI NAUKOWEJ

ARCHIWALJA O J. I. KRASZEWSKIM

W Archiwum Państwowem w Poznaniu znajdują się akta*) policji niemieckiej, dotyczące Józefa Ignacego Kraszewskiego.

Pierwsza ich część pochodzi z r. 1865. Na czele znajduje się odpis listu Kr. dokonany przez Paulinę Wilkońską z Siekierek. Treścią tego listu jest prośba o pozwolenie na pobyt w Poznaniu. Pisze w nim Kr., że pod zabór rosyjski nie chce wrócić, chciałby natomiast zamieszkać w Poznaniu, gdyż ułatwiłoby mu to zdobycie źródeł do pracy na historją literatury i obyczajów w Polsce, do której materjały zbiera już 20 lat. Przyrzeka, „że nic potajemnie czynić nie będzie i nic przeciw prawu, ale w granicach prawa wszystko do czego będzie zobowiązanym".

Wniosek odrzucono, choć zapewniano, że Niemcy wierzą w jego lojalność, obawiają się jednak, iż przybycie jego spowodowałoby nowe wrzenia.

Ponownie zainteresowała się policja niemiecka Kraszewskim w r. 1867, kiedy wracając ze Lwowa, zatrzymał się dnia 21 maja w Poznaniu.

Nazajutrz złożono w policji sprawozdanie, charakteryzujące Kr. jako płodnego i wielce utalentowanego pisarza, który poświęca swe zdolności wyłącznie sprawie narodowej polskiej. W swej twórczości pragnie wykazać wady narodu i jego przywódców. Celem jego jest ożywienie uczuć narodowych, pobudzenie do pracy społecznej, do jedności i oświaty. Rezultatem ma być zmartwychwstanie Polski. — Sprawozdawca wypuszcza, że objazd Kr. po Galicji i prusko-polskich prowincjach ma za cel agitację polityczną i uważa go za głównego przedstawiciela i krzewiciela idei polskiej (Hauptträger der polnischen Idee).

Pod datą 25. 5. znajduje się sprawozdanie o bankiecie, który odbył się ku czci Kr. w Bazarze d. 23. 5. Treść przemówień bankietowych podano według sprawozdania Dziennika Pozn. (Nr. 121).

Na podstawie akt z 31 5 dowiadujemy się, że po bankiecie pojechał Kr. do Miłosławia, majętności hr. Mielżyńskiego, skąd urządzano wycieczki do Środy i Gniezna. Po powrocie brał udział w otwarciu Teatru Pol. i uczestniczył w' bankiecie pożegnalnym u pp. Kurnatowskich. Następnego dnia udał się do Objezierza — własności hr. Turno.

31. 5. wyjechał przez Berlin do Drezna, już bowiem 28. 5. otrzymał od policji pismo, w którem zaznaczono, że na dłuższy pobyt jego w Poznaniu policja zgodzić się nie może.

W czasie postoju w Berlinie polska młodzież akademicka wręczyła Kr. list hołdowniczy. Dowiedziała się o tem policja poznańska z Dziennika Pozn. (Nr. 129) i powiadomiła o tem policję berlińską, prosząc równocześnie o bliższe dane, dotyczące polskich akademików. Skutek był taki, że akademików oddano pod obserwację policyjną.

Dalsze akta pochodzą z r. 1879. Znajduje się w nich szczegółowy opis**) uroczystości krakowskich, związanych z jubileuszem Kraszewskiego.

Na odrębną wzmiankę zasługuje luźny autograf Kraszewskiego o książkach ludowych wydrukowany w Dzienniku Pozn. z 21-go listopada, r. 1867, nr. 268.

Cezary Szulczewski.

*) Polizeipräsidium Posen II. A 341.
**) Według „Dziennika Pozn." (Nr. 226 do 239).

PISMA NADESŁANE

„Przegląd Teologiczny" kwartalnik naukowy organ Polskiego Tow. Teologicznego. Treść zeszytu 1: Ks. Stanisław Narajewski: Akty moralnie dobre. — Ks. Szczepan Szydelski: Irracjonalizm w dzisiejszym ruchu naukowo - religijnym w Niemczech, jego źródła i znaczenie; — Ks. Michał Wyszyński: Interwencja soboru bazylijskiego w polskiej sprawie dziesięcinnej; — Ks. Piotr Stach: Miejsce powstania listów więziennych św. Pawła; — Ks. Jan Stepa: Realistyczne dążności Kulpego a filozofja św. Tomasza; — Ks. Stanisław Szurek: Pszczoła w liturgji; — Ks. Aleksy Klawek: O psalmie 110.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Dwa lata światowej polityki gospodarczej

Wmiesiącu bieżącym mijają dwa lata od daty otwarcia światowej konferencji ekonomicznej w Genewie, po której niejedni spodziewali się bardzo wiele. Obecnie, po 2 latach, jesteśmy dalecy od entuzjazmu, z jakim witano inicjatywę Ligi Narodów, pragnącej podreparować nadwątlony swój prestiż pracą reformatorską w dziedzinie gospodarczej. W tak krótkim okresie czasu nastrój zmienił się prawie biegunowo, optymizm bowiem, z jakim odnoszono się do prac genewskich, ustąpił pesymizmowi, znajdującemu uzasadnienie w przebiegu pertraktacyj, zapoczątkowanych w maju 1927 r.

Jednym z zasadniczych zagadnień, rozpatrywanych w Genewie przed dwoma laty, była, jak wiadomo, kwestja polityki celnej, co do której konferencja wypowiedziała się wyraźnie w kierunku wolnohandlowym, t. j. uznała możliwe obniżenie istniejących obecnie stawek celnych za konieczne dla przyszłości świata. Konferencja zdawała sobie jasno sprawę, iż da się to uskutecznić w trojaki sposób: drogą autonomicznej polityki celnej każdego z państw, drogą umów dwustronnych, wreszcie wspólną akcją na terenie Ligi Narodów. Ponieważ dwa pierwsze sposoby były i są dla ingerencji Ligi niedostępne, Liga przystąpiła do zrealizowania trzeciego sposobu i to drogą indywidualnego traktowania poszczególnych produktów, posiadających pewne znaczenie dla gospodarki światowej. Na pierwszy ogień miały pójść następujące produkty: skóry, kości surowe, aluminjum, cement, węgiel, cukier, żelazo, papier i owoce.

Jedynym bodajże sukcesem jaki zarejestrowano podczas tych szczegółów — w przeciwieństwie do ogólnikowych — pertraktacyj było zawarcie konwencji dot. zniesienia zakazów wywozu i ceł wywozowych na skóry. Ale też chodziło tutaj o zniesienie stawki celnej, co do której poszczególne państwa nie miały żadnych poważniejszych zastrzeżeń. Natomiast pertraktacje o zniesienie wzgl. obniżenie ceł na kości, cement i aluminjum oraz rokowania o „Locarno węglowe" — bądź to zakończyły się frazesami ogólnikowemi, bądź też zostały zerwane, czy też odroczone bez wskazania terminu załatwienia. Po prostu: fiasko.

Co się zaś tyczy głośnej konwencji antyreglamentacyjnej, to nawet wówczas, gdyby żadne merytoryczne przeszkody nie uniemożliwiły trudnej jej ratyfikacji, okres jej działania zostałby ograniczony do minimum, zważywszy, że data, od której należałoby znieść wszędzie zakazy przy- i wywozu (1. 7. 1930) oddalona jest zaledwie o 17 tygodni od daty (8. 11. 1930), w której konwencja mogłaby zostać wypowiedziana przez każdego z sygnatarjuszy!...

Zaiste! Daleką jest droga do Locarna gospodarczego!

Krótkie informacje gospodarcze

— Z końcem ub. tygodnia min. Kwiatkowski udał się do Chorzowa i Tarnowa celem dokonania wizytacji fabryk związków azotowych.

— Z dniem 1 maja rb. weszła w życie na Polskich Kolejach Państwowych taryfa na przewóz towarów i zwierząt w komunikacji pomiędzy stacjami kolei niemieckich a stacjami kolei Z. S. R. R. przez Polskę oraz przez obszar W. M. Gdańska.

— Rumuński minister rolnictwa domagał się w komisji budżetowej i rolniczej kredytów w wysokości 500 miljonów lei na inwestycje produkcyjne w rolnictwie. Nawet przedstawiciele opozycji zaaprobowali ten wniosek.

— Federacja Zw. właścicieli przędzalni bawełny w Anglji postanowiły ogłosić lokaut, gdyż nie mogą uregulować konfliktu z częścią strajkujących robotników. Lokaut objąłby 250.000 robotników, pracujących w 560 przędzalniach.

— Proaukcja saletry w marcu b. r. w Chili wykazała wyniki rekordowe. — Wzrost produkcji należy przypisać doskonałym metodom przemysłowym, stosowanym przy wydobywaniu i przerabianiu saletry

— Produkcja Ford Motor Co. w Detroit rośnie w dalszym ciągu na skutek ogromnego napływu zamówień z całego kraju i zagranicy.

— B. minister finansów włoskich Olpi udaje się w przyszłym tygodniu do Hiszpanji celem omówienia sprawy ew. współpracy obu państw w przemyśle hydraulicznym.

Klauzula największego uprzywilejowania

Na 27-dmym posiedzeniu Komitetu Ekonomicznego przy Lidze Narodów (14—19 stycznia 28 r.) załatwiono ostatecznie sprawę „Klauzuli największego uprzywilejowania". Następnie komitet opracował dla Ligi Narodów sprawozdanie zawierające wytyczne zasadnicze, wedle których powinny być zawierane traktaty handlowe, oparte na klauzuli największego uprzywilejowania. Tekst wzoru tego brzmi w przekładzie:

„Wysokie strony zawierające umowę postanawiają wzajemnie stosować i przestrzegać w obopólnych stosunkach taryfy celnej i wszystkich z taryfą celną łączność mających prawnych zarządzeniach, wysokości pobieranych ceł, oraz wszelkich odnośnych przepisach formalnościowych i opłatach, zasad bezwarunkowej i nieograniczonej klauzuli największego uprzywilejowania.

Mocą tej umowy i zgodnie z duchem klauzuli nie będzie żadna z umawiających się wysokich stron pobierać od surowców i towarów przeznaczonych dla drugiego kraju w żadnym z wyżej wymienionych tytułów wyższych świadczeń aniżeli nakłada lub pobiera od takich samych surowców i fabrykantów przeznaczonych dlapaństw trzecich.

Podobnie surowce i fabrykaty, pochodzące z granic jednego tym kontraktem związanych państw, a przeznaczonych dla drugiego nie będą podlegać ani wyższym cłom, opłatom czy innego rodzaju daninom celnym ani też innym lub trudniejszym formalnościom, jak tym które stosuje się lub stosować będzie względem takich samych surowców i fabrykatów, pochodzących z granic innego, trzeciego państwa.

Wszelkie karzyści, udogodnienia, przywileje, uprawnienia i ulgi podatkowe lub celne, które jedna z stron umową tą związana pod wyżej wspomnianym względem udzieli surowcom i fabrykatom państw trzecich lub własnym do wywozu do tych państw przeznaczonych, przechodzą automatycznie na surowce i towary drugiego państwa lub na wywóz do tegoż przeznaczone, bez wzajemnych odszkodowań lub wynagrodzeń.

Postanowienia tego artykułu nie dotyczą ułatwień i udogodnień udzielonych obecnie lub kiedykolwiek w przyszłości któremubądź państwu sąsiedniemu — celem ułatwienia ruchu pogranicznego, lub też państwu, które z niem jest lub kiedykolwiek będzie w łączności unji celnej". Tekst powyższego wzoru ma być zakomunikowany wszystkim państwom Ligi Narodów aby przy zawieraniu swych traktatów handlowych mogły uwzględniać dyrektywy Komitetu Ekonomicznego. Dążenia międzynarodowej konferencji gospodarczej, zebranej w r. 1927, oraz Komitetu Ekonomicznego Ligi Narodów zmierzają do przywrócenia wzgl. wprowadzenia wolnego handlu powszechnego. Jednak z powodu specjalnych warunków gospodarczych i handlowych w jakich znajdują się różne państwa — radzą zawierać traktaty handlowe oparte nie na absolutnej i bezwarunkowej klauzuli największego uprzywilejowania ale na klauzuli ograniczonej tylko do spraw taryfy celnej, wysokości stawek, opłat i danin celnych czynników (mnożników) podwyższających lub zmniejszających stawki, opłaty i daniny celne, oraz wszelkich przepisów, formalności i ciężarów związanych z taryfą celną — i z wyznaczaniem i pobieraniem ceł.

W tym zakresie jednak klauzula największego uprzywilejowania, powinna być bezwarunkowa i nieograniczona, t. zn. że mocą tej klauzuli wszystkie udogodnienia i przywileje, udzielone lub przyznane trzecim państwom, przechodzić powinny natychmiast bez jakichkolwiek świadczeń wzajemnych i wynagrodzeń na te państwa, którym powyższą klauzulę przyznano. Wprowadzona po wojnie warunkowa klauzula największego uprzywilejowania wprowadza w międzypaństwowe stosunki handlowe niepewność i wywołuje ciągle nowe zawikłania, paraliżując w ten sposób główne zadanie jej, mianowicie — uproszczenie i rozwój wzajemnych międzypaństwowych stosunków handlowych. To samo powiedzieć trzeba o warunku ograniczającym skuteczność klauzuli co do powszechności towarów.

Poważny szkopuł znalazł Komitet Ekonomiczny w kwestji, czy klauzulę największego uprzywilejowania należy stosować również do wypadków absolutnego lub tymczasowego zakazu przywozu i wywozu towarów. Ostatecznie postanowiono, by wypadków tych wcale nie uwzględniać. W pierwszej bowiem części kwestja upadnie, skoro poszczególne państwa przeprowadzą ratyfikację umowy zniesienia zakazów przywozu i wywozu, podpisanej w Genewie — w listopadzie 1927 r. Co do drugiej części komitet odróżnia dwa powody, tymczasowego przywozu i wywozu towarów. Jeden i drugi ma na celu uszlachetnienie towarów. Odbywać się mogą albo w ten sposób, że surowiec i półfabrykaty przywozi przemysł uszlachetniający na własny rachunek do kraju, aby po przeróbce uszlachetniającej wywieźć go znowu zagranicę w postaci artykułów i wyrobów gotowych. Drugi sposób jest ten, że jedno państwo zezwala na tymczasowy wywóz surowców i półfabrykatów swoich do państwa drugiego dla przeróbki uszlachetniającej i następnego powrotnego przywozu do kraju pochodzenia. W pierwszym wypadku umiarkowane cło nie przynosi szkody przemysłowi uszlachetniającemu. Co do obciążenia cłem drugiego rodzaju tymczasowego wywozu czy przywozu surowców i wyrobów gotowych zdania członków komitetu były tak podzielone, że niemożliwem było przyjść do ich pogodzenia. Wobec tego komitet wykluczył tę sprawę z pod wpływu klauzuli i pozostawił ją do wolnej decyzji stron.

Podobna trudność wynikła przy omawianiu stosunków handlowych i taryfy celnej między krajami macierzystemi a ich kolonjami. Ponieważ kwestja ta ma znaczenie raczej polityczno-gospodarcze z zakresu spraw wewnętrznych krajów zainteresowanych, komitet pozostawił to zagadnienie ich własnemu rozwiązaniu.

Na pytanie, jakie towary obejmować ma klauzula największego uprzywilejowania, komitet odpowiedział, że powinny to być: 1) towary wyprodukowane w granicach państwa, któremu przyznano klauzulę największego uprzywilejowania, 2) wszystkie towary objęte spisem traktatu handlowego.

Wobec coraz ściślejszej łączności i współpracy przemysłów różnych krajów, coraz trudniej jest określić kraj pochodzenia niektórych towarów. Przymusowe znakowanie wyrobów marką fabryczną nie usuwa tych trudności, owszem, stanowi dziś jeden z najzawilszych problemów międzynarodowej polityki gospodarczej i handlowej. Komitet Ekonomiczny piętnuje jako niezgodne z duchem klauzuli największego uprzywilejowania: a) postanowienia — mocą których wyróżnia się towary wyrabiane w pewnych krajach lub miejscowościach, na niekorzyść innych krajów i miejscowości, gdzie wyrabiane są takie same surowce i produkty; b) postanowienia — mocą których uważa się, jako charakterystyczne i specyficzne takie właściwości surowców czy towarów gotowych, oraz takie ustanawia się formalności co do przywozu lub wywozu, że z udogodnień oznaczonych korzystać mogą jedynie i wyłącznie towary lub surowce pochodzące z pewnych krajów i okolic.

W zakres klauzuli największego uprzywilejowania nie wchodzą, zdaniem Komitetu Ekonomicznego, takie udogodnienia i przywileje wyjątkowe, które przeznaczone są jedynie dla ułatwienia ruchu pogranicznego sąsiadujących państw, oraz między państwami związanemi unją celną.

W myśl tej zasady klazuli największego uprzywilejowania nie podlegają wyjątkowe postanowienia i zarządzenia gospodarczo-handlowe, regulujące ruch pograniczny między polskim Górnym Śląskiem i Niemcami, oraz między Niemcami a terytorjum Saary.

P. W.

PODATKI I OPŁATY

(k) **O przedwstępne badanie odwołań.** Wzrost wymiarów podatku obrotowego za r. 1928 jest w porównaniu z latami ub. tak znaczny, iż może niejednokrotnie spowodować zlikwidowanie przedsiębiorstw. Celem zabezpieczenia skarbu państwa i życia gospodarczego przed tego rodzaju ewentualnościami, Izba przem.-handlowa w Warszawie zwróciła się do ministra skarbu z prośbą, aby za wzorem mającym już czteroletnie zastosowanie upoważnił podległe mu władze skarbowe do przedwstępnego badania odwołań przeciwko wymiarom podatku obrotowego za r. 1928 i w miarę wyników tego badania do ograniczania egzekucji podatku do kwot przypadających od obrotów, prowizorycznie skorygowanych, względnie w wypadkach ujawnienia zastosowania nieprawidłowej stawki podatkowej, do kwot prawidłowo obliczonych. W memorjale swym Izba podkreśliła, że omawiana sprawa jest dla życia gospodarczego bardzo ważna i pilna.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Walne zebranie Zw. Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu.** W dniu 8 bm. odbyło się walne zebranie członków Zw. Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu. Zebranie zagaił prezes p. B. Bystrzycki, poczem przewodniczący, zgodnie z ustalonym porządkiem dziennym, poddał pod głosowanie zmieniony statut organizacji, który przyjęto przez aklamację. W myśl postanowień tego statutu zebrani dokonali wyboru zarządu na okres nowej kadencji. Na skutek jednomyślnej uchwały nowy zarząd ukonstytuował się w osobach: prezes p. Bystrzycki, wiceprezesi pp. L. Kolski i S. Urbański, dyrektor p. St. Potoczny i skarbnik p. W. Paetz. W referacie prezes scharakteryzował stosunki ekonomiczne i gospodarcze w przemyśle drzewnym ziem zachodnich, podkreślając ciężkie położenie finansowe tej dziedziny. Następnie referent określił stosunki na europejskim rynku drzewnym, zwracając uwagę na wzrost ekspansji drewna sowieckiego, które opanowuje rynek francuski, na czem cierpią interesy polskiego eksportu. W sprawie udziału przemysłu drzewnego na P. W. K., wiceprezes p. Kolski omówił obecny stan organizacji tej wystawy. Mówca, jako dotychczasowy kierownik referatu drzewnego na P. W. K., podniósł znaczenie udziału przemysłu iwyraził uznanie dla solidarnego wysiłku przemysłowców, którzy własnym kosztem wystawili okazały pawilon. Po omówieniu spraw bieżących, prezes zamknął zebranie.

(k) **„Venetia" fabryka czekolady i cukrów Sp. Akc. w Poznaniu.** W dniu 7. maja rb. odbyło się zwyczajne walne zebranie akcjonarjuszów w Poznaniu. Zebranie zagaił prezes rady nadzorczej p. A. Ziemniewicz. Sprawozdanie, bilans i rach. zysków i strat przedłożył członek zarządu p. dyr. W. Ryba, zaznaczając, że rok 1928 był rokiem pomyślnym. Chcąc sprostać konkurencji musiała fabryka zakupić 10 maszyn i przeszło 6 tys. form do wyrobu cukrów i czekoladek. Kapitał akcyjny podniesiono o 150.000 zł. tak, że obecnie wynosi 250.000 zł. Bilans zamyka się po stronie czynnej i biernej sumą 1.051.051,14 a rachunek zysków i strat sumą 514.723,67 zł. Zebranie przyjęło bilans wraz z rachunkami zysków i strat i udzieliło pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej. Czysty zysk, który wynosi 6.391,59 zł. podzielono tak, że na dywidendę przypada 6%. W miejsce ustępujących z rady nadzorczej pp. Ziemniewicza i dr. Edmunda Piechockiego wybrano p. Ziemniewicza i p. Antoniego Tatarskiego. Zarząd stanowi p. W. Ryba.

Bekony. Na londyńskim rynku notowano oficjalnie za cwt.: bekony duńskie nr. 1. sizeable sh. 120, nr. 2. 118, nr. 3. 116. nr. 1. ciężkie 119, szóstki nr. 1 sh. 115—117. szwedzkie nr. 1. sizeable 114—116, nr. 2. 112—114, nr. 1. ciężkie 115, polskie najchudsze 98—103, chude 98—101, prima 92—98 szóstki 90—96, ukraińskie najchudsze 94—100, rosyjskie najchudsze 94—98, chude 94—96. Dowozy w tygodniu poprzednim do Londynu wynosiły 24.441 bel. z czego przypada na Danję 12.064, Szwecję 2.238, Polskę 3.672 (szynek dowieziono z Polski 158 cwt.) Rosja 602. Na rynku bekonów tendencja bez zmiany, popyt nieco większy ceny aczkolwiek spadły ostatnio są jeszcze wyższe, niż w r. ub. w tym samym czasie. Towar bałtycki sprzedano ostatnio z pewną redukcją cen, co wzmocniło popyt na ten gatunek.

Jaja. Na londyńskim rynku notowano za 120 sztuk: jaja duńskie 17½—18 librowe 13,6—14.0, 15½ — 16 librowe 11,9—12.0 holenderskie brunatne 13,0—14.0, mieszane 12,0—12,6, litewskie wybrane 10,6—10.9, zywkłe 9.0—9,3, średnie 8,6, — polskie niebieskie 9,0—9,7, czerwone 8.3—86. Dowozy w tygodniu poprzednim do Londynu wynosiły wielkich setek 300.153, z czego na Danję wypada 76.452, — Polskę 101.870. Tendencja narynku jaj raczej mocniejsza na skutek znacznego zapotrzebowania ze strony chłodni i zakładów konserwujących. Natomnast dowozy wyższych gatunków są małe, jedynie drobniejsze polskie jaja w dostatecznej ilości są na rynku, mają one również tendencję mocną.

Masło. Na londyńskim rynku masła w ostatnim tygodniu notowano oficjalnie za cwt. w sh. masło Nowo-Zelandzkie najlepsze 16.—166, wyjątkowo —, niesolone 166—168, wyjątkowo —, australijskie najlepsze 158—160, wyjątkowo 162, — niesolone 162—164, duńskie 164—166, polskie 150—152, niesolone —, masło syberyjskie 154—156, ukraińskie —, Oficjalne notowania kopenhaskie 272, wobec 268, poprzednio, koron za 100 kg. duńskie masło na eksport do Anglji fob. sh. 163. Dowozy masła polskiego do Londynu w tygodniu ub. wynosiły 88.544, z tego przypada na Polskę 1.353 Rosję 2.770. Ceny masła podniosły się o 2 sh. popyt lepszy, zapasy masła kolonjalnego są niewielkie, niema również transportów w drodze. Sezon argentyńskiego masła już się kończy z nastaniem jesieni.

Popierając wytwórczość krajową, budujesz niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

„Im Westen nichts Neues"

W ostatnich miesiącach wyszła z pod prasy niemieckiej powieść, osnuta na tle przeżyć wojennych pod tytułem „Im Westen nichts Neues!" Już sam tytuł — osławiony jako częsty komunikat wojenny niemieckiego wielkiego sztabu generalnego, jest dostateczną reklamą dla książki. Wiadomo bowiem było, że ilekroć naczelne dowództwo niemieckie ogłaszało ten, napozór, spokojny komunikat, oznaczał on zawsze niepowodzenie oręża hohenzollernowskiego na froncie. „Na zachodzie nic nowego" stało się wkońcu dla Niemców groźnem memento.

Jednakże nietylko tytuł książki jest ciekawy, ale przedewszystkiem sama treść jest rewelacyjna i — może nawet — w całej literaturze wojskowej powojennej — jedyna w swoim rodzaju. Wystarczy stwierdzić, że w ciągu kilku tygodni książka Eryka Marji Remarque, której początkowo nie chciały drukarnie niemieckie wziąć pod prasę, wyszła lotem błyskawicy w ilości nieprawdopodobnej miljona egzemplarzy. W Niemczech wszyscy czytają i mówią o tej książce, a opinja głosi nawet, że dzieło „Im Westen nichts Neues" jest niejako niemieckim pomnikiem dla nieznanego żołnierza armji wojny światowej.

Z drugiej strony panuje w Niemczech zarazem wielkie oburzenie wśród kół przedewszystkiem militarno-narodowych. Widać, że musiano się starać o niedopuszczenie książki do druku, skoro autor miał z wydawnictwem tyle trudności do pokonania. Krytyka niemiecka posuwa się tak daleko, że dopatruje się roboty agitacyjnej, antywojennej i posądza, że autorem książki, jest cudzoziemiec, kryjący się pod pseudonimem Remarque.

Nie wdając się w te szczegóły, stwierdzić należy, że książka jest doskonale napisana. Przedewszystkiem zemocjonuje „Im Westen nichts Neues!" wszystkich tych naszych rodaków, którym niestety wypadło walczyć pod znienawidzonymi sztandarami pruskimi. Książka Remarque'a niema litylko wartości dla Niemców, ale jest w swoim rodzaju dziełem międzynarodowem, w którem wszyscy byli kombatanci wojny światowej odszukają własne swe przeżycie. Zrozumieją je jednak także i ci, którym los oszczędził doświadczeń zgrozy wojennej. Autor poświęca książkę nietylko tym, którzy padli ofiarą morderczych walk, ale i tym, którzy uszli z życiem, ale zniszczeni zostali moralnie wojną światową.

Całość książki, przeżycia młodzieńca niemieckiego, wyrwanego z ławy gimnazjalnej wspólnie ze swymi kolegami w szeregi armji niemieckiej, zawiera wprawdzie przeżycia straszne, pełne zgrozy, ale najzupełniej prawdziwe, jak to wszyscy ci stwierdzić mogą, którzy koczowali w tragicznych warunkach w okopach pod Verdun, w Szampanji, nad Somą, czy Yzerą. Niezadowolenia z dzieła Remarque'a krytycy niemieccy mają istotnie rację, że w książce „Im Westen nichts Neues" niema odrobiny fragmentów pogodniejszych, wznioślejszych. Wszystkie strony pełne są strasznego realizmu, częściowo druzgocącego militaryzm wojska pruskiego. Książka więc Remarque'a może być dla Niemców bardzo niemiłą i niewygodną i w każdymrazie zamiłowania do wojny w młodzieży niemieckiej nie wzbudzi. Z tego też, zdaje się, względu krytycy prawicowi w Niemczech nie szczędzą autorowi ostrych słów. Pod względem literackim i przedstawienia realizmu życiowego książka jest rewelacyjną. Remarque maluje nieprawdopodobne sceny z życia frontowego, zdziczenie żołdactwa, jedyny w swoim rodzaju opis nastroju urlopnika, który tak dalece odwykł od normalnych warunków, że nie rozumie rodziny swojej i ludzi spokojnie w kraju żyjących, niewypowiedziany strach przed powrotem na front, powrót pełen rezygnacji, radość zastania swych kolegów na froncie, przeżycie rannego i potworne sceny życia codziennego szpitala polowego, po pobycie w kraju, powtórny transport na front i w końcu śmierć w ostatnich dniach zmagań wojennych w 1918 roku. Wiele scen jest może aż nazbyt realistycznie potraktowanych, trudno jednakże rzeczywistości zaprzeczyć. Wartość tego realizmu potwierdzają zresztą wszystkie niemieckie krytyki nieprzychylne, które zgodnie stwierdzają, że „...najniebezpieczniejszym jest fakt, że dzieło Remarque'a jest świetnie napisane..." Niemców-monarchistów bolą takie opisy, jak niekorzystne charakteryzowanie znienawidzonych oficerów i podoficerów niemieckich, przedewszystkiem z garnizonów krajowych, sceny nieznośnych stosunków gimnazjalnych. Bohaterami autora są między innymi dwaj polacy, Ketrzyński i Lewandowski. Nie ulega wątpliwości, że „Im Westen nichts Neues" jest może najciekawszym dokumentem, jaki się ukazał o tragedji wojny światowej. (or)

Rumunja po dziesięciu latach

Dnia 10-go maja cały naród rumuński obchodzi uroczyście dziesięciolecie zjednoczenia wszystkich dzielnic rumuńskich w granicach obecnego królestwa, t. zw. „Romania Mare", czyli Wielkiej Rumunji. W związku z tem nie od rzeczy będzie przyjrzeć się nieco bliżej bilansowi pracy, wykonanej przez naród rumński we wszystkich dziedzinach życia publicznego od dnia zjednoczenia do chwili obecnej.

Przed dziesięciu laty, królestwo rumuńskie miało za sobą długotrwałą wojnę, z której wprawdzie wyszło zwycięsko, ale kosztem bardzo wielkich strat. Wystarczy przypomnieć, że ludność starej Rumunji zmniejszyła się w wyniku wojny światowej o 10 procent.

Po wojnie trzeba było przedewszystkiem z wzmożoną energją przystąpić do odbudowy zniszczonych prowincyj. Trzeba było budować drogi, mosty i koleje, reorganizować pracę w kopalniach nafty, straszliwie na skutek długotrwałej wojny zaniedbanych. Z niemniejszym wysiłkiem pracowano nad odbudową jedności duchowej pomiędzy obywatelstwem poszczególnych dzielnic, które przez długie wieki pozostawały pod wpływem odrębnych kultur. Bardzo doniosłe znaczenie dla pomyślnego rozwoju zjednoczonej Rumunji posiadał ponadto problem unifikacji administracji państwowej.

Specjalną opieką otoczono w zjednoczonej Rumunji problem podniesienia poziomu gospodarczego i kulturalnego kraju, który zarówno obszarem, położeniem, jak i olbrzymiemi, niewykorzystanemi dotychczas należycie bogactwami naturalnemi, zwrócić musiał na siebie baczną uwagę mocarstw zachodnio-europejskich.

Zadania, przed jakiemi stanął zjednoczony naród rumuński, były niełatwe, mimo to jednak wywiązała się z nich Rumunja sprawnie. O ile chodzi o odbudowę sieci kolejowej, to wyniki prac na tem polu przedstawiają się imponująco. Wystarczy stwierdzić, że w ciągu pierwszych lat przedwojennych nietylko odbudowane zostały w Rumunji wszystkie zniszczone podczas wojny stare linje kolejowe, lecz wybudowano również szereg linij nowych, tworzących bezpośrednie połączenie pomiędzy poszczególnemi dzielnicami państwa, oraz pomiędzy głównemi ośrodkami wewnętrznemi z zagranicą. Ponadto wybudowano liczne linje lokalne.

Jednym z najdonioślejszych czynów powojennych rządów rumuńskich było przeprowadzenie reformy rolnej. Ludność wiejska, stanowiąca około 80 procent mieszkańców, otrzymała dzięki temu możność podniesienia dobrobytu, a rozmaite zarządzenia na rzecz popierania rolnictwa przyczyniły się w wielkiej mierze do pomyślnego rozwoju rumuńskiego gospodarstwa wiejskiego. W tym kierunku działalność rządu jest w dalszym ciągu intensywnie kontynuowana, wobec czego spodziewać się należy, że rozwój rolnictwa w Rumunji w najbliższej przyszłości poczyni nowe postępy.

Również w dziedzinie życia socjalnego zdziałała powojenna Rumunja bardzo wiele. Dzięki przyjęciu przez parlament szeregu doniosłych ustaw społecznych, Rumunja powojenna zbliżyła się pod względem swego ustawodawstwa socjalnego bardzo znacznie do państw zachodnio-europejskich.

Praca kulturalna w zjednoczonej Rumunji stanowiła jedno z najważniejszych zadań czynników rządowych. Kto miał możność zwiedzić w latach ostatnich niektóre ośrodki rumuńskiego życia kulturalnego, wie najlepiej, jaki ogrom pracy na tem polu wykonano. Również na rozmaitych wystawach międzynarodowych, w których Rumunja zawsze brała udział, znaleźć można było w ubiegłem dziesięcioleciu liczne dowody pomyślnego rozwoju kulturalnego Rumunji.

W dziedzinie życia kościelnego skierowane były wysiłki miarodajnych czynników przedewszystkiem w kierunku uniezależnienia kościoła rumuńskiego od zagranicy. Praca ta uwieńczona została zupełnem powodzeniem, którego wyrazem było utworzenie samodzielnego rumuńskiego patrjarhatu prawosławnego.

Wśród problemów polityki wewnętrznej, które w ubiegłem dziesięcioleciu zostały w Rumunji z powodzeniem rozwiązane, pierwsze miejsce zajmuje uchwalenie nowej konstytucji oraz zmiana przepisów o następstwie tronu.

Wielka pożyczka zagraniczna, którą Rumunja niedawno uzyskała umożliwi przeprowadzenie stabilizacji waluty oraz przyczyni się w wielkiej mierze do celowego wykorzystania olbrzymich bogactw naturalnych, które dotychczas leżały w Rumunji odłogiem.

W dziedzinie polityki międzynarodowej osiągnięty został w ciągu ubiegłego dziesięciolecia powszechny wzrost znaczenia Rumunji, jako czynnika konsolidacyjnego i pokojowego, opierającego się przedewszystkiem o Małą Ententę, Polskę i mocarstwa zachodnie. Znaczenie Rumunji w dziedzinie europejskiej polityki konsolidacyjnej wzrosło zwłaszcza bardzo znacznie po ujawnieniu się licznych oznak dokonanej konsolidacji wewnętrznej.

Z „raju" sowieckiego

Zamykanie kościołów. — Papież przeciwko komunizmowi. — Systematyczna akcja. — Prześladowanie duchowieństwa.

(KAP) W ostatnich czasach bolszewicy z wytężoną energją działają w kierunku zamykania kościołów. Chcąc zaś nadać gwałtowni pozory demokratyzmu, robią oni manifestacje, zganiają do tego tysiące ludzi, lub zmuszają ich do podpisywania rezolucyj i petycyj o zamykanie kościołów.

W dniu Wielkanocy w Mińsku Litewskim urządzono 8-tysięczną manifestację. Zbiórkę naznaczono w Polskim Klubie Robotniczym im. R. Luksemburg, a stąd w pochodzie, z plakatami: „Żądamy oddania kościoła na potrzeby kulturalne", „Zdobywajmy wiedzę, zwalczajmy religję" itp., udano się na pl. Wolności, gdzie zorganizowano wiec. Na trybunie stanął przedstawiciel „rady ateistów" Wojnarowski i in. W pochodzie brało udział 12 orkiestr, kolejarze, metalowcy chemicy, szkoły polskie (!), „polska technika pedagogiczna", komórki bezbożników i in. „Dla proletarjatu — mówią oratorzy — niepotrzebna religja! Duchowieństwo to kontrrewolucjoniści, którzy przeszkadzają budować nowe życie!" 8 tysięcy rąk głosowało za rezolucją, aby pracować w czasie świąt religijnych, żądać zabrania kościoła oraz domów modlitwy na cele kulturalne.

W czasie procesji grupa wiernych modliła się przed zamkniętym kościołem, druga zaś schroniła się przed armją bezbożników, która grozi zagładą religji i kościołowi, do innego, jeszcze jeszcze nie zamkniętego kościoła.

W Krzyczewie, gub. Mohylewskiej kościół zrabowano i zabrano na klub. W dn. 9 kwietnia rb. banda Rosjan i Żydów wpadła tam do kościoła, łamiąc krzyże, strzelając do obrazów, a po wyrzuceniu do gnojówki utensyljów kościelnych, wołała „niech katolicy zabiorą swego Boga, niech On zmartwychwstanie, leżąc w tłustej żyznej gnojówce!"

W Witebsku agitują i zbierają podpisy za zabraniem na klub pięknego, starożytnego kościoła św. Antoniego. To samo w Mohylewie n/D. W Kizyl-Arwacie zabrano kościół wskutek małej liczby katolików w mieście i nieodrestaurowania świątyni. Z tej okazji „Trybuna radziecka" cieszy się, pisząc: „Jeszcze jedna „świątynia" katolickiej ciemnoty i reakcji zamieniona została na ognisko wiedzy i kultury proletarjackiej w dalekiej głębi Azji środkowej. Nie pozostawajmy w tyle za naszymi kizyl-arwackimi towarzyszami!"

W Moskwie w Wielką Sobotę głosowano w polskim klubie im. Lenina za zabraniem kościoła na cele kulturalne.

Prasa bolszewicka, twiardząc, że religja i religijna działalność duchowieństwa katolickiego to też polityka, zniekształca komunikat „Osservatore Romano" z dn. 7. ub. m., w którym była poruszona sprawa stosunków Watykanu z SSSR., opuszczając miejsca, w których komunikat ilustrował barbarzyńską działalność bolszewików przeciw religji. M. in., przytaczając ustęp z włoskiego pisma „Corespondenza", które się wyraża o bolszewiźmie, jako o niosącym zarazę dżumy, a o doktrynach bolszewizmu, że stanowią one wzrost barbarzyństwa i bezwzględności w stosunku do Kościoła, sprzecznego z uczuciem ludzkości i cywilizacji — pisma bolszewickie pytają, czy papież, potępiając bolszewizm, ośmieli się potępić jego zdobycze, jak rozbudowę przemysłu (?), podniesienie rolnictwa (?), podniesienie dobrobytu, oświaty (??) itp.

Cały świat wie, co sądzić o tych „zdobyczach"!

W Moskwie, w polskich klubach, urządzonych celowo koło kościołów, wprowadzono systematyczne wieczory antyreligijne. Dn. 24 marca rb. odbył się „kino poranek" z antyreligijnym referatem dla 800 dzieci, wieczorem tegoż dnia odczyt n. t. „Pochodzenie ewangelji i ich sprzeczność" dla sześciuset osób. Dnia 27 marca zorganizowano zebranie metalowców z udziałem 350 osób, na którem uchwalono antywielkanocne rezolucje, nazajutrz 28 marca w trzech miejscach odbyły się odczyty n. t. „Rola religji w imperjaliźmie", których wysłuchało 600 osób. W Wielki Piątek urządzono specjalne, bezpłatne kino dla 500 osób, zaś w Wielką Sobotę zebranie z rezolucją o zabranie kościoła na cele kulturalne, oraz antyreligijne przedstawienie teatralne „Zmartwychwstanie" i wyświetlano film „Za murem klasztoru". Dnia 31 marca odbyły się masowe wieczory antyreligijne oraz wysłano specjalnych prelegentów do nadgranicznych miejscowości Kojdanowo i Wołczkowicze (gub. Mińska).

Bez wskazania powodów i z przyczyn, zupełnie niewiadomych, bolszewicy zesłali niedawno administracyjnie na wyspy Sołowieckie na 10 lat ks. Jana Zawryda, którego w kwietniu ub. r. aresztowano w Bobrujsku i osadzono w więzieniu w Mińsku

Prasa bolszewicka jest naszpikowana wrogiemi wypadami przeciw duchowieństwu i religji. „Popi, księża, rabini i sektanci — to sojusznicy kułaka i międzynarodowej kontrrewolucji. Do walki z ciemnotą antyreligijną, z antysemityzmem, o międzynarodowe wychowanie mas!" — oto motto prasy sowieckiej. „Kto jest nabożny i słucha księży — musi nie lubieć władzy radzieckiej!" Prasa bolszewicka pieni się, że jakoby przed Wielkanocą zjechało do Mińska Lit. kilku księży, by „przygotować do Zmartwychwstania Pańskiego" i główny ogień skierowali na obsłużenie dziatwy i młodzieży szkolnej. Szkoły polskie w sowdepji przeszły już od dorywczej do systematycznej roboty antyreligijnej wśród dzieci i rodziców. Jak pisze gazeta bolszewicka, zebranie 450 uczniów zaprotestowało przeciw zmuszaniu ich przez rodziców do spowiedzi. Ciekawe, kto zorganizował i kierował tem zebraniem?

„Cudze chwalimy, swego nie znamy — sami nie wiemy, co posiadamy"

Z kół naszych czytelników otrzymujemy pod powyższym nagłówkiem następujące uwagi:

Słuszność tego przysłowia potwierdza się i na tem, że firmy zagraniczne, nie żałując wydatków na reklamę, lepiej od naszych firm krajowych dają się poznać społeczeństwu. Firmy samochodowe n. p., zamieszczające reklamy stale prawie na całych stronach, świetnie widać na tem wychodzą, skoro doskonale prosperują i coraz to więcej firm tej branży przybywa. To samo można powiedzieć o fabrykach obuwia, niektórych firmach wydawniczych i t. p.

Ażeby dokładniej zapoznać szerokie sfery kupującej publiczności z wyrobami naszemi, winniśmy dorównać firmom zagranicznym pod względem skutecznej reklamy. Ogłoszenia w „Kurjerze Poznańskim", jako najpoczytniejszym i najpoważniejszym organie (jedynem, obok „Kurjera Warszawskiego" pismem w Polsce, wychodzącem 2 razy na dzień), dadzą lepszy wynik, niż ogłoszenia, dawane do kilku naraz pomniejszych pism.

Zagranica nie zna prawie Polski powojennej oraz jej bogato rozwiniętego przemysłu, gdyż bywa informowana o nas często tendencyjnie przez wrogie nam czynniki międzynarodowe. Brak rutyny reklamowej w Polsce, zwłaszcza w obecnym sprzyjającym okresie wystawowym, wywołuje nieobliczalne straty, upośledzając firmy krajowe w walce z olbrzymią konkurencją zagranicy, która bezwzględną wyższością swej techniki reklamowej szybko zdobywa rynki całego świata — i polskie.

Ileż to razy zdarzało się czytać w prasie, iż sama zagranica przyznawała wyższość naszym fabrykatom, n. p. materjałom tekstylnym z Bielska, które są lepsze nawet od angielskich (według opinji samych Anglików).

Naszym wyrobom możnaby zapewnić szeroki zbyt jedynie za pomocą umiejętnie pomyślanej efektownej reklamy celem przekonania całego ogółu o potrzebie popierania przemysłu swojskiego, a tem samem zmniejszenia bezrobocia i dla poprawy naszego bilansu handlowego. O.

Walka z prostytucją w Bułgarji

W myśl nowej ustawy o ochronie zdrowia utworzony został w Bułgarji dnia 1 maja specjalny inspektorat dla walki z prostytutcją. Nowa ustawa przewiduje surowe kary za uprawianie i popieranie prostytucji, za utrzymywanie domów publicznych itp. Inspektorat będzie miał do dyspozycji specjalną żeńską policję obyczajową, przy pomocy której kobiety, trudniące się prostytucją, ostawiane będą etapem do domów poprawczych.

Z podróży naokoło świata

Prawda i blaga — Jeszcze o idei — Fiasko w „Dolinie Raju"

Niejeden z abonentów „Kurjera Poznańskiego", który od przeszło dwóch lat maltretowany zostaje mą korespondencją, zastanawiał się chyba nieraz, czy wszystko, co piszę, jest w przybliżeniu prawdą, czy też prostą blagą, lub conajmniej, jaki procent prawdy i blagi mieści się w mych opisach.

Ażeby ufających umocnić w szlachetnej wierze a sceptyków osłabić w zdrożnem zwątpieniu, poruszam dobrowolnie ten dla wielu podróżników tak drażliwy temat i piszę śmiało i otwarcie:

Nie jestem świętym, zdarza mi się, że domieszką fantazji zaokrąglam drobne uszczerbki w przeżyciach i nieco wybujałemi opisami barwię cokolwiek szarą rzeczywistość. Wszystko to jednak odnosi się jedynie do rzeczy ubocznych, najwyżej trzeciorzędnych i nie przekształca nigdy istoty samych faktów.

Może mi się naprzykład zdarzyć, że las wysokości 25 metrów nazwę „niebotyczną puszczą", a zwykłą sobie szczelinkę „bezdenną przepaścią", lub że maleńkie, drobne zajście rozmagluję na mniej lub więcej drastyczną humoreskę. Fakt jednak, że byłem w puszczy, stałem nad czemś w rodzaju przepaści i przeżywałem zasadniczy temat danej humoreski, pozostaje faktem, który nawet najniewierniejszy Tomasz Tomaszewski może przyjąć śmiało za prawdziwy i nienaruszalny.

Sądzę przecież, że co domyślniejszy czytelnik odróżni odrazu jądro sprawy od niewinnych przymieszek i o poruszanym przedmiocie potrafi wyrobić sobie sąd prawdziwy, poważny i rzeczowy.

Jestem zasadniczym wrogiem blagi i uważam, że specjalnie na temat podróży nablagowano już aż nadto, dlatego nie pisałem nigdy że „jaguary" krążyły rycząc i wymachując ogonami koło obozu, że „zajechałem tratwą z Brazylji aż do Buenos Aires" lub że „trzykilowa szyszka pinjorowa spadła mi na głowę".

Zasadniczym celem mych opisów nie jest sensacja, nadzwyczajność lub ekstrawagancja przeżyć, lecz odpowiedź na z góry ustaloną kwestję: Dwóch młodych leśników wybrało się w świat celem obejrzenia lasów.. z nieznaczną ilością gotówki, lecz z dużą dozą zdrowia, wesołości i chęci do jakiejkolwiek pracy.

Jak ich ten świat przyjmuje, jak im się ten świat przedstawia i jakie są ich koleje, oto podstawowy temat mej beletrystycznej korespondencji.

Temat ten wydaje mi się zbyt samoprzezsię ciekawy, urozmaicony i barwny, by go pospolitą blagą warto było spaczać, zniekształcać oraz pozbawiać uroku i wartości prawdy.

Dlatego nie nadciągam faktów, nie naginam rzeczywistości do ram rozmachu, nieustannego powodzenia i największego efektu. Szarzyzna życia przerywa często linję barwnych, stylowych powodzeń i niepowodzeń odcinkami, szarych, niestylowych fiask. Na to niema rady.!—

Po świecie włóczy się wielu podróżników i niema w tem nic specjalnie ciekawego, stosunkowo mało ludzi jednak podróżuje z miniaturowym kapitałem zakładowym i kryciem wydatków podróży z pracy wykonywanej podczas samej włóczęgi.

Zwyżki i zniżki naszej gotówki są zatem najlepszym wskaźnikiem powodzenia lub niepowodzenia naszej podstawowej idei i stanowią, jądro poruszanego przezemnie tematu, które żądnych podróży a przeważnie kasowo słabych czytelników może zachęcać, odstraszać, studzić lub rozgrzewać.

Choćby więc z prostej obawy, że skuszę kogokolwiek do lekkomyślnego rzucenia pieleszy rodzinnych, poruszam przedmiot gotówki prawie w każdym artykule i jestem pod tym względem specjalnie skrupulatny.

Wszędzie jak wszędzie, ale w rdzeniu przedmiotu nie może istnieć nawet najmniejszy odcień blagi, nawet kosztem rozmachu, stylu i ogólnego efektu.

Dlatego piszę prawdę:

Od Poznania aż do Valparaiso przez 2 lata podróży zarobki nasze pokrywały wydatki i linja gotówki trzymała się nad zerem, czasem wprawdzie spadała do kilkunastu centów, lecz w samym Valparaiso wykazywała stan tylko o 10 dolarów niższy, niż w chwili wyjazdu z Poznania.

Przebycie przestrzeni Poznań — Valparaiso via 13 różnych państw, razem 24 tysiące kilometrów, kosztowała nas zatem wraz z wiktem, opierunkiem, pięcioma setkami fotografij i regeneracją ekwipunku 89 zł od osoby.

Można to nazwać drogo lub tanio, fakt jednak pozostaje faktem, że mimo najusilniejszych starań nie udało nam się zrobić taniej.

Kto już się zniechęcił i z braku 89 złotych w kieszeni porzucił w tej chwili projekt podróży do Valparaiso, ten niechaj przygotuje się na jeszcze bardziej gorzką pigułkę.

Gdybym był mniej uczciwym, niż jestem, napisałbym bez zachłysnięcia mniejwięcej w ten sposób:

„W Valparaiso znaleźliśmy wreszcie po wielu trudach pracą na okręcie i jako palacze ruszyliśmy na modre fale Pacyfiku".

Nicby się nie wydało, łatwowierniejsi czytelnicy uwierzyliby z punktu, a ciocie wykrzyknęłyby z entuzjazmem „Co za dzielni chłopcy"!

Jako, że jestem jednak z natury uczciwy, przeto nie napiszę tak, a wręcz przeciwnie:

W biurach okrętowych Valparaiso wyśmiano się z naszego pomysłu szukania pracy na okrętach, Anglicy oświadczyli w sposób rdzennie angielski, że mają aż nadto kandydatów swoich, Amerykanie w sposób rdzennie amerykański, że nie brak im rodowitych, bezrobotnych jankesów, Niemcy wprawdzie nabrali się na naszą płynną niemczyznę, lecz jęli ubolewać, że zawodowi marynarze czekają od miesięcy na swą kolejkę, słowem dostaliśmy w skórę na całej linji.

Polak, identyfikowany w świecie z bolszewikiem, musi sobie raz na zawsze wybić z głowy marzenia o ładowaniu węgla pod kotły niepolskich okrętów.

A że polskie okręty nie jeżdżą chwilowo jeszcze po Pacyfiku, przeto nie pozostało nam nic innego, jak usiąść na skałach przybrzeżnych „Doliny Raju" i myśleć.

Albo nosić przez pół roku worki w kopalniach chilijskiej saletry i zarobić sumę brakującą do kupna biletu okrętowego, albo nie nosić worków przez pół roku a.... — niech się dzieje Wola Boża — pchnąć telegram: „Ewa pożycz!"

Niech ten podniesie kamień lub coś twardego na nas, kto nosił już worki z saletrą choćby tylko przez 2 lub 3 miesiące.

A ten, kto zwątpił o idei przebycia świata przy pomocy własnej pracy, niech przyjmie chwilowo taką pociechę:

Pożyczka nie jest darowizną.

Decydującym będzie końcowy budżet podróży i to, czy skończy się na wozie, czy pod wozem. Jeśli znajdziemy gdzieś za oceanem dobrze płatną robotę, pożyczka się spłaci i idea zmartwychwstanie.

Pożyczka będzie wówczas jedynie środkiem do zaoszczędzenia czasu i umożliwi zastąpienie długotrwałej źle płatnej pracy w kopalniach chilijskich, późniejszą, krótkotrwałą, bardziej intratną robotą. Idea pozostanie nietknięta.

A zatem nie rozpaczajcie żądni zwiedzania świata, finansowo wątli młodzieńcy.

Nie sprzedawajcie jeszcze waszych waliz, map i kodaków.

Wszakże, kto nie ma żadnej Ewy, do którejby mógł wysłać telegram, kto nie zaczyna łysieć tak jak Leon, lub komu nie spieszy się do spacerów księżycowych po Sołaczu tak jak mnie, ten może ostatecznie nosić te nieszczęsne worki z saletrą i czy prędzej czy później o własnych siłach wydostanie się z „Doliny Raju".

Kto chce i umie pracować, ten zajedzie wszędzie, nawet do kolonij angielskich, trzeba tylko dużo zaparcia się siebie, dużo wytrzymałości, zdrowia i czasu.

Twierdzenie to podtrzymuję w całej pełni.

Po kilku dniach wpakowaliśmy siebie i plecaki nasze na okręt „Ginyo Maru", maszyna jęła dudnić monotonnie, a „Dolina Raju", otuliwszy się w mgłę, zniknęła nam z oczu. Inż. Tadeusz Perkitny.

Leczenie chorób nerwowych

Istnieje cała grupa chorób, posiadających tę wspólną cechę, że — w związku z zaburzeniami ustrojowemi czy niezależnie od nich, zaznaczają się zaburzeniami psychicznemi, mniej lub więcej wyraźnemi i w mniejszym czy większym stopniu dokuczliwemi. Próby ścisłego rozgraniczania rozmaitych form tych chorób na choroby umysłowe i nerwowe okazały się zawodne, — podobieństwa, zachodzące pomiędzy niemi, są w gruncie rzeczy większe, niż różnice. We wszystkich też mamy do czynienia z pierwiastkiem wyczerpania narządów, niezależnego nawet od występujących w pewnych formach chorobowych stanów podniecenia.

Obecne studja medyczne w kierunku leczenia chorób nerwowych, jak je ogólnie nazwiemy, mają na celu głównie wykrycie podłoża, podtrzymującego liczne wspólne rysy cechujące te choroby, wiadomo bowiem, że wykrycie przyczyn choroby najskuteczniejszą jest drogą do jej uleczenia. Zdobyte ostatnio, dzięki studjom tym, dane anatomiczne, fizjologiczne, psychologiczne i patologiczne pozwalają na oparcie na ich podstawie wskazań leczniczych, których skuteczność została w wielu wypadkach już stwierdzona. Wszelkie chorobowe stany nerwowe objawiają się przeważnie w postaci t. zw. „fobji" czyli manij: prześladowczych, strachu, przygnębienia, przesądów, histerycznej i t. p. Wszystkie te stany spowodowane są tem, że energja nerwowa, wytwarzana przez rozmaite ośrodki organizmu naszego i niekontrolowana przez organ centralny, jakim jest mózg, znajduje odbicie w świadomości pacjenta, ale odbicie przesadne, wyolbrzymiające wrażenia przyjmowane zzewnątrz, ponieważ brak im właśnie owej normującej je w sposób odpowiedni kontroli mózgu, a właściwie kory mózgowej, będącej siedliskiem funkcyj psychicznych. Dlatego też towarzyszą chorobowym stanom psychicznym objawy upośledzonej świadomości — nieusprawiedliwione zmiany humoru, osłabienie woli, przytępienie inteligencji, niewytłumaczone obawy, wyimaginowane cierpienia fizyczne i moralne. Na tych przesłankach, zdobytych drogą studjów klinicznych, opiera się wybór metod leczenia chorób nerwowych. Nadewszystko więc zaleca się utrzymanie organizmu w jaknajkorzystniejszych warunkach fizycznych, przyczyniających się do przywrócenia zachwianej równowagi psychicznej pacjenta przez ponowne doprowadzenie energji nerwowej do regulujących ośrodków mózgowych.

Najlepszą drogą dostarczenia choremu możliwie najlepszych takich warunków jest umożliwienie mu zupełnej, na pewien czas przynajmniej, zmiany otoczenia, a także kompletnego oderwania się od zwykłych zajęć, zapewnienie mu jaknajwiększego spokoju, higjenicznego odżywiania, oddychania dobrem powietrzem, wreszcie, krótko mówiąc, niekoniecznie zamknięcie g ow sanatorjum specjalnem, często niedostępnem dla jego kieszeni, ale umieszczenie go na prawdziwej wsi, w bliskiem zetknięciu z naturą, gdzie mógłby się oddawać ogrodnictwu, niezbyt uciążliwej pracy na roli, prowadzić tryb życia regularny, normalny, w sympatycznem dla niego otoczeniu ludzi zdrowych (pod tym względem zamknięcie w sanatorjum często wpływa wręcz ujemnie) i życzliwych mu; co zaś do kontroli lekarza, pod którą chory winien jednak pozostawać, musi ona być nader dyskretna, aby chorym nie nasuwać niepotrzebnie przypominania o jeg ochorobie.

W tych warunkach nie ulega prawie wątpliwości, że stan pacjenta szybko się poprawi, o ile, oczywiście, zaburzenia w ośrodkach nie przybrały głębszej postaci psychozy, w której leczenie takie, jakie opisaliśmy powyżej, już nie wystarcza, wymagają zabiegów specyficznych, jakie tylko szpital czy specjalne sanatorjum dać może. Dr. S. C.

Niesamowite oko

W laboratorjum fizyka angielskiego Bairda, w tych dniach miała miesjce naukowa „premjera", na której byli obecni krajowi i zagraniczni przedstawiciele różnych dziedzin wiedzy.

Celem seansu było zademonstrowanie uczonemu gronu nowego wynalazku Baird'a — „sztucznego oka", czyli aparatu, nazwanego „Noctovisor", a posiadającego zdolność „widzenia" wśród ciemności nocnych i tumanów mgieł. Na sali rozpięty był ekran, jak w kinie, zaś przed nim był ustawiony aparat, o dość osobliwych kształtach, którego soczewki zdawały się patrzeć przez otwarte okno na ogród, gdzie atoli na pozór niczego dostrzec nie było można, gdyż panowały tam głębokie ciemności.

W tem Baird nacisnął na guzik i na płótnie poczęły się pojawiać różne pochwycone przez aparat przedmioty i sceny: drzewa, gazony, ławka z siedzącą na niej, przytuloną do siebie parką i wiele innych ciekawych rzeczy. Słowem niedyskretny „Noctovisor" ujawniał na ekranie wszystko, cokolwiek mu „wpadło w oko". Podczas demonstracji mr. Baird udzielał rzeczowych objaśnień.

Jego przyrząd wysyła w przestrzeń ultra-czerwone promienie niewidziane co prawda dla oka ludzkiego, lecz oddziaływujące na odpowiednio spreparowaną płytę fotograficzną. Projektor jego na wzór reflektora, prześwieca ciemność nocy, a promienie, aczkolwiek dla człowieka niedostrzegalne „odczuwane" są przez fotokomórkę i płytę fotograficzną. Ludzie, mniemający pozostawać pod ochroną ciemności, oświetleni zostają przez ultraczerwone promienie, nie zdając sobie zgoła z tego sprawy i nie mając najmniejszego pojęcia o tem, że są obserwowani przez argusowe oko „Noctovisora", rzucającego ich obraz na płótno.

„Ładną zabawką" nazwali uczestnicy pokazu wynalazek Baird'a, którego praktyczne znaczenie nie wydawało się im zbyt wielkie, wobec faktu, że pole operacyjne aparatu ograniczało się jedynie do najbliższego sąsiedztwa. Natomiast, chcąc pochwycić obrazy przedmiotów, znajdujących się w dalekiej odległości, należało stosować dość żmudną i długotrawałą procedurę wywoływania i utrwalania zdjęcia dokonanego przez niewidzialne promienie. W tymże czasie atoli zdjęcie, n. p. samolotu szybującego nad miastem, mogło już stracić swoją aktualność.

Goście opuszczali pracownię słynnego fizyka angielskiego, pod wrażeniem pewnych — niedomówień... I w rzeczy samej, mr. Baird zademonstrował zgromadzonym tylko, rzec można, pierwszą część swego wynalazku, mianowicie Noctovisor nr. 1, podczas gdy „ciąg dalszy" wynalazku, arcydzieło sztuki technicznej, Noctovisor nr. 2, pozostał tajemnicą laboratoryjną, wiadomą w swych szczegółach jedynie angielskim władzom wojskowym.

Do wiadomości szerszych kół przenikło tylko, że mr. Baird zdołał stwierdzić, iż mało znane dotąd ultra-czerwone promienie, potrafią dokonywać przeróżnych innych, jeszcze arcyciekawszych sztuczek! Uczonemu angielskiemu udało się połączyć mechanizm projektora z aparatem telewizyjnym, w rezultacie czego ultra-czerwone promienie znalazły drogę w przestworza eteru. Aeroplany, mknące w cieniach nocnych ponad obłokami, pancerniki nieprzyjacielskie, zbliżające się pod osłoną nocy do wybrzeży, nie ujdą „oka" genjalnego aparatu i za pomocą wszystkowidzących ultra-czerwonych promieni znajdą się na ekranie „kina", sztabu generalnego.

Noctovisor nr. 2 jest starannie strzeżoną tajemnicą Anglji. Wszystkie stacje nadbrzeżne zaopatrzone są już w te aparaty, tak, że wyspy Wielkiej Brytanji są poniekąd obrębione ultra-czerwonemi promieniami i poza temi okopami z niewidzialnego świata mogą się czuć bezpieczne.

Jedna z wizyj przyszłości stała się znów rzeczywistością. kr.

Jak chłopi rosyjscy walczą z rządem sowieckim

„Krasnaja Gazeta" donosi, że w miejscowości Wierchnie - Kamyszenka na Syberji miejscowi chłopi, nie chcąc rządowi sowieckiemu dostarczać zboża, całe swe nadkontyngentowe zapasy wrzucili do rzeki. Organy sowieckie nie miały o tem najmniejszego pojęcia i dopiero dzięki przypadkowi wykryto całą tę akcję. Mianowicie w ostatnich dniach woda na rzece silnie opadła, tak że zboże, leżące na dnie, stało się widoczne. Niezwłocznie wydobyto je z wody, ale było już zupełnie zgniłe. W sprawie tej wdrożone zostało dochodzenie celem pociągnięcia winnych do odpowiedzialności.

Antysemityzm w Rosji

Z Moskwy donoszą: Ponieważ wystąpienia przeciwżydowskie przybierają w Rosji coraz większe rozmiary, władze sowieckie postanowiły przeciwko antysemitom występować z całą bezwzględnością. W tych dniach w Bobrujsku miały miejsce nowe wystąpienia antyżydowskie, w wyniku których organy bezpieczeństwa aresztowały kilku aktywniejszych antysemitów, których oddano do dyspozycji prokuratora. Tak więc Bobrujsk już w najbliższym czasie będzie miał sensacyjny proces „antysemicki".

W Rosji szaleją żywioły

Z Aschabadu donoszą, że dnia 2 maja miało tam miesce silne trzęsienie ziemi. Ponad 90 domów mieszkalnych legło w gruzach. Jedna osoba zabita, a 26 ranionych. Kilkadziesiąt rodzin straciło dach nad głową.

Z Mohilowa nadchodzi wiadomość, że w pobliżu wsi Okuniewka gubernji mohilewskiej spadł w tych dniach olbrzymi meteor .Od rozpalonego meteoru powstał pożar w okolicznych osadach, wyrządzając miejscowej ludności dotkliwe straty. Z Moskwy wyjedzie w dniach najbliższych specjalna ekspedycja naukowa do gubernji mohilewskiej w celu zbadania tego meteoru. (Ceps)

1 223 000 domów

Stany Zjednoczone posiadają obecnie elektryczny system ogrzewania i elektryczne lodownie. Elektryczność wogóle stała się w Stanach Zjednoczonych artykułem powszechnego użytku. Już nietylko w miastach, ale i na wsi trudno dziś znaleźć dom, któryby miał inne, niż elektryczne oświetlenie i w którym nie używanoby przy gospodarstwie domowem elektryczności w postaci kuchenek, zmywalek, zamiataczek i t. p.

Świat istnieje już 1 000 000 000 lat

Jeśli wierzyć zapewnieniu Roberta A. Millikan'a, który wbrew pesymistycznym horoskopom rozmaitych wróżbitów — twierdzi, że świat nasz przetrwa jeszcze drugi miljard lat, zanim nadejdzie wielki kataklizm, który położy kres istnieniu i cały świat zamieni w chaos, z jakiego kiedyś — przed miljardem lat — wyszedł. Jeśli te twierdzenia są tak niewzruszone jak pewność ich autora — to ludzkość może narazie spać spokojnie.

Kursy wakacyjne dla nauczycielstwa

Rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych oraz wykaz kursów dla nauczycieli szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli ukazał się w druku w nrze 5 Dziennika Urzędowego Ministerstwa W. R. i O. P. Rozkład kursów dla nauczycieli szkół powszechnych znajduje się również w osobnej odbitce.

Zapisy na wszystkie kursy odbywają się przy pomocy jednolitej karty wpisowej, która jest do nabycia w księgarniach (skład główny: Książnica — Atlas, Warszawa, Nowy Świat 59, cena karty 10 gr).

Termin zapisu na kursy dla nauczycieli szkół powszechnych upływa z dniem 1 czerwca 1929. Wpisowe wynosi 15 zł. Zapisy na kursy dla nauczycieli szkół średnich trwają do dnia 10 czerwca 1929; wpisowe 20 zł, które wraz z kartą wpisową przesyła się do Kuratorjum organizującego kurs.

Skazanie ukraińskich terorystów

Lwów. W tych dniach zapadł tu wyrok w sprawie 31 włościan z Tarnopolszczyzny oskarżonych o zakłócenie spokoju publicznego przez podburzanie do wrogich państwu wystąpień. Na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych, którym dano do rozstrzygnięcia 76 pytań zapadł wyrok zasądzający 10 oskarżonych na karę od 1 do 2 i pół lat ciężkiego więzienia. 21 oskarżonych uniewinniono. Część kary zmniejszono na podstawie amnestji.

Rozwój Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary

Rada gener. Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary św. po zakończeniu swego dorocznego zjazdu w dniu 13 kwietnia r. b. przyjęta była na specjalnej audjencji przez Ojca św. Kardynał-prefekt Propagandy odczytał krótki adres, na który papież odpowiedział w bardzo serdecznych słowach, dając wyraz swemu zadowoleniu z powodu postępu prac instytucji w r. 1928. Całkowita suma wpływów wyniosła 54 miljony lir, a więc o 7 miljonów więcej niż w roku poprzednim. Ojciec św. gratulował wszystkim członkom owocności pracy, dziękował im i wskazał na olbrzymią liczbę dusz, które należy jeszcze pozyskać. Zapał jakiego udziela Duch św., okazuje się zawsze niezaspokojonym. Musi on prowadzić współpracowników Dzieła Rozkrzewienia Wiary św. do zapału apostolskiego, zapału, który rozszerzy się na wszystkie ludy i na najbardziej oddalone kraje. Dewiza musi brzmieć: Niczego nie dokonano, jeżeli jeszcze jest coś do zrobienia. Prawdziwy zapał rozwija się w modlitwie. Dlatego konieczna jest usilna, nieustanna modlitwa, zjednywająca łaskę, dającą usiłowaniom apostolskim nadnaturalną owocność.

Po przemówieniu Ojciec św. udzielił członkom Rady generalnej błogosławieństwa apostolskiego.

W sprawozdaniu finansowem instytucji za rok 1928 prawie wszystkie narody wykazują postęp, ale przedewszystkiem odnosi się to do Polski i do Belgji. Polska, dla której rok 1928 był pierwszym rokiem działalności na tem polu, wykazała postęp o 200 proc., Belgja o 100 proc., Niemcy o 50 proc., Francja o 20 proc. Największe ofiary wpłynęły ze Stanów Zjednoczonych (24 miljony lir). Francja, która się w poprzednim roku dała się prześcignąć Włochom, zajęła znów drugie miejsce.

W Radzie generalnej reprezentowanych było 16 narodów. Wśród czynników miarodajnych panowała jednozgodna opinja, że i bieżący rok przyniesie niezwykły postęp w pracy na polu misyjnem.

Pielgrzymki ostatnich dni w Rzymie

(KAP) Dnia 2-go bm. przybyła do Neapolu wielka pielgrzymka amerykańska pod kierownictwem arcybiskupa z Bostonu, Kardynała O'Coonel'a.

Ostatnio po wyjeździe z Rzymu pielgrzymki niemieckiej przybyła tam z Belgji pielgrzymka związku włościan katolickich w liczbie 500 osób. W kilka dni później przyjechała pielgrzymka czechosłowacka ze wszystkimi prawie biskupami na czele.

Wielkie tłumy pątników z dalszych okolic Rzymu odwiedziły w procesjach jubileuszowe kościoły Wiecznego Miasta.

Parcelacja Wielk. Tarpna na Pomorzu

Jak podzielono role? — Do Tarpna przeniesiona zostanie szkoła rolnicza — Z dziejów majętności

Majętność W. Tarpno, która przed rozbiorem Polski należała do dóbr starościńskich w Grudziądzu, „sprezentował" 1797 r. król pruski wraz z lasami, położonemi wzdłuż tamt. jeziora, łącznie z jedną włóką „łąk królewskich" nad Osą prezydentowi rejencyjnemu v. Schrötterowi. Prezydent Sch., nie namyślając się wcale, sprzedał darowiznę królewską natychmiast niejakiemu Klawitterowi, biorąc za nią 13.000 talarów w gotówce. Następcy K. powiększyli tę siedzibę przez dokupno przyległych gruntów chłopskich.

W. Tarpno było ongiś wioską kościelną; wedle kroniki miejscowej. starosta grudziądzki Szczepański postawił tam 1620 r. kaplicę pod wezwaniem Ś-go Krzyża. Po zniszczeniu majątku przez Szwedów następcy Szczepańskiego odbudowali wieś i spalony kościół; doroczne odpusty w Tarpnie licznie zwiedzała ludność z całej okolicy, niemniej i jarmarki, jakie się tam odbywały. Nastąpiły czasy pruskie, a protestanccy właściciele Tarpna przestali się opiekować kościołem, który począł się chylić ku upadkowi. W r. 1829 — obecnie sto lat temu — niejaki Holder - Egger rozebrał kościół, po którym śladu nie pozostało.

W. Tarpno, położone uroczo tuż przy brzegu jeziora, przez które przechodzi Trynka, stanowiło siedzibę pańską; obok rzeki i jeziora rozkłada się duży las liściasty, w którym szumią prastare lipy i dęby, resztki może puszczy dawniejszej; obok lasu znajdują się ślady sztucznie założonych stawów rybnych, które połączone były kanałem z jeziorem. Majątek, ongiś własność królów polskich, przeszedł przed wojną w posiadanie pruskiej kolonizacji; osiąść miał na nim kolonista niemiecki. Wojna jednak przeszkodziła parcelacji a po przewrocie przejął majątek Urząd ziemski, który go obecnie rozparcelował między swoich.

Resztówkę, obejmującą 680 mórg, wraz z zabudowaniami objęła szkoła rolnicza i hodowlana w Dębowejłące pod Wąbrzeźnem, na razie w administrację. Około 400 mórg otrzymało miasto Grudziądz, które przez kilka lat miało tę majętność w dzierżawie; role przyznano miastu z uwagi na aprowizację miejskich zakładów charytatywnych (szpital, zakład dla niemowląt, kuchnia ludowa itp.). Większą ponadto parcelę z pokładem gliny nabyły Pom. Zakłady Ceramiczne. Kilkadziesiąt mórg roli przy szosie łąsińskiej przyznał Urząd Ziemski, jakby w nagrodę za wyrządzoną przez Niemców przed stu laty tamt. kościołowi krzywdę, nowoutworzonej parafji w M. Tarpnie. Resztę gruntów otrzymali małorolni we W. i M. Tarpnie, Tuszewie i Nowejwsi celem zaokrąglenia swych gospodarstw. Jako ekwiwalent wreszcie za przyjęcie do szpitala starców i chorych przyznano W. Tarpnu kilkadziesiąt mórg tytułem roli gminnej.

Kiedy nastąpi translokacja szkoły rolniczej z Dębowejłąki, na razie niewiadomo. Budynki dominjalne w T. są zbyt szczupłe, aby w nich pomieścić szkołę i internat; według obiegających pogłosek rząd wystawi w T. w najbliższym czasie odpowiedni gmach szkolny; do programu nauk zostanie tam włączony dzięki sprzyjającym warunkom miejscowym, dział gospodarstwa rybnego. N.

Twórzmy kooperatywy budowlane

Świat urzędniczy w Warszawie walczy skutecznie z brakiem mieszkań: założono tam poważne spółdzielnie budowlane, które zakupiły wielkie tereny na krańcach miasta i w okolicach podmiejskich, gdzie zbudowano olbrzymie dzielnice oficerskie i urzędnicze.

Natomiast w naszej o wiele bogatszej dzielnicy kwitnie handel mieszkaniami z wielkiem powodzeniem z powodu zbyt słabego ruchu budowlanego, wskutek czego ceny za lokale przemysłowe wzrastają niepomiernie jak również ilość bezdomnych. W związku z tem firmy budowlane narzekają na zanik ruchu budowlanego, nie czyniąc jednak nic w kierunku zwalczania zastoju. Również drożeją co rok materjały budowlane i nawet robocizna pomimo wielkich zastępów bezrobotnych.

Należałoby organizować poszukujących kupna mieszkań z meblami czy bez nich za 3 — 5 i więcej tysięcy złotych, tworzyć w ten sposób spółki budowlane i wejść w kontakt z solidnemi bankami. Za zebrany kapitał od członków możnaby rozpocząć budowę domków i stopniowo ich niemi obdzielać, proporcjonalnie do wniesionych udziałów. Resztę wartości domu spłacanoby w ratach miesięcznych przez kilka lub kilkanaście lat zależnie od zamożności członka. Przed wojną przecież istniały takie spółki w Poznańskiem, należałoby więc przystosować statuty do obecnych warunków i wszcząć znowu tę pożyteczną działalność. (O)

Sprawa uczni rzemieślniczych

W sprawie powyższej odbieramy następujące pismo:

Wobec notatki zamieszczonej w prasie, iż Zjedn. Zw. Cechów nie zajęło się sprawą dopuszczania do egzaminów czeladniczych uczni, Zjedn. Cechów na tej drodze powiadamia, iż jeszcze w pierwszej połowie ub. miesiąca wysłało do Ministerstwa Przemysłu i Handlu specjalny memorjał, którego treść podajemy niniejszem w skrócie:

Artykuł 155 Ustawy Przemysłowej przewiduje, że do egzaminu czeladniczego mogą być dopuszczeni tylko terminatorzy, którzy posiadają świadectwo z ukończenia szkoły zawodowodokształcającej. Wobec powyższego — komisje egzaminacyjne wymagają od uczniów zgłaszających się do egzaminu czeladniczego świadectw powyższych i niedopuszczają bez nich do egzaminu czeladniczego, co hamuje dopływ nowych sił do rzemiosła.

W wielu miejscowościach szkół dokształcających wogóle niema, z którego to powodu uczniowie rzemieślniczy nie mogą ponosić konsekwencji. Jeżeli art. 155 Ustawy Przem. ma być respektowany, to przed tem należy założyć szkoły dokształcające we wszystkich miejscowościach. Poza tem przepisu powyższego artykułu stosować nie można wstecz do tych uczniów, którzy wstąpili w naukę przed terminem wejścia w życie ustawy. Uniemożliwia to bowiem mistrzowi rzemieślniczemu spełnienie obowiązku, wynikającego z zawartej umowy o naukę, uczniów zaś naraża na niepowetowaną stratę czasu.

Konkretny wniosek memorjału brzmi następująco: należy wydać rozporządzenie na okres przejściowy w tym sensie, że uczniowie pozbawieni możności uczęszczania do szkół dokształcających, mogą być przez okres lat pięciu dopuszczani do egzaminów czeladniczych bez wspomnianego świadectwa i że art. 155 Ustawy Przem. nie stosuje się do uczniów, którzy wstąpili w naukę przed wejściem w życie tej ustawy.

Sejmik wojewódzki

W poniedziałek, dnia 13 maja i we wtorek odbędą się w sali sejmikowej Starostwa Krajowego obrady Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego.

Porządek obrad zawiera następujące sprawy: 1. Otwarcie Sejmiku przez p. wojewodę. 2. Sprawozdanie p. wojewody poznańskiego z administracji państwowej. 3. Objęcie przewodnictwa przez marszałka Sejmiku. 4. Powołanie dwóch sekretarzy. 5. Komunikaty marszałka Sejmiku, a) o zmianie składu osobowego Sejmiku Wojewódzkiego, b) o niezatwierdzeniu Wydziału Wojewódzkiego, wybranego dnia 12 lipca 1928 r. 6. Powołanie dwóch członków Sejmiku Wojewódzkiego do komisji wyborczej dla przeprowadzenia wyborów zastępcy przewodniczącego Sejmiku Wojewódzkiego oraz Wydziału Wojewódzkiego. 7) Wybór zastępcy przewodniczącego Sejmiku Wojewódzkiego. 8. Wybór Wydziału Wojewódzkiego. 9. Wybór komisyj sejmikowych. 10. Wybór 4 członków i 4 zastępców do Dyrekcji Krajowego Banku Pożyczkowego.

Wyrok Najw. Sądu a rzemiosło

Nie dawno ogłosiliśmy ważny wyrok Najwyższego Sądu w Warszawie, mocą którego raz na zawsze powinno być wyjaśnionem, że podatku przemysłowego nie opłaca żaden rzemieślnik, który ma j e d n e g o, czy mniej ludzi do pracy. Wyraźnie bowiem mówi wymieniony wyrok, że rzemieślnik VIII — najniższej kategorji — zatrudniający o d 1 d o 4 pracowników, wolny jest od płacenia podatku przemysłowego. Zatem — naszem zdaniem — ponieważ jest mowa o d j e d n e g o do i t. d. rzemieślnik, zatrudniający j e d n e g o pracownika podatku takiego opłacać nie jest w obowiązku. Pozostawiamy jednak tłumaczenie sprawy j e d n e g o p r a c o w n i k a odnośnym instancjom.

Nie może natomiast ulegać najmniejszej wątpliwości, że rzemieślnik, nie zatrudniający a n i j e d n e g o pracownika, od podatku wymienionego jest wolny.

Tymczasem, co się dzieje? Czytajmy, co pisze nam w tej sprawie jeden z zainteresowanych takich rzemieślników.

Osłabiamy z różnych względów wyrażenia rozżalonego rzemieślnika, lecz treść podajemy, jak nam ją nadesłano.

„Pięknie i uczciwie brzmi wyrok Sądu Najwyższego, lecz władze skarbowe go nie uznają, ściągając podatek obrotowy (przemysłowy) od rzemieślnika, który s a m bez niczyjej pomocy w ostatniej nędzy pracuje na kawałek chleba. Urzędnicy skarbu posuwają się tak dalece, że z pomocą policji wkraczają do mieszkania rzemieślnika gdzieś w kącie na trzeciem piętrze mieszkającego, zabierając ostatnią maszynę do szycia, konieczną przecież dla utrzymania przy życiu rzemieślniczej rodziny.

Podatek obrotowy nałożono mi od 8 tysięcy złotych! Na wnioski, pisane przed rokiem, nie otrzymałem żadnej odpowiedzi. Nie przysłano również nikogo dla skontrolowania mej — nędzy. Wyrok Sądu Najwyższego winien przecież obowiązywać na całą Polskę, a chyba nie tylko na — Warszawę.

Czas byłby najwyższy, aby rzemieślników traktować zaczęto jako ludzi uczciwych, a nie podsuwano im — jak się to niestety dość często zdarza — myśli i czynów wobec państwa zdrożnych. Przedewszystkiem należy rzemieślnikowi w sprawach odwołania dawać więcej wiary, a głównie — nie pozostawiać odwołań takich bez odpowiedzi".

Bądźmy gotowi!

Dnia 12 maja w powiatach tutejszego województwa odbędzie się święto przysposobienia wojskowego.

Współczesna obrona niepodległości państwa wymaga zespolonego wysiłku całego narodu sprawnie pracującego nad przygotowaniem się do odparcia wrogiego najazdu.

Wojna przyszłości będzie wojną nauki i wysoko rozwiniętego przemysłu. Wprowadzenie do walki lotnictwa i trucizn chemicznych dotknie przedewszystkiem ludność cywilną! Chcąc odeprzeć najezdnika, cały naród musi się zamienić w armję. Żołnierzem musi się stać każdy obywatel bez różnicy wieku i płci. Lecz walczyć, a tymbardziej bronić się nie jest rzeczą łatwą. Czyż zresztą obrona nie jest w istocie walką o najlepsze dobro, o najwyższe prawo, jakiem jest wolność?

Walczyć trzeba umieć i nie dość jest potrafić władać karabinem bądź też obsługiwać armatę lub wykonywać zwroty, — nowoczesne bronie jak lotnictwo i trucizny chemiczne i bakterjologiczne wymagają wielkiej umiejętności w obronie i odpowiedniego przygotowania się, a przedewszystkiem hartu nerwów i dyscypliny, z których powstaje niezłomna wola zwycięstwa.

Cały naród musi być zorganizowany i stale pouczany o zadaniach obrony powietrznej i przeciwgazowej. Cały kraj musi być pokryty siecią posterunków obserwacyjno-meldunkowych, meteorologicznych, miasta, fabryki i osiedla ludzkie muszą posiadać drużyny ratownicze, dezinfekcyjne, przeciwiperytowe i bezpieczeństwa.

Tu na pomoc organizacji P. W., ze wszech miar godnej poparcia, przychodzi w organizowaniu społeczeństwa Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej.

Kto z jakichkolwiek powodów niemoże przyjmować udziału w organizacji P. W., winien być członkiem LOPP. — Przysposobienie wojskowe pouczające ludność o spsobach walki, poucza również o sposobach obrony od najgroźniejszych dzisiaj wrogów ludzkości lotnictwa i trucizn.

Popierajcie przeto LOPP., aby mogła pospieszyć z wydatną pomocą wam samym przez danie możności szkolenia was z tych dziedzin w szeregach P. W.

Kto dotychczas jeszcze ociągał się z poparciem materjalnem i moralnem tych instytucyj, a komu Ojczyzna jest drogą niechże nie waha się i wykona swój obowiązek.

Gdy usłyszecie w powietrzu warkot motorów własnych niechże ten dźwięk was elektryzuje i przypomina o obowiązkach względem kraju na wypadek wojny kiedy to nad naszemi siedzibami nie polskie płatowce pod drogim nam biało-amarantowym znakiem unosić się będą, a żądne niewinnej krwi i zniszczenia wrogie nam ptaki, siejące zgrozę na ziemi w postaci trucizny, ognia i chorób zakaźnych. Samolot można zwalczyć samolotem, a na truciznę też istnieje obrona, lecz wymaga zawczasu przygotowania.

Tylko organizacja społeczeństwa i budzenie tężyzny narodowej z której wyrasta niezłomna wiara w zwycięstwo prawa nad siłą krzepi małodusznych, budzi otuchę i wzmacnia zręby naszej Rzeczypospolitej. A. K.

Doniosłe zadanie

Racjonalne popieranie hodowli krajowej

Zawody konne poza swoją stroną czysto sportową mają za zadanie służenie wyższym celom, mianowicie — rozwojowi tak ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego, jaką jest hodowla koni. Zmierzają do tego celu przez zwiększenie zapotrzebowania ze strony sportmanów na konie, zwłaszcza szlachetne oraz eliminacje najbardziej wartościowych produktów, zawody bowiem, jako takie, stanowią poważny probierz wartości koni i są wykładnikiem walorów poszczególnych stad.

Wlkp. Klub Jazdy Konnej poza temi pośredniemi czynnikami popierania hodowli koni uwzględni w swoich propozycjach środki bezpośrednio idące na korzyść wartościowych stad. W programie swym zarezerwował 3 konkursy ogólnej wartości 10.000 zł dostępne jedynie dla koni urodzonych w Polsce. Tego rodzaju propozycje spotykamy po raz pierwszy i one będą niewątpliwie najsilniejszym czynnikiem do propagandy zakupów konia krajowego. Hodowcy koni, urodzonych w Polsce, które zdobyły jedno z trzech pierwszych miejsc, otrzymują żetony pamiątkowe. Właściciele koni pochodzenia polskiego otrzymują premję w wysokości 10% od sumy wygranej przez konia.

Niezależnie od tego Klub organizuje 2 pokazy i premjowania koni do polo (25 lipca i 22 września), a ponadto 2 licytacje koni do polo — (27 lipca i 27 września)

Nowy rozkład kolejowy

Z dniem 15 maja rb. wprowadza się na P. K. P. ogólną zmianę rozkładu jazdy, dostosowanego w okręgu poznańskim do zmienionych rozkładów sąsiednich dyrekcyj tak polskich, jak i zagranicznych, z uwzględnieniem interesów i dążeń okręgu poznańskiego. Z ważniejszych zmian w rozkładzie jazdy w stosunku do ubiegłego roku wprowadzono następujące:

Poznań — Toruń — Warszawa.

Przyspieszono bieg pociągu pospiesznego nr. 404 Poznań — Warszawa do 85 klm. na godz. Poc. ten odchodzić będzie z Poznania o godz. 23,35 i to po raz pierwszy w nocy na 15. bm.

Poc. osobowy nr. 332 do Torunia odchodzić będzie z Poznania o godz. 6,20 a poc. 336 o 8 min. później t. j. o godz. 18,30, przez co uzyskuje się nowe połączenie od Wągrowca w Poznaniu Wschodnim do Torunia i Bydgoszczy. Przy poc. nr. 336 odpada dotychczasowy kurs wagonu bezpośredniego Poznań — Grudziądz, który wracał poc. nr. 211 o godz. 7,33 do Poznania, oraz Poznań — Ciechocinek, a to z powodu nikłej frekwencji podróżnych.

Poznań — Bydgoszcz — wybrzeże polskie.

Poc. osobowy nr. 218 do Bydgoszczy będzie odchodził z Poznania o 11 min. wcześniej t. j. o godz. 22,22 z wagonami bezpośredniej komunikacji 1—3 kl. Poznań — Hel od 15. 5. do 15. 9. 29. Kraków — Hel od 15. 5. do 15. 9. 1—3 kl. Poznań — Gdynia w czasie od 16. 9. 1929 do 14. 5. 1930, oraz całorocznie wagony Kraków — Bydgoszcz. Do Poznania wracać będą podane wagony poc. nr. 211 o godz. 7.32.

Poznań — Gniezno — Nakło — Puck.

W miejsce wagonu bezpośredniej komunikacji Poznań — Puck przy pociągu nr. 332/1611 oraz z powrotem 1612/335 uruchomiony będzie między Poznaniem a Puckiem przez Gniezno — Nakło w czasie od 15. 5. do 30. 9. rb. bezpośredni pociąg który na odcinku Poznań — Gniezno jak i odwrotnie przystawać będzie poza Tamą Garbarską i Poznaniem Wschodnim tylko w Kobylnicy i w Pobiedziskach. Z Poznania poc. ten wychodzić będzie pod nr. 1610 o godz. 7,43 Puck przyj. godz. 22,09 z powrotem Puck odj. 7,15 Poznań przyj. 21,30 jako poc. nr. 1613.

Poznań — Inowrocław — Bydgoszcz.

Również i między Bydgoszczą a Poznaniem wprowadzono w czasie od 15 maja do 30 września rb. nową parę pociągów przedłużając bieg poc. lokalnych Bydgoszcz — Inowrocław nr. 223/230 do Poznania. Nowy poc. 223 przychodzić będzie do Poznania o godz. 11,34 a odchodzić jako poc. 230 o godz. 20,10. I te pociągi będą na odcinku Inowrocław — Poznań przyspieszone z postojem w Janikowie, Mogilnie, Trzemesznie, Gnieźnie i Pobiedziskach. Nowy ten pociąg wprowadza wielkie udogodnienie w komunikacji Bydgoszcz — Poznań w związku z P. W. K.

Poznań — Zbąszyń.

Między Poznaniem, a Zbąszyniem wprowadzono nową parę poc. motorowych z wagonami 2, 3 i 4 kl. pod nr. 323/328, dając możność mieszkańcom Opalenicy, Nowego Tomyśla itd. dogodnego dojazdu do i od Zbąszynia. Poc. 323 odchodzić będzie z Poznania o godz. 11,40, Zbąszyń przyjazd 14,08 poc. 328, ze Zbąszynia odj. o godz. 15,45, Poznań przyj. godz. 18,11 z szeregiem dogodnych połączeń w Poznaniu.

Poc. motorowe nr. 341/342 kursujące obecnie tylko do Dopiewa przedłuża się do Opalenicy, natomiast poc. motorowe nr. 343/344 będą biegły w nowym rozkładzie nie do Grodziska, lecz tylko do Opalenicy.

Z pozostałych pociągów na odcinku Poznań — Zbąszyń ulegną większej zmianie poc. 326, który przybędzie do Poznania 20 min. później, poc. 327, który wyjdzie z Poznania 13 min. później, uzyskując nowe połączenie od Leszna oraz poc. 328 (nowy numer 330), który przybędzie do Poznania 17 min. wcześniej, uzyskując połączenie do poc. posp. nr. 408 do Krakowa i Lwowa.

Poznań — Strzałkowo — Warszawa.

Na linji Strzałkowo — Poznań podniesiono chyżość pociągów z dotychczasowych 50 klm. do 80 klm. dla poc. pospiesznych oraz 70 klm. na godz. dla poc. osobowych. Skutkiem tego przyspieszono znacznie przejazd między Warszawą a Poznaniem dla poc. pospiesznego n. p. z 6 godz. 20 min. na 5 godz. 20 min. Linją tą biec będą w nowym rozkładzie jazdy poc. luksusowe i międzynarodowe, które dotychczas biegły drogą okrężną przez Skalmierzyce. Poc. luksusowy nr. 1301 (dotychczas 503) przybędzie do Poznania z Warszawy o godz. 16,44, poc. luksusowy nr. 1302 (dotychczas 504) odejdzie do Warszawy o godz. 13,44. Poc. międzynarodowy Stołpce — Paryż przybędzie do Poznania jako poc. 1303 (dotychczas 501) o godz. 3,28, z powrotem do Warszawy wyjdzie poc. 1304 (dotychczas 502) o godz.1,56. Odjazdy tych pociągów do Zbąszynia względnie ich przejazdy dostosowano do przyjazdów, względnie odjazdów z Poznania.

Dotychczasowy pociąg pospieszny Warszawa — Poznań nr. 1301/1302 otrzyma nr. 1305/1306 i przychodzić będzie do Poznania o godz. 22,51, odchodzić zaś o godz. 16,50. Do pociągu tego wprowadzono kurs wagonu restauracyjnego.

Z pociągów osobowych linji strzałkowskiej doznają większych zmian pociąg 1312 do Łodzi, który odejdzie z Poznania 20 minut później, pociąg z Poznania 1316 do Warszawy 25 minut wcześniej, pociąg 1311 z Łodzi przybędzie do Poznania 18 minut wcześniej, pociąg 1315 z Warszawy 31 minut wcześniej.

Pociągi lokalne Poznań — Swarzędz będą kursowały ze względu na P. W. K. począwszy już od 15 maja.

Poznań — Ostrów — Warszawa.

Na linji Skalmierzyce — Ostrów — Poznań będzie kursował w miejsce pociągu międzynarodowego Stołpce — Paryż pociąg pospieszny Warszawa — Poznań nr. 501/502 z szybkością 90 klm. na godzinę i nowemi postojami w Pleszewie i Środzie.

Pociąg 501 przybędzie do Poznania o godz. 3,28, pociąg 502 odchodzić będzie o godz. 2,06. Pociągi te mają w Poznaniu połączenie od, wzgl. do pociągu 1303/1304. Pociąg 501/502 prowadzić będzie wagon bezpośredni 1, 2 kl. Warszawa — Berlin, który przechodzi z Poznania na pociąg 1303, wzgl. do pociągu 1304, oraz wagony 1, 2, 3 kl. Warszawa — Wrocław, które przechodzić będą nie jak obecnie przez Sośnie — Międzybórz, lecz przez Zduny, przyczem w Ostrowie przejdą na nowy pociąg pospieszny nr. 1201—1202 Ostrów — odjeżdża godz. 1,59 Zduny przyj. 2,42 z powrotem pociąg 1201/1202, Zduny odj. 3,07, Ostrów przyj. godz. 3,51.

Poznań — Łódź — Lwów.

Dla pokonania wzmożonego ruchu w czasie P. W. K. wprowadzono nową parę regularnych pociągów przyspieszonych Lwów — Poznań nr. 529/530 przez Skarzysko — Łódź z postojami w Ostrowie, Pleszewie, Jarocinie i Środzie, z przyjazdem do Poznania o godz. 15,06, a odj. o godz. 15,00, w czasie od 15 maja do 30 września r. b.

Pociągi osobowe komunikacji Warszawa, wzgl. Łódź — Poznań oraz pociągi lokalne linji Ostrów — Poznań uległy w zależności od połączeń zmianom do 15 minut. Z ważniejszych przybędzie poc. 511 do Poznania 11 min. wcześniej t. j. o godz. 19,39, umożliwiając dojazd z przestrzeni na imprezy kulturalne, poc. 514 odchodzić będzie z Poznania 1 5min. później t. j. o godz. 23,30 i według tego rozkładu jazdy odejdzie pierwszy raz już 14 maja.

Poznań — Kępno — Katowice — Kraków.

Wprowadzono w bezpośredniej komunikacji Poznań — Kraków nową parę pociągów przyspieszonych nr. 425/426 w czasie od 15. 5. do 30. 9. r. b. Kraków odj. godz. 6,55, Poznań przyj. 16,14, Poznań odjazd 13,25, Kraków przyj. 22,58 z dogodnemi połączeniami od, wzgl. do Wiednia w Krakowie. Poc. 425/426 zatrzymuje się w tutejszym okręgu na stacjach Krzepice, Wieluń, Podzamcze, Wieruszów, Kępno, Ostrzeszów, Ostrów, Pleszew, Jarocin i Środa, pozatem tylko poc. 425 w Poznaniu, Starołęce.

Wskutek podniesienia chyżości na nowej linji Podzamcze — Herby Nowe dla pociągów pospiesznych z 60 na 80 klm. na godz. oraz dla pociągów osobowych na 70 klm. uległ rozkład jazdy poc. bezpośredniej komunikacji na tej linji większym i mniejszym odchyleniom w stosunku do obecnego rozkładu jazdu. I tak, odejdzie pociąg 408 Poznań — Lwów z Poznania o 55 min. później, poc. 1406 Gdańsk — Kraków o 20 min. później, poc. posp. nr. 407 przybędzie do Poznania 19 min. wcześniej, poc. posp. nr. 1405 o 14 min., a poc. osobowy nr. 433 o 15 min. wcześniej. Poc. osobowy nr. 32 kursujący między Ostrowem a Katowicami odchodzić będzie z Ostrowa o 1 i pół godziny później, a poc. 31 przybędzie do Ostrowa 23 min. wcześniej.

Poznań — Krynica i Zakopane.

Wszystkie pociągi bezpośredniej komunikacji, mające w Herbach Nowych dogodne połączenie od i do Częstochowy. Wagony bezpośredniej komunikacji I i II kl. Poznań — Krynica, oraz I i II kl. Poznań — Zakopane będą kursowały w poc. posp. nr. 408, a z powrotem poc. nr. 407 w czasie od 15. 5. do 30. 9., oraz, co jest nowością, w sezonie zimowym w czasie od 15. 12. r. b. do 15. 2. 1930 r.

Wagony Poznań — Krynica, oraz Poznań — Zakopane będą kursowały po raz pierwszy już od 14 maja r. b.

Poznań — Leszno — Rawicz.

Przedłużono bieg poc. nr. 849/850, kursujące obecnie do Kościana jako nowe pociągi nr. 745/748 do Leszna. Jak w roku bież. znosi się kurs pociągów nr. 739/732 (nowy nr. 729/722) w czasie od 1. 10. 29. do 14. 5. 1930, dając w zamian postój poc. posp. nr. 801/802 w tym czasie w Rydzynie i Bojanowie.

Między Poznaniem a Czempiniem będą w nowym rozkładzie jazdy kursowały dwie pary poc. robotniczych w porze rannej całorocznie w dnie robocze.

Dla ruchu sąsiedzkiego z Niemcami przez Rawicz wagonami bezpośredniej komunikacji 2, 3 kl. Poznań — Wrocław przeznaczono poc. nr. 723/726 i 725/730.

Z pociągów kursujących na linji Poznań — Rawicz uległ większej zmianie tylko poc. nr. 836 (nowy nr. 744), który przychodzić będzie do Poznania o 49 min. wcześniej t. j. o godz. 19,10 dając możność mieszkańcom Leszna i Kościana itd. dojazdu do teatrów.

Poznań — Mosina i Ludwikowo.

Dla udogodnienia przejazdu w ruchu podmiejskim w godzinach wieczornych

Najpiękniejszy ogród w Poznaniu

Kawiarni i Restauracji Grand-Cafe-Restaurant

„GRANDKA"

Tel. 52-44. pl. Wolności 18. Tel. 52-44.

!! Już otwarty !!

Codziennie od godz. 5 po poł. koncert pierwszorzędnego zespołu muzyczno-artystycznego pod kierownictwem ulubionego skrzypka artysty

p. Ludwika Kłobuckiego

Pierwszorzędna restauracja wydaje Diners i Soupers

Olbrzymi wybór á la carte. Fachowo pielęgnowane napoje.

Ogród zupełnie zmodernizowany, rzęsiście oświetlony.

Uwaga! W niedzielę i święta dodatkowy koncert podczas matiné od godz. 12 — 2 po poł.

Każdy czwartek koncert nadzwyczajny.

Z poważaniem

M. BRENCZ, gospodarz.

Pw 10225-19,151

Jak przyjemnie być dobrze ogolonym!

Czy nie odczuwał Pan nieraz, jak przykro jest nie być gładko ogolonym?

Chcąc być gładko ogolonym, należy używać kremu do golenia „Peri". Będzie Pan przez to zawsze w pogodnym nastroju.

Krem do golenia „Peri" zmiękcza aż do korzeni najtwardszy nawet zarost, oszczędza czas i nożyk i nie drażni skóry. Dzięki kremowi do golenia „Peri" golenie staje się prawdziwą przyjemnością.

Zwracajcie uwagę na nazwę „Peri" — odrzucajcie wszystkie inne kremy!

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT N. M. - LONDYN - GDAŃSK

PERI-KREM DO GOLENIA

Tw 2557

Dla smukłej linji, przy zaburzeniach żołądka i jelit, przy chorobach serca, naczyń krwionośnych, nerwów, przemiany materji i organów miednicy kobiecej.

Kissingen Rakoczy

Kuracje domowe
W aptekach i drogerjach.
Broszury gratis:
Michał Handel
Poznań, Masztalarska nr. 7.

Tw 8328

Poszukuję

mieszkania

3 pokojowego w okolicy Starego Rynku zaraz lecz tylko od gospodarza. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zw 16116

BIJAKI

do parowych młocarni 45 m/m szerok.

Sruby do bijaków

dostarczam po nader niskich cenach jako specjalność.

Hugo Chodan dawn. Paul Seler, Poznań, ul. Przemysłowa 23.

nw 9701

MAM DO ODDANIA WIĘKSZE ILOŚCI

SERADELI

czyszczonej, ostatniego sprzętu, do natychmiastowej dostawy wagonowo i w mniejszych partjach

Zefiryn Rzymkowski, Bydgoszcz

Dra Em. Warmińskiego 15 — Telefon 17-93, 17-87.

dw 5901

LOSY

I kl. 19 Państw. Loterji Klasowej

1/4 los zł 10,—
1/2 „ „ 20,—
1/1 „ „ 40,—

poleca dogodnie

F. RĘKOSIEWICZ
Kolektura w Rawiczu.

zw 15989

HEMATOGEN D-ra med. HOMMELA

NIEPORÓWNANY ŚRODEK LECZNICZY, KRWIOTWÓRCZY, ODŻYWCZY I WZMACNIAJĄCY

od 40 lat zalecany przy

-WYCIEŃCZENIU - BLEDNICY-
-NIEDOKRWISTOŚCI-NERWOWOŚCI-
-REKONWALESCENCJI-

Należy wystrzegać się podrabiań!!

ORYGINALNY TYLKO D-RA MED. HOMMELA

Tw 2106

wprowadza się dwie nowe pary pociągów nr. 843/844 i 849/850 do Mosiny całorocznie, z czego poc. nr. 849/850 kursować będzie w czasie letnim w niedzielę i święta do Ludwikowa a pozatem do Mosiny. Poc. nr. 843/844 odchodzić będzie z Poznania o godz. 19,20, wracać o godz. 20,52, poc. nr. 849/850 odchodzić o godz. 21,30, wracać o 23,13.

Między Poznaniem, a Puszczykowem, wzgl. Ludwikowem przewidziano ogółem 19 par pociągów wycieczkowych, a więc 5 par więcej. Czas i okres kursowania tych pociągów dostosowano odpowiednio do miesięcy letnich i jesiennych.

Zduny — Gniezno.

Pozostawiono poza nowym poc. pospiesznym nr 1101/1202 i 1201/1102 z wagonami Warszawa — Wrocław, dotychczasową ilość pociągów. Zmiany w rozkładzie jazdy, dochodzące do 26 min., wynikły wskutek zmiany odpowiednich pociągów w skomunikowanych w Jarocinie, Wrześni i Gnieźnie. I tak, odchodzi poc. 1221 z Jarocina 17 min. wcześniej, poc. 1225A z Jarocina 26 min. później, poc. 1226 z Gniezna 20 min później, poc. 1226A z Jarocina 15 min. wcześniej. Poc. 1228 kończy bieg w Jarocinie, a z Jarocina do Krotoszyna kursuje poc. 1228A z odjazdem z Jarocina o 23,30 z połączeniem od Poznania z poc. posp. nr. 408 (Poznań 22,20).

Ostrów Wlkp. — Leszno — Lasocice.

Z ważniejszych zmian notować można: Poc. nr. 518 Leszno — Warszawa odjazd z Leszna o 12 min. później poc. 1125 z Ostrowa 25 min. wcześniej oraz poc. 1129 z Ostrowa o 55 min. później w związku z połączeniem od zmienionego poc. nr. 408.

Nowym pociągiem na tej linji jest wspomniany już poc. gosp. nr. 1101/1202 i 1201/1102 Ostrów Wlkp.-Zduny.

W ruchu sąsiednim z Niemcami, Leszno — Wschowa pozostawiono dotychczasowe dwie pary pociągów.

Poznań — Drawski Młyn i Rokietnica, wzgl. Szamotuły — Międzychód.

Poc. osobowe doznały w zależności od połączeń w Poznaniu, kilkuminutowych przesunięć, co pociągnęło za sobą i zmianę poc. skomunikowanych w Rokietnicy i w Szamotułach do Międzychodu. Na odcinku Pniewy — Międzychód wprowadzono na razie na próbę nowy poc. nr. 2041 z odjazdem z Pniew o godz. 6,57 przyjazdem do Międzychodu o godz. 7,42. Pozatem zaprowadza się nową parę poc. wycieczkowych z Szamotuł do Ostroroga nr. 1945/1946 z kursem od 1. 6. do 30. 9. tylko w niedzielę i święta.

Poznań — Bydgoszcz przez Wągrowiec.

Przyspieszono bieg niektórych pociągów dzięki skróceniu postoju w stacjach węzłowych jak poc. 1734, który wyjdzie z Poznania o 28 min. później, a przybędzie do Bydgoszczy 16 min. wcześniej. Poc. nr. 1738 uzyskuje w Poznaniu Wschodnim nowe połączenie w kierunku Torunia do poc. 336. Ze względów technicznych zaś odchodzić będzie poc. 1737 z Bydgoszczy o 1 godz. później.

Gniezno — Nakło.

Wprowadzono kilka korzystnych zmian dzięki wprowadzeniu nowych pociągów nr. 1638 na odcinku Nakło — Gniezno, poc. nr. 1631 na odcinku Gniezno — Janowiec (obecnie kursuje poc. 1631 tylko między Janowcem a Nakłem), oraz poc. nr. 1633 między Kcynią a Nakłem. Poc. nr. 1612 będzie kursował z Nakła 1 godz. 55 min. wcześniej. W związku z powyższemi zmianami odpada na odcinku Kcynia — Damasławek poc. nr. 1636A. Poc. nr. 1611/1612 kursują w czasie od 15. 5. do 30. 9. bezpośrednio do Poznania.

Poznań — Grodzisk — Wolsztyn.

Wprowadzono w miejsce dotychczasowego poc. nr. 3235 Poznań — Wolsztyn poc. motorowy do Grodziska. Między Poznaniem a Wolsztynem wprowadzono nowy poc. 3223 z odjazdem z Poznania o godz. 15. Powrotny poc. z Wolsztyna nr. 3226 odchodzić będzie o 45 min. później. Odjazd poc. 3239 z Poznania przesunięto o 57 min. później celem umożliwienia korzystania z przedstawień.

Dla odjazdu robotników ze Stęszewa do Poznania przewidziano jedną parę pociągów robotniczych z odpowiednim rozkładem jazdy na sezon letni oraz zimowy.

I na pozostałych linjach tut. okręgu wprowadzono w miarę możności uwzględniając słuszne żądania publiczności szereg dogodnych zmian w stosunku do obecnego rozkładu jazdy, bądź przez przyspieszenie biegu pociągów, bądź przez skracanie postojów na stacjach węzłowych, nie tracąc, lecz zyskując nowa połączenia.

Dla pokonania wzmożonego ruchu podróżnych w związku z P. W. K. w Poznaniu, będą wszystkie pociągi osobowe i pospieszne w miarę potrzeby wzmacniane do najwyższej dopuszczalnej ilości osi. Wobec tego ograniczy się przewóz przesyłek towarowych całowagonowych pospiesznych i łatwo psujących w pociągach osobowych a wysyłać będzie przesyłki takie poc. towarowymi dalekobieżnymi, wzgl. manipulacyjnymi.

Dla przewozu zwartych wycieczek, udających się na P. W. K. z większych ośrodków kraju i odwozu ich, przewidziano na linjach Bydgoszcz, wzgl. Toruń — Poznań, — Strzałkowo — Poznań, Skalmierzyce — Poznań i Herby Nowe — Poznań 52 pociągów dodatkowych, z których kursować bę-

Całkowita Wyprzedaż!

Z powodu rozpoczęcia fabrykacji konfekcji na sezon jesienno-zimowy

wyprzedajemy

olbrzymie zapasy **letnich**

Płaszczy i Raglanów gabardynowych. Wszelkie Gatunki

Ubiorów męskich i chłopięcych.

Z Nadzwyczajnym Opustem

20% do 30%

Prosimy się przekonać!

Zaden przymus kupna!

Detal w Hurcie!

Wskutek stałego przepełnienia naszego składu detalicznego na parterze, urządziliśmy dla dogodności Klientów w naszych zakładach fabrycznych na I. piętrze (wejście przez bramę) **Oddział sprzedaży detalicznej** gdzie prosimy także zakupy poczyniać.

Zapasy kilku tysięcy

sztuk gotowej konfekcji na składzie.

Nasz wybór i Ceny niskie budzą podziw w całej Wielkopolsce!

„CENTRALA ODZIEŻY“ właśc. B-cia Tilgner Mechaniczna Fabryka Konfekcji (Przedsiębiorstwo chrześcijańskie) **ulica Wodna 27,** przy Starym Rynku **parter oraz I. piętro** (wejście przez bramę)

Owoc będzie drogi! 60% drzew owocowych zmarzło.

To co pozostało, winno się wykorzystać i bronić przed szkodnikami!

Nasze środki dzięki swej znakomitej działalności są dzisiaj znane i używane w całej Polsce. Poniższe środki stosuje się w okresie wiosny i lata.

Bordyna Szkodniki grzybowe jak mączniak, Fusicladium, pleśń owocową, gnicie owoców etc.

Arsobordyna Oprócz szkodników jak przy Bordynie niszczy gąsienice, chrząszcze, larwy etc.

Folsalina Mszyce na liściach, kwiatach etc.

Kortisan Mszyca krwista.

Proparasit Trociki do kadzenia w oranżerjach

Subtilan i Arso-Subtilan Proszek do opylania przeciw mączniakom oraz drobnym gąsienicom etc.

Ilustrowany nasz cennik wykazuje przeszło 20 znakomitych preperatów z każdej dziedziny szkodników pasorzytnych.

Wysyłamy go na żądanie bezpłatnie!

Fabryka środków do zwalczania szkodników

UNIVERSUM

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.

MUSZTARDA Palmo

Najwyborniejsze gatunki

KAWY i HERBATY

poleca Pw 10253-19,204

Hurtownia Cukiernicza

Janusz Adamski,

Poznań, ul. Nowa 10. Tel. 17-26.

SAMOCHODY

Fiat Mod.	509	1/20	4-osob.	otw.
Fiat „	501	6/21	4- „	otw.
Fiat „	503	6/30	4- „	kryty
Fiat „	503	6/30	6- „	coupe
Super Fiat		19/75	6- „	otw.
Opel	12/60	6 cyl.	6- „	kryty
Opel	7/34	6 „	4- „	kryty
Opel 9/25 km. samochód wysyłkowy				
Chenard Wallker		6/30	4-osob.	otw.
Overland		11/30	4- „	otw.
Protos		10/30	6- „	otw.
Austro-Daimler		17/60	6- „	otw.
Praga		15/50	5- „	otw.

i wiele innych

w stanie używanym sprzeda jako kupna niezwykle okazyjne z własnych zapasów.

BRZESKIAUTO Sp. Akc.

POZNAŃ, ul. Dąbrowskiego 29.

Telefon 63-23 i 63-65

bpw 8576

Medal złoty 1927

Biżuterję pierwszorzędną

i wszelkie prace **rytownicze** wykonuję we **własnej dobrze** zaprowadzonej **pracowni**

Kw 1488 **Ceny przystępne**

STEFAN ZYGMANIAK

Zakład rytowniczo-jubilerski

Telefon 28-37 Poznań, St. Rynek 43, I p. Telefon 28-37

Sprzedaż detaliczna I p.

Najmodniejsza pielęgnacja włosów a la garconne

Farbowanie włosów oraz trwałą ondulację przez pierw. siły fachowe **poleca**

FRYZJER ***MONOPOL*** FRYZJER

G. SCHIPPER nw 10219

ul. Seweryna Mielżyńskiego 21 Telefon 15-11

Nowość: Farbowanie brwi i rzęsów tylko z prawdz. Henne.

UBEZPIECZENI!

w byłych towarzystwach niemieckich!

Baczność!

Nie zapominaj o swoim ciężko zapracowanym groszu, wpłaconym na ubezpieczenie w towarzystwach ubezpieczeń **„Viktoria“ zu Berlin, Iduna zu Halle, Friedrich-Wilhelm** i różnych innych! zw 16 112

Chcesz wypłaty swych pieniędzy zgłoś się zaraz ew. piśmiennie do **Partji Prawa Ludu w Mysłowicach,** ul. Modrzejowska 2.

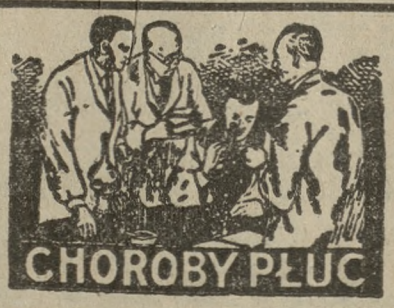

Gruźlica płuc

jest nieuciążliwą i coroczne, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi miljony ludzi.

Przy zwalczaniu chorób płucnych bronchitu,

uporczywego, męczącego **kaszlu** i t. p. stosują pp. Lekarze

BALSAM THIOCOLAN-AGE,

który ułatwiając wydzielanie się plwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel. Używa się za poradą lekarza. nw 8657

Sprzedają apteki. Sprzedają apteki.

dą narazie codziennie aż do odwołania poc. nr. 1321/1322 Warszawa — Poznań, złożone z wagonów sypialnych 1, 2 i 3 kl. Zasadniczo będą mogli korzystać z przejazdu tymi sypialnemi pociągami tylko podróżni, posiadający bilety na miejsca sypialne. Do tego pociągu mogą być jednakże doczepiane wagony z wycieczkami zwartemi. Inni przygodni podróżni nie będą do tych pociągów przyjmowani. Poc. 1321 odchodzić będzie z Warszawy o godz. 23,10, do Poznania przyj. godz. 6,19, poc. 1322 z Poznania odj. godz. 23,15, Warszawę przyj. 5,08. Wszystkie dodatkowe pociągi przewidziane dla przewozu zwartych wycieczek, jak i poc. sypialny nr. 1321/1322 będą umieszczone w specjalnym ściennym rozkładzie jazdy.

Bliższych szczegółów oraz informacyj w sprawie nowego rozkładu jazdy udziela biuro informacyjne w Poznaniu na dworcu, Biuro „Orbis" w Poznaniu, Plac Wolności, oraz wszyscy zawiadowcy stacji w całym okręgu Dyrekcji Kolei Państw. w Poznaniu. Przy sposobności apeluje Dyrekcja K. P. do związków, towarzystw. oraz innych zainteresowanych zmianą rozkładów jazdy, by wszelkie wnioski w sprawie ewentualnych zmian na okres zimowy, wzgl. na nowy rozkład jazdy, który wchodzi w życie co roku na 15 maja, adsyłano w odpowiednim terminie, to znaczy przy zmianach na okres zimowy, najpóźniej do końca sierpnia, a przy zmianach na nowy rozkład jazdy letni najpóźniej do końca października każdego roku. Wnioski takie muszą być dostatecznie umotywowane i poparte przez władze administracyjne. Wnioski nieuzasadnione i nie nadesłane w terminie nie mogą być rozpatrywane.

JARMARKI

— * **Strzelno.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 14 bm. Spęd bydła dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Kościan.** (Przedstawienie teatralne.) Grono Miłośników Sceny Polskiej z Poznania urządza przedstawienie w dniu 9 bm. dramatu w trzech aktach pod tyt. „Dola" dr. Czesł. Ganowicza. Po przedstawieniu odbędzie się wielka zabawa. — Przedstawienie odbędzie się w Hotelu Warszawskim.

— * **Trzemeszno.** (3 Maj.) W przeddzień święta urządziła młodzież gimnazjalna capstrzyk z własną orkiestrą na czele. W dniu samego święta przedpołudniem wyruszyły władze, towarzystwa i szkoły z placu Powstańców w pochodzie do katedry na uroczyste nabożeństwo. Wieczorem urządził komitet T. C. L. w auli gimn. uroczystą akademję. Po zainaugurowaniu jej przez prof. Stankowskiego, młodzież szkoły powszechnej pod kierownictwem p. naucz. Plucińskiej odśpiewała kilka pieśni i deklamowała wiersze okolicznościowe. Pięknem uzupełnieniem wieczoru były sola fortepianowe pp. Jakubowskiej i Deresiewiczówny oraz sola skrzypcowe p. prof. Woźniaka. Uczennice gimnazjum żeńskiego pod kierownictwem p. Wodniakowskiej wykonały bardzo efektowny taniec rytmiczny przy bengalskiem oświetleniu. Wieczór zakończono odczytaniem rezolucji do rządu wobec prowokacyjnego wystąpienia dr. Schachta w Paryżu i odśpiewaniem Roty. Całość wypadła doskonale dzięki staraniom miejscowego komitetu T. C. L. i W. F. i P. W.

— * **Zbąszyń.** (Polacy z Brazylji.) W piątek w nocy kurjerem paryskim przejeżdżała przez Zbąszyń grupa Polaków z Brazylji. Wycieczkę w liczbie 50 osób pod kierownictwem p. F. Morozowicza przywitał na dworcu w Zbąszyniu podniosłem przemówieniem p. J. Sibilski, prezes zbąszyńskiego Koła Związku Obrony Kresów Zachodnich. Drogich rodaków z zamorskich krajów przewiózł na swym pokładzie polski okręt „Krakus". Uczestnicy wycieczki przywieźli m. in. żywego krokodyla na wystawę w Poznaniu. Pomiędzy naszymi ziomkami z Brazylji znajdują się ludzie, którzy od 40 lat nie widzieli Polski, są i starcy siedemdziesięcioletni, którzy nie szczędzili trudów, ażeby zwiedzić ukochaną Ojczyznę.

— * **Szamotuły.** (Z Bractwa Kurkowego.) Bractwo Kurkowe w Szamotułach, założone 1649 roku, urządziło swe tradycyjne strzelanie o godność króla 3 Maja. Królem 3 Maja proklamowano prezesa p. Franciszka Czerwińskiego, pierwszym rycerzem Augustyna Flejsierowicza, drugim Marjana Czerwińskiego. Przy tarczy medalowej wyszli zwycięsko bracia Vogel, Karol Roesler i Edmund Czerwiński, zdobywając każdy piękny medal. Przy tarczy premjowej uzyskał pierwszą nagrodę Edmund Czerwiński, drugą Mazurkiewicz, trzecią Vogel, czwartą Karol Roesler, piątą Antoni Graszewicz, szóstą Bronisław Ciaciuch. Po proklamacji i rozdaniu nagród zasiedli bracia w strzelnicy do wspólnej skromnej uczty królewskiej. (o.)

— * **Margonin.** (Poświęcenie pomnika.) Uroczystość poświęcenia pomnika ku czci poległych odbędzie się w dniu 20 bm. W przeddzień wieczorem odbędzie się capstrzyk i zaciągnięcie warty honorowej przed pomnikiem. Następnego dnia

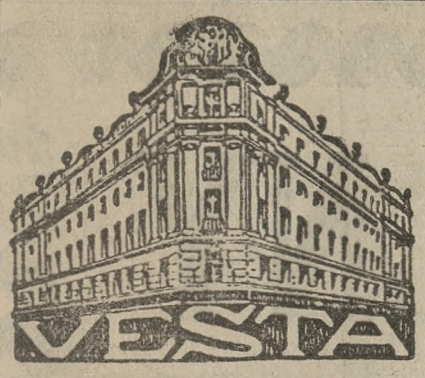

„VESTA", TOWARZYSTWO WZAJEMNYCH UBEZPIECZEŃ OD OGNIA i GRADOBICIA w POZNANIU.

Największe w Polsce Tow. Ubezpieczeń Gradowych. Zbiór premji w dziale gradowym za rok 1927 zł 3.885.772,—, za rok 1928 zł 4.244.029,73.

Ubezpiecza ziemiopłody od gradobicia w/g różnych do wyboru korzystnych i praktycznych systemów. Od ubezpieczeń zawartych za opłatą stałej składki „VESTA" dotąd nie pobierała dopłaty ani razu.

Przyjmują wnioski i wystawiają polisy Oddziały: w Bydgoszczy, ul. Dworcowa nr. 73, w Grudziądzu, plac 23 Stycznia 10, w Katowicach, ul. 3 Maja nr. 36, w Krakowie, ul. Straszewskiego nr. 28, w Lublinie, Krak. Przedmieście 29, we Lwowie, ul. Długosza 1, w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 36, w Warszawie, Nowy Swiat 58 a.

PRZYJMUJE SIĘ ZDOLNYCH AGENTÓW. Pw 10007-18,586

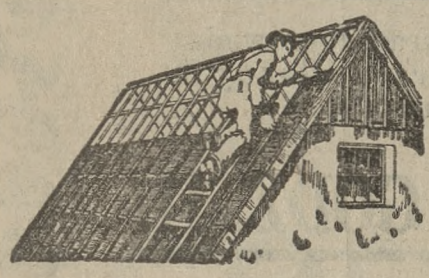

Baczność właściciele domów!

Wykonuję wszelkie prace **dekarskie i blacharskie, pokrywanie nowych i reparacje starych dachów papą, dachówką, blachą** i wszelkim innym materjałem po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach. **Kosztorysy i cenniki bezpłatnie!**

Wystawiam na Powszechnej Wystawie Krajowej!

IGNACY MANDOWSKI
mistrz blacharsko-dekarski
Przemysł polski pokrywania dachów!
Poznań, Grobla, telefon 34-69.

zw 15846

Dyskontuje
weksle kupieckie i handlowe
i zaliczkuje weksle
inkasowe
*
Pw 8311

POLSKI BANK HANDLOWY
Poznań, pl. Wolności 8.
Oddziały: Tczew, Rawicz, Ostrów, Kraków, Lwów

*
wykonuje
zlecenia giełdowe, inkasa
przekazy krajowe i zagraniczne,
jak wogóle wszystkie czynności bank.
Kasa Banku w Poznaniu czynna również od godz. 6—7 wieczorem. dla wygody P. T. Klijentel

POLSKO-BRYTYJSKIE TOWARZYSTWO OKRĘTOWE S. A.

Gdynia/Gdańsk — Hull
Hull — Gdynia/Gdańsk
Gdynia/Gdańsk — London
London — Gdynia/Gdańsk

Regularna komunikacja tygodniowa własnemi pasażersko-towarowemi parostatkami, zaopatrzonemi we wszelkie wygody dla ruchu pasażerskiego i w ładownie-chłodnie dla przewozu artykułów spożywczych. nw 9742

Informacjami wszelkiemi służy:
Właściciel: Polsko-Brytyjskie Towarzystwo Okrętowe S. A. Gdynia
lub Ellerman & Wilson Lines Agency Coy. Ltd. Gdańsk
Tel.-Adr. „Polbrit" — Gdynia, „Wilsons" — Gdańsk. Telef. Gdynia 1530-31, Gdańsk 24941-42.

„MANUFAKTURA LNIANA"
Wł. Patrikejeff bpw 3189
Poznań, ul. Wroniecka 3, I. Telefon 27-47
Wyłączna sprzedaż na Wielkopolskę i miasto
Poznań czysto lnianych wyrobów fabryki
K. SCHEIBLER & L. GROHMANN S. A., ŁODZ.
Wyroby bawełniane tejże fabryki zawsze na składzie.
Hurt. Ceny fabryczne. Hurt.

Moda wymaga

EOS-WERK. Gdańsk. 1

Tw 2560

PIEGI
żółte plamy, opaleniznę usuwa, bieli skórę pod gwarancją aptekarza Jana Gadebuscha.
„Axela"-Krem
1/2 słoika 2,50 zł, 1/1 słoika 4,50 zł do tego mydło „Axela" 1 kaw. 1,25 zł.
Do nabycia w drogerjach, składach aptecznych, perfumerjach i aptekach lub wprost w firmie
J. GADEBUSCH
Poznań, Nowa 7.

PLISOWANIE
dekatyzowanie, hafty maszynowe i ręczne mereżki, malowania i batik wykonuje starannie, szybko i tanio HAFTOPLIS
Poznań, Woźna 10
Pw 8574-12,134

NASZE PALTA LATOWE

dzięki swej niskiej cenie, solidnego wykonania i pięknej linji zewnętrznej zdobyły sobie powszechne uznanie szerokiej rzeszy kupujących.

PALTA latowe, raglany męskie, płaszcze sportowe, automobilowe, kurtki i płaszcze myśliwskie, płaszcze nieprzemakalne — Liberje GARNITURY spacerowe, wizytowe — sportowe, różne fasony w najlepszem wykonaniu, wybór niedościgniony — Mundury PŁASZCZE TRENSZKORT z gum. wkładką.

WYKONANIE MIAROWE z najlepszych bielskich i oryginalnych angielskich materjałów pod egidą pierwszorzędnych sił fachowych, na życzenie dostawa w 24 godzinach, dobry krój i niskie ceny ogólnie znane.

EDMUND RYCHTER, POZNAŃ, LOKALE WYSTAWOWE i SPRZEDAŻ ul. Fr. RATAJCZAKA 2 — Telefon 26-07, 54-15. 21-71, 54-25

Pw 9098-0,118 Przed otwarciem P. W. K. spiesz do RYCHTERA Fr. Ratajczaka 2, po piękne palto lub garnitur. Jak Cię widzą, tak Cię piszą.

o godz. 10 otwarcie placu ku czci pierwszego poległego powstańca Marjana Suwalskiego, poczem odsłonięcie i poświęcenie pomnika oraz msza polowa. Po nabożeństwie ustawią się towarzystwa i delegacje do defilady przed pomnikiem. Zakończeniem uroczystości będzie zabawa taneczna w salach p. Guzego i p. Mendelskiego.

— * **Wronki.** (Z życia towarzystw.) W sali p. Śniegockiej odbyło się zebranie „Sokoła", w którem wzięła udział specjalnie zaproszona prelegentka p. Dobrzańska z Poznania. W obszernym referacie podkreśliła ona cele i zadania towarzystwa, poczem uchwalono utworzenie oddziału żeńskiego, do którego zapisało się 54 pań. Przewodniczącą wybrano p. Jadwigę Sokołowską z Wronek.

— (Bandycki teror.) Cieśla Władysław Rzepecki z Samołęża pod Wronkami otrzymał w połowie ub. miesiąca anonimowe wezwanie, by na wskazanem miejscu złożył 100 zł pod groźbą zamordowania jego i całej rodziny. Przeprowadzone przez władze policyjne śledztwo ujawniło autora wspomnianego listu w osobie 25-letniego Władysława Mikołajczaka z Samołęża, którego nie minie zasłużona kara. (wr.)

— * **Szamocin.** (Propaganda samowystarczalności.) W Szamocinie pod Chodzieżą odbył się wiec propagandowy Zw. Obrony Przemysłu Polskiego w Poznaniu. Sprawą tą zajął się miejscowy komitet obywatelski z kierownikiem szkoły p. Świetlikiem na czele, przy współudziale p. burmistrza Józefowskiego, naczelnika poczty p. Cieszyńskiego, prezesa Tow. Kupców i Przemysłowców p. Kawieckiego, prezesa „Sokoła" p. Grątkowskiego i innych. Wiec zgromadził bardzo liczną publiczność z miasta i okolicy, która z uwagą i żywem zainteresowaniem wysłuchała wywodów redaktora Wolskiego z Poznania o znaczeniu silnego przemysłu własnego dla uzdrowienia stosunków gospodarczych w kraju oraz o wynikającej stąd konieczności i obowiązku kupowania towarów wytwórczości krajowej. Nad referatem tym wywiązała się bardzo ożywiona dyskusja.

— * **Leszno.** (3 Maj.) Uroczystość 3 Maja miała u nas przebieg wspaniały. W przeddzień odbył się capstrzyk, w samo zaś święto narodowe rano pobudka, pochód towarzystw z władzami na czele do kościoła na nabożeństwo; następnie piękna defilada wojska i towarzystw. Po południu odbyły się na boisku „Sokoła" igrzyska sportowe a wieczorem uroczysta akademja.

— (Karygodny wybryk.) W Wilkowie koło Leszna obrzucili chłopacy auto kamieniami. Szyby limuzyny zostały potłuczone, szofer pokaleczony, tak, że o mało co postradał władzę nad kierownicą i byłby auto rozbił o drzewo. W ostatniej jeszcze chwili udało się uniknąć katastrofy.

— (Pan Prezydent — chrzestnym.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej pozwolił na wpisanie swego nazwiska w księgi metrykalne u siódmego syna mistrza piekarskiego J. Łabędzkiego w Rydzynie. Dla chrzestniaka swego przeznaczył książeczkę P. K. O. z 50 zł.

— (Wóz w oknie.) Na ulicy Leszczyńskiej ciągnęli dwaj chłopacy wózek. Nagle jeden z nich puścił dyszel, wóz skręcił w bok i rozbił doszczętnie szybę wystawową w składzie mebli p. B. Szkodę w wysokości ca. 900 zł pokrywa ubezpieczenie.

— (Transporty bawełny z Hamburga do Łodzi.) Tworzy się specjalne towarzystwo samochodowej komunikacji towarowej, aby transporty bawełny z Hamburga przez Wschowę-Leszno zapomocą aut ciężarowych skierować do Łodzi. W ten sposób transport bawełny byłby przyspieszony o trzy dni.

— (Jubileusz.) Kółko Rolnicze w Bukowcu Górnym obchodziło ubiegłej niedzieli swój 25-letni jubileusz istnienia połączony z poświęceniem sztandaru. Liczne delegacje i towarzystwa brały udział w tej uroczystości. (s.)

— * **Strzelno.** (Trzeci Maj.) Przed Parkiem Miejskim uformował się pochód, który przy dźwiękach orkiestry wyruszył do kościoła. W Farze odprawił uroczystą mszę św. ks. radca Czechowski; kazanie, przystosowane do uroczystej chwili, wygłosił ks. wikary Wasiela. Po nabożeństwie odbyła się defilada przed przedstawicielami władz cywilnych z p. starostą Baranowskim na czele, — władz wojskowych i duchowieństwa, poczem udano się na cmentarz na grób poległych bohaterów-powstańców. W południe odbyła się zbiórka Bractwa Kurkowego na strzelnicy i strzelanie honorowe ku uczczeniu wiekopomnej Konstytucji. Wieczorem odbyła się w sali p. Piątkowskiego akademja na cele oświatowe, urządzona przez T. C. L. M. in. powzięto rezolucję, protestującą przeciw wystąpieniom antypolskim delegata niemieckiego w Paryżu oraz przeciw ohydnym napaściom na artystów polskich w Opolu. Po akademji odbyła się wspólna zabawa taneczna. Dochody z kwesty ulicznej oraz wieczoru przeznaczone są na cele oświatowe. (mc.)

— * **Września.** (Trzeci Maj.) Święto narodowe 3 Maja obchodziła Września,

GARAŻ CENTRALNY

POZNAŃ — ULICA ŁAZARSKA 75

Śniadalnia dla szoferów.
Warsztat reparacyjny.

TELEFON 78-00

Na życzenie odbiera i doprowadza się samochody przez własnych szoferów.

OTWARCIE W PONIEDZIAŁEK, DNIA 13 MAJA O GODZ. 11.

zw 16 122

Hallo! Szczęśliwe losy Hallo!
do I. klasy 19 loterji państwowej są u mnie do nabycia.
Ciągnienie 23 i 24 maja rb. Co drugi los wygrywa.
Najwyższa wygrana w szczęśliwym wypadku **750 000 zł.**
Cena 1/4 losu tylko 10.— zł
1/2 „ 20.— zł
1/1 „ 40.— zł
zamówienia listowne załatwiam odwrotnie, dołączając do losu blankiet wpłaty na P. K. O.
Stanisław Jankowski, Bydgoszcz, Długa 1.
Kolek. Lot. Państw. P. K. O. 209580. Tel. 14-34
Do nabycia również losy do Loterji Ligi Morskiej a 3.— zł
Wygrać można bilety na wolną podróż z utrzymaniem, okrętem do Kopenhapi i Stockholmu. Pw 9740-68,271

Do ogrodów, kawiarń, letnisk i stoisk
polecam
PARASOLE
słoneczne i nieprzemakalne zw 15983
LEON KROMOLICKI,
Poznań, Patrona Jackowskiego 11.

Pw 7994-0.5356

Kinoteatr

pierwszorz., w miejscu, 500 miejsc w dużem mieście Wielkopolski, gdzie 2 pułki wojska i wyższe szkoły, z powodu rozwiązania spółki

zaraz do sprzedania.

Do objęcia potrzeba 30 000,— zł. Dobre oprocentowanie kapitału zapewnione. Poważni reflektanci zechcą się zgłaszać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod nw 10 049/50

Wypożyczalnię książek

otworzyliśmy.

Wszelkie nowości na składzie. Dla dzieci i młodzieży duży wybór książek zastosowanych do wieku i rozwoju. Warunki przystępne. Pw 10 243-19,211

B-CIA NITECCY — ŚLUSARSKA 7
(między Wodną i Woźną)

Willa
z 3 mieszkaniami 5 pokojowemi wraz z ogrodem oraz
dom mieszkalny
z ogrodem w centrum Gniezna zaraz na **sprzedaż.**
Oferty Kurjer pod **zw 16051**

Okazyjnie na sprzedaż lub do zamiany na materjał drzewny
podwozie „Buick"
6-cyl. Master-Six 40/75 K. M.
kabriolecik 2-osobowy
„Amilcar". Do obejrzenia w firmie
Jean Francis, ul. Dąbrowskiego 4.
Przedstawicielstwo motocyklów Sarolea i F. N.,
Telefon 69-30. nw 10180

Kilka wagonów
desek
23 i 30 m/m., stolarka, suchy i zdrowy towar, **poleca po cenach korzystnych** do natychmiastowej dostawy
TARTAK PAROWY — RAKONIEWICE
Pw 10 056-19,3

Willa dla lekarza
z bardzo dobrą bezkonkurencyjną **praktyką lekarską, blisko Poznania,** o 11 ubikacjach i ¾-morgowym ogrodem, **natychmiast na sprzedaż.** Objęcie praktyki lekarskiej i willi może nastąpić 1. 6. 1929 r. Ew. **wydzierżawi się** całą willę lekarzowi. Zgłoszenia do **Poznańskiego Towarzystwa Administracji, Poznań,** pl. Nowomiejski 5. zw 16 060

Wyjątkowa okazja dla stworzenia
FABRYKI CHEMICZNEJ
Zakłady Chemiczne w Poznaniu, produkujące artykuły pierwszej potrzeby bardzo dobrze zaprowadzone w całej Polsce z dobrze wyrobioną klyentelą z maszynami surowcami i towarem są tanio do sprzedania. Oferty Kurjer **zw 16114**

Duże obszerne ubikacje
w Lesznie, przy pryncypalnej ulicy, objekt ten składa się z 11 suchych, słonecznych pokoi, gdzie renowacja przeprowadzona. Całość nadaje się na biura handlowe i składnice hurt. i wszelkiego rodzaju przemysłu. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, **Leszno,** Komeniusza 42. nw 10 168

Do cegielni

produkującej dreny, **wstąpię jako cichy wspólnik** z kilkudziesięcioma tysiącami gotówki, gwarantując ulokowanie całej produkcji po bardzo korzystnych cenach. Zgłoszenia **„PAR",** Al. Marcinkowskiego 11, pod 19,65 Pw 10 089-19,65

MŁODSZY
pomocnik handlowy
z branży win i spirytualji, **potrzebny zaraz** do działu detalicznego hurtowni win. Zgłoszenia piśmienne do **„PAR",** Al. Marcinkowskiego 11, pod 19 201 Pw 10 244-19.201

Samochód „Fiat" 501
karetka osobowa w dobrym stanie gotów do jazdy, bardzo korzystnie na **sprzedaż.** Zgłoszenia **St. Kaźmierski i S-ka. Warsztaty mechaniczne, Leszno, telefon 241.**
zw 16212

Skład, centrum Poznania,
ul. ruchliwa, duży, dwa ładne okna wystawowe odpow. na każdą branżę. Cena z urządzeniem zł. 20.000. Zgł. tylko chrześcijan przyjm. Kurjer Poznański, św. Marcin pod **zw 16111**

jak zwykle, bardzo uroczyście. Rano wyruszył pochód z dziedzińca gimn. do kościoła farnego, gdzie solenne nabożeństwo odprawił ks. Berger, a podniosłe kazanie zastosowane do uroczystości, wygłosił ks. prof. Jernajczyk. Po nabożeństwie udał się pochód na rynek i wszystkie stowarzyszenia, szkoły i wojsko ustawiły się w czworobok około mównicy. Tutaj przemówił p. rektor Gawęcki. W dalszym ciągu odbyła się w rynku defilada wojska, towarzystw i szkół. Po południu odbyły się na stadjonie miejskim zawody w biegach i dla cyklistów, zorganizowane dla młodzieży. Pierwszy bieg odbył się na przestrzeni 1 000 m, drugi na 3 000 m, a dla cyklistów wynosiła trasa 7 klm. Wyniki naogół były dobre.

— (Ruch autobusowy.) Z Wrześni wychodzi codziennie kilka autobusów do Poznania i do Pyzdr, a jeden do Słupcy i Miłosławia. Pewne przedsiębiorstwo zamierza stworzyć jeszcze komunikację autobusową pomiędzy Wrześnią a Gnieznem. Wszystkie te autobusy cieszą się dobrem powodzeniem. W czasie P. W. K. ruch autobusowy będzie powiększony. (y.)

— * **Powidz.** (3 Maja.) Obchód 3 Maja odbył się w tutejszem mieście bardzo uroczyście. Wszystkie domy były ozdobione sztandarami. O godz. 10,30 ruszył pochód z orkiestrą pod batutą p. Czesława Putza do kościoła, gdzie ks. prob. Kanikowski wygłosił kazanie, zaznaczając m. in., że dzień 3 Maja jest nietylko świętem narodowem ale zarazem i kościelnem. Po nabożeństwie ruszono w pochodzie przez ulice. Na rynku burmistrz p. Rogalski wygłosił piękną przemowę, po nim przemawiał również doskonale nauczyciel p. M. Garstka. Dalszy program obchodu wypełniły deklamacje dzieci szkolnych oraz śpiewy miejscowego Koła Śpiewu pod kierownictwem p. K. Gazińskiego.

— * **Nakło nad Notecią.** (Kradzież z włamaniem.) W Polichnowie pod Nakłem skradziono gospodarzowi Majewskiemu tuczonego wieprza, ubitego dwa dni przedtem i zasolonego w beczce. Złodzieje wydusili bardzo zręcznie szybę i przez okno dostali się do wnętrza mieszkania, poczem najspokojnie wynieśli zdobycz.

— (Przymusowe lądowanie.) Pewien lotnik z Bydgoszczy musiał lądować dn. 2 bm. na niebezpiecznym terenie pod Karnowem. Lądowanie, dzięki zręczności lotnika, odbyło się bez wypadku. Natomiast inny pilot, który pierwszemu przywiózł benzynę aparat uszkodził tak, że odleciał dopiero 3 dni później.

— (Uroczystość 3 Maja.) Wzorem lat ubiegłych obchodzono bardzo uroczyście święto 3 Maja w Nakle. W przeddzień święta odbył się capstrzyk. Następnego dnia rano orkiestra odegrała z wieży ratuszowej pobudkę, poczem zebrały się wszystkie towarzystwa ze sztandarami na Rynku. Z Rynku towarzystwa udały się imponującym pochodem do kościoła na mszę św.. Piękne kazanie wygłosił ks. wikary Gluszek. Po nabożeństwie przemówił na Rynku nauczyciel p. Ziomek z ramienia Z. O. K. Z. Odczytana przez niego rezolucja przeciw ostatnim oświadczeniom polityków niemieckich w Paryżu została przez wszystkich jednogłośnie przyjętą. Po południu odbyły się zawody a wieczorem uroczysta akademja z przemówieniem, śpiewami i utworami muzycznemi. (nw.)

— * **Ujście.** (Trzeci Maj.) W przeddzień święta narodowego odbył się wspaniały capstrzyk. W dniu 3 maja rano zebrały się towarzystwa miejscowe i zamiejscowe na Nowym Rynku, skąd wyruszono do kościoła na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie zebrały się towarzystwa na placu, gdzie przemówił p. burmistrz Lewandowski o znaczeniu Konstytucji, wznosząc okrzyk na cześć Rzeczypospolitej Polskiej. Następnie odbyła się defilada. Po południu odbyło się na strzelnicy ostre strzelanie ćwiczebne i o nagrody dla członków W. F. i P. W. Wieczorem urządziło Tow. Powstańców i Wojaków zabawę taneczną w sali p. Mazurkiewicza.

— (Z Bractwa Strzeleckiego.) W dniu 3 bm. odbyło się strzelanie o godność króla 3 Maja. Królem został p. Maksym. Hoppe; nagrody uzyskali pp.: Maksym. Hoppe, Roman Witkowski, Konrad Harwas, Marcinkowski Stanisław, Naecel Franciszek, Parecki Jan, Budzyński, Willi Krege, Nikodem Suszycki, Bednarczyk Edward, Rejewski, Kowalski Apolinary. (um.)

— * **Gniewkowo.** (Zbrodnia szofera.) Dnia 3 bm. znaleziono na szosie między Gniewkowem a Suchatówką zwłoki młodego mężczyzny w kałuży krwi; obok leżał strzaskany rower. Wszczęte natychmiast dochodzenia ustaliły tożsamość nieszczęśliwego, w którym rozpoznano pracownika kolejowego Edmunda Perlikowskiego z Podgórza, lat 22. P. wracając późnym wieczorem z Gniewkowa do Torunia, został w drodze przejechany przez samochód, jadący z przeciwnej strony. Komisja lekarska stwierdziła dwukrotne złamanie lewej nogi oraz ciężkie obrażenia wewnętrzne, które spowodowały natychmiastową śmierć. Śledztwo prowadzi się obecnie w kierunku ustalenia kierownika samochodu; szkło od potłuczonej lampy samochodu, znalezione na miejscu wypadku, doprowadzi niewątpliwie na ślad niesumiennego kierownika. (ski.)

— * **Kępno.** (Trzeci Maj.) Uroczystość rozpoczęła się capstrzykiem orkiestry kolejowej i oddziałów stowarzyszeń wojskowo-wychowawczych. W dzień święta odbyła się msza św. dla młodzieży szkolnej; w szkołach urządzono poranki szkolne. O godz. 10 zgromadzili się w kościele parafjalnym przedstawiciele władz oraz delegacje wszystkich miejscowych stowarzyszeń ze sztandarami. Uroczystą mszę św. odprawił ks. prob. Nowacki, wygłaszając poza tem podniosłe kazanie. Po nabożeństwie uformował się pochód, który przeszedł ulicami miasta i zatrzymał się na Rynku, gdzie po przemówieniu dra Zakrzewskiego, się rozwiązał. Wieczorem w sali Hotelu Centralnego odbyła się akademja. Przyjęto jednogłośnie rezolucję w sprawie masakry artystów polskich w Opolu, oraz zakusów niemieckich na nasze granice wschodnie. Akademję zakończono odśpiewaniem „Roty".

— Z L. O. P. P.) W ubiegłym tygodniu odbyło się konstytucyjne zebranie miejscowego Koła L. O. P. P. Referat o celu i zagadnieniach tej organizacji wygłosił

Uroda triumfuje.–

Niezrównane działanie Crème Mouson jest wynikiem jego specyficznego, uniemożliwiającego podrobienie składu. Crème Mouson niemal w oka mgnieniu wygładza szorstką i pomarszczoną skórę, czyni cerę piękną i delikatną, nadając przez to młodzieńczy wygląd.

Dobroczynny wpływ, jaki wywiera na cały organizm systematyczne pielęgnowanie skóry przy pomocy Crème Mouson, został uznany przez szereg lekarzy. Miły, wytworny zapach Crème Mouson zabija przykrą woń potu. Crème Mouson można stosować o każdej porze, ponieważ wsiąka całkowicie w skórę i jest zupełnie niewidoczny.

CRÈME MOUSON

Tw 2558

Parcela budowlana
ca 5000 kw. mtr. w Puszczykówku dla szybko decydujących się zaraz na sprzedaż.
A. Koszewski,
Poznań, Stary Rynek 61.
dw 5909

Okres sportów rozpoczyna się wkrótce.
Gdy idziesz tam, gdzie dużo ludzi patrzy na ciebie, — bądź elegancki! Kw 2190
Nowy kapelusz, piękną koszulę i krawat kup w firmie

Wydaje się dla lepszych pań i panów, podczas Powszechnej Wystawy Krajowej, w prywatnym domu w centrum miasta ul. Fr. Ratajczaka
obiady treściwe obfite.
Zgłoszenia do Kurjera zw 16097

Świetny zarobek
oferujemy zdolnym zastępcom. Wypłacamy natychmiast przypadające
najwyższe prowizje
przy odpowiednio dużym obrocie
stały dochód.
Zgłoszenia pod „Dom bankowy 76" do Towarzystwa Reklamy Międzynarowej, Gen. Repr. Rudolf Mosse, Kraków, Zyblikiewicza 16. Tw 2546

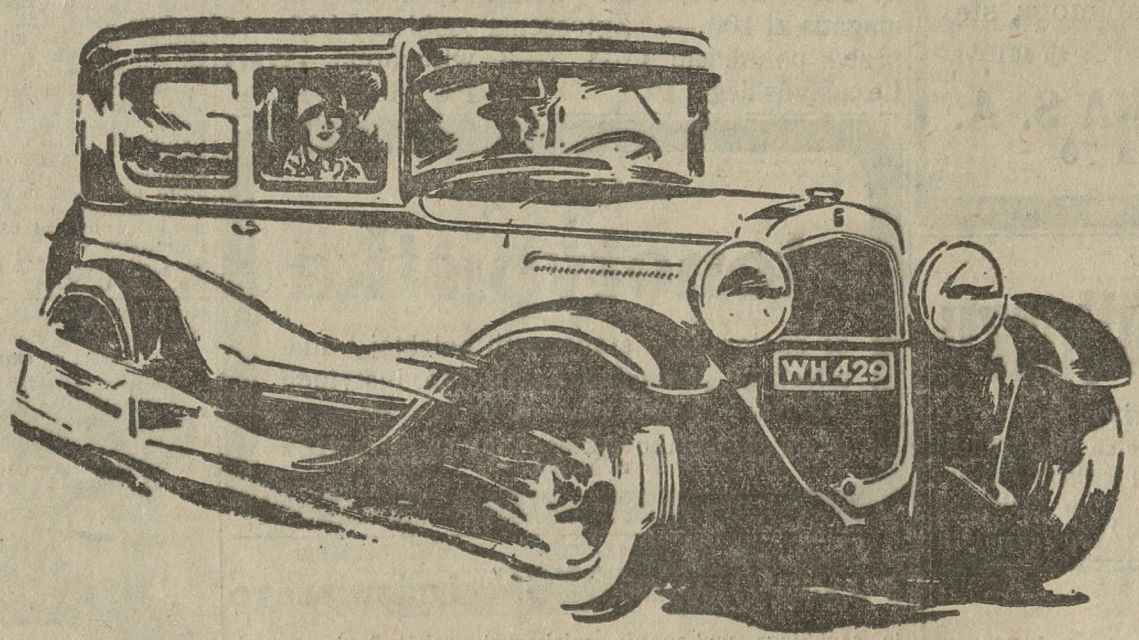

Rewelacja Sezonu!
Overland Whippet Superior
Nowy Model na rok 1929 4—6 cyl.
Silniejszy motor, dłuższe podwozie, wielki luksus.
Do obejrzenia w przedstawicielstwach:
Poznań: „Autolux", J. Małkiewicz, Św. Marcin nr. 43.
Warszawa: P. Bitschan i S-ka „Automobile", Kredytowa nr. 18.
Kraków: „American-Auto", S. Federowicz, Pijarska nr. 4.
Lwów: N. Friedlander, Dąbczańskiej nr. 7.
Gdańsk: Harder & Tressum, G. m. b. H., Dominikswall nr. 9.
Łódź: Landeck i Hofman, Andrzeja nr. 6.
Bydgoszcz: K. S. „Auto", K. Śmigielski, Gdańska nr. 19.
Wilno: Z. Nagrodzki, Zawalna nr. 11 a
Ceny niepodwyższone. nw 10043
Superior-Whippet
Willys-Knight
Wyrób Koncernu Willys Overland.

Dywany
K. Kużaj
27 Grudnia 9
K.K.
P.

Uczcie się języków obcych.
Chcesz nauczyć się szybko i dokładnie języka angielskiego, niemieckiego lub francuskiego, wpisz się zaraz do
Instytutu Naukowego
„MATURA"
Kraków, Karmelicka 35,
na korespondencyjny kurs języka, niższy lub wyższy, każdy w 32 lekcjach pod kierunkiem sił zagranicznych. Żądajcie zaraz prospektów, próbnych listów na 8 dni po nadesłaniu zł 3.50. Wpisującym się w ciągu najbliższych 14 dni, zniżka 25 procent. Pw 9637-70 217

Podłogowe deski
szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowe, belki, kantówkę, szalówkę i łaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca
Leon Żurowski,
skład drzewa i obróbka,
POZNAŃ, Raczyńskich 3/4
przy pl. Bernardyńskim.
Telefon nr 10-87.
Pw 9113-16.214

kap. Berczowski. Na członków zapisało się około 50 osób. Po przyjęciu sprawozdania dotychczasowego zarządu, dokonano wyboru nowego zarządu, oraz delegata do komitetu powiatowego. (ka.)

Z POMORZA

— * **Działdowo.** (Akademja ewang.) Tut. gmina augsburgska, która ma swych przedstawicieli przeważnie w kołach urzędniczych, urządziła w tych dniach w połączeniu z gminą unijną na sali Hotelu Polskiego akademję o treści przeważnie religijnej. Na akademji, pierwszej tego rodzaju imprezie na Mazurach, było obecnych około 700 ewangelików obu wyznań z miasta i powiatu. Wyświetlone obrazki filmowe z życia M. Lutra miały wyłącznie polskie napisy; przemówienia i śpiewy odbyły się w językach polskim i niemieckim.

— (Loterja fantowa T. C. L.) Na cele budowy Domu Oświat. urządził tut. Komitet T. C. L. loterję fantową. Rozsprzedano przeszło 22 000 losów. Komitet spodziewa się z tej imprezy około 7 000 zł. Oświata ludowa na Mazurach rozwija się, dzięki poparciu dla T. C. L. ze stron miarodajnych. Wydział powiatowy uchwalił na założenie kilkunastu bibljotek w mieście i powiecie 5 000 zł, a tut. magistrat na ten sam cel 1 000 zł.

— (Zmiana własności.) Optant Falkus w Krasnołęce sprzedał swój 230 morgowy folwarczek za 120 000 zł administratorowi Walerjanowi Waychmanowi z Myślęt; F. wyprowadza się do Niemiec.

— (Boćki na kościele.) Para bociania, która już od lat gnieździ na szczycie protestanckiego kościoła w Burkacie, powróciła z nastaniem ciepła na swe przez tradycję uświęcone miejsce; boćki żyją w jak najlepszych stosunkach z ludnością gminy mazurkiej. (ski.)

— * **Tuchola.** (Samobójstwo kobiety.) Na linji kolejowej Tuchola-Koronowo rzuciła się niejaka Chruśniakowa, pochodząca z Wandowa pod nadjeżdżający pociąg; poniosła ona śmierć na miejscu. — Przyczyny samobójstwa są nieznane.

— (Zawody Policyjnego Klubu Sportowego.) Z inicjatywy powiatowego komendanta Policji Państwowej p. Szurka zawiązał się w naszem mieście Policyjny Klub Sportowy, do którego jako członkowie należą wszyscy szeregowi P. P. powiatu tucholskiego. W dniu 1 maja odbyły się pierwsze zawody nowego klubu, mianowicie strzeleckie, kolarskie i lekkoatletyczne.

— (Z Czerwonego Krzyża.) Miejscowy oddział Polskiego Czerwonego Krzyża obchodził uroczyście 10 rocznicę swego istnienia. Ks. wik. Lewańczyk odprawił uroczyste żałobne nabożeństwo za poległych bohaterów z parafji tucholskiej. — Następnie odbyło się zebranie, na którem przewodnicząca p. dr. Drzycimska złożyła sprawozdanie z 10-letniej działalności miejscowego oddziału. (tt.)

— * **Wejherowo.** (Z odpustu.) W dn. 1 bm. odbył się na słynnej Kalwarji Wejherowskiej pierwszy w tym roku odpust, na który przybyła dość liczna pielgrzymka z Gdańska. Pielgrzymka wyruszyła w poniedziałek z Katedry Oliwskiej przy licznym udziale wiernych. Prowadził ją miejscowy proboszcz, ks. Roszczynialski. We wtorek przed południem wprowadzono pielgrzymkę w uroczystej procesji przy wspaniałej pogodzie przez miasto do kościoła poklasztornego. Po południu tegoż dnia odbyła się uroczysta droga krzyżowa. Następnego dnia w sam odpust wyruszyła pielgrzymka z kościoła poklasztornego ulicami miasta. Prowadził ją ks. prob. Turzyński z Gdyni. Na górach kalwarji odprawiło się solenne nabożeństwo, po którem pielgrzymi wrócili do miasta, prowadzeni przez ks. prob. Siega ze Strzelna. Popołudniu około godz. 4 pielgrzymka wybrała się w drogę powrotną. Następny odpust odbędzie się w święto Wniebowstąpienia, na który przybędą pielgrzymki z Kościerzyny, Kartuz i innych miejscowości Kaszub.

— (Pożar.) W nocy na środę w gmachu niemieckiej szkoły wybuchł w piwnicy pożar, który po przybyciu na miejsce straży w zarodku został stłumiony. Szkody są bardzo nikłe.

— * **Tuchola.** (Obchód Święta Narodowego.) Obchód rozpoczął się nabożeństwem w kościele farnym. Kazanie wygłosił ks. Lewańczyk. Obecne były towarzystwa ze sztandarami i przedstawiciele władz i urzędów. Po nabożeństwie odbyły się obchody w szkołach, zaś po południu zebrali się w auli seminarjum słuchacze uniwersytetu powszechnego, by w dniu Święta Narodowego odebrać zaświadczenia. Kierownik uniwersytetu powszechnego, p. prof. Gus, wygłosił przemówienie, w którem wskazał na ważność placówki oświatowej w Tucholi i zapewnił, iż uniwersytet powszechny będzie już stale w naszem mieście. Wieczorem odbyła się uroczystość ogólna w sali Hotelu du Nord. Chór „Moniuszko" odśpiewał cztery pieśni, dzieci szkoły wydziałowej wygłosiły deklamacje, przemówienie o 3 Maju odczytał p. Saganowski. Obchód zakończono odśpiewaniem „Roty".

— (Marsz drużynowy.) Z okazji Święta Narodowego zorganizowany został marsz drużynowy organizacyj P. W. na przestrzeni 14 km. Pierwsze miejsce uzyskała drużyna z Małego Gacna, drugie

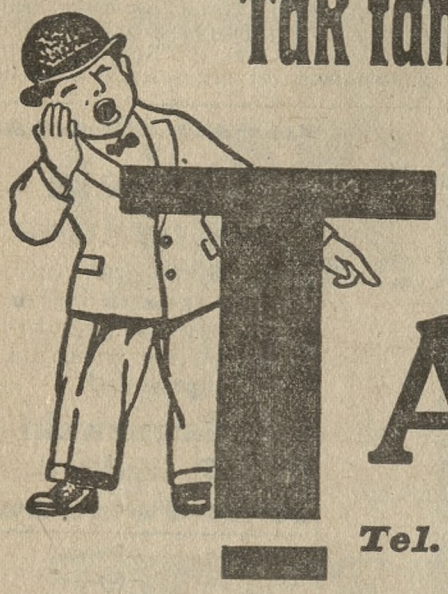

Tak tanio nie sprzedawano jeszcze płaszczy gabardynowych!

Olbrzymi wybór najmodniejszych płaszczy gabardynowych, berbery i trenchcoatów.

Eleganckie płaszcze męskie modne fasony, z najlepszej bielskiej gabardyny . . . . . od **65,— zł**
Trenchcoaty impregnowane, mocne, eleganckie fasony, modne kolory . . . . . od **35,— zł**
Ubrania męskie, śliczne kolory, modne fasony z dobrej bielskiej czesanki . . . . . od **75,— zł**
Ubranka chłopięce sportowe i granatowe do komunji św. . . . . . od **19,50 zł**

Spodnie w paski, Charlestony, knykry, brycze stale na składzie. Pw 9092-15,203

Wielki magazyn garderoby męskiej i dla chłopców, oraz *specjalny dział damski.*

TANIE ŹRÓDŁO

EDWARD MICHAELIS

Tel. 22-14. ***Poznań, ulica Wrocławska 22.*** ***Tel. 22-14.***

UWAGA! Drugi skład od narożnika pl. św. Krzyskiego nr. 22. UWAGA!

2 nakładaczki

do pospiesznych maszyn drukarskich tylko siły wykwalifikowane mogą się **zaraz zgłosić** zp 16130/1

DRUKARNIA POLSKA S. A.
Poznań, św. Marcin 70

POSZUKUJEMY

monterów nawijaczy

na prąd zmienny i stały.

Reflektujemy tylko na starsze, samodzielne siły z dłuższą praktyką. Zgłoszenia w godzinach przedpołudniowych w firmie Pw 10 246-19,203

„SIEMENS" Sp. z ogr. odp., POZNAŃ, Fredry 12.

Do jednego z Hoteli Poznańskich poszukuje się natychmiast

portjera nocnego

władającego obcemi językami do ekspedycji gości w Hotelu. Reflektanci żonaci, trzeźwi i uczciwi, którzy już stanowiska portjera zajmowali, mogą liczyć na uwzględnienie. Tylko pierwszorzędne referencje będą wzięte pod uwagę. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Pozn. pod dp 5930

Krojczyni

siła samodzielna, na bieliznę męską, damską i dziecięcą oraz na fartuchy i bieliznę pościelową, potrzebna od 1 lipca r. b. lub zaraz. Reflektuje się na siłę pierwszorzędną z odpowiednią praktyką. Oferty z podaniem referencyj, pensji oraz odpisami świadectw, nadesłać do „PAR", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 19.123 Pw 10 179-19,123

50 chłopców

od 16 do 20 roku życia, do sprzedaży czekoladowego artykułu łatwo sprzedajnego na cały czas **Powszechnej Wystawy Krajowej.** Zarobek dzienny 20,— do 50,— zł. Gwarancja rodziców wymagana zł 100,—. Zgłoszenia osobiste od 10—12 przed południem i od 5—8 wieczorem. **Wały Leszczyńskiego 19.** Pw 10 197-19,146

Rutynowana

stenotypistka

ze znajomością stenografji polskiej i niemieckiej **potrzebna** zaraz do instytucji bankowej. Zgłoszenia **„PAR", Poznań,** Aleje Marcinkowskiego 11 pod **19,182**
Pw 10289-19,182

Przedsiębiorcy budowlanego

do szybkiego wykonania większych robót budowlanych w Poznaniu na Łazarzu, poszukuje:

Edmund Suwalski — Bydgoszcz, Śniadeckich 2
Telefon 590. Pw 10 251-58,299

Kancelarja adwokacka poszukuje

stenotypistki

biegle piszącej na maszynie „Orzeł". Znajomość języka niemieckiego pożądana. Zgłoszenie do Kurjera Poznańskiego **zw 16020**

BANKOWIEC-KUPIEC

organizator, buchalter - bilansista, korespondent, pracował w poważn. instyt. kraj. i zagr. przyjmie stanowisko w Poznaniu lub na prowincji, także na czas Powsz. Wyst. Kraj. Skromne wymagania. Łask. oferty pod zw 16 009 do eksp. Kurjera Pozn.

Na 26½ kilometra jeden litr paliwa.

Walter Critchlow 1762 H st. Wheaton, Ill., U. S. A. otrzymał patent na aparat oszczędzający benzynę i usuwający weglik z wszystkich motorów samochodowych i gazowych pobijając pod tym względem wszystkie dotychczasowe wynalazki. Stare Fordy osiegają do 26½ kilomert na jeden litr paliwa, nowe Fordy do 22¼ kilometra. Każda inna marka wykazuje zadziwiającą zdolność dodatkową od ¼ — ½. Celem zaprowadzenia, wynalazca ofiarowuje takie urządzenie bezpłatnie. Odda również wszędzie agencje okręgowe i zastępstwa, które przynieść mogą od 250 do 1 000 dolarów miesięcznie. Proszę pisać jeszcze dziś w języku angielskim do: zw 9824

W. Critchlow, 1762 H st. Wheaton, Ill., U. S. A.

Haftowanie bez specjalnej płytki.
Reparacje wszelkich systemów.
Części na składzie.

TANIO

ponieważ w mieszkaniu i na raty. Maszyna ta jest pociechą na całe życie, gdyż przewyższa maszyne ameryk. Singera. Kupujcie u doświadczonego i sumiennego zawodowca, a nie pożałujecie.

T. Konikiewicz,
POZNAN, pl. Nowomiejski 1a, wejście z bramy.
Pw 8921/22-13,257/8

TYLKO

Lakiery - Emalje - Farby
marki
„SMOK"

są najlepsze i najtrwalsze.
Kto „Smokiem" maluje, Nigdy nie żałuje. Kw 1829

Polskie przedsiębiorstwo nabiałnicze

poleca **sery długie i okrągłe charcerki** po najtańszych cenach hurtownych.

Wincenty Tomczak,
św. Wojciech 1, w podwórzu.
zw 16087

Chłopcy

nie niżej 15 lat, do ulicznej sprzedaży gazet w czasie Powszechnej Wystawy Krajowej poszukiwani. Zgłoszenia od godz. 10-13 i 16-18

Administracja Kurjera Poznanskiego
Poznań, św. Marcin 70.

z Cekcyna, trzecie z Pruszcza, czwarte ze Śliwic. Puhar wędrowny im. Janty Połczyńskiego uzyskała drużyna z M. Gacna. (m.)

Z życia sokolego

„Sokół" Poznań-Śródmieście odbył 8 b. m. w lokalu Str. Nar. swe plenarne zebranie. Obradom przewodniczył prezes dr. Meissner. W komunikatach zarządu złożono zasłużonemu skarbnikowi Gabryelewiczowi z okazji 25-lecia pożycia małżeńskiego gorące życzenia. Podano do wiadomości, że otwarcie stadjonu nastąpi 30 b. m., zaś 12 b. m. odbędzie się korowód wszystkich towarzystw wychowania fizycznego i P. W. Zbiórka o 11 na boisku „Sokoła". Druhom Kargemu i Wienckowi wyrażono publiczne podziękowanie za ofiarowanie mundurków dla młodzieży. Z kolei druh Kapałczyński referował o przebiegu obrad z odbytego zjazdu Rady, przyczem podkreślił, że obecny Zlot zapowiada się imponująco. W dalszym ciągu przyjęto nowych kandydatów na członków, oraz zakomunikowano, że 12 b. m. odbędzie się w Inowrocławiu bieg okrężny o puhar wędrowny „Dziennika Inowrocławskiego". Wyrażono uznanie dh. Woźniakównie za zajęcie w Warszawie I miejsca w biegu na przełaj.

Następnie naczelnik dh. Stefan Weselik wygłosił referat sprawozdawczy z odbytych ćwiczeń, których obecnie niestety regularnie odbywać nie można — albowiem wszelkie ćwiczenie ze względu na P. W. K. dla innych przeznaczono celów. W końcu przystąpiono do rozdania nagród, uzyskanych za najlepsze wyniki w ćwiczeniach. I. nagrodę w klasie I uzyskał dh. Tilgner, II Strugarski i III Chałupka. Poza tem jeszcze nagrody uzyskali A. Weselik, W. Grabiański i J. Garnczarz.

Z okazji Konstytucji 3 maja wygłosił red. J. Herniczek stosowne przemówienie, w którem w barwny sposób zilustrował znaczenie konstytucji. Mówcę obdarzono hucznemi oklaskami. Na tem zakończono uroczystościowe posiedzenie. (z)

SKRZYNKA DO LISTÓW

— **E. W.** Urlop miesięczny. Wypowiedzenie trzymiesięczne. (K.)

— **Markos, Gostyń.** 1) Jeżeli Pan zawiadomił pracodawcę o zachorowaniu, zwolnienie z pracy było nieprawne. — 2) Wynagrodzenia za niewykorzystany urlop nie można żądać. — 3) Godziny pracy nadliczbowe powinny być wynagradzane; należy się upomnieć. (K)

— **S. A.** Radzimy zażądać w księgarni katalogów. (K)

— **Dr. U. Gniezno.** 1) Rozdziały w podręcznikach do hodowli warzyw; zresztą prosimy zapytać w miejscowej księgarni. — 2) Informacyj w tych sprawach udzieli p. prof. Feliks Teodorowicz, Poznań, Wały Król. Jadwigi 3, II. (K.)

— **A. J. 100.** Paryż, 43 rue Théophile Gautier. (K)

— **Czytelniczka Pleszew.** Nie wychodzi w Polsce. (K)

— **St. Z. 100.** Wystarczy świadectwo przemysłowe. Przeciwko nałożeniu podatku obrotowego należy wnieść odwołanie. (K)

— **Jeden za wielu.** Zgoda gospodarza na odnajęcie lokalu jest konieczną. (K)

— **E. D. Bydgoszcz.** Ten typ szkoły nie uprawnia do skróconej służby w wojsku. (K)

— **Ostrów.** Brat Pański mógłby wytoszyć powództwo cywilne o odszkodowanie, wynik sprawy jednak będzie wątpliwy wobec braku konkretnych zobowiązań strony przeciwnej. Odszkodowanie należałoby obliczyć z pensji i wartości utrzymania i mieszkania za czas od założenia firmy. (K)

— **St. Sz.** Oczywiście należy wnieść odwołanie. — Przeciwko grzywnie należy również wnieść odwołanie i przytoczyć wiadome powody zwłoki. (K)

— **P. Chojnacki, Kościan.** W sprawie Nordbahn radzimy zwrócić się do Głównego Urzędu Likwidacyjnego, sekcja II roszczeniowa, Warszawa, ul. Foksal 3. — W sprawie Aljansu do Państw. Urzędu Kontroli Ubezpieczeń, Warszawa, Nowy Świat 69. (K)

— **L. Fr. G. w K.** Radzimy dopuścić do terminu i domagać się odrzucenia pretensji na podstawie przedawnienia (§ 196 kod. cyw.) (K)

— **P. L. Jackowski, Gniezno.** Przy zatrudnianiu 1 siły najemnej należy nabyć świadectwo przemysłowe (art. 8 ust. o państw. pod. przem.) (K)

— **I. M. Gn.** Naszem zdaniem można tu zastosować jedynie najniższą stawkę. Radzimy wnieść skargę do Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń Społ., Poznań, Aleje Marcinkowskiego 22. (K)

— **B. J. Swarzędz.** Owszem, o ile Pański dochód nie przekracza 7.200 zł rocznie. (K)

— **K. S. z G.** Należy zgłosić się w Starostwie; tam poinformują o opłatach i dalszych szczegółach. (K)

— **J. H. 121 901.** Należy studjować medycynę i chemję farmaceutyczną. (K)

— **Stał. Abon. Dw. 58. V.** Państw. Linje Lotn. „Lot", Poznań, Wały Zygmunta Starego 4. Prosimy tam się zwrócić po informacje. (K)

NA RATY! Ceny przy kupnie na spłaty te same jak za gotówkę **!NA RATY**

KONFEKCJA damska i męska - BŁAWATY - JEDWABIE - MATERJAŁY na ubrania, płaszcze i suknie
BIELIZNA damska i męska - STOŁOWIZNA - PŁOTNA - FIRANY - GOBELINY - OBUWIE.
Towar solidny i trwały — Ceny ściśle kalkulowane — Dla p. p. Urzędników specjalne udogodnienia. Kw 1743/4

Dział miarowy pod kierownictwem pierwszorzędnych sił. **POZNAŃ**
ROMAN PIOTROWSKI
Dział miarowy pod kierownictwem pierwszorzędnych sił. UL. **WODNA 22** I ptr.

Dawno znana owczarnia rozpłodowa Bąkowo ciężkiej merynowskiej owcy mięsnej
(merino - precose mięsno - wełnisty)
założ. 1862 — uznana przez Pom. Izbę Rolniczą. Poczta i stacja Warlubie, pow. Świecie (Pomorze) — Telefon 31.
W sobotę, dnia 8 czerwca 1929 r., o godzinie 1 w południe odbędzie się
licytacja
przeszło 50 zdolnych do rozpłodu, nierogatych bardzo prędko wyrosłych, dobrze zbudowanych, wełnistych i ciężkich baranów merynowskich z długą, szlachetną wełną po cenach dziennych.
Kierownikiem hodowli jest dyrektor owczarni p. **Alklewicz, Poznań,** ul. Patrona Jackowskiego 31.
Za poprzedniem zgłoszeniem wysyłamy powózkę do Warlubia lub Grupy. nw 10 095
F. Gerlich.

Siodła angielskie
kompletne, używane, lecz w bardzo dobrym stanie poszukiwane celem kupna. Zgłoszenia Kurjer **zw 16139**

MAJĄTEK
1 900 mórg, w najlepszej okolicy Poznańskiego, 2 klm. od stacji, budynki wspaniałe, inwentarze kompletne, 1 500 mórg ziemi ornej, drenowanej gliniastej, 200 mórg dobrych łąk, reszta las dąb i brzoza, **sprzedam spiesznie,** z powodu wyjazdu. Cena 1 400 000,— zł, wpłaty 400 000,— reszta na bardzo dogodnych warunkach spłaty. Zgłoszenia przyjmuje **RUTKOWSKI, POZNAŃ, ul. Grobla 29.** zw 16 052

Kierownika biura
siły pierwszorzędnej, poważnej, energicznej i uczciwej, z dłuższą praktyką w biurze adwokackiem i notarjalnem, **poszukuję od 1. 6. 1929 r.** Zgłoszenia z odpisami świadectw i warunkami do 20. 5. 1929 r. Podania nieuwzględnione, pozostaną bez odpowiedzi. dw 5935
Dr. Weselik — adwokat i notarjusz — **Działdowo** (Pomorze).

Skład
z przyległem 3 pokoj. mieszkaniem na najlepszym miejscu w rynku miasta pow. Oborniki natychmiast do **wydzierżawienia.** Zgł. **Józef Grabowski, Oborniki. Telefon 54.** zw 16125

Kucharki
doświadczonej, w starszym wieku, dzielnej w swym zawodzie, która podejmie się gotować na przeciętny stan 60 osób dziennie **poszukuje zaraz kasyno podofic. 74. p. p. w Lublińcu, Górny-Śląsk.** Wynagrodzenie według umowy. Zgłoszenia kierować do **zarządu kasyna podofic. 74. p. p. Lubliniec, Górny-Śląsk.** dw 5944

„Tatra"
2 cylindrowa, otwarta na **sprzedaż.** Adres poda ekspedycja Kurjera **dw 5908**

Radca-Administrator
żonaty, bezdz., lat 33, z 12 letnią praktyką, z dobremi referencjami i świadectw. obecnie na samodz. niewypowiedz. stanowisku **poszukuje** posady samodz. lub na osobny majątek zaraz lub później. Oferty Kurjer **zw 16120**

Na czas Wystawy
poszukuję zaufanego zajęcia inteligentny, solidny em. wyższy urzędnik. Wymagania skromne. **P. T. Krasińskiego 11 parter.** zw 16126

15000 zł
po 17% poszukuję na I. hipotekę, na dom III p. przy **ul. Dąbrowskiego w Poznaniu na 2 lata.** Zgłoszenia Kurjer Poznański **zw 16134**

Posada
kierown. handl. zastępcy szefa
w średniej fabryce zaraz do **objęcia. Kaucja 5-6000 zł** pensja 350 zł na początek. Zgłoszenia do Kurj. Pozn. **zw 16119**

Okazja
urządzenie wewnętrzne składu (galanteryjnego) lustra, lampy elektr. gablotki są natychmiast do **sprzedania.** Wiadomość: **Poznański Auto-Skład, 27 Grudnia 15.** zw 16124

Młodsze
ekspedjentki
z branży zaraz potrzebne
J. CHUDY — skład obuwia
Stary Rynek 38/39 zw 4764

Który
z W. P. P. Profesorów przysposobi chłopca do II. klasy gimn. hum. do egzaminu w wrześniu. Łask. oferty do Kurj. Pozn. **zw 16143**

Poszukuję możliwie zaraz dzielnego
ekspedjenta-dekoratora
Łaskawe zgłoszenia upraszam z odpisem świadectw, fotografją i podaniem wysokości pretensji. — Również mogą się zgłosić np 10 189

wolontarjusz i uczeń
Pierwszeństwo mają absolwenci szkoły handlowej.
Władysław Kotliński — Magazyn Bławatów
Ostrów (Wielkp.), Rynek 12.

W myśl uchwały Walnego Zebrania z dnia 7 maja r. b. **wypłacamy za rok 1928**
8% dywidendy
t. j. **zł 8.-** za przedłożeniem kuponu nr. 2. Pw 10245-19,202
Poznański Bank Ziemian
Sp. Akc.

LICYTACJA

Dnia 15 maja 1929 r., o godz. 10, sprzeda **Urząd Celny na dworcu w Poznaniu,** w drodze publicznej licytacji:

124 kg. termosów, 75 kg. rodzynek, 60 kg. świec z węgla prasowanego dla elektrotechniki, 39 kg. części metalowych do samochodu, 17 kg. tkanin wełnianych oraz jeden rower męski.

np 9992 . **Urząd Celny w Poznaniu.**

OBUWIE *kupuje się w firmie* **J. SKRZYPCZAK, Poznań,**
dawniej Górna Wilda 47 i Gołębia dw 95 9
najlepsze po cenach najniższych ***obecnie tylko Stary Rynek 56.***

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Większe ogłoszenia wśród drobnych: **1-łamowy milimetr 50 groszy**

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ.

Uwaga domokrążni!
Oddam korzystnie pokupny artykuł na czas P. W. K. Zgłoszenia A. Müller. Poznań. Żydowska 27 zdw 86 260

Wynajmę
podczas P. W. K. w centrum. 3 pokoje słoneczne. pięknie umeblowane. balkon. telefon. łazienka. światło elektryczne. ewtl. 2. razem 1 osobno. Zgłoszenia Składowa 1. III.. I. wejście. Pw 10 185-19 195

Białe kruki
dzieła wyczerpane luksusowe kupuje za gotówkę i przyjmuje w komis „Książka Antykwariat" Woźna 12. Najlepsza okazja najkorzystniej spieniężyć rzadkie okazy zdw 85 531

Na Powszechną Wystawę Krajową
polecam łóżka metalowe materace sprężynowe wyściełane własnej wytwórni Dogodne warunki spłaty. Pokrzywa Półwiejska 22. bpw 3575

Wystawcom
odnajmę 3 pokoje. każdy osobno. telefon. komfort. łazienka gazowa. centrum wystawy Wyspiańskiego 4. II. ptr lewo. zdw 86 508

Wystawcom
pokój umeblowany z łazienką. niekrępujące wejście wynajmę. Patrona Jackowskiego 11 III.. prawo. zdw 86 505

Mieszkanie
gruntownie odnowione komfortowe. umeblowane. w pobliżu Placu Wolności ewentl. pojed. pokoje oddam na czas PWK. Zgłoszenia osób zamożnych pragnących na dłuższy czas zamieszkać w Poznaniu do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zdw 86 546

Korzystny interes
Wspólnika (czkę) do bazaru galanteryjnego na Wystawie Krajowej poszukuję. Udział 2.000 do 3.000. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 774

Wystawcom
w centrum wystawy wynajmę ładne. czyste pokoje. łazienka. elektryczność. Kanałowa 16. I piętro. lewo. zdw 86 793

Na
czas wystawy oddam 4 pokojowe frontowe mieszkanie na wysokim parterze. kompletnie umeblowane. z telefonem. 2 sypialnie. gabinet. jadalnia z używaniem kuchni. łazienka (2 minuty od placu Świętokrzyskiego). Zgłoszenia „Par". Aleje Marcinkowskiego 11 pod 19.74. Pw 10 084-19.74

Pokój
elegancki (sypialnia). elektryczność. blisko placu Wolności (ul. Podgórna) wystawcom oddam. Adres wskaże „Par". Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 10 257-54.353

2 pokoje
dla wystawców 4 łóżka zaraz wynajmę. Półwiejska 35. I. wprost. zdw 87 134

Wystawcom
wynajmę niekrępujący pokój z używaniem kuchni dla jednej lub 2 osób. Zgłoszenia ul. Wielka 17 restauracja. zdw 87 093

Dla wystawców
pokój umeblowany 2 łóżkami. telefonem. 3 minuty od wystawy Skręta 10. III. prawo. zdw 87 107

Student
władający biegle 3 językami obcemi poszukuje na czas wystawy odpowiedniego zajęcia. Oferty Kurjer zdw 87 015

Pokój
umeblowany. centrum wystawy dla wystawcy wynajmę. Adres wskaże Kurjer zdw 86 982

Sołacz!
Pokój dwuosobowy. słoneczny na czas wystawy do wynajęcia. — 12—2. Sołacka 15. I. p. zdw 86 981

Stoisko
PWK. branży chemicznej odstąpię. Oferty Kurjer zdw 86 935

Wystawcy
pokój wynajmę. elektr.. łazienka. 5 minut od wystawy i dworca. Adres wskaże Kurjer zdw 86 954

Wystawcom
dwa pokoje frontowe. centrum. Matejki 55 trzecie lewo. zdw 86 959

Wystawcom
wynajmę korzystnie pokój frontowy. elektryka. łazienka. 2 minuty od wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 86 964

Teren wystawy!
Wynajmę 2 pokoje sypialnie dla 2—3 osób i gabinet. Ul. Śniadeckich 50. I. p.. willa narożn. Konopnickiej. wejście od strony ul. Matejki. zdw 87 115

2 wielkie
pokoje biuro. salon. albo sypialnia salon. poważnemu panu obok placu Wolności ul. Pocztowa zaraz wynajmę na czas Wystawy. Zgłoszenia „Par". Aleje Marcinkowskiego 11. pod 54.339. Pw 10 237-54.339

Wystawcy
oddam pokój z 1 lub 2 łóżkami. Wierzbięcice 31. I. prawo. zdw 87 102

Pośrednictwo
wynajęcia 2 pokoi wystawcy na czas wystawy dobrze wynagrodzę Oferty Kurjer zdw 87 141

Wystawcom
2 słoneczne pokoje blisko wystawy wynajmę. Jasna 3. I. prawo. zdw 87 139

Oddam
pokój umeblowany czysty. osobne wejście. najchętniej wystawcom. Oferty Kurjer zdw 86 894

Pokój
meblowany. śródmieście. telefon. elektryka wynajmę. Oferty Kurjer zdw 86 917

Dla wystawców
2 pokoje umebl. jedno i dwu osobowe z wszelkiemi wygodami wynajmę. pomiędzy godz. 2—4. Działyńskich 2. wys. part.. prawo. nw 10 228

Wystawcom
2 wielkie pokoje centrum biuro albo sypialnia i salon zaraz wynajmę. Zgł. do Kurjera zdw 86 065

1 SPRZEDAŻE

Skład
sprzętów kuchennych i domowych. 2 pokoje. kuchnia. parter. sklep w Poznaniu. ulica ruchliwa. z towar. lub bez korzystnie sprzedam. Skład nadaje się na inną branżę. biura lub składnicę. Nowakowski. Wielkie Garbary 42. zdw 84 575

Willa
w Poznaniu. dochodowa 14.000 złotych rocznie. komfortowa. dla nabywcy mieszkanie 6 pokojowe. cena 170.000 złotych. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 171-19.115

Willa
od Poznania 35 klm.. komfortowe 8 pokoi z kuchnią. drugie mieszkanie 2 pokoje z kuchnią. zabudowania gospodarcze. park. ogród owocowy 4 morgi. cena 75.000 zł. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 171-19.114

Lilje do Komunji św.
jedwabne. płócienne. papierowe hurtownie detalicznie poleca J. Walczak. Wrocławska 4. I. p. bpw 3566

Place budowlane
2 kompleksy położone w bardzo korzystnem miejscu na przedmieściu Poznania (Jeżyce) sprzedam. Jeden kompleks ca 60.000 kw. mtr.. drugi ca 85.000 kw. mtr. Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego pod zdw 84 287. Agenci wykluczeni.

Siatkę na płoty
rabicową do żwiru. czyszczenia zboża. drut kolczasty poleca J. Deierling. skład żelaza. Szkolna 3. tel. 3518 i 3543. Pw 10 022-18.584

Kuchnię
biało malowaną sprzedam okazyjnie Jeschke. Zwierzyniecka 15. suterena. zdw 86 594

Piec
kąpielowy i wanna cynkowa dobrze utrzymana na sprzedaż. Półwiejska 29. ptr. prawo. zdw 85 990

Dom
I. piętrowy z morgą ogrodu owocowego większem mieście powiatowem. gdzie garnizon. gimnazjum. szkoła wydziałowa męska i żeńska. szkoła rolnicza i mleczarska. nadający się na każde przedsiębiorstwo lub dla emerytowanego natychmiast do sprzedania. Cena według ugody. Zgł. Kurjer zdw 85 272

Elektryczna
lampa pokojowa wiszaca tanio na sprzedaż. Wały Królowej Jadwigi 1. III. prawo. zdw 86 614

Sypialnię
biało malowaną sprzedam okazyjnie Jeschke. Zwierzyniecka 15 suterena. zdw 86 595

Ford
5 osobowy. typ 1927 r.. otwarty. z prywatnych rąk. w bardzo dobrym stanie. natychmiast sprzedam. Zgłoszenia telefony 16-19 i 41-74. Kw 2179

10 tysięcy
filiżanek porcelanowych. białych restauracyjnych. niskich zaraz tanio do oddania. Hurt. Porcelany. Wroniecka 24. w podwórzu. zdw 85 119

Rowery
na dogodnych warunkach odpłaty sprzedaje Tomaszewski Jeżycka Centrala Mechaniczna. Kraszewskiego 1. zdw 86 311

Odzież Zawodową
wszelkiego rodzaju tanio poleca W. Walkowiak. ul. Szkolna 13. zdw 86 728/9

2 płaszcze
wiosenne damski i męski sprzedam. Matejki 59. parter. lewo. zdw 85 995

Ubranka
chłopięce w każdej wielkości. poleca tanio. W. Walkowiak. ul. Szkolna 13. zdw 86 730/31

Rzeźnictwo
dobrze prosperujące przy bardzo ruchliwej ul. Poznania z przyległem. obszernem mieszkaniem. stajnią. wozownią zapedem elektrycznem na sprzedaż Zgłoszenia poważnych reflektantów przyjmuje M. Krzesiński Piekary 8. zdw 85 45

9,50
płaszcz biały damski sprzedaje J. Szubert. Wrocławska 3. Pw 9 734-17.262

Dom z piekarnią
w mieście powiatowem z powodów rodzinnych zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 85 993

Sukienki do Komunji św.
Bieliznę pończoszki. rękawiczki. welony. wybór wielki. ceny najniższe Jankowska. Podgórna 10. Pw 9 805-18.383

Skład
kolonjalny z mieszkaniem umeblowanem korzystnie nie wyżej 10.000 sprzedam. blisko wystawy. Oferty Kurjer zdw 86 706.

Radjo-słuchawki
głośniki reparuje i sprzedaje z gwarancją roczną. Wszelkie przeróbki i reparacje aparatów radjo oraz elektrycznych. tanio szybko. fachowo. Radjosprzet. przybory elektrotechniczne najkorzystniej „Elektrovox". Półwiejska 30. naprzeciw Kwiatowej. zdwp 86 740.

Gaśnicę
przeciwpożarową sprzedam św. Czesława 16 a. III piętro. prawo. zdw 86 852

Wózków
dziecięcych wybór. „Światek dziecięcy". Kraszewskiego 11. zdw 86 669

Sprzedam
tanio ubranie latowe i płaszcz Ratajczaka 33. Mikołajczak. zdw 86 716

Gospodarstwo
72 morgi. inwentarz żywy i martwy. pierwszorzędne budynki masywne. cena 55 000 zł wpłata przy kontrakcie 15.000 zł do roku 20.000 zł. resztę 20.000 zł na 10 lat na hipotekę. Zgłoszenia Aleksandrowicz. Pleszew. ulica Kilińskiego 10. nw 10 207

40 mórg
ziemi pszennej budynki masywne. cena 20 000 zł. Zgłoszenia Aleksandrowicz. Pleszew. ulica Kilińskiego 10. nw 10 206

Gospodarstwo
38 mórg pszenno żytniej ziemi w mieście. budynki murowane. dom 3 pokoje i kuchnia prywatne. sprzedam za 18 000 zł. wpłaty 10 tys. Zgłoszenia Tama Garbarska 4. Restauracja. zdw 86 523

Dom
narożnikowy w Poznaniu 4 lokatorów. przy kupnie wolne mieszkanie nadaje się na każdy interes. Zgłoszenia Tama Garbarska 4. Restauracja. zdw 86 522

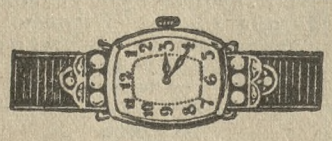

Zegarki
złoto. srebro. alfenida. nagrody sportowe poleca Gasiorowski i Frankowski. św. Marcin 34. telefon 55-28. bpw 3397

Teki
torebki damskie. portfele pormonetki. torby do podróży nesesery. walizki. kufry wielki wybór. niskie ceny Borzych i S-ka Podgórna 3. Własne warsztaty. bpw 3421/2

Jadalnie
sypialnie kanapy leżanki materace. nakładki najtaniej za gotówkę na raty. Ludwig Dolna Wilda 76. bpw 3 439-40

Wózki
dziecięce i budki obciągam ceratą i reparuję. Gumy i kółka na składzie. Siodlarnia. Szewska 11. bpw 3 561-2

Jadalnia
orzechowa na 12 osób okazyjnie do nabycia. Chełmońskiego 20. II. p. zdw 86 804

Folwark
300 mórg i fabryka wyrobów ceramicznych spiesznie za 70.000 złotych. przy wpłacie 55.000. do sprzedania. — Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 215-19.155

Auto-dorożka
Fiat 503 landoletka jak nowa z pełną koncesją lub bez. Telefon 31-06. zdw 86 874

Szparagi
codziennie kilkadziesiąt funtów sprzedaje i prosi o zgłoszenia: Ogród majętności Buszewo p. Lubosin. powiat szamotulski. dw 5939

Kino-aparaty
teatralne szkolne i podróżne. Z. Kalinowski. Warszawa. Nowy Świat 70. telefon 411-22 nw 9271

Dom
w Krotoszynie na dobrej ulicy przy rynku sprzedam z powodu wyjazdu za 9.000 zł. Brysiewicz. Piastowska 17. zdw 86 897

Ważne
dla Towarzystw akcyjnych i kupców. Sprzedam w Katowicach przy głównej ulicy położony sklep z obrazami i warsztatem zaopatrzonym w motor elektryczny. Lokal obejmuje 5 pokoi na parterze. znakomicie nadaje się na biura handlowe. restaurację. kawiarnie itd. Oferty Firma Burkas. ul. Marjacka l. 7. Pw 10 222-71.154

Kamienica
piętrowa w rynku z dwoma składami miasto 4 tysiące mieszkańców położone nad wodą. dzierżawa roczna 3 tysiące złotych za cenę 20 tysięcy na sprzedaż lub zamienie na kawiarnie lub inne przedsiębiorstwo z mieszkaniem w Poznaniu lub większem mieście. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 195. nw 10 216

Samochody używane
kupujemy każdego rodzaju osobowe. ciężarowe. autobusy itd. za gotówkę. Łask. oferty uprasza „Komna" T. z o. p Automobile. Poznań. ul. Dąbrowskiego 83—85 Tel. 7767 i 5478. nw 9255

Dla dzieci
sukienki ubranka fartuszki bielizna pończoszki. rękawiczki zabawki najtaniej. Jankowska. Podgórna 10 Pp 9806-18.382

Woda
na włosy do pielęgnowania „nafta amerykańska" wzmacnia nadaje puszystość i połysk zapobiega łupieżowi i wypadaniu włosów. but 2.50 St Wenzlik Poznań. Al. Marcinkowskiego 19 dw 5592

Meble
wszelkiego rodzaju na raty na najdogodniejszych warunkach spłaty poleca Stefan Pahl. ulica Głogowska 107. magazyn mebli. Pw 9813-18 569

Młyn motorowy
przemiał 100 ctr. wraz z ładnem mieszkaniem 4 pokoje w mieście powiatowem zaraz do wydzierżawienia. Do objęcia potrzeba 10 tys. złotych. Zgłoszenia do „Par" Poznań. Al. Marcinkowskiego 11 pod 16.55 lub telefon 24-52 Pw 9098-16.55

Ciężarówka
2 tonnowa. używana lecz w dobrym stanie nowe gumy nadaje się dla budowniczego lub młyna zaraz bardzo korzystnie do sprzedania. Zgłoszenia do „Par" Poznań. Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 16.56. lub telefon 24-52. Pw 9097-16.56

Paryska Pralnia Parowa ul. Langiewicza 2, telefon 17-38 filje: Półwiejska 7 i Pasaż Apollo
jedyna i największa w Poznaniu poleca się na czas Wystawy. — Przyjmuje wszelką bieliznę hotelową. zakładową pensjonatu również prywatna do prania i prasowania z najmodniejszym połyskiem. Wykonanie fachowe punktualne po cenach konkurencyjnych. Odbiór i dostawa w dom dw 3545

Drogerję
25 letnią w obrębie wystawy sprzedam. Wartość 30.000. Zgłoszenia zdw 79 655

Gablotkę
130×58×20 oszklona z lustrami. do cukierni. restauracji sprzeda „Tani Sklep". Kraszewskiego 5. zdw 86 902

Willkę
małą 2 morgi ogrodu nad strumykiem w miejscu wycieczkowem sprzedam za 8 tysięcy zł. Letnisko Norminówko. stacja. poczta Ostroróg. zdw 86 904

Fabrykacje
artykułu sezonowego pokupnego sprzedam 500 zł. Oferty Kurjer zdw 86 916

Hotel
w mieście powiatowem sprzedam przy zaliczce 125.000 zł lub wydzierżawię do czego potrzeba 40 tysięcy zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 915

Koncesja
na wyszynk wódek do oddania. Oferty Kurjer zdw 86 690

Łóżeczko
dziecięce koszykowe z materacem 1 łóżko kompletne i umywalka z lustrem mało używane na sprzedaż. 1—2 i 7—8. Czajcza 2. II. lewo. zdw 86 698

Samochód
„Adler" nadający się na taksę. dobrze utrzymany gotowy do jazdy tanio sprzedam. M. Witt. Wyspiańskiego 5. zdw 86 724

Meblowe
i budowlane okucia. narzędzia stolarskie. bejce. klej. ozdoby do trumien. sprzedaje korzystnie Fa. Florjan Śniegowski. Bydgoszcz. Dworcowa 32. tel. 215. zdw 84 934

Wyżeł
brunatno nakrapiany w 3 polu. prima na wodę. kury i na inną zwierzynę okazyjnie za zł 300 na sprzedaż. Ransch. Knapowskiego 22. zdw 86 717

Skład
kolon. w centrum powiatowego miasta Mogilna. z całkowitem urządzeniem. towarem. mieszkaniem za 10 tys. zł sprzedam. dzierżawa rok zgóry. J. Skowrońska. Mogilno. Jagiełły 9. zdw 86 474

Dom
ze składem rzeźnickiem. urządzeniem. w dużej wsi bez konkurencji. na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje Szymanowski. Rakoniewice. Rynek 47. nw 10 193

Węże
do polewania ogrodów oraz przybory do sikawek poleca Z. Mazurkiewicz. Poznań. ul. Kantaka 8-9. tel. 3022. Pw 10 234-19.167

Cukiernia
i jadłodajnia wraz ze składem cukrów w miejscu ruchliwem do sprzedania. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 87 021

Gospodarstwo
60 mórg buraczanej ziemi. budynki murowane. I. kl.. ziemia w jednym planie. śliczny ogród owocowy. inwentarz żywy 5 bydła. 4 konie. 16 świń i drób. cena 50 tys.. wpłaty 40 000 złotych. reszta podług ugody. Zgłoszenia „Wera". Dom Handlowy. Sew. Mielżyńskiego 4. II. ptr. zdw 87 127

Gdynia
skład obrazów. luster. galanterji z zaprowadzonemi warsztatami w najlepszem położeniu z towarem wzgl. bez na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 84 925

Wózki
dziecięce ładne i tanie „Gumy". 27. Grudnia 15 zdw 85 027

Skład
fryzjerski z urządzeniem. dobrze prosperujący. do odania. Ul. Dąbrowskiego 38. jw 1689

Tereny
na sprzedaż naprzeciw lotniska przy ulicy Dąbrowskiego. Zgłoszenia przyjmuje właściciel. dziewiąta jedenasta rano. siódma dziewiąta wieczór. Matejki 51. parter. prawo. Przybora. Pw 10 259-58.301

Garsonki
kostjumy. pullowery turbany i t. d. wełniane. jedwabne. złotem. srebrem przerabiane podług miary. „Tricot" Rom Szymańskiego 10. III.. róg Pl. św Krzyskiego. Pw 9 106/54.174

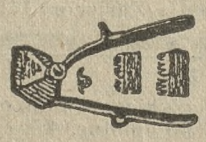

Brzytwy
od 5 zł żyletki tuz 2.50—3 00 zł. mydło do golenia od 40 gr pędzle od 75 gr. paski od 1.80 zł kamienie do wecowania od 90 gr poleca najtaniej Wenzlik Poznań. Al. Marcinkowskiego 19. dw 5593

Truskawki
w puszkach kilowych po cenie fabrycznej. przy opuście 15 proc. rabatu poleca Piotr Michałowicz. Poznań. Szyperska 14/15 telefon 28-81 i 28 82. Pw 9644-17 172

Książki do nabożeństwa
sprzedaje najtaniej Alfa. Szkolna 10. Pw 9668 54.208

Samochód
4—6 osobowy używany lecz w dobrym stanie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdwp 87 040

Rower
nowy tanio sprzedam. W. Garbary 14. skład. rw 4 754

Wilk
bardzo czujny i ostry do sprzedania. Krasińskiego 11. parter. zdw 86 940

Zakopane
pensjonat 15 pokojowy. urządzenie. przejęcie 24 000 wydzierżalub sprzedam. Dutkiewicz. Poznań. Chwaliszewo 70. zdw 87 158

Skrzydło
Irmlera w bardzo dobrym stanie na płycie stalowej korzystnie — sprzedam. Kawiarnia Rzymska. Matejki 56. telefon 70-65. zdw 87 090

Repozytorjum
do składu nowe w kolorze białym trzyczęściowe do składania o długości 6 mtr. wraz ze stołem długim 3.4 mtr. natychmiast za 500 zł do sprzedania. Jaroszka i S-ka. św. Marcin 33. zdw 87 089

Fortepian
tanio sprzedam. Rybaki 18. Festenburg. zdw 87 084

Wóz
rzeźnicki na sprzedaż. Leon Tomkiewicz. Górna Wilda 55. zdw 87 109

Do sprzedania
3 powozy półkryte w dobrym stanie Leon Tomkiewicz. Górna Wilda 55. zdw 87 108

Dom
II. piętrowy z nowowybudowanemi warsztatami stolarskiemi w Zbąszyniu. przynoszący 250 zł dzierżawy miesięcznie. sprzedam za 32.000. wpłaty 6—8.000. reszta według umowy. Zgłoszenia przyjmuje Bogdanowiczowa. Leszno. Bracka 5. i w Zbąszyniu. plac Wolności 9. zdw 87 013

Wózek
dziecięcy eleg. jak nowy. za zł 150 zaraz sprzedam. Ul. Woźna 9. I. ptr. prawo. zdw 86 962

Frakowe
ubranie eleganckie sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer zdw 86 976

Cegielnię, młyn
parowy sprzedam. — przyjmę wspólnika. Województwo Krakowskie. Marchwicki. Poznań. Wybickiego 1. zdw 86 979

Autobus
na 18 osób jak nowy okazyjnie na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 87 038

Skład
stroju korzystnie na sprzedaż. — Oferty Kurjer. Stary Rynek rw 4739

Dorożka
samochodowa. bardzo mało używana. z koncesją. natychmiast do sprzedania. Warunek 1/3 gotówki. reszta wekslami. Zgłoszenia Kurjer. Stary Rynek rw 4728

Młyn
parowy. przemiału 120 ctr na dobę wraz z mieszkaniem za cenę 50.000 zł zaraz sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 936

Wózek dziecięcy
sprzedam za 35 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 86 937

Samochód
„Ford" w zdrowym stanie do sprzedania. Wejman. ul. Kościelna 24 (Jeżyce). zdw 86 939

Czelo
sprzedam korzystnie. Kopernika 6. parter. prawo. zdw 87 121

Skład
towarów krótkich z dwupokojowem mieszkaniem Poznaniu zaraz odstąpię. Oferty Kurjer zdw 87 098

Wózek
dziecięcy (Brenabor) mało używany na sprzedaż Możdżanowska. Strzałowa 7. III zdw 86 657

Łóżka
dębowe fornierowane. kotlinę gazową sprzeda. Piotrowski. Grobla 29. zdw 87 140

Maszyna
do pisania „Meteor" 260. Rower damski jak nowy 190. Jasna 2. parter. lewo 1—5. zdw 86 498

Fabryka
dobrze zaprowadzona z powodu stosunków rodzinnych do sprzedania. Potrzeba 40.000 zł. Pisemne zgłoszenia Kościan. skrzynka pocztowa 4. zdw 86 590

Skład
obszerny nadający się na każdą branżę z dwupokojowem mieszkaniem i kuchnią w dobrem położeniu we większem handlowem mieście w Pozn. na sprzedaż. Cena 3,500 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 922

5 KUPNA

Kupuję
za gotówkę meble wszelkiego rodzaju rzeczy Dom Komisowy. Podgórna 2 P 8929/30

Kupię
plac pod budowę od 1 100— 1 300 kw. mtr. — Zgłoszenia Poznań. Chwaliszewo 63. skład. zdw 86 421/2

Szafę żelazną
używaną o dużej pojemności do ksiąg. kupimy. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 86 686

Majątków
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze. Włocławek. nw 9523

Kupię
gospodarstwo do 15 mórg pszennej ziemi z ogrodem owocowym domek masywny do 5 pokoi chlewy masywne. najchetniej gdzie elektryka w większej wsi parafjalnej. bliżej miasta Jan Szkudliński. elektrotechnik - mechanik. Hajduki Wielkie. Krakowska 107 zdw 86 032

Meble
stylowe. porcelane. srebra. kryształy. bronzy. najwyższe ceny płaci Antykwarnia Braci Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 2 027

Stary Rynek 78
naprzeciw Odwachu Głównego — Księgarnia Antykwarjat zakupuje używane książki szkolne. powieściowe. naukowe i t. d. po cenach najwyższych bpw 3549

Szkolne
książki używane kupuje po cenach najwyższych Księgarnia Antykwarjat Poznań Stary Rynek 78 (naprzeciw Głównego Odwachu). bpw 3550

Poszukuję
kupna domu z wpłatą 15 do 20 000 zł w pobliżu Poznania. Warunek zaraz wolne 3 pokoj. mieszkanie. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 867

Browning
używany tanio kupię. Oferty Kurjer zdw 86 963

Poszukuję
kupna parceli 1.000 mtr. kw. w Górczynie . Hentschke. Oborniki. Rynek 13. zdw 86 960

Kupię
dom mniejszy lub willkę w okolicy Poznania lub na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 926

Podręczniki
szkolne i uniwersyteckie używane kupuje. płaci najkorzystniej — „Książka Antykwarjat". Wożna 12. zdwp 85 529

Pokój męski
klubowy z biblioteką tylko dobry elegancki. w najlepszym stanie. kupię za gotówkę. Zgłoszenia z dokładnym opisem i podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego pod dp 5922

6 KAMIENICE

Kamienica
w Poznaniu. centr. mieszkanie 3 i 4 pokojowe. solidnie zbudowana. dochód 960 złotych miesiecznie. hipotek 23.000 złotych. amortyzacyjnych odchodzi od ceny kupna za 100.000 złotych. spiesznie na sprzedaż. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 172-19.108

Dom
w Rawiczu 2 piętrowy po fabryce. masywnie budowany. sprzedam za 19.000 złotych przy wpłacie 10.000. Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 213-19.151

Kamienica
duża w bardzo dobrym stanie. wjazd podwórze. garaż. szopy wszystko masywnie budowane zaraz do sprzedania lub zamienie w innem mieście. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Gniezno 181 nw 10 052

Kamienicę
śródmieście dochód roczny 7 500. cena 60 000 sprzeda Dutkiewicz. Chwaliszewo 70. zdw 87 159

Kamienicę
w centrum miasta. która przynosi obecnie 75.000 zł rocznie. sprzedam za przystępną cenę przy zaliczce 350.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 914

Do sprzedania
w Inowrocławiu dom piętrowy z ogrodem warzywnym i dużym placem od poprzecznej ulicy. Mogą być dwie posesje. Wiadomość: Inowrocław. Synagogska 12. Gacki. Pw 10 233-63.402

7 PIENIĄDZ

Przedsiębiorstwo
handlowe. dobrze prosperujące poszukuje 10.000 do 50.0000 zł Zabezpieczenie nie hipoteczne lecz pewne ewentualnie przyjmie wspólnika Pośrednicy wykluczeni. Zysk 50% rocznie gwarantowany. Zgłoszenia Kurjer zdwp 84 860

16.000 dolarów
dam na pierwsza hipoteke kamienicy w Poznaniu. Mateiki 48. drugie piętro. właściciel domu. zdw 86 727

Kupiec
fachowiec dwóch branż winno-kolonjalnej i bławatno-konfekcyjnej z kapitałem 20.000 zł przystąpi jako wspólnik czynny do poważnego interesu chrześcijańskiego. Oferty spieszne Poznań, Wielkie Garbary 24, mieszkanie Paszyca. zdwp 87 080

Kto
udzieli pożyczki 3.000 zł. temu wydzierżawię 3 pokoje kuchnię w Kościanie. Komunikacja bardzo dogodna Zgłoszenia Fr. Michalski. Kościan. Bernardyńska 22. zdw 87 024

1.000 zł
złoże zaraz jako kaucje w poważnem przedsiebiorstwie które udzieli mi stałej posady Dokładne propozycje do Kurjera zdw 87 046

4.500 zł
ulokuje na I. hipotekę na parę lat pod zabezp. w dolarach 2% miesięcznie. Zgłoszenia pod zd 86 899

Pożyczki
szukam 15.000 złotych na dom położony w Poznaniu. na pierwszą hipoteke. dam dobry procent. Adres wskaże Kurjer zdw 86 924

DO WYNAJĘCIA

3 pokojowe mieszkanie
pięknie położone. przy dworcu. natychmiast wydzierżawię. Jan Byczyk. Stęszew. ul. Ślusarska 1 Pw 10 160-19.118

5 pokojowe
wspaniałe mieszkanie z ogrodem etc. od 1. 7. do wynajęcia. dogodna komunikacja. Jan Byczyk. Stęszew. Ślusarska 1. Pw 10 161-19.119

Wolne mieszkanie!
Od czerwca mały domek. jeden pokój z kuchnią przy dworcu wydzierżawię. Jan Byczyk. Stęszew. Ślusarska 1. Pw 10 163-19.120

Mieszkanie
3 pokoje. kuchnia. balkon. w willi w Puszczykówku wynajmę. czynsz 2 lata zgóry. komunikacja dogodna. 3 minuty od dworca. — Właśc.: Czech. Poznań. Winiary Bonin 11. zdw 87 027

Oddam
4 pokojowe mieszkanie w nowym domu. jedna stacja od Poznania za wypożyczeniem 3.000 zł. Oferty Kurjer zdw 86 970

Mieszkanie
2 razy pokój z kuchnią wprost od gospodarza do wynajęcia. Pośrednicy wykluczeni. Śmolna 9. Główna. zdw 86 864

11 POKOJE UMEBL.

Na czas wystawy
dwa pokoje w śródmieściu słoneczne. światło elektryczne. z używaniem łazienki. tanio wynajmę tylko wystawcom Zgłoszenia Kurjer zdw 86 016

3 umeblowane
pokoje także oddzielnie frontowe słoneczne do wynajęcia w miasteczku z bardzo dogodną komunikacją z Poznaniem. koleją 4 minut. Oferty Kurjer zdw 85 996

Dla
pp. wystawców dwa ładne pokoje w śródmieściu. męski i sypialny. elektryczność. łazienka do wynajęcia korzystnie na czas Wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 86 444

„Argus"
Piekary 18, poleca pokoje umeblowane. zdw 83 987

Pokój
duży balkonowy z dwoma łóżkami. na czas wystawy zaraz do wynajęcia. Telefon fortepian. radjo w domu. Św. Marcin 15. II., prawo. zdw 86 601

Pokój
frontowy wynajmę. Elsner. Seweryna Mielżyńskiego 22 II. zdw 86 602

Pokoje
umeblowane począwszy od 20 złotych wskaże Argus. Piekary 18. zdw 86 667

Wystawcom
5 minut od wystawy 2 pokoje. 3 łóżka z komfortem zaraz wynajme. Ul. Różana 23. I. ptr. zdw 86 674

Pokój
ładnie umeblowany. światło elektryczne. osobne wejście od 15 maja do wynajęcia. Szyperska 3. II p.. lewo. zdw 86 677

Pokoje
frontowe dwa łóżka wystawcom. Aleje Marcinkwoskiego 17 a. II.. lewo. zdw 68 679

Wystawcom
pokój duży wynajmę. Gwarna 8. III.. prawo. zdw 86 636

Podczas Wystawy
pokoje i pojedyńcze łóżka do wynajęcia. Zgłoszenia „Par". 27. Grudnia 18 pod 58.262. Pw 9972-58.262

Wystawcom
centrum pokoje wynajme garaż. tramwaj bliski. Znajomość języków. Zakrzewska. Orgodowa 12. II. prawo dom ogrodowy. zdw 84 309

Przyjmę
pana na pokój od 1. 6. Wielkie Garbary 14. w podw. I. lewo. zdw 87 142

Pokój
dla wystawców do wynajęcia.— Głogowska 87. tylny dom. I. ptr. prawo. zdw 87 091

Niekrępujący
dobrze umeblowany pokój elektr. łazienka wynajmę. Przemysłowa 12. parter. lewo. zdw 87 113

Pokój
frontowy duży osobne wejście. śródmieście dla inteligentnego pana lub dwóch. Małe Garbary 3. parter. lewo. zdw 87 105

Pokój
dobrze umeblowany blisko Parku Wilsona zaraz do wynajęcia Adres Kurjer zdw 87 025

Dla wystawców
wynajmę na czas wystawy pokój z używaniem kuchni. blisko wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 87 019

Pokój
2—3 osobom wynajmę. Wierzbięcice 39 a. III. prawo. zdw 87 031

Wystawcom
wynajmę 2 pokoje umeblowane. słoneczne z telefonem. Adres wskaże Kurjer zdw 87 035

We
willi 1. 2 słoneczne komfortowe pokoje dla poważnych wystawców. 10 minut tramwajem od wystawy. Sołacz. Mazowiecka 57. zdw 86 953

Ładnie
umeblowany pokój wynajmę jednemu lub dwom lepszym panom. od 15. 5. Gen. Kosińskiego 10. II. zdw 86 952

Pokój
dla pań. Żupańskiego 3. I. ptr. wprost. zdw 86 944

W willi
z ogrodem blisko tramwaju oddam pp. wystawcom 2 dobrze umeblowane słoneczne pokoje. balkon. łazienka. elektryczność. Adres wskaże Kurjer zdw 86 956

Pokój
elegancki. śródmieście. kilkudniowy lub stale. Górna Wilda 3. parter. Wesołowska. zdw 87 119

Dla
wystawców pokój umeblowany na dwie lub trzy osoby do wynajęcia. Poznańska 21. III. lewo zdw 86 633

Pokój
z wszelkiemi wygodami wynajmę. Ul. Spokojna 25a. II. prawo. zdw 86 650

Pokój
w śródmieściu z używalnością kuchni. łazienki. pianina wynajmie nie drogo pani na stałej posadzie inteligentna pani. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 87 081

Pokój
w śródmieściu wynajmę wystawcom lub przyjezdnym. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 080

Pokój
wynajmę na dwie osoby od 15. bm. Św. Marcin 31. II. ptr.. prawo. zdw 87 072

Pana
na wspólny pokój przyjmę. Morawski. Grochowe Łąki 7. zdw 87 070

Pannę
na wspólny pokój przyjmę od 15. Działyńskich 3. parter. lewo. zdw 87 063

Pokój
ewentl. 2 na biura tylko solidnej firmie do oddania. Koehler. Kantaka 5. II. ptr. zdw 85 538

12 SZUKA POKOJU

„Argus"
Piekary 18. poszukuje pokoi umeblowanych. zdw 83 986

Pokoju
wspólnego poszukuje pani własną pościelą. pobliżu Grobli — Wielkich Garbar. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 032

Pokoju
wspólnego poszukuje skromna panienka. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 059

13 LOKALE

3 lokale biurowe
przy Alejach Marcinkowskiego do wynajęcia. Adres telefon 39-39 Pw 10 067-19.22

Skład paszy i handel zboża
dobrze prosperujący z kompletnem urządzeniem tanio do sprzedania z powodu objęcia młyna. Gotówka potrzebna 12.000 Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 86 075

Dwie
ubikacje suterenowe na handel lub mieszkanie odstąpię. Żakowski. Wojciecha 4. zdw 86 933

14 DZIERŻAWY

Dzierżawy
majątku od 400—600 mórg dobrej ziemi. poszukuje wzorowy rolnik od lipca. Najchetniej probostwa. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 86 035

Wydzierżawię
natychmiast mleczarnie. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 549

Młyn
specjalnie zbudowany na pszenną mąkę wydzierżawimy. Do objęcia potrzeba 15.000 złotych. dochód miesiecznie 4.000. — Biuro Handlowe „Boltar". Poznań. Skarbowa 17. Pw 10 214-19.153

2 frontowe
pokoje. odpowiednio umeblowane. z telefonem. na wysokim parterze (2 minuty od placu Świętokrzyskiego). wydzierżawię natychmiast na biuro. Zgłoszenia „Par". Aleje Marcinkowskiego 11 pod 19.75. Pw 10 085-19.75

Skład
z 3 pokojami i kuchnią w powiatowem mieście. gdzie znajdują się wyższe szkoły. w najgłówniejszej ulicy zaraz do wydzierżawienia. Henryk Zborowski. — Wągrowiec. ul. Szeroka 26. zdw 87 010

Poszukuję
dzierżawy gościńca z ziemią na wsi ruchliwej. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 86 921

Stajnia
na 2 lub 4 konie do wynajęcia. ewtl. na składnicę wprost od gospodarza. Hofman. Łazarska 31 a. zdw 86 942

Szopę
wraz placem 175 htr. kw. w domu ogrodowym w śródmieściu wynajmę. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 122

W Puszczykowie
oddam na czas P. W. K. restaurację ogrodową. duże sale i pokoje letnie na własny rachunek. Objęcie zaraz. Potrzebna cała gotówka. Zgłoszenia telefon 38-87 i Kurjer Poznański zdw 87 150

Bufet
restauracji „Przemysławka" Puszczykowo oddam na własny rachunek za gotówkę. Zgłoszenia: Pocztowa 29. III. prawo. zdw 87 149

Garaże
28 garaży wraz z pomieszczeniem dla szoferów w centrum miasta na czas wystawy w całości do wydzierżawienia natychmiast. Wiadomość ul. Solna 5. zdw 86 909

Stajni
na parę koni w śródmieściu poszukuję od 1. 7. lub wcześniej. A. Rypiński. hurt. kolonjalna. Poznań. ul. Woźna 11. telefon 3154. zdw 86 830

Piekarnia
i skład kolonjalny w dużej wsi do wydzierżawienia. Zgłoszenia przyjmuje Szymanowski. Rakoniewice. Rynek 47. nw 10 194

Ogród
dobrze położony w bardzo sympatycznej dzielnicy Poznania. oddam przedsiebiorczej osobie. która z powodzeniem może prowadzić mleczarnie-cukiernię. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 104

15 LETNISKA

Pensjonat
„Pilice" w Jastrzębiej Górze położony tuż nad pełnem morzem i plażą w dużym parku świerkowym. Informacje i zamówienia Bydgoszcz. Litewska 4. Andracka Pw 10 235-63.397

Zakopane
Willa „Maryśka" do dolny Białego poleca pokoje od 15 maja do 15 czerwca z całem utrzymaniem po cenach zniżonych. za osobę 9 złotych. Zarząd. Pw 10 040-63.371

Wisła
pierwszorzędna stacja klimatyczna na Śląsku Cieszyńskim w willi Koliba 5 pokoi umeblowanych. kuchnia do wynajęcia od 1. 6. Wiadomość Poznań. Matejki 53. Bobińska. telefon 63-00. zdw 86 156

Mieszkanie letnie
na letnisko mam do wydzierżawienia ośm pojedyńczych pięknych pokoi ew. i 2 kuchnie. Okolica piękna. las. jezioro. dworzec 14 pociągów. autobusy etc. Jan Byczyk. Stęszew. Ślusarska 1. Pw 10 162-19.120 a

Poszukuję
2—3 pokoi z ewentualnem używaniem kuchni w okolicy większych lasów w promieniu ca 50 klm. od Poznania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 136

Letnisko
poszukuje 2 pokoi z używalnością kuchni w pobliżu lasu i jeziora na czerwiec. lipiec i sierpień dla 5 osób. Wyczerpujące oferty Kurjer zdw 86 579

4
pokoje z kuchnia w najzdrowszej okolicy Poznania. 4 km od miasta Poznania. na cały okres latowy oddam natychmiast. — Zgłoszenia telefon 16-19. Kw. 2185

Hel
pensjonat „Piast i Peretka" w bliskości lasu. poleca pokoje słoneczne. kuchnia smaczna. na żądanie jarska. weranda dla obiadów i wycieczek. otwarty od 1-go czerwca. Zgłoszenia Zofja Kukuczko. Bydgoszcz. Dworcowa 78. Pw 10 236-63.387

Gdynia
Hotel-Pension „Polska Riviera". bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą woda ciepła i zimna. łazienki. salon de beauté place tennisowe sale dancingowe wykwintna kuchnia warszawska. pierwszorzędny zespół muzyczny. Ceny umiarkowane. Telefon 16. Zgłoszenia pod: Polska Riviera. Gdynia. nw 9366

Tatarów
nad Prutem „Zofjówka". elegancki polski pensjonat. od 1. 6. otwarty. Pokoje słoneczne kompletnie urządzone z pościelą. Doborowa kuchnia domowa. Tennis-radjo-dancing. Ceny na czerwiec od zł 7—9. Zgłoszenia do 25 5. Gnaedingerowa. Lwów. Ossolińskich 11 np 9823

„Hel"
Pensjonat „Leonidas". 30 pokoi. pięknie położony przy morzu. widok na morze. wielkie oszklone werandy. kuchnia znana francusko-polska. fachowa obsługa. Radjo 5 lampkowe dla gości i różne udogodnienia poleca się na sezon 1929. Ceny umiarkowane. Zgłoszenia proszę kierować do Stanisław Andrychowski. Poznań. ul. Focha 2 b. dawniej Łazarska. Pw 10 168-19.91

Jaremcze
nad Prutem — perła uzdrowisk pensjonat „Gorgan" pokoje słoneczne. wyborna kuchnia tennis dojazd do solanek autobusem. ceny przystępne. Informacje: Skarbowa 4. Krawczykowa. zdwp 86 561

Hel
Pensjonat „Sancta Lucia" poleca pokoje z utrzymaniem lub bez. Zgłoszenia do 20 maja. Rafowska. Bydgoszcz. Poznańska 14. nw 10 044

Pensjonat-Letnisko
18 klm. od Poznania w majątku park. jezioro. las tenis łódki. komunikacja autobusowa z ul. Dąbrowskiego 58. Adres Batorowo. p. Tarnowo-Podgórne „Willa Bosfor". zdpw 84 299

Pokoje
z całodziennem. obfitem utrzymaniem 8 złotych dziennie polecam we dworze pod Toruniem. Okolica sucha. ładna. komunikacja bardzo dobra. Szczegóły listownie Toruń I.. skrzynka pocztowa 33. zdw 85 516

Poronin — Zakopane
Pokoje
słoneczne z całkowitem utrzymaniem przy cenach przystępnych poleca oraz udziela bliższych informacyj „Podhalanka". Poronin. Kościuszki 15. rw 4 709

Puszczykowo
pokój blisko dworca umeblowany z elektrycznością z częściowym lub całym utrzymaniem na sezon do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 947

Letnisko
2 pokoje i kuchnia ewentualnie po jednym pokoju ze wszelkim komfortem we Wieleniu nad Notecią od 1 lipca lub wcześniej do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 511

Obiady
smaczne. tanie. Gwarna 8. III. zdw 86 641

Rymanów - Zdrój
Pensjonat „Pogoń" pokoje z utrzymaniem otwarty od 15 maja. Adres Drowa Proniowa. zdw 86 896

Norminówko
stacja. poczta Ostroróg. powiat Szamotuły. letnisko uroczo położone nad jeziorem wśród lasów odda jeszcze pokoje z utrzymaniem. Maj 7.— zł dziennie. Prospekty na żądanie. zdw 86 903

Truskawiec
pierwszorzędny pensjonat „Iwonka". Maj cena pokoju z utrzymaniem 9 złotych. Pw 9502-54.166

21 ZGUBY

Zagubioną
książkę wojskową na nazwisko Franciszek Muszyński Klecko. unieważniam. nw 10 178

Zgubiłem
książeczkę wojskową na nazwisko Antoni Królik. Krzyżowniki. która unieważniam. zdw 80 499

Zaginął
indeks numer 5448 na nazwisko Florjan Nadolski. Znalazcę uprasza się o złożenie u portjera w Zamku. zdw 87 016

22 ROZMAITE

Precz ze zmarszczkami
podbródkami i złą cerą. Panie chcąc pozbyć się zmarszczek podbródków mieć naprawdę ładną cerę. łabędzią szyję. klasyczny owal twarzy pofatygują się na św Marcin 74. telefon 39-96. Zakład Higjeniczno - Kosmetyczny. Kąpiele elektryczne i słoneczne za poradą lekarza. masaże ogólne. Pw 9087-14 2

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterji wykonuje sumiennie. tanio firma F. Tarkowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 1726-052.96

Portrety-fotografje
Wielkopolska pracownia portretów i fotografji „Studio" Bolesława Pęcherskiego w Poznaniu. św. Marcin 37. Wykonuje portrety: czarne. sepjowe. kolorowe i olejne na płótnie z każdej fotografji. Dla PP. Artystów-malarzy wszelkie powiększenia na płótnie do olejnego malowania. Dla P.P. Amatorów fotografji. wywoływanie płyt. wykonanie odbitek. retuszowanie a także wszelkie powiększenia i reprodukcje. Dla PP. Zawodowych Fotografów znaczny rabat. nw 4761

Pracownia
eleganckiej bielizny damskiej. męskiej. pościelowej podług najnowszych żurnali. Wykonanie pierwszorzędne. Wielkie Garbary 18. wejście Wożna. II prawo bpw 3395

Przyjmę
administracje domów. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 86 293

Radomińskiego
szczęśliwa kolektura. przypomina swoim Szanownym Klijentom. że ciągnienie już 23 maja. Wskazany pośpiech nabywania losów. Poznań. Marcinkowskiego 14 (obok Podgórnej) zdp 86 582/3

Biuro detektywne
„Argus" pod kierownictwem J. Trawińskiego. em. komisarza Pol. P.. b. urzędnika kryminalnego z Berlina. przeprowadza wywiady i obserwacje wszelkiego rodzaju i dostarcza materjału procesowego. Bezwzględna uczciwość. Dyskrecja. — Bydgoszcz. Kwiatowa 1 a. Pw 10 212-63.392

Pluskwy
z zarodkami wytępiam radykalnie wydymieniem gazami trującemi. Szczury — ratyną. myszy „Amicus". ul. Małeckiego 15. II. ptr. zdw 69 735

Gabinet Kosmetyczny, Piekary 18
Masaże twarzy staranne i higieniczne wykonanie. Pielęgnacja skóry i włosów. Wszelkie zabiegi. wchodzące w zakres nowoczesnej racjonalnej kosmetyki. bpw 3435

Obraz
jest najcenniejszem upominkiem wielki wybór ceny najniższe tylko we firmie Witold Leworski. Wrocławska 36 Specjalność oprawa obrazów Kp 2053/54

Kołdry
przyjmuje w pracę. Smoczyńska. Kwiatowa 8. bpw 3 461

Nowa pralnia prasowalnia
prężalnia firan. przyjmuje wszelkie zlecenia po najniższych cenach. Sierpińska. Piekary 3. bpw 3 464

Charakter!
Napisz imię. nazwisko. miesiąc urodzenia. otrzymasz darmo określenie charakteru. zdolności. przeznaczenia. Warszawa. Redakcja „Wiedza Tajemna". Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. nw 9 857

Bezinteresowniej
Napisz imię. nazwisko. miesiąc urodzenia. otrzymasz darmo określenie charakteru. zdolności. przeznaczenia. Warszawa Redakcja „Wiedza Tajemna". Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. nw 9826

Zdolności
Napisz imię. nazwisko. miesiąc urodzenia. otrzymasz darmo określenie charakteru. zdolności. przeznaczenia. Warszawa. Redakcja „Wiedza Tajemna". Załączyć znaczek pocztowy na przesyłkę. np 9827

Łukowska
poleca najnowsze fasony sukien i okryć. wykonanie staranne ul. Kantaka 2. zdw 68 770

Losy
do Loterji Państwowej i innych loterji poleca A. Kędziora. Poznań. Sieroca 5/6. telefon 10-11. zdw 86 147

Zdjęcia reklamowe na Wystawę Krajową
wszelkiego przemysłu: fabryk. maszyn. budowli. rysunków. planów modeli. dworów. kościołów. widoków. reprodukcje. pomniejszenia i powiększenia wykonuje Zakład fotografji artystycznej i technicznej „Ilona". Ostrów — (Wlkp.). Kolejowa 23. zdw 80 186

Fotografje
dla dzieci przystępujących do Komunji św. poleca zakład fotograficzny Z. Kaszyńska. Aleje Marcinkowskiego 5. ceny przystępne. zdw 84 587

Dwa
duże śmietniki do rozebrania na cegłę bezpłatnie. Zgłoszenia W. Garbary 34. I.. od 2—4. zdw 87 092

Małżeństwo
w średnim wieku. czyste i uczciwe poszukuje zaraz lub później portjerstwa możliwie z skromnem mieszkaniem. znajomość uporządkowanie biur. obsługa ogrzewanie centralne jak i roboty ogrodnicze. Rzemiosło męża: ślusarz-instalator. władający językiem polskim i niemieckim . Oferty proszę składać do Kurjera pod zdw 87 017

Dziecko
3 miesięczną dziewczynkę dam na własne. Oferty Kurjer zdw 87 061

23 OŻENKI

Filmy
trzy własne posiadam. przeto szukam wspólnika z aparatem ewtl. dołączę się do kina wędrownego lub też tanio sprzedam. Zgłoszenia Leon Frąckowiak. Poznań. ul. Fabryczna 13 a. u p. Grzempa. zdw 86 934

Z panną
lub bezdzietną wdówką posiadającą znaczniejszą gotówkę na interes ożeni się kawaler na stanowisku. Wiek kandydatek obojętny. Łaskawe oferty do Biura Ogłoszeń Sienna 12 Kraków pod „Czterdzieści". zdw 86 893

Szatynka
bardzo biedna. szlachetnego usposobienia. poszukuje męża. Panowie w wieku od 40—45 raczą swe oferty nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 87 069

Kawaler
na stanowisku szuka panny do lat 25. w celu matrymonjalnym. Oferty do Kurjera zdw 87 130 możliwie z fotografjami. które się zwraca.

24 NAUKA

Szkoła
przygotowawcza przyjmuje zapisy dzieci od 6—10 lat codz. 12—1. Nauka odbywa się przed południem pod kierunkiem doświadczonych sił nauczycielskich. Do dyspozycji dzieci ogródek i biblioteka. Wielkie Garbary 53. kierowniczka Racławska. zdw 83 926

Francuskiego
angielskiego udziela doświadczona nauczycielka (Sorbonistka). Ogrodowa 10. II.. mieszkanie Milewskich. zdw 87 018

Tennis
Starszy student poszukuje początkowych wzorowych lekcyj. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 151

PEDAGOGJUM POZNAŃSKIE

konces. kursy gimnazjalne i maturalne od kl. 4-8. Zapisy na nowy rok szkolny codziennie od 17-20. **Skarbowa 5, II. piętro.** Wykładają profesorowie gimnazjalni, opłaty, niskie. Nauka w godzinach wieczorowych.
zw 16138

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Chemik
z wykształceniem akademickiem, kilkoletnią pracą w przemyśle, energiczny, zmieni posadę. Oferty do „Par", Poznań, 27 Grudnia 18 pod 58.284.
Pw10 062-58.284

Kupiec
rzutki, doświadczony, z dobrą prezencją, branży żelaza maszyn, poszukuje na czas wystawy odpowiedniej posady, ewentl. obejmie przedstawicielstwo. Oferty do „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54.314. Pw 10 068-54.314

Drogerzysta
dyplomowany z praktyką poszukuje posady — najchętniej na Powszechną Wystawę Krajową. Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdw 85 606

Szofer-mechanik
z dłuższą praktyką warsztatową dobry fachowiec poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 84 375.

Osoba
w średnim wieku przyjmie posadę do małych dzieci lub do zarządu domem. Oferty proszę do Kurjera zdw 86 428

Krawcowa
rutynowana, sierota poszukuje stałej posady do dworu lub na wyjazd. Oferty Kurjer
zdw 83 837

Inteligentna
panienka szuka posady do dzieci Oferty Kurjer zdw 86 491

Drogerzysta
lat 23 z rutyną fachową obejmie posadę. Miejscowość obojętna. Zgłoszenia Kurjer
zdwp 85 605

Uwaga!
Poszukuję posady dekoratora okien wystawowych. Mogę wykonywać każdego czasu, gustownie i tanio. Janowski, Przemysłowa 28 a. IV. p. lewo zdw 86 569

Szofer
młody i trzeźwy z praktyką przyjmie posadę prywatną od 15. 5. lub 1. 6. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer
zdw 86 623

Pokojowa
z szyciem poszukuje posady tylko u lepszych państwa. Oferty Kurjer zdw 86 566

Kucharka
samodzielna, z dobrem samodzielnem gotowaniem, szuka posady 15. 5. w lepszym domu. — Oferty Kurjer zdw 86 789

Ślusarz
narzędziowy, względnie na precyzyjne prace poszukuje odpowiedniego zajęcia. Zgłoszenia uprasza się do Kurjera zdw 86 710.

Rzeźnik
szofer lub tylko szofer szuka zaraz posady. Oferty Kurjer St. Rynek nw 4682

Kasjerka - książkowa
zmieni posadę od 15. 5. lub 1. 6. 1929. znam dokładnie książkowość gosp. kasę chorych, sołectwo oraz pisanie na maszynie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod
zdw 86 038

Dziewczyna
służąca poszukuje posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem od 15 maja. Zgłoszenia: Stanisława Derówna, Lusówko, poczta Tarnowo Podgórne.
zdw 87 125

Rządca gospodarczy
energiczny, sumienny, lat 27, samodzielnego stanowiska poszukuje. Polecenia pierwszorzędne. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 124

Młody
mężczyzna ślusarz, dzielny swym zawodzie szuka jakiegokolwiek zajęcia na popołudnie na P. W. K. lub na czas wystawy. Oferty Kurjer zdw 86 478

Handlowiec
bławatnik poszukuje posady ew. przy stoisku na przeciąg PWK. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 971

Dwóch
praktykantów murarskich poszukuje miejsca od 1 czerwca. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 975

Kupiec
drogerzysta dypl. poszukuję posady inkasenta, magazyniera lub tp. da kaucji 1.000, najchętniej podczas P. W. K. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 86 985

Szofer - kowal
trzeźwy z czteromiesięczną praktyką poszukuję posady. Ofert Kurjer zdw 87 039

Posługi
na popołudnie poszukuje. Oferty Kurjer zdw 87 033

Inteligentny
robotnik poszukuje posady jakiejkolwiekbądź. Zgłoszenia Kurjer
zdw 86 950

Ekspedjent
branży żelaza, rzutki z prima świadectwami poszukuje na czas wystawy posady eksp. lub do prac biurowych, zna dokładnie książkowość. Oferty Kurjer
zdw 86 949

Panna
religijna, krawcowa dobrze polecona, szuka posady jako wyręczycielka w domu lub do starszych dzieci, miejscowość obojętna. Zgł. Kurjer zdw 87 120

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego od 15. 5. Oferty Kurjer zdw 87 118

Praczka
pierze czysto bieliznę, przyjmuje w dom i poza dom. Oferty Kurjer zdw 87 116

Starszy
pan poszukuje jakiejkolwiek posady na P. W. K. władam językiem polskim, niemieckim, w słowie i piśmie. Oferty Kurjer
zdw 87 110

Bona
II. kl. uczciwa, sumienna, kochająca dzieci, z dobremi świadectwami poszukuję posady od 15. 5. 29. Oferty Kurjer zdw 87 101

Panienka
z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci z szyciem, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer
zdw 87 100

Skromna
uczciwa i pracowita poszukuje od 1. 6. posady gospodyni. Oferty Kurjer zdw 87 148

Szofer
z ukończoną prywatną i wojskową szkołą kierowców, posiadający zezwolenie na prowadzenie samoch. wszelkich systemów osobowych i ciężarowych, z dobremi świadectwami poszukuje zaraz posady. Zgłoszenia W. Domagalski, Kruszwica, Odcinek Drogowy. zdw 86 898

Szofer
ślusarz poszukuje posady, okolica obojętna. Zgłoszenia Kurjer
zdw 86 107

Przyjmę
reprezentacje na P. W. K. Kurjer zdw 86 883

Kwartet
smyczkowy, dobrze zgrany z obszernym repertuarem damski i męski obejmie zaraz posadę. Zgł. Kurjer dw 5933

Poszukuję
posady telefonisty. Zgł. Kurjer zdw 87 078

SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA

Im. Marji Brownsford

przyjmuje dzieci do wszystkich trzech oddziałów. Nauka ściśle według programu min. — gruntowne przygotowanie do gimnazjum — doskonałe warunki higjeniczne. **Wpisy codzień od 3—4.**

OGRODOWA 12, I. p. na prawo.
dw 5930

Praktyki
bezpłatnej we wzorowo prowadzonem gospodarstwie rolnem poszukuje. Zgodziłbym się nawet na zapłacenie za uzyskanie takowej. Zgłoszenia Łódź, skrzynka pocztowa 100. dla „S. W."
nw 10 191

Kawaler
lat 28, obeznany dokładnie w jeździe i remoncie samochodów, jak również wszelkich typów traktorów szuka posady od 15-go bm. względnie 1 czerwca. Oferty Kurjer zdw 86 901

Ogrodnik
instruktor Śl. Izby Roln. lat 28, żonaty, bezdzietny poszukuje od 1. 6. odpowiedniego samodzielnego stałego stanowiska. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków skierować Ł. B. Poste restante. Wodzisław, G. Śl. zdw 86 910

Panienka
lat 17, inteligentna z lepszej rodziny szuka posady na czas wystawy. Oferty Kurjer zdw 86 925

Szofer
nowo wyuczony biegły w jeździe lat 20, poszukuje posady zaraz lub później w wolnych chwilach może pełnić funkcję służącego. Adres wskaże Kurjer zdw 86 923

Panienka
z ukończoną szkołą handlową, z pisaniem na maszynie i stenografją polską, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 86 931

Inżynier leśny
w średnim wieku, wyższy urzędnik państwowy, przyjmie odpowiednią posadę prywatną. Zgłoszenia „Par", Aleje Marcinkowskiego 11, pod 896-26.
Pw 10 231-63.384

Siła biurowa
biegła w rachunkach, znaj. prowadzenie ksiąg, prakt. biurowa i maszyna, szuka posady na czas Pow. Wystawy Krajowej, lub na stałe. Wynagrodzenie skromne. Łask. zgłoszenia proszę kier. pod dw 5942 do Kurjera.

Dzielny
tokarz poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 86 781

Młodsza
inteligentna panienka z prowincji, która pracowała w składzie kolonjalnym poszukuje zajęcia, branża obojętna. Zgłoszenia „Par", Al. Marcinkowskiego 11, pod 54,344. Pw 10 238-54.344

Nauczycielka - wychowawczyni
młoda, bardzo sympatyczna, wykształcenie gimnazjalne, dobra muzyka, francuski, poszukuje od 1 lipca lub wcześniej posady na wsi do dzieci od lat 5 ewentl. innej. Oferty „Par", Bydgoszcz, Dworcowa 72, pod 63,401.
Pw 10 232-63.401

Poszukuję
posady woźnego, portjera lub stróża. Zgł. Kurjer Poznański
zdw 87 077

Inteligentna
panienka przyjmie posadę do dzieci od 15. 5. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 87 074

Szofer
z ½ roczną praktyką, posiadający prócz tego dobrą znajomość kupiectwa, poszukuje posady. Zgł. Kurjer zdw 87 073

Mężatka
poszukuje posługi przed południem i po południu. Zgł. Kurjer
zdw 87 057

Młody żelaźniak
dzielny ekspedjent 6 klas gimn. obecnie na 2 roku Liceum Handl. w Poznaniu szuka na czas Wystawy zajęcia. Może stawić kaucję. Zgłoszenia Kurjer
zdw 86 414

Żelaźniak
starszy obeznany z branżą maszyn rolniczych oraz biurowością poszukuje posady stałej ewentualnie na wystawę lub zastępstwa Zgłoszenia Kurjer zdw 86 529

Osoba
inteligentna, wszechstronnie obeznana w gospodarstwie, przyjmie posadę u samotnej osoby, w majątku, mieście lub na probostwie. Okolica obojętna. Zgłoszenia uprasza Kurjer Poznański
zdw 86 521

Panienka
lat 23, mająca 2 lata własny skład kolonjalny z praktyką biurową przyjmie posadę. Oferty Kurjer zdw 86 588

Rutynowany
handlowiec, mający ukończone 5 lat Politechniki z 10-letnią praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer jw 1706

Panna
znająca robótki i szycie z dobremi świadectwami szuka posady. Zgłoszenia Zofja Strzyżówna, — Owińska, pow. pozn. zakład.
rw 4724

Stenotypistka
polsko - niemiecka poszukuje posady. Pensja 75 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer filja Stary Rynek rw 4 756

Początkująca
biuralistka umiejąca biegle pisać na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 047

Syn
uczciwych rodziców, lat 24, niedawno zwolniony z wojska, który się zna dobrze ze zakładaniem i naprawą dzwonków elektrycznych, przeprowadzaniem regeneracyj ogniw, zakładaniem i naprawą aparatów telef. indukt. poszukuje posady, jako młodszy monter elektrotechniczny od 1. 6. rb. Łask. zgłoszenia upr. do Kurjera St. Rynek rw 4 755

Reprezentacje
przez czas wystawy przyjmie energiczny, samodzielny, lat 27, zbożowiec obeznany w działach rolnictwa i hodowlach. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 133

Władam
5 językami poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 87 087

Szofer
z dobremi świadectwami poszukuje posady prywatnie lub taksę samochodową. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 083

Instalator
samodzielny, dobry fachowiec z własnemi narzędziami poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer
zdw 87 114

Fotograf
operator-retuszer poszukuje posady w Poznaniu zaraz Oferty Kurjer zdw 87 106

Studentka
Wyższej Szkoły Handlowej, ze znajomością języka francuskiego i niemieckiego, pisania na maszynie oraz stenografji poszukuje zajęcia. Oferty Kurjer
zdw 87 014

Siedmioklasista
poszukuje posady praktykanta rolniczego w większym majątku od 1 lipca. Ma zamiar później kształcić się w szkole rolniczej w Cieszynie. Zgłoszenia kierować pod adres: W. Wojtczak, Katowice-Dąbrowa 2. zdw 87 008

Dzielny czeladnik piekarski
z rocznym kursem cukiernictwa poszukuję posady zaraz lub później, najchętniej w cukiernictwie w Poznaniu. Wymagania skromne. Aleksy Daroń, Mrocza (wybudowanie), pow. wyrzyski.
zdw 87 007

Poszukuję
przedstawicielstwa ewentl. podróżującego. Oferty Kurjer
zdw 87 048

Posługaczka
z dobremi i długoletniemi świadectwami poszukuje posługi na przed i po południu. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 961

Poszukuję
posady woźnego zaraz lub 15. 5. Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdw 86 965

Poszukuję
posady stróża domu zaraz lub 15. 5. 29. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdw 86 966

Na sezon letni

Co dopiero otrzymałam niezwykle obfitą wspaniałą kolekcję, obejmującą około **100**

naj- modniejszych piękniejszych

SUKIEN GARSONEK KOMPLETÓW

przeważnie z Crêpe de Chine wzgl. Foulard imprimé w najlepszych gatunkach francuskich i w pierwszorzędnem wykonaniu według ostatnich modeli paryskich i wiedeńskich zastrzeżonych na Poznań wyłącznie dla mego magazynu.

Liczne oryginalne nowości których narazie - celem uniknięcia kopjowania - nie wykładam do okna wystaw.

Ceny zadziwiająco niskie:

Suknie I-a Foulard imprimé prześliczne desenie . . . od **85,-**
Suknie I-a Crêpe de Chine imprimé najmodniejsze desenie . . . od **115,-**
Garsonki I-a Crêpe de Chine desen. — haft. gładkie . . . od **125,-**
Komplety (suknia z płaszcz. lub żakiet.) I-a Crêpe de Chine „Meteor" wzgl. I-a Crêpe georgette . . . od **180,-**

OKAZJA! *Z powodu braku miejsca dla sukien letnich wyprzedaję od soboty, d. 11 b. m. t. zw. angielskie płaszcze wiosenno-letnie z najlepsz. bielskich materj. na jedw. podszewce po każdej możliwej cenie, pocz. od* **67⁵⁰**

Stefanja Konopińska

Poznań, **Gwarna 9** Tel. 2323

28 WOLNE MIEJSCA

Pomocnik fryzjerski
biegły (możliwie w damsk.) może się zaraz zgłosić Niegolewskich 10. Maciejewski.
zd 86 790

Podróżującemu
który odwiedza stale majątki w Poznańskiem i na Pomorzu (o ile możności samochodem), oddamy kolekcję pokupnego artykułu na wysoką prowizję. Zgłoszenia do „Par". Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod 19.21.
Pw 10 066-19.21

Służąca
potrzebna. Patrona Jackowskiego 3, parter, lewo. jw 171

Aptekarska
siła pomocnicza męska dobrze polecona, biegle taksująca recepty potrzebna zaraz lub od czerwca. Pensja 300 zł miesięcznie. — Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego pod
dw 5885

Nauczycielka
potrzebna, osoba z dobrem wychowaniem — wymagania skromne, do dziewczynki 10-letniej od 15. 6. ew. od 1. 7. Zgł. Maj. Gralewo, pow. Działdowo.
dw 5937

Uczenica
może się zgłosić zaraz bez spania Piekarnia i Cukiernia. Kościelna 17. Łajp. zdpw 86 504

Drogerzysta
młod., obeznany w nowoczesnej perfumerji, zaraz potrzebny. — Reflektuje tylko na pierwszorzędną siłę. Br. Machalla, Poznań, 27. Grudnia 2. zdw 86 443

Karmelkarz
młodszy może się zaraz zgłosić Wytwórnia Cukierków Stanisław Marecki, Rynek Łazarski 2
zdw 86 386

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej potrzebna. Bittner Wierzbięcice 23
zdwp 85 439

Marszantki
młodsze i uczenice mogą się zgłosić zaraz. E. Reiman, Półwiejska nr. 38. zdw 86 176

Potrzebna (y)
siła pomocnicza biurowo-apteczna Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 86 477

Poszukuję
cukiernika Fr. Mika, Tama Garbarska 4. nw 4804

W aptece
pod Lwem Leszno wakuje posada od 15 maja. Tylko dzielni młodsi, egzaminowani współpracownicy lub współpracowniczki z praktyką i znajomością niemieckiego zechcą zgłosić się z podaniem warunków i referencji do aptekarza Beckera dw 5881

Poszukuję
dobrych stolarzy. Ludwig Dolna Wilda 76. bpw 3579

Baczność!
Z powodu śmierci jest zaraz do wydzierżawienia lokal handlowy, nadający się do każdego przedsiębiorstwa, z przylegającym 2 pokoj. mieszkaniem, na narożniku w Rynku i przy głównej ulicy blisko Poznania. Oferty do Biura Ogłoszeń Kosmos, Poznań, Zwierzyniecka 6, pod 801.
nw 10 222

4 podróżujących
do sprzedaży obrazów mogą się zaraz zgłosić. Wytwornia obrazów, Strzelecka 31. zdw 86 776

Pomocników
obuwniczych na pasową przyjmie Bochyński, Mielżyńskiego 22
zdw 86 624

Aptekarza
na zastępstwo, najchętniej na stałe, ew. rutyn. siłę pom. męską przy wolnym stole i utrzymaniu poszukuje apteka w Pelplinie. Uprasza się o łaskawe oferty z podaniem pretensji i referencji.
dw 5932

Panna
inteligentna potrzebna jako praktykantka do składu fotograficznych aparatów, ul. Wjazdowa 9. Fa. Antoni Larisch. zdw 87 058

Chłopiec
do lekkich prac potrzebny zaraz do Związku Art. Plastyków, pl. Wolności 14a, praca od godz. 10—5 po poł. zdw 87 132

Posługaczka
na cały dzień potrzebna. Przemysłowa 29, II. prawo.
zdw 87 131

Humor zagraniczny

— Marysi — liczącej lat 20, daję 20 tysięcy posagu — Stasi — o 10 lat starszej — 30 tysięcy — a Zosi, najstarszej — 40 tysięcy.

— Nie ma pan dobrodziej jeszcze czwartej, nieco starszej córeczki? (London Opinion) S. F.

Przedpłata na maj 1929 r. za oba wydania razem wlącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska": w Poznaniu w ekspedc. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.86, kwartalnie zł 14.58, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczanie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczon. numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąteczne do godz. 9 przed poł. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tłuste) 30 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.